

Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2016

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2019 / 38

Harald Lunde og Jinghui Lysen

Harald Lunde og Jinghui Lysen

**Tidligere deltakere i introduksjonsordningen
2005-2016**

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 11. desember 2019

ISBN 978-82-587-1036-0 (trykt)
ISBN 978-82-587-1037-7 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Introduksjonsprogram og -stønad til nyankomne innvandrere har vært en obligatorisk ordning for kommunene fra og med 1. september 2004.

I Statistisk sentralbyrås rapport for introduksjonsordningen følger vi deltakerne som har avsluttet introduksjonsprogrammet, og ser hvilken tilknytning de har til arbeidsmarkedet, utdanning og inntektssituasjon i årene etter at de gikk ut av programmet. Dette er den niende rapporten Statistisk sentralbyrå publiserer om emnet.

Hovedformålet i denne rapporten er å følge de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet utover de 5 første årene etter avsluttet program. Vi har sett på alle som har deltatt i introduksjonsprogrammet i perioden 2005 til 2016, og presenterer tall for både deltakelse på arbeidsmarkedet og inntektsforhold i perioden 2010 til 2017.

Rapporten er utarbeidet av Harald Lunde og Jinghui Lysen. Lars Østby takkes spesielt for grundig lesing av alle kapitler og mange gode kommentarer. Christoffer Berge og Natasza Sandbu har også bidratt med faglige innspill og korrektur.

Rapporten, og tidligere utgaver av denne er tilgjengelig i PDF-format på Statistisk sentralbyrås internettsider under adressen: <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen>

Kunnskapsdepartementet har finansiert rapporten.

Statistisk sentralbyrå, 22. november 2019

Ann-Kristin Brændvang

Sammendrag

Introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere er et integreringspolitisk tiltak som alle norske kommuner har plikt til å tilby nyankomne flyktninger og deres familiegjenforente i henhold til introduksjonsloven (lov av 4. juli 2003 nr. 80). Undervisning i norsk språk og samfunnskunnskap står sentralt, sammen med arbeidspraksis og andre tiltak som skal føre til arbeid eller utdanning.

Et viktig mål i integreringspolitikken er å sikre selvforsørging gjennom deltakelse på arbeidsmarkedet, og siden 2010 har det fra myndighetenes side vært en uttrykt målsetting at 70 prosent av tidligere deltakere skal være i arbeid eller utdanning *ett år etter avsluttet program*.

Et hovedfunn i rapporten er at andel tidligere deltakere i arbeid eller utdanning øker de første årene etter avsluttet introduksjonsprogram. Deretter flater veksten ut og etterhvert reduseres andel i arbeid eller utdanning igjen. Blant dem som kommer seg ut på arbeidsmarkedet er det likevel en positiv utvikling i form av økende andel i heltidsstilling, bedret inntektssituasjon større grad av selvforsørgelse.

For de fleste avgangskohorter av tidligere deltakere ligger andel i arbeid og utdanning på om lag 60 prosent året etter programslutt. Deretter øker andelen til omkring 63-65 prosent etter 4-6 år, før den faller ned mot 60 prosent 8-12 år etter avsluttet program. Hovedårsaken til denne utviklingen er at andel under utdanning etter hvert reduseres, samtidig som dette ikke fullt ut kompenseres av økt andel sysselsatte.

Det er hele tiden større andel menn enn kvinner i arbeid eller utdanning, men forskjellen minsker etter hvert som årene går etter avsluttet introduksjonsprogram. Andel under utdanning går etter hvert ned for begge kjønn, samtidig som andel sysselsatte øker i en lengre periode for kvinner enn for menn. Blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009 var det i 2010 i gjennomsnitt 10 prosentpoeng flere menn enn kvinner som var i arbeid eller utdanning, mens i 2017 var forskjellen redusert til om lag 5 prosentpoeng.

Inntektssituasjonen til de tidligere deltakerne henger tett sammen med resultatene vi ser på arbeidsmarkedet. Inntektsnivået for tidligere deltakerne øker i perioden 2010-2017, men veksten er likevel lavere enn for sammenlignbare grupper i befolkningen. Blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009 utgjorde median husholdningsinntekt i 2010 om lag 65 prosent av tilsvarende inntekt i befolkningen mellom 20 og 66 år. I 2017 var denne andelen redusert til 63 prosent. Sammensetningen av husholdningsinntektene endres også, og yrkesinntekt som andel av samlet husholdningsinntekt øker fra om lag 50 prosent året etter avslutning til om lag 65 prosent etter 8-12 år. Dette sier noe om evnen av selvforsørgelse blant de tidligere programdeltakerne.

Det er klare forskjeller etter landbakgrunn, både med tanke på resultater på arbeidsmarkedet og inntektssituasjon i årene og etter avsluttet introduksjonsprogram. Jevnt over er det tidligere deltakere med bakgrunn fra Somalia og Irak som har minst andel i arbeid og utdanning og svakest inntektssituasjon. Tilsvarende er det klart bedre resultater for tidligere deltakere fra blant annet Myanmar, Eritrea og Etiopia i form av høyere andel sysselsatte, høyere inntektsnivå og færre med vedvarende lavinntekt.

Abstract

The introduction programme for new immigrants is an integration policy initiative that all Norwegian municipalities are obliged to offer newly arrived refugees and their families according to the Introduction Act (Act no. 80 of 4 July 2003). Norwegian language training and social studies are the main activities in the program, along with work experience and vocational guidance.

An important goal of the introduction programme is to ensure self-sufficiency through participation in the labour market. Since 2010, the government's national objective has been that a minimum of 70 per cent of the former participants should be employed or in education *one year after the end of the programme*.

One of the main observations made in this report points toward increased participation in the labour market and in education in the first years after finishing the introduction programme. The share employed or under education then flattens out before it gradually decreases towards the end of the period. However, there is a positive development among those who were employed in terms of growing full-time positions, higher income levels as well as greater self-sufficiency.

For most of the cohorts, the share employed or under education increases from about 60 per cent in the first years after the introduction programme, to 63-65 per cent after 4-6 years. It then decreases to about 60 per cent after 8-12 years. This development is mainly due to a reduction of the share of those under education as time goes by, a development which is not fully compensated the employment growth among the former participants.

A higher percentage of men than women were either employed or under education throughout the period from 2010 until 2017. The differences do however reduce as time passes by. The share that were under education decreased for both sexes. 10 percentage points more men than women were either employed or under education in 2010. This gap in labour market and educational participation was reduced to about 5 percentage points in 2017.

The income situation for the former participants is closely related to their attachment to the labour market. The levels of income for former participants increased during 2010-2017. The growth is however lower for this group than for the comparable groups in the population. In 2010, the median household income among those finishing the introduction programme during the period 2005-2009 was about 65 percent of that of the general population between 20 and 66 years. This share had reduced to 63 percent by 2017. The composition of household revenues changed as well during this period. In the period from 2010 to 2017, the share of the total household income derived from employment increased from about 50 percent to about 65 percent. The percentage with annual low income among former participants was around 40-42 percent in 2017. This reflects the degree of self-sufficiency among the former participants.

There are clear variations by country background, both in terms of results in the labour market and with regards to the income situation. In general, it is those with background from Somalia and Iraq which display the lowest share with employment or under education. Former participants with background from Myanmar, Eritrea and Ethiopia are among those with generally more favorable results, in terms of higher shares in employment or under education, with higher income levels, as well as fewer with sustained low income.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	8
1.1. Introduksjonsordningen	8
1.2. Datagrunnlaget.....	10
1.3. Om bruk av System for persondata (SFP)	13
1.4. Populasjonen	14
1.5. Begreper og definisjoner	14
1.6. Innhold i rapporten	17
2. Inntektssituasjon for deltakere i introduksjonsordningen i 2016	19
2.1. Deltakere i 2016	19
2.2. Introduksjonsdeltakernes inntekter.....	20
2.3. Om lag halvparten av inntektsnivået for hele befolkningen	21
2.4. Om lag åtte av ti med lavinntekt	22
2.5. Lav andel yrkesinntekt for husholdninger med introduksjonsdeltakere	22
2.6. Introduksjonsstønnad utgjør mer enn halvparten av samlet inntekt	24
2.7. Mange mottar supplerende økonomisk sosialhjelp	26
2.8. Oppsummering kapittel 2	27
3. Deltakelse i arbeid og utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram.	
Kohort 2016	28
3.1. Beskrivelse av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016	28
3.2. Gjennomstrømning i introduksjonsprogrammet.....	30
3.3. Tilknytning til arbeid og utdanning ett år etter	31
3.4. Forskjeller mellom menn og kvinner.....	33
3.5. Flest i arbeid og utdanning blant de yngste.....	34
3.6. Variasjoner etter landbakgrunn	36
3.7. Betydningen av utdanningsnivå	37
3.8. Tiltak i programmet	38
3.9. Sluttårsaker.....	39
3.10. Andel i arbeid og utdanning i de ulike fylkene	40
3.11. Variasjon mellom kommunene	41
3.12. Om dem som er i gang med utdanning	43
3.13. I hvilke næringer jobber de tidligere deltakerne?.....	44
3.14. I hvilke yrker finner vi de tidligere deltakerne?	45
3.15. Avtalt arbeidstid.....	47
3.16. Oppsummering kapittel 3	49
4. Status på arbeidsmarkedet 2010-2017 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009	51
4.1. Tidligere deltakere som avsluttet i 2005	52
4.2. Tidligere deltakere som avsluttet i 2006	54
4.3. Tidligere deltakere som avsluttet i 2007	57
4.4. Tidligere deltakere som avsluttet i 2008	59
4.5. Tidligere deltakere som avsluttet i 2009	62
4.6. Oppsummering kapittel 4	65
5. Inntektsutvikling i årene 2010-2017 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009	67
5.1. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005	68
5.2. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006	73
5.3. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007	76
5.4. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2008	80
5.5. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2009	83
5.6. Oppsummering kapittel 5	86
6. Status på arbeidsmarkedet og inntektssituasjon i 2017	89
6.1. Flest tidligere deltakere fra Somalia, Eritrea og Afghanistan.....	90
6.2. Status på arbeidsmarkedet	91
6.3. De tidligere introduksjonsdeltakerens inntektsforhold	108
6.4. Oppsummering kapittel 6	119
Referanser	121
Vedlegg A: Mer om datakilder	125
Vedlegg B: Vedleggstabeller kapittel 2	126

Vedlegg C: Vedleggstabeller kapittel 3	129
Vedlegg D: Vedleggstabeller kapittel 4	131
Vedlegg E: Vedleggstabeller kapittel 5	133
Figurregister	148
Tabellregister	153

1. Innledning

Introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere er et integreringspolitisk tiltak som alle norske kommuner har plikt til å tilby nyankomne flyktninger og deres familiegjeforente i henhold til introduksjonsloven (lov av 4. juli 2003 nr. 80). Som nyankommet regnes den som har vært bosatt i en kommune i mindre enn to år når vedtak om deltagelse i introduksjonsordning skal treffes. Store bevilgninger gis til kommunene for gjennomføring av programmet. Undervisning i norsk språk og samfunnskunnskap står sentralt, sammen med arbeidspraksis og andre tiltak som skal føre til arbeid eller utdanning. Introduksjonsordningen er et viktig verktøy for kommunene i deres integreringsarbeid med nyankomne flyktninger.

Formålet med ordningen, er ifølge introduksjonsloven «å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet». Med andre ord er formålet med introduksjonsordningen at nyankomne innvandrere etter endt program kommer raskt i arbeid eller utdanning, enten direkte, eller via andre kvalifiseringstiltak. Fra og med 2010 har den politisk fastsatte målsettingen vært at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skulle være i arbeid eller utdanning *ett år etter avsluttet program*.¹

Hovedformålet med denne rapporten er å følge deltakere i introduksjonsordningen etter avsluttet introduksjonsprogram og beskrive deres grad av deltakelse i arbeidsliv og utdanning samt deres inntektssituasjon. Denne rapporten er den niende rapporten i rekken.²

Datagrunnlaget er basert på Statistisk sentralbyrås statistikk for overgang til arbeid og utdanning for tidligere deltakere av introduksjonsprogrammet. Statistikken finnes på www.ssb.no/introinnv.

1.1. Introduksjonsordningen

Introduksjonsordningen er en samlebetegnelse for introduksjonsprogrammet og introduksjonsstønad. Gjennom introduksjonsloven ble introduksjonsprogram og -stønad til nyankomne innvandrere innført som obligatorisk ordning for kommunene fra og med 1. september 2004.³ Før introduksjonsordningen ble gjort obligatorisk, hadde et økende antall kommuner ulike former for integreringstiltak som prøveordninger. Alle kommuner som bosetter flyktninger, har nå plikt til å tilby introduksjonsprogram.

Introduksjonsprogrammet skal tilpasses den enkeltes behov for kvalifisering, både når det gjelder innhold og lengde. Ifølge introduksjonsloven kan programmet vare inntil to år, med tillegg av godkjent permisjon. Når det vil styrke den enkeltes mulighet for overgang til arbeid eller ordinær utdanning, eller styrke muligheten for å nå målsettingen i den individuelle planen, kan programmet forlenges til inntil tre år (introduksjonsloven § 5. Programmets varighet). Målet med introduksjonsprogrammet er å gi nyankomne innvandrere grunnleggende ferdigheter i norsk, innsikt i norsk samfunnsnivå, samt å forberede for deltakelse i yrkesliv og/eller utdanning. Alle deltakerne har krav på en individuell plan som skal utformes etter personens opplæringsbehov og hvilke tiltak som kan være nyttige for

¹ Resultatkravet er gitt IMDi i det årlige tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet

² For tidligere utgaver, se Mathisen (2007); Mathisen (2008); Henriksen og Kraakenes (2010); Enes og Kraakenes (2011); Enes og Henriksen (2012); Enes (2014), Enes og Wiggen (2016) og Lunde og Lysen (2018).

³ Introduksjonsloven trådte i kraft 1. september 2003. I det første året var dette en frivillig ordning for kommunene.

vedkommende. Programmet skal være helårig og på full tid, og skal minst inneholde opplæring i norsk og samfunnskunnskap og tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til arbeidslivet.

Oppstart i introduksjonsprogram foregår kontinuerlig gjennom året. Noen personer får godkjent permisjonstid fra programmet, for eksempel ved langvarig sykefravær eller omsorgspermisjon ved fødsel. Programtiden fryses i permisjonstiden. Dette betyr at en person kan bruke mer enn to år på å gjennomføre introduksjonsprogrammet, dersom programdeltaker får forlenget programtiden på grunn av ulike permisjoner. En regelendring vedtatt i Stortinget 1. desember 2015 gir også rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet ved tilbud om arbeid.

Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og voksenopplæringen er viktige samarbeidspartnere med kommunene i gjennomføringen av introduksjonsordningen. Introduksjonsordningen er i mange kommuner lagt under NAV, mens i andre kommuner er den organisert under voksenopplæringen i kommunen.

Hvem deltar i introduksjonsprogram?

Rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram gjelder for ny ankomende flyktninger mellom 18 og 55 år som har behov for grunnleggende kvalifisering og som har fått oppholdstillatelse etter innvilget søknad som asyl (utlendingsloven § 28), som kvoteflyktning (utlendingsloven §35), på humanitært grunnlag (utlendingsloven §38) og familiegjenforente til disse gruppene (utlendingsloven kapittel 6). Det gjelder også for personer som har fått kollektiv beskyttelse i masseflyktsituasjon (utlendingsloven §34). I tillegg kan utlending med fornybar oppholdstillatelse etter samlivsbrudd ha rett og plikt dersom hun eller han har behov for grunnleggende kvalifisering (introduksjonsloven §2).

Det er også noen grupper kommunen *kan tilby* introduksjonsprogram selv om de ikke har rett og plikt. Dette gjelder familiemedlemmer til andre personer enn de som har rett og plikt etter loven, personer som er over 55 år men som ellers oppfyller krav til å ha rett på introduksjonsprogram som nevnt ovenfor, personer som har avvist eller avbrutt deltakelse i programmet tidligere og personer som er bosatt i kommunen uten særskilt avtale mellom utlendingsmyndighetene og kommunen, herunder personer som har flyttet fra den opprinnelige bosettingskommunen (introduksjonsloven §3). Det er et vilkår også for disse at de er nyankomne og at de har behov for grunnleggende kvalifisering.

Noen innvandrergupper er ikke omfattet av introduksjonsordningen. Dette gjelder blant annet nordiske borgere, EØS-borgere og deres familiemedlemmer med oppholdsrett etter utlendingslovens EØS-kapittel og personer som har fått oppholdstillatelse for å ta en utdanning.

De som omfattes av introduksjonsloven har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet. Dersom noen velger å avbryte underveis, mister de retten til å delta i programmet. Kommunen kan likevel velge å tilby programmet til personer som ikke tidligere har deltatt eller som på et tidspunkt har avbrutt programmet.

Introduksjonsloven regulerer to ordninger: introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. De som har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet inngår som hovedregel også i gruppen som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. For statistikk over opplæring i norsk og samfunnskunnskap, se Statistisk sentralbyrå 2019a (Norskopplæring for voksne innvandrere).

Introduksjonsstønad

Deltakerne i introduksjonsprogrammet har rett til å motta introduksjonsstønad som tilsvarer to ganger grunnbeløpet i folketrygden. Pr 1. mai 2018 utgjorde dette om lag 193 800 kroner og 187 300 kroner per 1. mai 2017. Deltakere under 25 år mottar kun to tredjedels stønad (om lag 129 200 kroner pr 1. mai 2018 og 124 800 kroner per 1. mai 2017). Dette er for å motivere de unge til senere å studere og å motta studiefinansiering. Stønaden skal bidra til at færrest mulig nyankomne innvandrere skal bli avhengig av sosialhjelp fra første dag i Norge.

Introduksjonsstønaden er skattepliktig. Introduksjonsstønaden reduseres ikke på grunn av lønnsinntekter eller som følge av formue. I den grad lønnet arbeid inngår i programmet, reduseres derimot stønaden tilsvarende den tid arbeidet tar. Stønaden reduseres heller ikke på grunn av mottatt barnebidrag, barnetrygd og kontantstøtte.

I motsetning til en del andre ytelser, som for eksempel dagpenger ved arbeidsløshet og individstønad ved deltakelse på arbeidsmarkedstiltak, mottar ikke deltakere i introduksjonsprogrammet barnetillegg sammen med ytelsen. Kommunen har anledning til å gjøre trekk i stønaden ved ugyldig fravær.

Deltakere i fødsels- og omsorgspermisjon

Deltakere i introduksjonsprogrammet har rett til omsorgspermisjon ved fødsel og adopsjon. Reglene er i hovedsak grunnet på reglene som gjelder i arbeidslivet.

I perioden med omsorgspermisjon etter fødsel eller adopsjon mottar deltakerne ikke introduksjonsstønad, men får engangsstønad ved fødsel eller eventuelt foreldrepenger dersom de har opptjent rett til dette. Videre blir de henvist til å søke om økonomisk sosialhjelp som inntektskilde. De beholder retten og/eller plikten til å komme tilbake igjen til introduksjonsprogrammet.

1.2. Datagrunnlaget

Datagrunnlaget i denne rapporten omfatter personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til 2016. Vi benytter data fra Statistisk sentralbyrås egne registre, og følger inntektssituasjon og arbeidsmarkedsstatus for de ulike kohortene fra 2010 for de tidligste kohortene, og fram til og med 2017. Det er ikke gjort noen egen datainnsamling i forkant av rapporten. Det meste av tallene i denne rapportens kapittel 3 og 4 er tilgjengelig i SSBs statistikk om tidligere deltakere av introduksjonsordningen (Statistisk sentralbyrå 2018a), mens blant annet inntektsdata i kapittel 2, 5 og 6 er laget spesielt for denne rapporten.

Det kan oppstå feil ved innsamling og bearbeiding av data. Det kan være kodefeil, revisjonsfeil og feil i datakjøringer, osv. Det er utført et betydelig arbeid for å minimalisere feil i produksjonen og analysen av statistikken.

Eventuelle avvik mellom SSBs offisielle tall og tall fra datagrunnlaget for deler av denne rapporten skyldes i all hovedsak bearbeiding, korrigerings og tilrettelegging av data for analytiske formål etter at den offisielle statistikken er publisert.

Nye datakilder

SSBs statistikk over deltakere i introduksjonsordningen var fram til og med 2016 basert på registrering av deltakere i introduksjonsordningen i KOSTRA-skjema 11B. Fra og med tall for 2017 er statistikken basert på data fra Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR) hos Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Mer informasjon om NIR: <https://www.imdi.no/nir-og-bosetting/nir/>.

I tillegg er opplysninger om kommunenes innrapportering av utbetaling av introduksjonsstønad innhentet fra A-ordningen (<https://www.altinn.no/a-ordningen/>). Dette benyttes for tall om utbetalt introduksjonsstønad og mottakere av denne.

Filene med informasjon om deltakerne i introduksjonsordningen hvert år er koblet til befolkningsfiler av 31.12. i rapporteringsåret. Det vil si kun personer som er bosatt ved utgangen av året er med i statistikken.

Statistikken har fulltelling, det vil si at alle de kommuner som har deltakere i ordningen skal rapportere til NIR.

Tidligere deltakere

SSBs statistikk over tidligere deltakere baseres på KOSTRA-informasjon for alle årganger fram til og med de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Fra og med avgangskohort 2017 er denne statistikken være basert på data fra Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR).

Her er en oversikt over datakildene som er benyttet i rapporten:

KOSTRA

Data om deltakelse i introduksjonsprogrammet innhentes gjennom Kommune-stat-rapportering (KOSTRA). Informasjon om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike områder registreres og sammenstilles gjennom databasen. Informasjonen skal tjene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, og herunder gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås. Kommuner som har deltakere i introduksjonsprogram, rapporterer dette hvert år.⁴

Skjemaet kartlegger blant annet demografiske bakgrunnsvariabler for hver deltaker, start- og stoppdato for deltakelse, tiltak i programmet og status ved utgangen av året. I de tilfeller der deltakere er registrert i to kommuner, vil den siste kommunen deltakeren er registrert bosatt i legges til grunn. Med utgangspunkt i dette datamaterialet publiseres årlig statistikk over deltakelse i introduksjonsordningen (Statistisk sentralbyrå 2016b og 2015b).

System for persondata (SFP)

Data om utdanning og sysselsetting blir hentet fra System for persondata (SFP) i Statistisk sentralbyrå, der informasjon fra en rekke registre er sammenstilt. SFP omfatter alle bosatte i alderen 15 år og over. Registerdata er per november hvert år, og inneholder opplysninger om hvorvidt en person er sysselsatt, registrert arbeidsledig, på sysselsettingstiltak, eller under utdanning, og kan knyttes til noen typer offentlige ytelser eller tiltak som for eksempel arbeidsavklaringspenger og mottak av sosialhjelp. Fra SFP får vi også informasjon om type næring for dem som er sysselsatt. For mer om System for persondata, se Nerland, Aurdal og Horgen (2011).

En person kan på tellingstidspunktet være registrert med flere av de nevnte statusene samtidig, for eksempel både sysselsatt og mottaker av en ytelse.

SFP henter opplysninger om sysselsetting gjennom sysselsettingsstatistikken. Dataene er registerbasert (fulltelling) og er innhentet fra ulike registre. Fra og med 2015 er registerbasert sysselsettingsstatistikk basert på data fra A-ordningen. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå 2016c.

⁴ Skjema 11b, *Registrerings skjema for introduksjonsstønad*. Skjemaet ble brukt frem til statistikkår 2016.

Opplysninger i SFP om utdanning er hentet fra Statistisk sentralbyrås utdanningsstatistikk som presenterer individbasert statistikk over befolkningens høyeste utdanningsnivå. Datagrunnlaget omfatter personer som er registrert bosatt i Norge per 1.oktober hvert år. Datagrunnlaget for befolkningens utdanningsnivå hentes direkte fra Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) og suppleres med data fra Helsepersonellregisteret og Datasystem for flyktning- og utlendingssaker (DUF) i Utlendingsdirektoratet (UDI). NUDB omfatter all utdanningsstatistikk over avsluttet utdanning. Den utdanningsaktiviteten som har høyest nivå i Standard for utdanningsgruppering (NUS2000) som er registrert i NUDB, gir status for utdanningsnivået til den enkelte person. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå 2016d.

Personer i grunnskoleopplæring blir i denne rapporten *ikke* regnet med i tallene for personer som er under utdanning. Det finnes per i dag ikke noe register på individnivå for personer som deltar i grunnskolen. Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) samler inn en omfattende mengde data om grunnskolen i Norge, men enheten er hver enkelt grunnskole.

A-ordningen

Fra og med 2015 ble rapportering fra arbeidsgiverne til NAV Aa-registeret og noen rapporteringer til Skatteetaten og SSB samlet i en ny felles rapporteringsløsning kalt A-ordningen. Dette er en samordnet digital innsamling av opplysninger om arbeidsforhold, inntekt og skattetrekk til Skatteetaten, NAV og SSB. Ordningen innebærer at SSB får opplysninger om lønn og ansatte direkte fra a-meldingen, som er den elektroniske meldingen med alle opplysningene som samles inn, i stedet for flere ulike kilder som tidligere. I tillegg til A-ordningen benyttes andre registre, der de viktigste er selvangivelsesregisteret (dekker selvstendig næringsdrivende) administrert av Skattedirektoratet, registeret over vernepliktige fra Vernepliktsverket og Enhetsregisteret.

På grunn av denne omleggingen er 2015-, 2016- og 2017-årgangene ikke helt sammenliknbare med foregående år med hensyn til sysselsetting. Mer informasjon om A-ordningen kontra tidligere datakilder kan fås her:

<http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/naermere-om-forholdet-mellom-gammel-og-ny-statistikk>

Inntektsstatistikk

Inntektsstatistikk for husholdninger omfatter alle registrerte kontante inntekter som husholdningene mottar. Inntektsopplysninger er fremkommet ved å sammenstille ulike administrative registre og statistiske datakilder, som blant annet selvangivelsesopplysninger, ligningsregisteret, lønns- og trekkoppgaveregisteret og opplysninger fra NAV, Lånekassen og Husbanken. Statistikken er en totaltelling som omfatter alle personer i privathusholdninger bosatt i landet ved utgangen av året. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå 2018b.

Statistikk om flyktninger

Opplysninger om blant annet fødeland og innvandringsgrunn er hentet fra Utlendingsdatabasen (UDB) hos Utlendingsdirektoratet UDI. UDB gir informasjon om flyktninger som har fått oppholdstillatelse og tildelt et personnummer. Denne informasjonen blir videre en del av Statistisk sentralbyrås befolkningsstatistikk. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå 2016e.

1.3. Om bruk av System for persondata (SFP)

I kapittel 1.2 er System for persondata (SFP) beskrevet. Siden én person kan ha flere statuser i SFP samtidig, er det gjort en prioritering i SFP. Tallene som blir presentert i kapittel 3 og 4 kan dermed avvike noe fra regulær sysselsettingsstatistikk hvor man tar utgangspunkt i tilknytning til arbeidsstyrken. Arbeidsstyrken er summen av personer som er registrert som sysselsatte og helt arbeidsledige – altså de som tilbyr arbeidskraften sin på arbeidsmarkedet. I denne rapporten derimot, tar vi utgangspunkt i aktivitet.

Det er spesielt tallene for arbeidsledighet som kan bli avvikende mellom SSBs offisielle tall og datagrunnlaget for rapporten: i regulær sysselsettingsstatistikk regnes arbeidsledige som en del av arbeidsstyrken, mens de som er under utdanning regnes som utenfor arbeidsstyrken. I denne rapporten har vi regnet de som er under utdanning som aktive, og utdanning er dermed her en status som prioriteres foran registrert arbeidsledig: Dersom en person er registrert arbeidsledig, men også er under utdanning, regnes vedkommende som under utdanning og ikke som arbeidsledig.

Når det gjelder de andre statusene, f.eks. helserelaterte ytelser, kontantstøtte/enslig forsørger og sosialhjelp, er det mange som har disse i kombinasjon med blant annet arbeid, utdanning, introduksjonsprogram eller registrert arbeidsledige. I slike tilfeller er arbeid og annen aktivitet, samt registrert arbeidsledighet, prioritert.

I denne rapporten har vi følgende hovedkategorier, ut fra en prioritering av registrert status i SFP:

Aktive (sysselsatt/under utdanning)

Kategorien «*aktive*» er satt sammen av de som er registrert som sysselsatte, de som er registrert under utdanning, samt de som er registrert med en kombinasjon av sysselsetting og utdanning. For sammenligningsgruppene i befolkningen, har vi valgt å gruppere deltakere i introduksjonsprogrammet sammen med dem som er i utdanning. Dette gjelder ikke tidligere deltakere da gruppen av tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet naturlig nok ikke inneholder personer som deltar i introduksjonsprogrammet.

Sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller siviltjeneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte.

Personer i grunnskoleopplæring blir i denne rapporten ikke regnet med i tallene for personer som er under utdanning. Grunnskole blir heller ikke regnet som utdanning i henhold til målsettingen om at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skulle være i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program. Se kapittel 1.2 om System for persondata og faktaboks om grunnskole i kapittel 3.3.

Registrert ledig/på tiltak

Kategorien består av dem som er registrert arbeidsledige hos NAV og dem som deltar i et ordinært arbeidsmarkedstiltak. Personer som inngår i denne kategorien kan regnes som å ha noe tilknytning til arbeidslivet, da de er inne i et aktivt løp rettet mot sysselsetting.

Annen eller ukjent status

Personer med såkalt «annen eller ukjent status» inngår i en samlebetegnelse for den svakeste graden av tilknytning til arbeidsmarkedet. «*Annen status*» er en samlekategori for blant annet personer med nedsatt arbeidsevne som er på tiltak i regi av NAV, personer som mottar kontantstøtte og overgangsstønning, langtid-

sykmeldte og mottakere av økonomisk sosialhjelp. «Ukjent status» vil si at personen ikke er registrert i noen av de tilgjengelige datakildene vi bruker i statusrapporteringen for arbeidsmarkedstilknytning. Disse personene er dermed heller ikke sysselsatt, under utdanning, registrert ledige eller på arbeidsmarkeds-tiltak.

1.4. Populasjonen

Dette er niende gang SSB publiserer en rapport om tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet. Vi følger personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet siden 2005. Personer som, ifølge tilgjengelige data, kommer inn igjen i programmet på et senere tidspunkt (etter permisjon e.l.) telles bare én gang, og det er ved det siste avgangsåret. For kvinner som har hatt omsorgspermisjon i forbindelse med fødsel og som ikke har kommet tilbake igjen i programmet, regnes avgangsåret som året etter endt permisjon.

Vi har lagt vekt på at samme populasjon - personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet - skal følges i årene etter endt program. For å legge mer relevante data til grunn og ha data av høyere kvalitet, ble prosessen ved utarbeidelse av populasjonen revidert i 2013. Endringene som ble gjort er beskrevet i SSBs rapport 2014/15 (Enes (2014)). Se mer under punkt 1.6. Oversikt over antall personer i hver kohort i denne rapporten ser tabell 1.1.

Tabell 1.1 Reviderte avgangskohorter for deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2016.
Antall

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 833	2 767	2 613	2 341	2 456	2 945	3 515	3 870	3 861	3 684	4 161	4 809

Status for deltakelse i utdanning og arbeid i november gis fra og med året etter avsluttet introduksjonsprogram, jamfør den politisk fastsatte måloppnåelsen om at minst 70 prosent skal være i arbeid eller utdanning ett år etter endt program. Tall for deltakelse i arbeid og utdanning gis til og med 12 år etter avsluttet program.

1.5. Begreper og definisjoner

*Avsluttet
introduksjonsprogram*

Deltakerne i introduksjonsprogrammet kan avslutte eller avbryte programmet av ulike grunner. Det vanligste er at de avslutter på grunn av endt program. Noen avbryter programmet på grunn av at de har fått lønnet arbeid eller skal begynne på utdanning. Andre avbryter på grunn av flytting eller utvandring. I noen tilfeller er det registrert at personen har avbrutt program ved å utebli fra programmet, eller at de har hatt fravær på grunn av permisjon eller sykdom i en periode, og deretter ikke deltatt i programmet igjen. I denne rapporten vil vi i teksten for enkelthets skyld omtale alt som *avsluttet*, uavhengig av om det er på grunn av endt eller avbrutt program av ulike årsaker. I kapittel 3.9 vises en oversikt over antall som avslutter programmet av de ulike årsakene.

Deltaker

Person som i løpet av referanseåret har vært registrert av en kommune som deltaker i introduksjonsprogrammet og mottaker av introduksjonsstønad.

EU-skalaen

EU-skalaen tilordner første voksne i husholdningen vekt = 1,0, deretter de neste voksne vekt = 0,5 og barn under 17 år vekt = 0,3. Ifølge denne ekvivalensskalaen må f. eks. en husholdning på to voksne og to barn har en husholdningsinntekt tilsvarende 2,1 ganger så høy som en enslig for å ha samme økonomiske velferd.

Hovedinntektstaker

Den i husholdningen som har fått registrert høyest samlet inntekt blant inntektstakerne i husholdningen. I de tilfeller det ikke finnes noen inntektstaker i husholdningen, er eldste person hovedinntektstaker.

<i>Inntekt etter skatt</i>	Summen av husholdningens lønnsinntekter, næringsinntekter, kapitalinntekter (eksempelvis renteinntekter og avkastning på verdipapirer) og ulike overføringer (pensjoner, trygder, bostøtte, sosialhjelp, introduksjonsstønad, mv.). Husholdningens utlignede skatter og negative overføringer (underholdsbidrag og pensjonspremier i arbeidsforhold) trekkes fra. Selv om dette inntektsbegrepet omfatter de fleste kontante inntektene husholdningene mottar, må en være oppmerksom på at begrepet ikke omfatter viktige inntekter som også kan ha stor betydning for individenes velferdsnivå. Det gjelder for eksempel verdien av offentlige tjenester, verdien av hjemmeproduksjon og såkalte svarte inntekter. Inntekt av egen bolig inngår ikke i dette begrepet. Dermed er heller ikke renteutgifter trukket fra.
<i>Introduksjonsordningen</i>	Samlebetegnelse for introduksjonsprogrammet og introduksjonsstønad.
<i>Inntekt etter skatt per forbruksenhet/ Ekvivalentinntekt</i>	For å kunne sammenligne inntektene til husholdninger som har forskjellig størrelse, er det vanlig at man justerer husholdningsinntekten ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer eller forbruksvekter. Man beregner da inntekt etter skatt per forbruksenhet. Forbruksvektene skal både ta hensyn til at store husholdninger trenger høyere inntekt enn mindre husholdninger for å ha tilsvarende levestandard, men også at store husholdninger vil ha stordriftsfordeler når det gjelder flere forbrugsgoder (for eksempel TV, vaskemaskin, avis, elektrisitetsutgifter, etc.). Det eksisterer flere typer ekvivalensskalaer. I denne rapporten bruker vi den såkalte EU-skalaen (se ovenfor).
<i>Kapitalinntekter</i>	Omfatter renteinntekter, aksjeutbytte, realisasjonsgevinster og andre kapitalinntekter i løpet av kalenderåret. Til fradrag kommer årets realisasjonstap.
<i>Kohort</i>	Omfatter alle som avsluttet introduksjonsprogrammet et gitt år frem til 2016. Denne rapporten dekker i alt 12 kohorter, en for hvert år fra 2005 til og med 2016.
<i>Landbakgrunn</i>	Landbakgrunn konstrueres med utgangspunkt i informasjon om fødeland i tre generasjoner – og viser til eget, eventuelt mors, eventuelt fars eller besteforeldrenes utenlandske fødeland. For personer født i utlandet, er dette (med noen få unntak) eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det morens fødeland som blir valgt. Hvis ikke personen selv eller noen av foreldrene er utenlandsfødt, hentes landbakgrunn fra de første utenlandsfødte en treffer på i rekkefølgen mormor, morfar, farmor eller farfar.
<i>Lavinntektsgrense</i>	I denne rapporten definert som en inntekt lavere enn 60 prosent av medianinntekten i befolkningen etter EU-skalaen. Lavinntekt beregnes ut fra inntekt etter skatt per forbruksenhet.
<i>Lavinnteksgruppe</i>	Personer som har en årlig ekvivalentinntekt under lavinntektsgrensen.
<i>Medianinntekt</i>	Det inntektsbeløpet som deler en gruppe i to like store halvdel, etter at inntekten er sortert stigende (eller synkende). Det vil altså være like mange personer med en inntekt over som under medianinntekten.
<i>Overføringer</i>	I samlebetegnelsen overføringer, inngår skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene. Disse er samlet i noen hovedbegreper i figurer og tabeller i denne publikasjonen: «Sosiale stønader» omfatter bostøtte, sosialhjelp og kvalifiseringsstønad. I «Familiestønader» inngår barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad. Restkategorien «Andre overføringer» omfatter her blant annet arbeidsavklaringspenger,

	alderspensjon, uføreytelser, foreldrepenger, sykepenger, dagpenger ved arbeidsløshet, og supplerende stønad til eldre uten opptjente pensjonsrettigheter.
<i>Samlet inntekt</i>	Summen av yrkesinntekter, kapitalinntekter, skattepliktige og skattefrie overføringer, i løpet av kalenderåret.
<i>Vedvarende lavinntekt</i>	<p>En vanlig måte å definere vedvarende lavinntekt på er å slå sammen husholdningsinntektene gjennom en periode på flere år – for eksempel 3 år – og deretter å definere alle dem med en gjennomsnittlig inntekt lavere enn for eksempel 50 prosent eller 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som en lavinntektshusholdning. For å ta hensyn til at husholdninger er ulikt sammensatt, justeres i tillegg inntekten etter forbruksenheter. Vi summerer da husholdningens samlede inntekter etter skatt, og deler den på en forbruksvekt. Vi benytter her EUs skala for forbruksvekter, som betyr at første voksne får vekten 1, andre voksne får vekten 0,5 og barn får vekt 0,3. I praksis betyr det at en barnefamilie med to voksne og to barn må ha en inntekt som er 2,1 ganger så høy som en enslig for å ha samme økonomiske velferdsnivå.</p> <p>Dette er en metode som ofte blir benyttet i SSBs rapporter om økonomi og levekår for ulike lavinnteksgrupper (se bl.a. Omholt (2016)). I denne rapporten bruker vi i vedvarende lavinntekt i betydningen «under 60 prosent av mediangjennomsnittet over tre år». Det betyr også at kun personer som har vært bosatte i alle de tre årene regnes med i statistikken. I tillegg benytter vi en tilnærming der vi tar utgangspunkt i lavinntektsgrensen fra et gitt år, og bare prisjusterer denne.</p>
<i>Sysselsatte</i>	Sysselsatte består av både lønnstakere og selvstendig næringsdrivende. SSB følger definisjonen fra Internasjonal Labour Organization (ILO), der sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon eller lignende. For sysselsatte med flere arbeidsforhold i referanseuken fastsettes ett som det viktigste.
<i>Lønnstakere</i>	Lønnstakere omfatter alle sysselsatte som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn og likende. For lønnstakere med flere arbeidsforhold er ett fastsatt som det viktigste (hovedarbeidsforholdet).
<i>Tiltak i introduksjonsprogrammet</i>	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap er hovedtiltaket i introduksjonsprogrammet. Samfunnskunnskap skal undervises i et språk deltakeren forstår. I tillegg til vanlig norskundervisning, tilbys også tiltak som er utenom tradisjonell klasseromsundervisning, som for eksempel språkpraksis på en arbeidsplass. Tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til arbeidslivet kan være arbeidspraksis eller andre tiltak i regi av NAV, yrkesprøving, dataopplæring, osv. Yrkesprøving er en metode for realkompetansevurdering som dokumenterer både teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter.
<i>Utdanningsnivå</i>	Angir befolkningens høyeste utdanningsnivå per 1. oktober og omfatter både utdanning som personen har tatt med seg fra utlandet og som er oppnådd i Norge. Siden flykningene er nokså ny i Norge, er det primært utdanning ved ankomst som inngår. Kilden er SSBs utdanningsregister, nedfelt i SFP.
<i>Yrkesinntekter</i>	Summen av lønnsinntekter og næringsinntekter i løpet av kalenderåret. Sykepenger og foreldrepenger er ikke inkludert i yrkesinntekt etter 2006.

1.6. Innhold i rapporten

Avgrensninger

Rapporten følger tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet som avsluttet programmet i årene fra 2005 til og med 2016. For disse gruppene blir det gitt status for deltakelse i utdanning og arbeid, og det blir også redegjort for inntektssituasjonen til disse personene. Vi følger dem fra 2010 og til og med 2017, altså inntil 12 år etter avsluttet program for de som avsluttet for lengst tid siden (2005-kohorten).

Etterhvert som årene går etter avsluttet program «vannes» effekten av deltakelse i introduksjonsprogrammet ut, og mange andre faktorer kan ha vel så stor betydning for hvorvidt vedkommende er i utdanning eller arbeid.

Rapporten gir status for tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet når det gjelder arbeidsmarkedstilknytning, deltakelse i utdanning og inntektssituasjon. Hvilken betydning deltakelse i introduksjonsprogrammet har hatt for status på arbeidsmarkedet og for vedkommende sin inntektssituasjon, går vi ikke inn på i denne rapporten. For analyser med sikte på å avdekke effekter av forskjellige faktorer, se for eksempel Røed, Schøne og Umblijs (2019), Hernes et al. (2019), Blom og Enes (2015), Lillegård og Seierstad (2013), Djuve (2011), Djuve m.fl. (2011), Rambøll (2011) og Kavli m.fl. (2007).

Inndeling av rapporten

Kapittel 1 er en innledning som gir blant annet informasjon om introduksjonsordningen, datagrunnlaget, begreper og definisjoner samt en kort oppsummering om innhold i rapporten.

Kapittel 2 presenterer 2016-årgangen med deltakere i introduksjonsprogrammet - under *deltakelse* i 2016. Kapitlet vil også gi opplysninger om deres inntektssituasjon mens de var i introduksjonsprogrammet og hvorvidt de hadde andre inntekter enn introduksjonsstønad, som for eksempel yrkesinntekt, bostøtte og sosialhjelp og tilsvarende for befolkningen i alderen 18 til 50 år.

Kapittel 3 omhandler dem som *gikk ut av* introduksjonsprogrammet i løpet av 2016. Vi ser på status disse personene har på arbeidsmarkedet i november året etter endt program: Hvorvidt de er sysselsatt eller under utdanning, registrert som ledige eller på tiltak, eller om de har en annen status på arbeidsmarkedet.

Kapittel 4 er en kohortanalyse av personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til 2009. Vi ser på status på arbeidsmarkedet fra 2010 og fram til 2017 for hver avgangskohort – det vil si så lang tidsperiode vi har mulighet til å følge de tidligere deltakerne over. Resultater opp til de 5 første årene for avgangskohortene 2005-2009 er tidligere beskrevet i Enes (2014).

Kapittel 5 er en kohortanalyse etter samme mønster som kapittel 4, men i dette kapitlet omtales de tidligere deltakernes inntektssituasjon. Populasjonen er tidligere deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet fra 2005 til 2009, og vi ser på inntektssituasjonen for perioden 2010-2017.

I kapittel 6 ser vi på status i 2017 for alle avgangskohortene fra 2005 til 2016. Til forskjell fra kapittel 4 og 5, der vi følger hver enkelt avgangskohort over tid, gjør vi i dette kapitlet en tverrsnittanalyse med fokus på situasjonen i 2017. Vi sammenlikner de ulike kohortenes resultater. I hvilken grad betyr antall år siden avsluttet program noe hvordan de tidligere deltakerne klarer seg?

For at kapitlene skal kunne leses uavhengig av hverandre har vi i hvert kapittel valgt å gjengi en del viktig informasjon om datagrunnlaget, definisjoner samt resultater når det er hensiktsmessig.

Sammenligningsgrupper

For å sette deltakelse i arbeid og utdanning blant tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet inn i et større perspektiv, vil vi i denne rapporten sammenlikne tidligere deltakere med alle personer bosatt i Norge. I kapittel 2, som omhandler deltakerne mens de er i programmet, er sammenligningsgruppen i alderen 18 til 50 år. Kapittel 3, som tar for seg situasjonen for tidligere deltakere *året etter avsluttet introduksjonsprogram*, har en referansegruppe i alderen 20 til 50 år. Som tidligere nevnt, er introduksjonsprogrammet for personer i aldersgruppen 18- 55 år. Dersom de bruker to år på programmet, er de mellom 20 og 57 når de er ferdige. Relativt få av de tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet er eldre enn 50 år når de avslutter programmet. Vi har derfor valgt å avgrense alder oppad til 50 år i sammenligningsgruppen i dette kapittelet.

I kapitlene 4-6 ser vi på lengre tidsperioder, helt opp mot 12 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Derfor benyttes aldersgruppen 20-66 år i befolkningen som sammenligningsgruppe, både i delene der resultater på arbeidsmarkedet omtales og i delene om inntektsforhold.

2. Inntektssituasjon for deltakere i introduksjonsordningen i 2016

Hovedfunn fra kapittelet:

- Flere flyktninger til Norge i 2015 og 2016 gir flere deltakere i introduksjonsprogrammet.
- Økning fra 18 000 deltakere i 2015 til nesten 24 000 deltakere i 2016.
- Tre av fire deltakere var fra Syria, Eritrea eller Somalia.
- Inntektsnivået til deltakere i introduksjonsprogrammet utgjorde om lag halvparten av nivået til hele befolkningen 18-50 år i 2016.
- Introduksjonsstønad utgjorde mer enn halvparten av inntektene til husholdninger med én eller flere introduksjonsdeltakere.
- Om lag sju av ti mottok sosialhjelp ...
- ... og mer enn åtte av ti mottok bostøtte.
- Om lag åtte av ti deltakere i 2016 hadde inntekt under lavinntektsgrensen.

Når nyankomne flyktninger har fått oppholdstillatelse, blir de bosatt gjennom en avtale mellom IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) og en av landets kommuner. Introduksjonsordningen, som omtalt i kapittel 1, er for nettopp denne gruppen nyankomne innvandrere. Ordningen omfatter undervisning i norsk og samfunnskunnskap, samt ulike tiltak, som blant annet arbeids- og språkpraksis. Vi skal i dette kapittelet se på dem som deltok i introduksjonsprogrammet i 2016. For flere årganger og mer statistikk, se Statistisk sentralbyrå 2017a samt Lunde og Lysen (2018), Enes og Wiggen (2016) og Enes (2014).

Kapittelet vil særlig omtale inntektssituasjonen til deltakerne mens de var i introduksjonsprogrammet i 2016, da dette ikke blir dekket av de årlige statistikkene. Deltakerne vi referer til er de som hadde rett og plikt til å delta i introduksjonsordningen, og de som kommunen har valgt å tilby program, den såkalte «kan-gruppen» (se definisjon kapittel 1.1 samt introduksjonsloven §3.) Disse har i denne perioden deltatt i et individuelt tilrettelagt program som skal kvalifisere til arbeid eller utdanning, og deltakerne har også mottatt introduksjonsstønad.

2.1. Deltakere i 2016

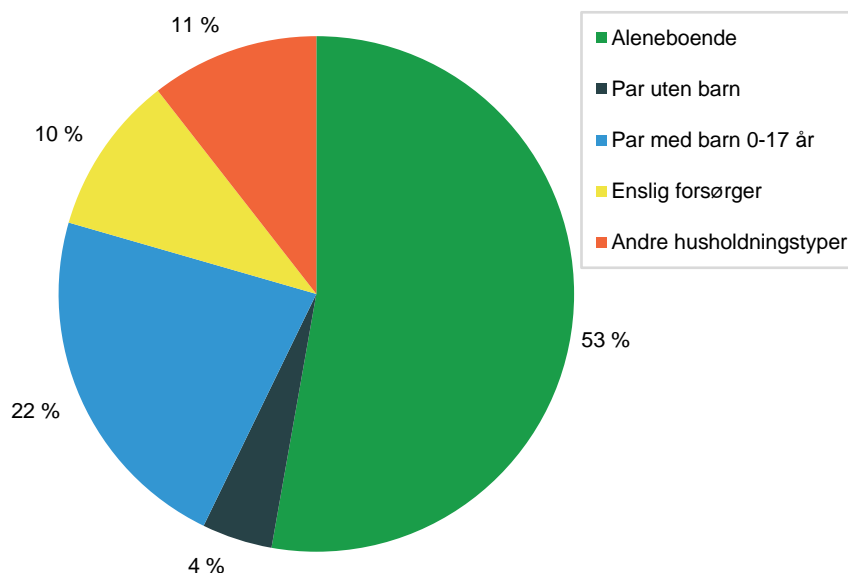
Introduksjonsprogrammet har de senere årene fått flere deltakere, i takt med økt tilstrømming av flyktninger. Deltakerantallet har økt fra snaut 13 000 i 2011 til bortimot 24 000 i 2016. Det har vært en tendens til økende andel menn i perioden, som er vanlig i perioder med mange nyankomne flyktninger. I 2016 var det 61 prosent menn og 39 prosent kvinner i programmet, høyest andel menn siden 2008. De fleste er 35 år eller yngre, og over syv av ti deltakere er i denne aldersgruppen. Flest deltakere i 2016 kommer fra Syria, Eritrea og Somalia. 75 prosent av deltakere i 2016 var fra disse tre landene. De største byene har flest deltakere i introduksjonsprogrammet, noe som gjenspeiler bosettingsmønsteret av flyktninger. 17 prosent av deltakere var bosatt i enten Oslo, Bergen, Trondheim eller Kristiansand. Bare i Oslo var det om lag 1 600 deltakere i 2016. For videre beskrivelse av deltakerne i 2016, se Statistisk sentralbyrå 2017a.

Over halvparten av deltakerne bodde alene

I introduksjonsprogrammet 2016 var det snaut 24 000 deltakere, fordelt på 16 300 husholdninger. Aleneboere utgjorde 53 prosent av husholdningene, mens 22 prosent av husholdningene var par med barn, 10 prosent er enslige forsørgere, 4 prosent er par uten barn og 11 prosent er andre husholdningstyper (se figur 2.1).

Barnefamiliene er relativt store, særlig par med barn, gjennomsnittlig var det 4,7 personer totalt i husholdningen i 2016. Også enslige forsørgere har relativt mange barn, noe som gjenspeiles i at det gjennomsnittlige antallet i denne type husholdninger var 3,1 personer. Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen for alle husholdningstyper for deltakere 2016 var 2,3 personer (se vedleggstabell B1).

Figur 2.1 Deltakere i introduksjonsprogrammet etter husholdningstyper¹ i 2016. Prosent

¹ Par uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

2.2. Introduksjonsdeltakernes inntekter

Deltakere i introduksjonsprogrammet mottar introduksjonsstønad mot forpliktende deltakelse. Stønaden utgjør to ganger folketrygdens grunnbeløp (2G), og det trekkes skatt av beløpet. I 2016 var full stønad i snitt 183 000 kroner, og deltakere under 25 år mottar to tredjedeler av full ytelse. Se kapittel 1.1 for mer informasjon om stønaden.

Vi vil i dette kapittelet se på ulike supplerende inntektskilder til programdeltakerne, hvorvidt de har yrkesinntekt, så vel som introduksjonsstønader, bostøtte og sosialhjelp eller andre offentlige stønader.

Når flere bor sammen vil det ofte innebære at man har flere inntektskilder og flere å dele utgiftene med. Følgelig har en husholdning med flere medlemmer også større utgifter enn de som bor alene. Mottak av flere offentlige ytelser avhenger av husholdningens størrelse og sammensetning. For eksempel blir bostøtte og sosialhjelp utbetalt på grunnlag av husholdningens samlede inntekter. Videre mottar de som har barn barnetrygd og kontantstøtte, samt har mulighet for å motta overgangsstønad og utvidet barnetrygd dersom man er enslig forsørger. Vi finner det derfor formålstjenlig å benytte første og fremst *husholdningsinntekter* når vi ser på inntektssituasjonen til deltakere i introduksjonsprogrammet.

I dette avsnittet benyttes median inntekt etter skatt per forbruksenhet for sammenligning av inntektsnivå mellom deltakerne og befolkningen i samme alder. For å kunne sammenligne den økonomiske velferden til husholdninger av ulik type og størrelse er det vanlig å justere inntekten ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer eller forbruksvekter. En ekvivalensskala gir uttrykk for hvor stor inntekt en husholdning på for eksempel fire personer må ha, for å ha samme levestandard eller økonomisk velferd som en enslig person. En slik skala tar hensyn til at en

husholdning som består av flere personer og har flere utgifter, men også kan nyte godt av stordriftsfordeler som at flere personer deler på utgifter til TV, internett og andre forbruksvarer. Når slike ekvivalensskalaer blir brukt, forutsetter man at hele husholdningsinntekten blir likt fordelt på alle husholdningsmedlemmene.

Videre vil vi også se på hvor stor andel av deltakerne i 2016 som hadde en inntekt under lavinntektsgrensen, definert som 60 prosent av median ekvivalentinntekt etter EU-skalaen i befolkningen.

2.3. Om lag halvparten av inntektsnivået for hele befolkningen

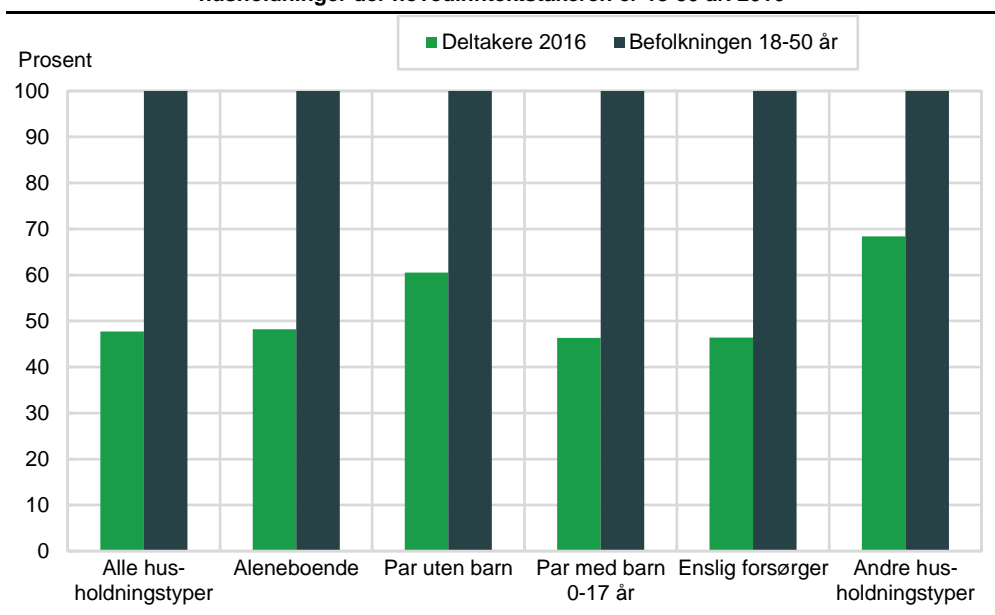
Tabell 2.1 viser at deltakere i 2016 hadde en median inntekt etter skatt per forbruksenhet på 178 000 kroner i 2016. Deltakere husholdningstype par med barn hadde høyest mens aleneboende hadde neste høyest inntektsnivå. Disse to husholdningstypene i hele befolkningen hadde også høyeste inntektsnivå i 2016. Husholdningstypene par uten barn og enslige forsørgere hadde begge et inntektsnivå på rundt 173 000 kroner i 2016.

Tabell 2.1 Medianinntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) i husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2016

	Alle husholdningstyper	Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	Andre husholdningstyper
Hele befolkningen 18-50 år	178 469	195 557	173 275	209 219	173 973	183 682
Introdeltakere	373 994	405 298	286 325	451 581	374 739	268 450

Medianinntekten til deltakerne utgjorde 48 prosent av inntektsnivå (median) til husholdninger i hele befolkningen der hovedinntektstaker er i alderen 18 til 50 år. Størst forskjell i inntektsnivå mellom husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og hele befolkningen var det i 2016 for par med barn og for enslig forsørger. Her hadde begge typer husholdninger kun 46 prosent av inntekten til tilsvarende husholdningstyper i befolkningen i 2016. Til sammenligning hadde husholdninger med par uten barn i introduksjonsprogrammet et inntektsnivå som utgjorde 61 prosent av inntekten til par uten barn i befolkningen.

Figur 2.2 Median inntekt per forbruksenhet (EU-skala) etter husholdningstype¹. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2016

¹ Par uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

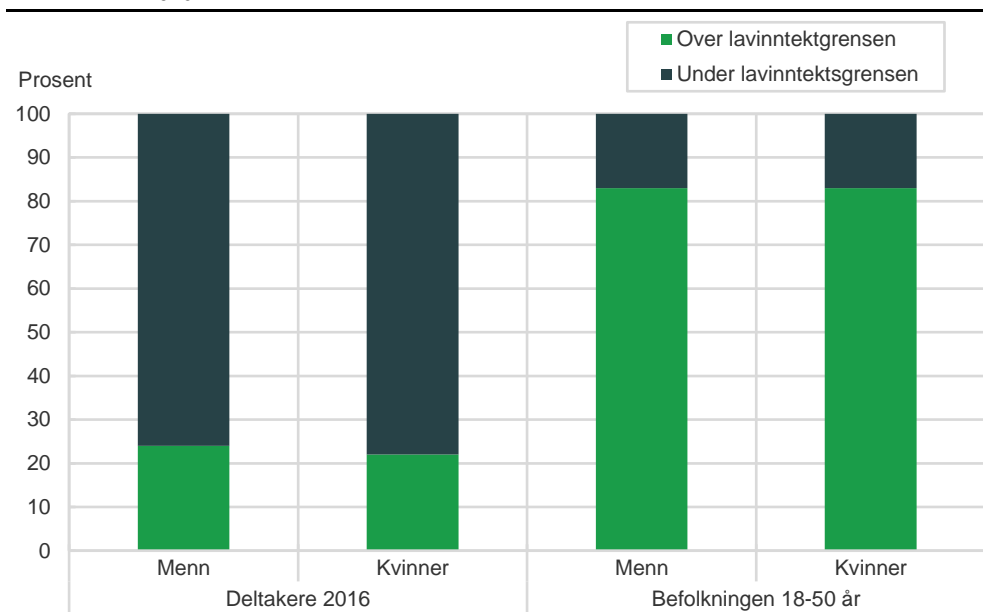
2.4. Om lag åtte av ti med lavinntekt

Det finnes flere måter å definere lavinntekt på. Årlig lavinntekt er å ha inntekt under en lavinntektsgrense på et gitt tidspunkt (et inntektsår), mens vedvarende lavinntekt innebærer å ha inntekt under en lavinntektsgrense over en lengre periode. I dette kapitlet benytter vi årlig lavinntekt basert på EUs definisjon, dvs. 60 prosent av medianinntekt i befolkningen. Studenthusholdninger inkluderes i sammenligningsgruppen i befolkningen. I 2016 var lavinntektsgrensen på 215 300 kroner.

Som figur 2.3 viser var det henholdsvis 76 prosent av de mannlige og 78 prosent av de kvinnelige deltakere i 2016 som hadde en årlig ekvivalentinntekt som er lavere enn lavinntektsgrensen.

Tilsvarende for befolkningen 18-50 år var en andel på om lag 17 prosent for begge kjønn som hadde en årlig inntekt under lavinntektsgrensen i 2016.

Figur 2.3 Andel over og under lavinntektsgrensen. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år i 2016

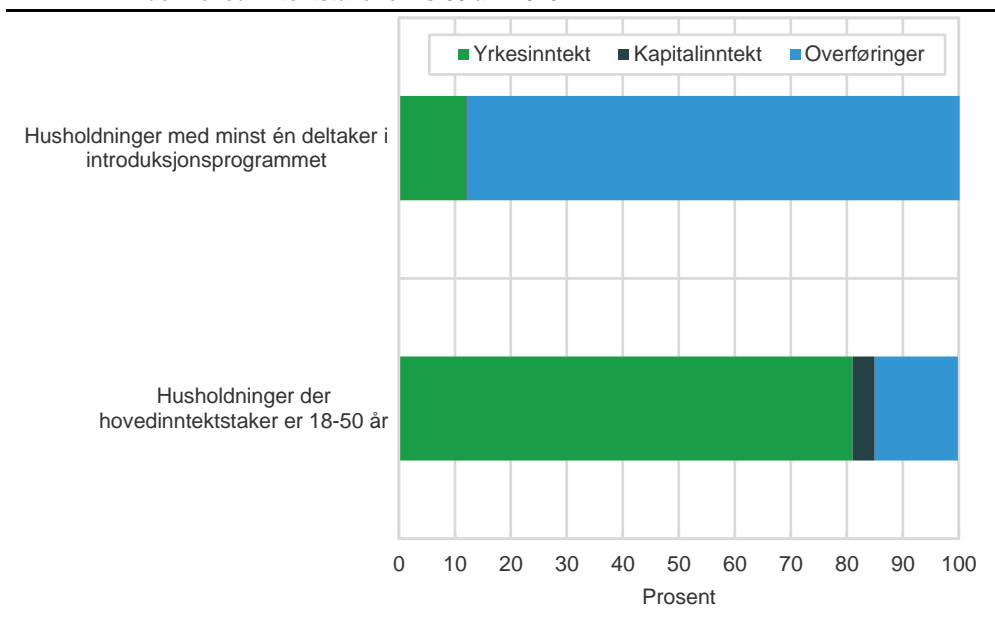

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

2.5. Lav andel yrkesinntekt for husholdninger med introduksjonsdeltakere

Figur 2.4 viser sammensetningen av husholdningens samlede inntekter for personer i husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år (hele befolkningen) og i husholdninger til deltakere i introduksjonsprogrammet. Husholdningenes inntekter er inndelt i yrkesinntekter, kapitalinntekter og overføringer.

Figur 2.4 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Gjennomsnitt for husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016 og husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år i 2016

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

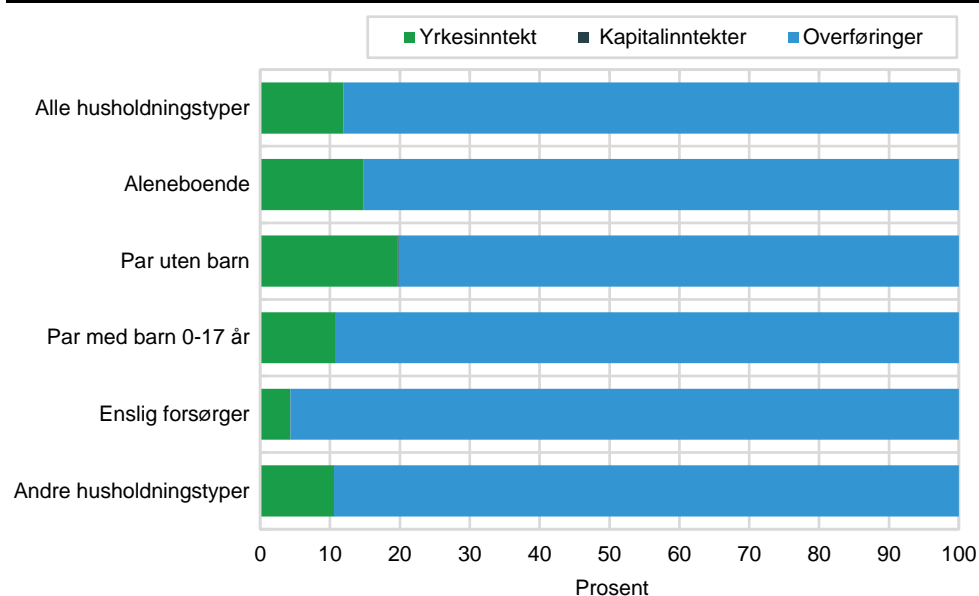
Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet har langt lavere gjennomsnittlig yrkesinntekt enn husholdningene i hele befolkningen i samme aldersgruppe. Disse husholdningene har heller ingen kapitalinntekter. Den største inntektskilden for slike husholdninger er introduksjonsstønad. Dette er ikke unaturlig, ettersom introduksjonsprogrammet skal være et fulltidstilbud. Yrkesinntekt kommer derfor fra arbeid de har ved siden av introduksjonsprogrammet, eller fra andre husholdningsmedlemmer som er i arbeid. Eventuelt kan det være inntekt fra arbeid før eller etter programdeltagelse for dem som ikke har deltatt hele året. For husholdninger med deltakere i 2016 ser vi at yrkesinntekter utgjør kun 12 prosent av samlede inntekter, mens overføringer står for de resterende inntektene. Tilsvarende er andel yrkesinntekter for husholdningene for befolkningen hvor hovedinntektstaker er 18-50 år 81 prosent i 2016.

Ikke overraskende er det enslige forsørgere som har lavest andel av samlet inntekt. Dette er fordi å være den eneste voksne i husholdningen skal de forsørge barn økonomisk og har høy praktisk omsorgsbyrde som vanskeliggjør deltakelse på arbeidsmarkedet i tillegg til et fulltids introduksjonsprogram. Figur 2.5 viser at for enslige forsørgere utgjorde yrkesinntekten bare 4 prosent av samlet inntekt i 2016.

Som vi har sett tidligere er det flest aleneboende blant deltakerne i 2016, og disse kan ikke dra fordeler av andre husholdningsmedlemmers yrkesinntekt. For aleneboende utgjør yrkesinntekt kun 15 prosent av samlet inntekt.

Blant par bor en del sammen med personer som ikke deltar i introduksjonsprogrammet, og har dermed større kapasitet til å være i inntektsgivende arbeid. Par med barn hadde 11 prosent av inntekten sin fra betalt arbeid i 2016. Til sammenligning hadde par uten barn 20 prosent fra yrkesinntekten. Det er årlige inntekter som ligger til grunn for disse tallene. Det vil si at personer som bare er i introduksjonsprogrammet deler av året og fortsatt bor i Norge 1. januar året etter, også blir inkludert.

Figur 2.5 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter etter husholdningstyper¹. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016

¹ Per uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Overføringer

I samlebetegnelsen overføringer inngår skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene. Figurer og tabeller i denne publikasjonen viser til de overføringene som har særlig relevans for nyankomne flyktninger.

Introduksjonsstønad utgjør to ganger grunnbeløpet i folketrygden (183 000 kroner i 2016) og gis til deltakere i introduksjonsprogrammet.

Økonomisk sosialhjelp skal sikre at alle har nok midler til livsopphold og er ment å være en midlertidig stønad. Sosialhjelp utbetales av kommunen og administreres gjennom NAV.

Bostøtte er en statlig støtteordning som utbetales av Husbanken til dem som har lav inntekt og høye bostgifter.

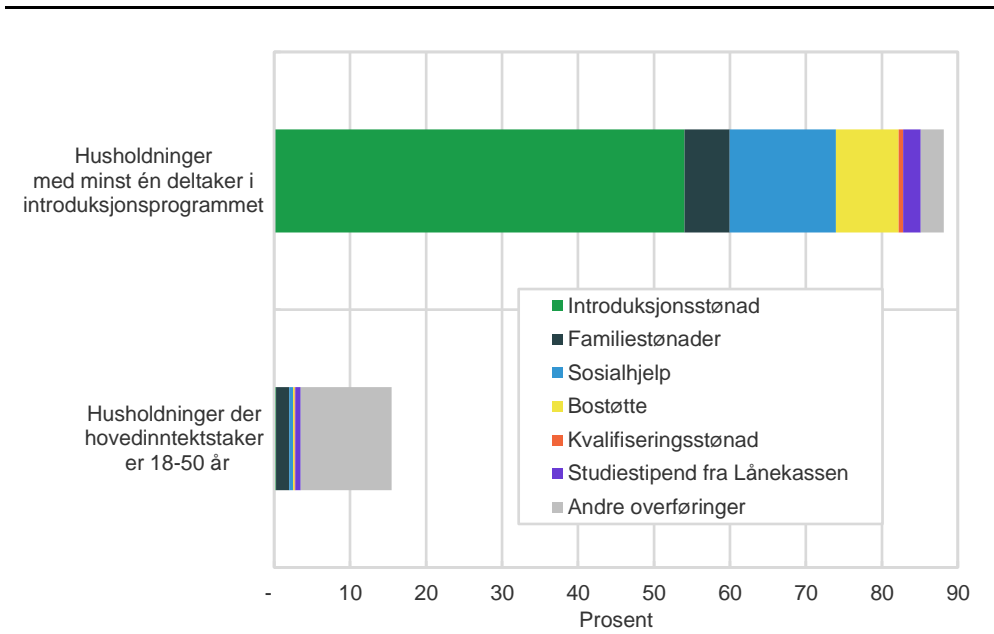
I betegnelsen *familiestønader* inngår her barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Restkategorien «*andre overføringer*» omfatter blant annet utbetalinger fra folketrygden (alderspensjon, uføreytelser, rehabiliterings- og attføringspenger), dagpenger ved arbeidsløshet og supplerende stønad til eldre uten opptjente pensjonsrettigheter.

2.6. Introduksjonsstønad utgjør mer enn halvparten av samlet inntekt

Figur 2.6 viser de største inntektspostene som inngår i samlebetegnelsen overføringer (se faktaboks under 2.5.). For husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016 utgjør overføringer så mye som 88 prosent av inntektene. Introduksjonsstønnen utgjør den største inntektskilden og står for 54 prosent av samlet inntekt for deltakerne i 2016. Også sosialhjelp står for en betydelig del av inntektene, og utgjør om lag 14 prosent. Statlig bostøtte fra Husbanken utgjør 8 prosent i 2016. For husholdninger der hovedinntektstakeren er fra 18 til 50 år i 2016 utgjør overføringer 15 prosent av samlet inntekt. Figuren viser andeler av samlet inntekt, men sier ikke noe om nivået på overføringene.

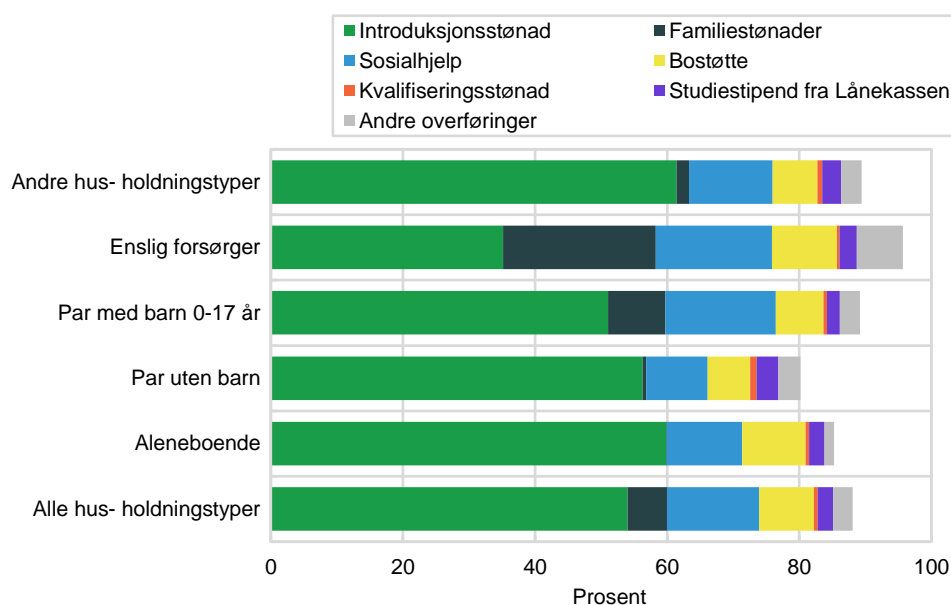
Figur 2.6 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016 og alle husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

I 2016 var gjennomsnittlig samlet husholdningsinntekt for befolkningen 18-50 år 748 500 kroner, og for husholdninger med deltakere 274 300 kroner (se vedleggstabell B1 og B2). Figur 2.7 illustrerer hvor stor andel de ulike overføringene utgjør for de forskjellige husholdningene. Introduksjonsstønaden er den største overføringen, og den utgjorde i gjennomsnitt 54 prosent av samlet husholdningsinntekt for introduksjonsdeltakere i 2016. Til sammenligning var denne andelen på 43 prosent for deltakere i 2015. Noe av forklaringen bek denne forskjellen kan ligge i ulik sammensetning av deltakergruppene fra år til år. Blant annet er andel aleneboende klart større i 2016 enn i tidligere år. For aleneboende utgjorde introduksjonsstønaden så mye som 60 prosent av samlet inntekt. For enslige forsørgere var den tilsvarende andelen 35 prosent av samlet inntekt. For denne gruppen er også familierelaterte stønader (barnetrygd, kontantstøtte og overgangsstønad til enslige forsørgere), sosialhjelp og bostøtte viktige inntektskilder. Familierelaterte stønader står for 23 prosent av inntekten i 2016, mens sosialhjelp og bostøtte står for henholdsvis 18 prosent og 10 prosent for enslige forsørgere. Disse overføringene virker utjevne, og bidrar til at enslige forsørgere blant introduksjonsprogramdeltakerne har et inntektsnivå som ikke skiller seg vesentlig fra andre husholdningstyper i denne gruppen, dersom man tar hensyn til husholdningens sammensetning og størrelse.

Figur 2.7 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter etter husholdningstyper¹. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016

¹ Par uten barn og par med barn 0-17 år: ektepar, samboere og registrerte partnere.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Bostøtte har til hensikt å sikre personer med lave inntekter og høye boligutgifter en egnet bolig. Et stort flertall av husholdningene med deltakere i introduksjonsordningen mottok bostøtte fra Husbanken – 87 prosent (se vedleggstabell B3). Dette var ett prosentpoeng flere enn blant de som deltok i introduksjonsprogrammet i 2015. Bostøtten utgjorde gjennomsnittlig om lag 8 prosent av samlet inntekt for deltakerne i 2016. Størst andel utgjorde stønaden for husholdninger med bare én voksen: både for aleneboende og for enslige forsørgere sørget støtten for om lag 10 prosent av inntektsgrunnlaget (se vedleggstabell B2).

2.7. Mange mottar supplerende økonomisk sosialhjelp

Deltakere i introduksjonsprogrammet mottar introduksjonsstønad mot forpliktende deltakelse. Stønaden utgjør to ganger folketrygdens grunnbeløp (2G), og det trekkes skatt av beløpet. Introduksjonsstønaden er ment som et alternativ til sosialhjelp. Formålet er å unngå at nyankomne flyktninger blir passive mottakere av en økonomisk ytelse. Økonomisk sosialhjelp gis etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven). Formålet med den kommunale sosialhjelpen er å sikre at alle har nok midler til livsopphold, og den er ment kun å skulle være en subsidiær ytelse av kortere varighet.

Introduksjonsstønad til tross, mange deltakere – eller personer de deler husholdning med – mottar sosialhjelp. For eksempel har deltakere i introduksjonsprogrammet som går ut i omsorgspermisjon ved fødsel eller adopsjon ikke opptjent noen rettigheter til foreldrepenger fordi svært få har rukket å arbeide i Norge før deltakelse i introduksjonsprogrammet. Deltakere i programmet kan derfor søke engangsstønad ved fødsel eller adopsjon. Utover dette blir deltakere i permisjon henvist til sosialhjelp. Ved bosetting av flyktninger har ofte kommunene en del utgifter til for eksempel å utstyre boligene med møbler, vaskemaskiner, etc. Disse utgiftene føres ofte som sosialhjelp. Dette er da en engangsutgift som dekker kommunens utgifter og ikke kontanthjelp til livsopphold til de enkelte flyktingene. Sosialhjelp er, i likhet med bostøtte, en stønad som blir utbetalt på grunnlag av husholdningens samlede inntekter. Det er én av årsakene til at vi har

valgt å første og fremst bruke husholdningsinntekter som grunnlag i denne rapporten.

I 2016 bodde 69 prosent av deltakerne i en husholdning som mottok sosialhjelp (vedleggstabell B3), mens andelen i 2014 og 2015 var henholdsvis 75 og 74 prosent. I 2016 var gruppen par med barn som hadde høyest andel, 83 prosent, som mottok sosialhjelp. Blant par uten barn er det 68 prosent som mottar sosialhjelp. Deltakerne i introduksjonsprogrammet får ikke barnetillegg. Det var derfor forventet at familier med barn i større grad skulle være avhengig av sosialhjelp enn familier uten barn, da forsørgerbyrden deres er større (Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet 2015). Vi ser derfor et relativt høyt mottak av sosialhjelp blant barnefamilier. Aleneboende er fortsatt den gruppen som mottok sosialhjelp i minst grad i 2016, om lag 61 prosent.

Vi har sett på mottakere av sosialhjelp i løpet av året uavhengig av stønadsbeløp og hvor lenge de har mottatt sosialhjelp. Vi vet ikke hvorvidt personer i husholdninger med deltakere i introduksjonsordningen mottok sosialhjelp under deltakelse eller etter at programmet var avsluttet.

2.8. Oppsummering kapittel 2

I kapittel 2 har vi sett at inntektssituasjonen for deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016 er svært forskjellig fra den for hele befolkningen i sammenlignbar alder. Median inntekt per forbruksenhet blant deltakere er om lag halvparten av nivået i befolkningen. Om lag åtte av ti av deltakerne hadde inntekt under lavinntektsgrensen, definert som 60 prosent av median ekvivalentinntekt i befolkningen. I befolkningen er det kun om lag en av fem som hadde en inntekt som var under lavinntektsgrensen.

Sammensetningen av inntekten er også helt ulik. Husholdningsinntektene til deltakerne er dominert av overføringer (88 prosent), med introduksjonsstønad som den største enkeltkomponenten. Overføringene virker utjevne, og bidrar til at introduksjonsprogramdeltakerne har nok midler til livsopphold. For befolkningen der hovedinntektstaker er mellom 18 og 50 år er situasjonen motsatt. Samlet husholdningsinntekt for hele befolkningen er dominert av yrkesinntekt, mens overføringer ikke utgjør mer enn 15 prosent av den samlede inntekten i 2016.

3. Deltakelse i arbeid og utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram. Kohort 2016

Hovedfunn fra kapittelet:

- 62 prosent av deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, var aktive (sysselsatt/under utdanning) i november ett år etter avsluttet program.
- Forskjellen i resultater mellom menn og kvinner er som tidligere år stor: rundt syv av ti menn og om lag fem av ti kvinner var i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program.
- 45 prosent av deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 var sysselsatte året etter avsluttet program ...
- ... og 10 prosent var registrert arbeidsledige eller på tiltak.
- Kun 37 prosent av de mannlige og 17 prosent av de kvinnelige lønnstakerne var heltidsansatte.

3.1. Beskrivelse av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016

Det var om lag 4 800 personer som avsluttet programmet i løpet av 2016 og som fortsatt bodde i Norge ved utgangen av 2017. Et av hovedmålene med introduksjonsordningen er å få nyankomne flyktninger raskt i arbeid eller utdanning. Vi skal i dette kapittelet se hvilken status denne gruppen hadde på arbeidsmarkedet i november 2017, altså ett år etter avsluttet program.

Rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram gjelder for nyankomne flyktninger mellom 18-55 år. Nyankomne enslige mindreårige flyktninger faller dermed utenfor introduksjonsprogrammet inntil de fyller 18 år. Likevel ser vi at deltakergruppen er en relativt ung, og om lag ni av ti av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016 var under 45 år. Om lag 65 prosent var i alderen fra 25 til 39 år, og aldersfordelingen for menn og kvinner er relativt lik (tabell 3.1).

Tabell 3.1 Aldersfordeling for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Prosent

	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Under 24 år	13	15	11
25 - 29 år	22	22	21
30 - 34 år	26	26	26
35 - 39 år	17	16	20
40 - 44 år	10	10	10
45 - 50 år	7	6	7
51 år eller eldre	5	5	5

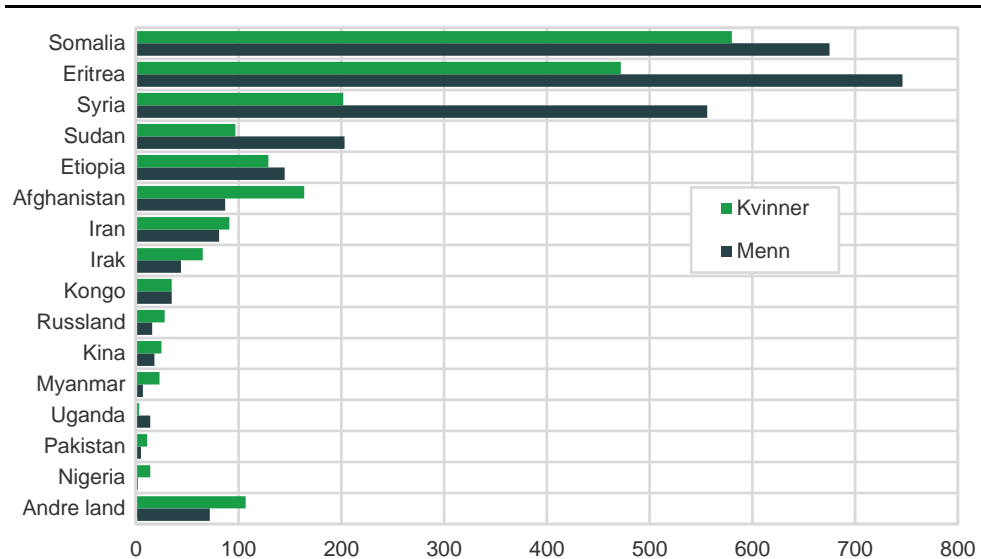
Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Over halvparten, 57 prosent, av dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 var menn, mens tilsvarende andel i 2015 var 54 prosent (Statistisk sentralbyrå, 2017b).

Personer fra Somalia, Eritrea, og Syria er i flertall blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Aller flest var det fra Somalia og Eritrea, med over 1 200 personer hver, dernest kom over 750 fra Syria (figur 3.1). Personer fra disse tre landene utgjør nær 70 prosent av alle som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016.

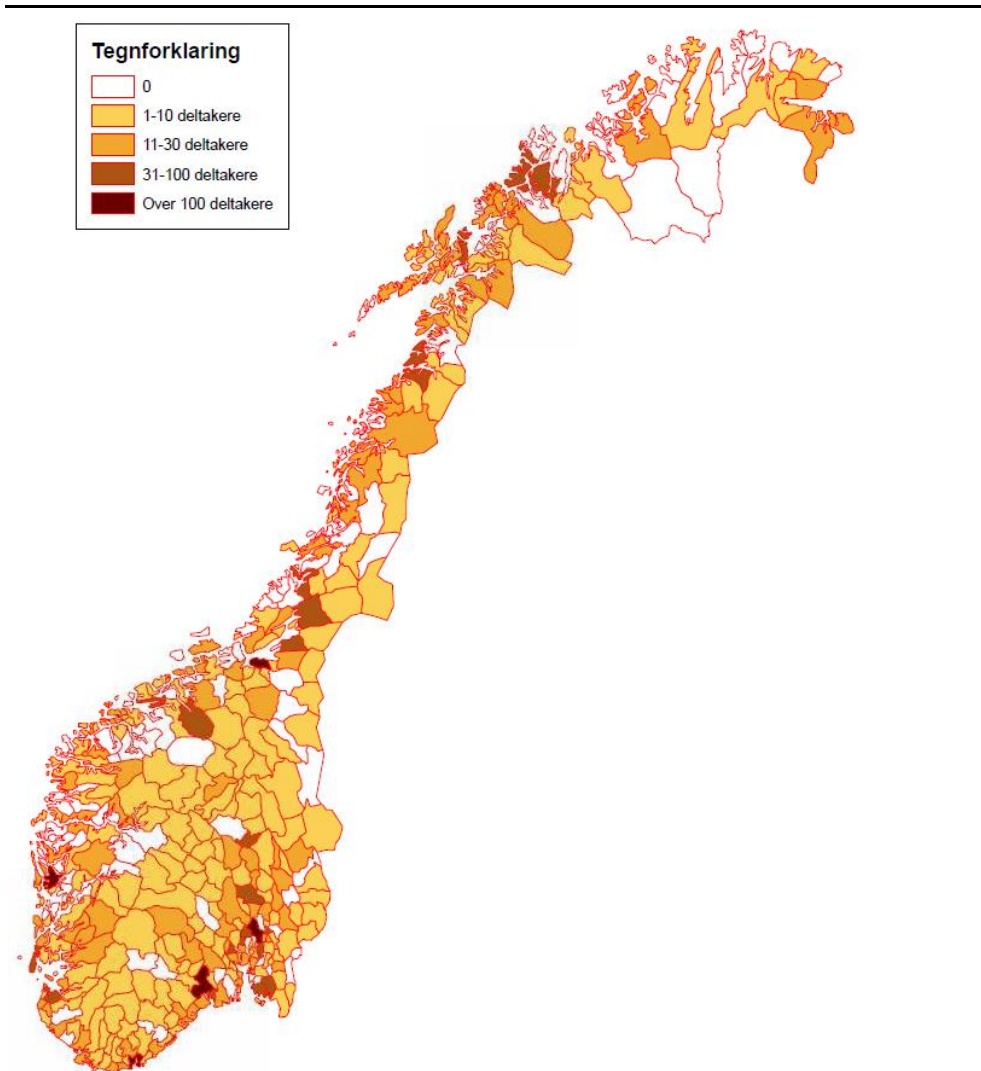
Andelen menn fra disse tre landene er også relativt høy. Av de med bakgrunn fra Syria var det 73 prosent menn, fra Eritrea 61 prosent og Somalia 54 prosent.

Figur 3.1 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, etter landbakgrunn. Antall

Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.2 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, etter programkommune. Bosatt i 2017

Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Alle kommuner som bosetter flyktninger plikter å tilby introduksjonsprogram (se kapittel 1). Det ble gjennomført introduksjonsprogram i 318 kommuner i 2016. 194 kommuner hadde mer enn fem deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet. 28 kommuner hadde 30 eller flere personer (se Figur 3.2). Storbykommunene hadde fleste deltakere, som tidligere år. Tilsammen over 20 prosent hadde deltatt i programmet i enten Oslo, Bergen, Trondheim eller Kristiansand. Oslo var programkommunen med klart flest personer som gikk ut av programmet i 2016, med over 400 personer.

3.2. Gjennomstrømning i introduksjonsprogrammet

Introduksjonsprogrammet skal tilpasses den enkeltes behov for kvalifisering, både når det gjelder innhold og lengde. I følge introduksjonsloven kan programmet vare i inntil to år, med tillegg av godkjent permisjon. Når det vil styrke den enkeltes mulighet for overgang til arbeid eller ordinær utdanning, eller styrke muligheten for å nå målsettingen i den individuelle planen, kan programmet forlenges til inntil tre år (introduksjonsloven § 5. Programmets varighet). Deltakere som har behov for å forlenge kvalifiseringsløp med ytterligere ett år utover tre år etter avsluttet introduksjonsprogrammet, kan delta i den såkalte Jobbsjansen⁵.

Tabell 3.2 viser gjennomsnitt og median⁶ for antall måneder deltakerne som avsluttet programmet i 2016 mottok introduksjonsstønad og antall måneder de var i programmet totalt.

Tabell 3.2 Gjennomsnitt og median etter kjønn. Antall måneder med introduksjonsstønad og antall måneder i programmet totalt.

	Antall måned med introduksjonsstønad			Antall måneder i programmet totalt (inkl. permisjon)		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Gjennomsnitt	25	24	26	27	25	29
Median	25	24	25	25	25	27

Personene som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 hadde i gjennomsnitt mottatt introduksjonsstønad i 25 måneder.

Ved permisjon fra programmet mottar man i de fleste tilfeller ikke stønad⁷, og det er derfor også nyttig å se på total tid de har vært i programmet inkludert eventuelle permisjoner. Vi ser da på hvor mange måneder det har gått fra første startdato til de har avsluttet programmet. Gjennomsnittlig antall måneder i introduksjonsprogrammet totalt var 27 måneder både for dem som avsluttet i 2016 og i 2015.

Vanligvis er det forskjell mellom menn og kvinner når det gjelder gjennomstrømning. Vi har sett tidligere at menn bruker i gjennomsnitt kortere tid i programmet enn kvinner, og det kan vi anta henger sammen med at flere kvinner tar ut fødselspermisjon. Blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 brukte menn i snitt 24 måneder og kvinner to måneder mer. Når det gjelder antall måneder i programmet totalt, altså inkludert permisjonstid ser vi også menn bruker kortere tid. Mannlige deltakere som gikk ut av programmet i 2016 brukte i gjennomsnitt 25 måneder, mens for kvinner var det 29 måneder.

⁵ Kommuner kan tilby et ekstra år med kvalifiseringsløp (Jobbsjansen del C) til personer som har deltatt i introduksjonsordningen, men som har behov for mer kvalifisering.

⁶ Median er den midterste verdien, dersom man deler en gruppe i to like store halvdel, etter at verdiene (her måneder) er sortert stigende (eller synkende). Det vil altså være like mange personer med antall måneder over, som under medianen.

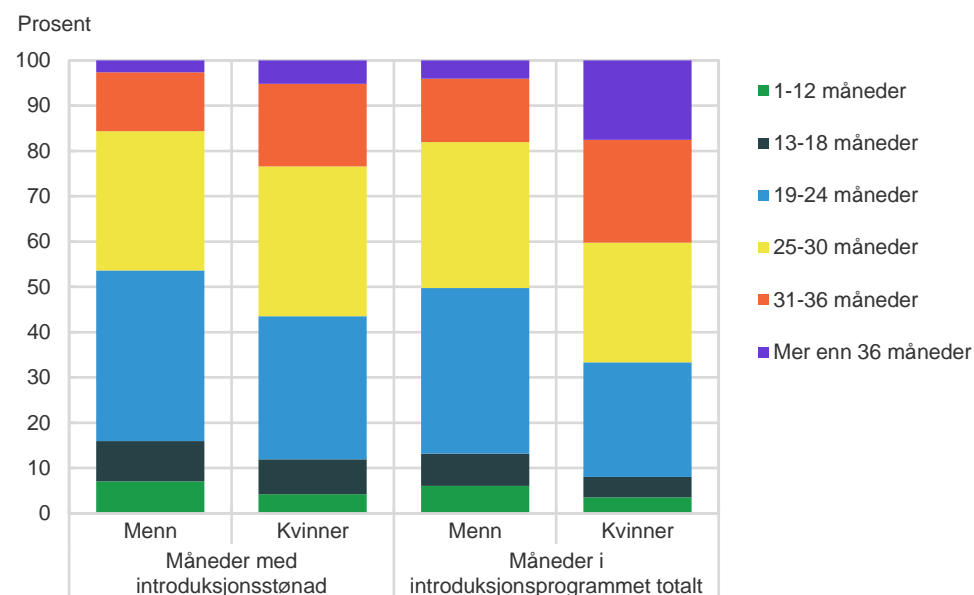
⁷ Forskriften skiller på permisjoner med og uten introduksjonsstønad. Ved permisjon ved egen sykdom eller barns sykdom, permisjon ved fødsel og adopsjon, og ved permisjon ved overgang til arbeid mottar deltaker ikke introduksjonsstønad. Ved for eksempel velferdspermisjon mottar deltaker stønad.

I og med at gjennomsnittet er en del høyere enn medianen for kvinner, indikerer dette at noen kvinner har brukt lang tid fra programstart til programslutt (se også figur 3.3). Dette trekker gjennomsnittet opp til 29 måneder, mens medianverdien ligger på 27 måneder.

Figur 3.3 viser fordeling etter antall måneder de tidligere deltakerne har mottatt introduksjonsstønning og antall måneder de har brukt i programmet totalt. 38 prosent av mennene og 32 prosent av kvinnene mottok stønning i 19-24 måneder, og omtrent 1 av 3 av begge kjønn mottok stønning i 25-30 måneder. 16 prosent av mennene og 12 prosent av kvinnene mottok introduksjonsstønning i mindre enn 19 måneder. Når det gjelder de som mottok stønning i mer enn 30 måneder, gjaldt dette 16 prosent av mennene og 23 prosent av kvinnene.

Blant kvinner er det større forskjell enn blant menn med tanke på antall måneder de mottok introduksjonsstønning og antall måneder brukt i programmet totalt. Det var kun 5 prosent av kvinnene som mottok introduksjonsstønning i mer enn 36 måneder, mens hele 18 prosent hadde vært i programmet i over 36 måneder. Til sammenligning var andelen menn som hadde vært mer enn 36 måneder i programmet kun 4 prosent.

Figur 3.3 Antall måneder med introduksjonsstønning og antall måneder i programmet totalt, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016

Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

3.3. Tilknytning til arbeid og utdanning ett år etter

I de neste kapitlene vil vi se på hvilken tilknytning de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet har til arbeid og utdanning ett år etter at de avsluttet programmet. For en beskrivelse av datagrunnlaget, se kapittel 1.3 om bruk av System for persondata (SFP). Se også faktaboks om grunnskole i dette kapittel.

Blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, var 45 prosent sysselsatt ett år etter de avsluttet introduksjonsprogrammet. Av disse var det 32 prosent som var kun i arbeid og 13 prosent som kombinerte arbeid og utdanning. 17 prosent som var kun under utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram. Dette vil si at til sammen 62 prosent var aktive (sysselsatt/under utdanning) året etter de avsluttet introduksjonsprogrammet (figur 3.4 og vedleggstabell C2).

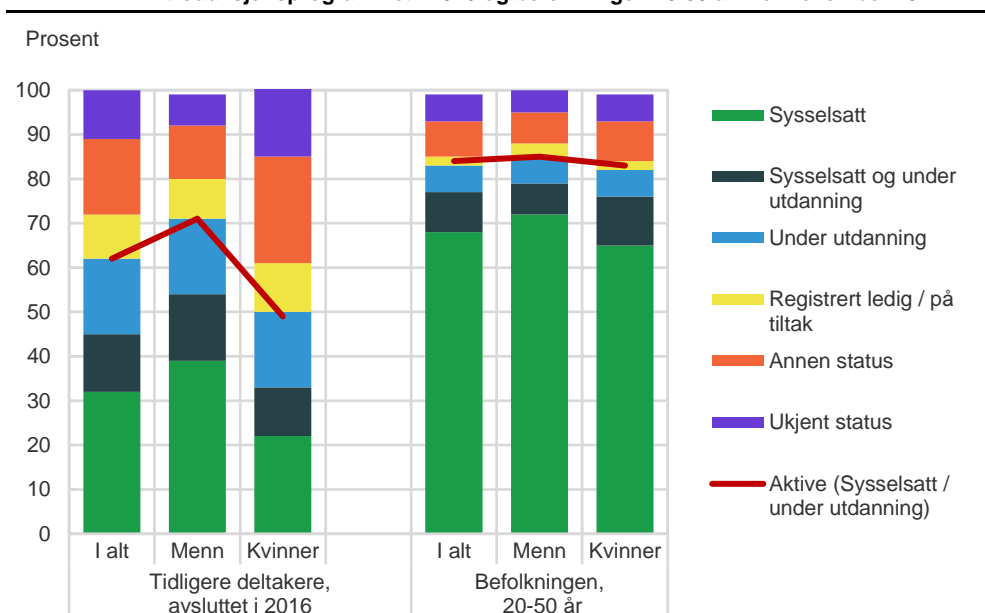
Videre var 10 prosent registrert arbeidsledig eller på tiltak, mens 17 prosent er i samlekategorien *annen status*. Her inngår blant andre mottakere av arbeidsavklaringspenger, noen helse relaterte ytelser og sosialhjelp. Vi ser at klart flere kvinner enn menn er i denne kategorien, henholdsvis 24 prosent av kvinnene mot 12 prosent av mennene. Dette skyldes blant annet at kvinner har en noe større andel med arbeidsavklaringspenger, kontantstøtte eller overgangsstønning til enslige forsørgere.

Blant de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet er det relativt stor differanse i andel kvinner og menn med *ukjent status*: 16 prosent av kvinnene er i denne kategorien, mot 7 prosent av mennene. Dette er personer som ikke er sysselsatt, under utdanning, registrert ledige eller på arbeidsmarkedstiltak. Det er grunn til å anta at denne kategorien omfatter en del personer som er hjemme med små barn, noen kan hjelpe til i familiens bedrift, noen er arbeidsledige uten rett til trygd med videre.

For å sette deltakelse i arbeid og utdanning inn i et større perspektiv, vil vi videre sammenlikne tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet med alle personer i alderen 20-50 år som er bosatt i Norge i samme periode. For mer om sammenligningsgruppen, se kapittel 1.6.

Blant alle bosatte i Norge i alderen fra 20 til 50 år, var 77 prosent sysselsatt i 2016. Av disse var 68 prosent sysselsatt og 9 prosent var både sysselsatt og under utdanning. Det er litt større andel som kombinerte arbeid og utdanning blant kvinner enn blant menn. 6 prosent var bare under utdanning. Til sammen var 84 prosent enten i arbeid, under utdanning eller en kombinasjon av jobb og skolegang (se figur 3.4 og vedleggstabell C1). To prosent var registrert arbeidsledige eller på tiltak, mens 8 prosent var i samlekategorien *annen status*. I denne kategorien var det noe større andel kvinner enn menn. Forskjellene mellom kvinner og menn er med andre ord langt mindre i befolkningen 20-50 år enn blant de tidligere deltakerne. Andel med ukjent status er totalt sett på 6 prosent, om lag lik for begge kjønn (se vedleggstabell C1).

Figur 3.4 Status på arbeidsmarkedet etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Grunnskole

Mange deltakere i introduksjonsprogrammet har hatt lite skolegang før de kom til Norge og mangler grunnleggende lese- og skriveferdigheter. Å kunne lese og skrive regnes som en forutsetning for deltakelse i arbeidslivet, og grunnskoleopplæring regnes derfor som å ligge innenfor rammen av introduksjonsprogrammet (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2015).

Det er likevel ikke gitt at man klarer å fullføre et grunnskoleløp innenfor introduksjonsprogrammet. Østbergutvalget henstilte kommunene til å utvide introduksjonsprogrammet med et tredje år for personer som er i et grunnskoleløp, slik det er rom for innenfor introduksjonsloven (NOU 2010:7), men dette praktiseres i ulik grad i kommunene (Djuve, Haakestad og Sterri 2014 og Skutlaberg, Drangslund og Høgestøl 2014).

Vi har opplysninger om deltakere som har hatt grunnskoleopplæring som en del av introduksjonsprogrammet (se kapittel 3.9). En del går over i grunnskoleopplæring etter endt introduksjonsprogram.

Personer i grunnskoleopplæring er *ikke* med i tallene for personer som er under utdanning. Per i dag finnes det ikke noe register på personnivå for dem som deltar i grunnskolen. Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) samler inn en omfattende mengde data om grunnskolen i Norge, men enheten er hver enkelt grunnskole. Da det ikke finnes statistikk for voksne i grunnskolen på personnivå, vet vi altså ikke hvor mange eller hvem som fortsetter i grunnskoleopplæring etter endt program.

Grunnskoleopplæring blir heller ikke regnet som utdanning i henhold til målsettingen om at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skulle være i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program.

3.4. Forskjeller mellom menn og kvinner

Som tidligere år er hovedinntrykket at det er klart større forskjeller mellom kvinner og menn blant de tidligere deltakerne, enn blant befolkningen generelt.

Vi har sett i figur 3.4 og vedleggstabell C1 at det er noe større andel menn enn kvinner som er sysselsatt i befolkningen i alderen 20 til 50 år. Andel under utdanning i kombinasjon med arbeid er noe høyere for kvinner enn for menn og like stor andel av begge kjønn er bare under utdanning (6 prosent). Det var henholdsvis 85 prosent menn og 82 prosent kvinner i 2017 som var aktive.

Blant de tidligere deltakerne er det relativt store forskjeller mellom menn og kvinner med tanke på status på arbeidsmarkedet ett år etter avsluttet introduksjonsprogram (figur 3.4 og vedleggstabell C2). Det er fortsatt rundt syv av ti menn og fem av ti kvinner som var i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program i 2017. Ser vi bare på de sysselsatte var 54 prosent av mennene og 33 prosent av kvinnene i arbeid (inklusive de som kombinerer arbeid og utdanning) året etter avsluttet program.

Andelen kun under utdanning ligger på 17 prosent for både menn og kvinner i 2017 for tidligere deltakerne. I befolkningen generelt i alderen 20-50 år er andelen under utdanning mye lavere (6 prosent). Kvinnene er oftere kun under utdanning, mens menn tar utdanning i kombinasjon med arbeid. Dette skiller seg fra mønsteret vi ser i befolkningen generelt: Her er det en høyere andel kvinner under utdanning i kombinasjon med arbeid.

Blant tidligere deltakerne som er registrert ledige eller på tiltak i 2017, var det noe større andel kvinner enn menn (henholdsvis 11 og 9 prosent).

Som tidligere er det fortsatt langt større andel kvinner enn menn med *annen eller ukjent status* (se figur 3.4 og vedleggstabell C2). Her er det fortsatt mottakere av sosialhjelp og de med ukjent status som dominerer. Rundt 16 prosent av kvinnene har vi ingen opplysninger om, og mange av disse er nok hjemme med barn. Her vil

også de som har gått over i grunnskoleopplæring være, dersom de ikke i tillegg har en deltidsjobb, mottar kontantstøtte eller på annen måte inngår i noen av de overnevnte kategoriene.

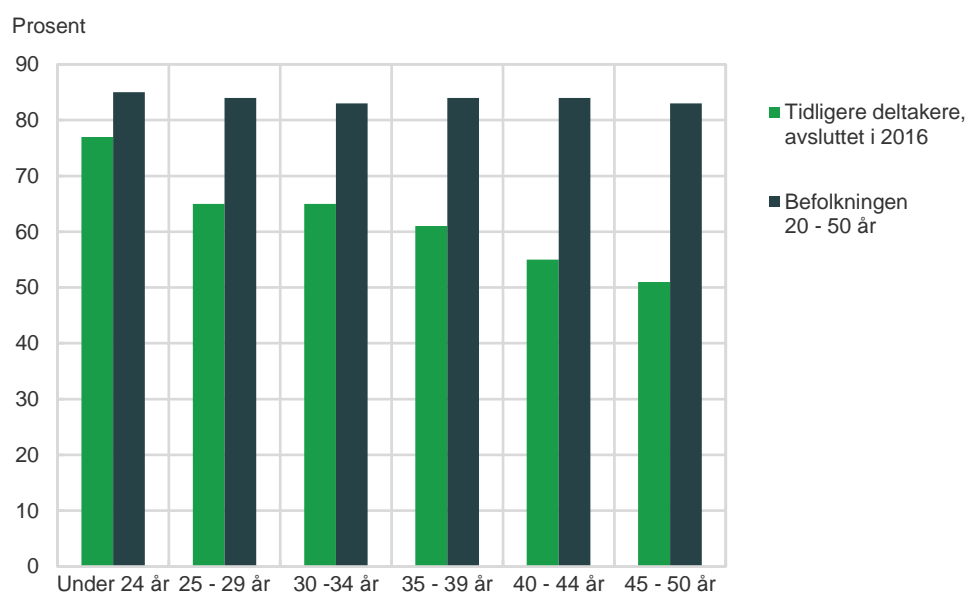
3.5. Flest i arbeid og utdanning blant de yngste

Hovedforskjellen mellom tidligere deltakere av introduksjonsprogrammet og resten av befolkningen i alderen 20-50 år er først og fremst at yrkesdeltakingen minsker med alderen for tidligere deltakere, mens den er relativt stabil uavhengig av alder for resten av befolkningen. Dette er det samme mønsteret som vi har sett i tidligere avgangskohorter (se bl.a. Lunde og Lysen (2018)).

Andelen i arbeid og utdanning for tidligere deltakere under 24 år var så høy som 77 prosent. Denne aldergruppen er det eneste med en andel relativt nær opptil nivået vi finner i befolkningen generelt og er over målsettingen om en andel i arbeid og utdanning på over 70 prosent. Andel i arbeid og utdanning reduseres til om lag 51 prosent for dem mellom 45 og 50 år. I alle aldersgrupper er det høyere andel menn enn kvinner i arbeid og utdanning.

Når det gjelder hele befolkningen i alderen 20-50 år, finner vi ikke slike forskjeller mellom de ulike aldersgruppene. I 2017 ligger andel i sysselsetting og utdanning på 83-85 prosent for alle aldersgrupper.

Figur 3.5 Andel aktive (sysselsatt / under utdanning) etter aldersgruppe. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Per november 2017

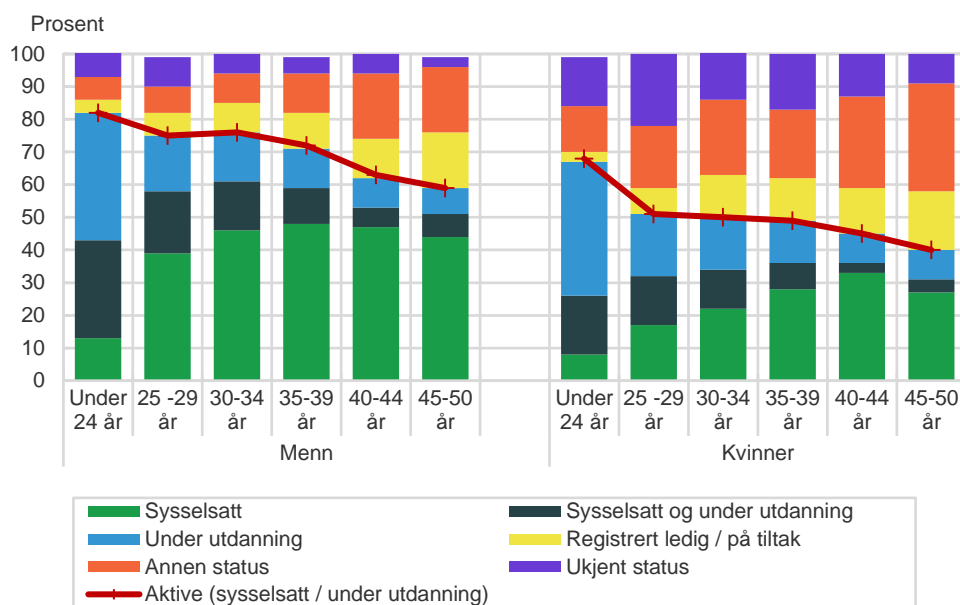
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

En mulig årsak til at kvinner i mindre grad enn menn går over i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram (se figur 3.6), er at mange av deltakerne i introduksjonsordningen er i en periode av livet der de får barn eller er hjemmeværende med små barn (se kapittel 3.1 vedrørende aldersfordeling i populasjonen).

Forskjellene mellom kvinner og menn er desidert størst blant unge voksne mellom 25 og 39 år, der 23-26 prosentpoeng flere menn enn kvinner er sysselsatt eller under utdanning ett år etter avsluttet program. Motsatt har langt flere kvinner enn menn «annen» eller «ukjent» status, hvilket kan komme av at mange er hjemme med barn.

Kjønnforskjellene er derimot relativt beskjedne for dem som er registrert ledige eller på tiltak.

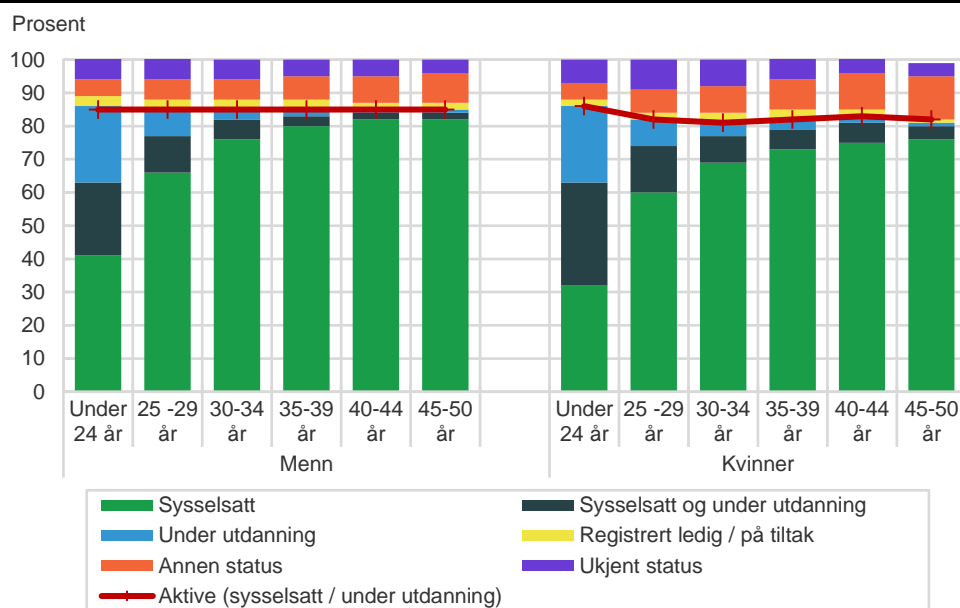
Figur 3.6 Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og alder. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

For befolkningen i alderen 20-50 år, var det mye mindre variasjon i andel aktive på tvers av aldersgruppene. Menn var i større grad aktive enn kvinner, men forskjellen mellom menn og kvinner var mindre for befolkningen. Figur 3.7 viser at det var 85 prosent av menn i alle aldersgrupper som var aktive, for kvinner varierer andelen fra 86 prosent for yngste aldersgruppe, ned til 81 prosent for personer mellom 30 og 34 år i 2017.

Figur 3.7 Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og alder. Hele befolkningen, 20-50 år. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

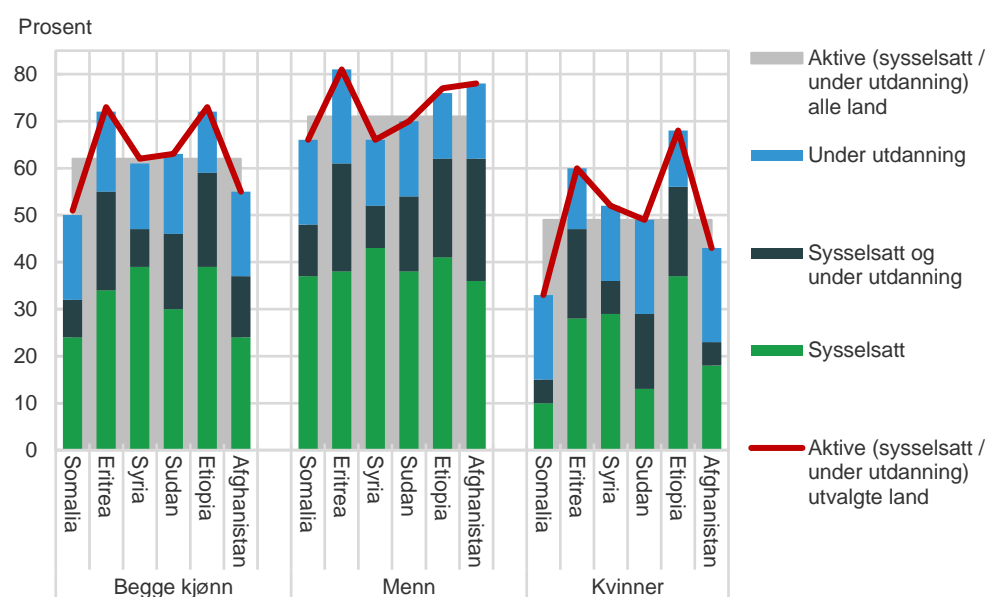
3.6. Variasjoner etter landbakgrunn

Gruppen deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 domineres av somaliere og eritreere. Som vi har sett tidligere utgjorde personer med bakgrunn fra disse to landene over halvparten av alle tidligere deltakere i 2016. Siden 2014 har det også vært en relativt kraftig økning i deltakere fra Syria. Fra disse tre landene bestod økningen i 2016 først og fremst av menn. Dette bidrar til noe økt andel menn blant dem som avsluttet i 2016 i forhold til 2015.

Figur 3.8 viser at det er relativt store forskjeller med tanke på landbakgrunn når det gjelder hvor stor andel av deltakerne som kommer i arbeid eller utdanning året etter avsluttet introduksjonsprogram. Blant landene med flest tidligere deltakere, og høyest andel i arbeid og utdanning finner vi dem med bakgrunn fra Eritrea og Etiopia (73 prosent) i gruppen som avsluttet i 2016. I den andre enden av skalaen finner vi dem med bakgrunn fra Somalia, hvor om lag halvparten var i arbeid eller under utdanning ett år etter avsluttet program begge år (se figur 3.8 og vedleggstabell C5).

Det er gjennomgående en relativt betydelig større andel menn enn kvinner som er aktive i 2017, men omtrent like stor andel menn og kvinner er kun under utdanning. Det er generelt relativt store forskjeller etter landbakgrunn, og blant kvinner varierer resultatene mellom land enda mer enn for menn. Andel aktive varierte fra 33 prosent for somaliske kvinner til 68 prosent for etiopiske kvinner.

Figur 3.8 Andel i arbeid eller under utdanning, etter kjønn og landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Ser vi bare på menn som avsluttet i 2016, var det flest som var aktive fra Eritrea (81 prosent), Afghanistan (78 prosent) og Etiopia (77 prosent). Minst andel i 2017 var det blant mennene med bakgrunn fra Somalia og Syria (66 prosent).

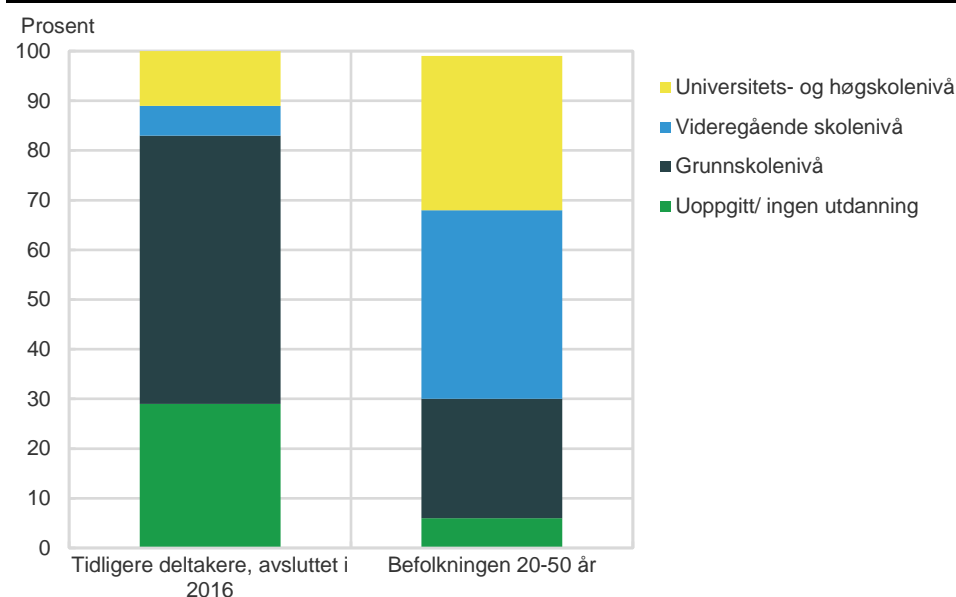
Gruppen med annen eller ukjent status, viser også store variasjoner etter landbakgrunn (se vedleggstabell C3). Generelt er det størst andel med annen status blant de tidligere deltakerne med bakgrunn fra Somalia og Afghanistan. Lavere andel menn enn kvinner har annen eller ukjent status. For kvinnene med bakgrunn fra Somalia er det 36 prosent som har annen status og 19 prosent som har ukjent status ett år etter avsluttet introduksjonsprogram. Deretter er det blant kvinner fra Afghanistan med henholdsvis 29 og 16 prosent med annen eller ukjent status.

Størst andel av menn med annen eller ukjent status finner vi blant dem med bakgrunn fra Somalia (17 og 7 prosent)⁸.

3.7. Betydningen av utdanningsnivå

De tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet har i gjennomsnitt lavere utdanningsnivå enn befolkningen i aldersgruppen 20-50 år. I befolkningen er det litt over én av fem (24 prosent) som har grunnskole som høyeste utdanning, mens over halvparten (54 prosent) av de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet har dette som sitt høyeste utdanningsnivå i 2017. I befolkningen i alderen 20-50 år har 38 prosent videregående skolenivå, og 31 prosent har utdanning på høyskole-/universitetsnivå. Blant de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet er det bare 6 prosent som har utdanning på videregående skolenivå, og 11 prosent på høyskole-/universitetsnivå (se figur 3.9).

Figur 3.9 Høyeste utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.10 viser at for befolkningen i alderen 20-50 år øker andel i arbeid eller under utdanning med utdanningsnivå, det vil si at det er større andel i arbeid eller utdanning blant personer med høyt utdanningsnivå enn blant dem med lavt utdanningsnivå. Skillet er størst mellom dem med utdanning på grunnskolenivå og dem med videregående utdanning.

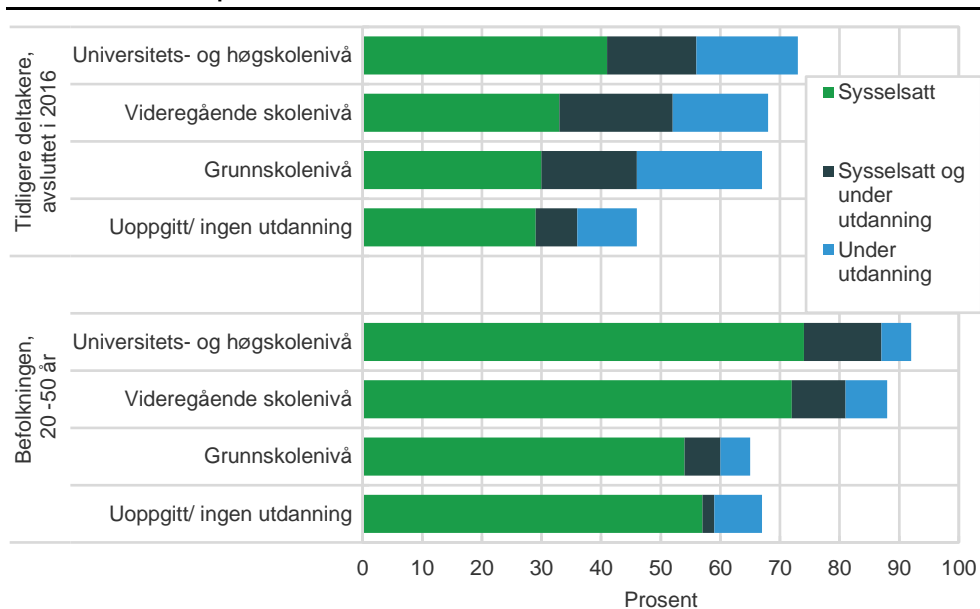
Det samme mønsteret ser vi ikke for personene som avsluttet introduksjonsprogrammet: Andel i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram er på noenlunde samme nivå (67-73 prosent), uavhengig av utdanningsnivå. Unntaket er for dem med ingen eller uoppgitt utdanning, hvor andel i arbeid eller utdanning er 46 prosent. Mange av de tidligere deltakerne går over i et utdanningsløp i videregående skole etter introduksjonsprogrammet (se kapittel 3.12).

Også for de tidligere deltakerne øker andel sysselsatte med utdanningsnivået, men ikke så tydelig som i befolkningen generelt. 56 prosent av dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, og som hadde høyere utdanning, var sysselsatt ett år etter. Dette var 10 prosentpoeng høyere enn for de med bare grunnskoleutdanning.

⁸ For detaljerte tabeller, se Statistisk sentralbyrå 2017a, statistikkbanktabell 10823.

Olsen (2018) viser at utdanningsnivå har betydning for sysselsettingen blant flyktninger. De tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet har imidlertid kort botid i Norge, og i tillegg har mange ikke rukket å fullføre utdanning i landet, noe som har mye å si for sysselsettingsnivået.

Figur 3.10 Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år. Status per oktober 2017

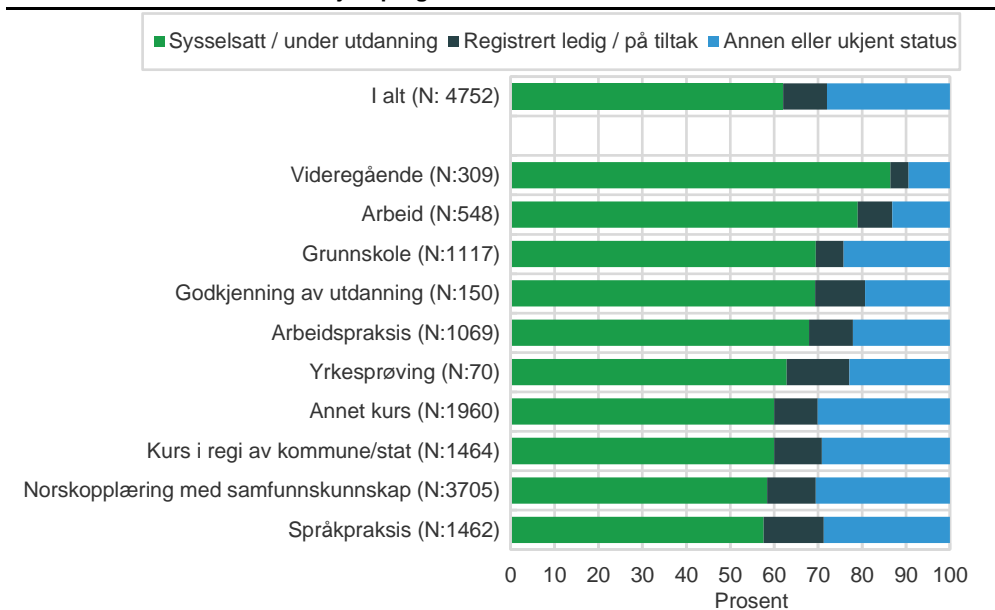
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

3.8. Tiltak i programmet

Introduksjonsprogrammet består av flere typer tiltak. Det mest sentrale er opplæring i norsk og samfunnskunnskap, men kommunene tilbyr også en rekke ulike kurs, språkpraksis og arbeidspraksis. Deltakerne kan dermed være registrert med flere tiltak i løpet av programperioden.

For dem som gikk ut av programmet i 2016 er det klare forskjeller mellom de ulike tiltakene og graden av deltakelse i arbeidslivet året etter (se figur 3.11 og vedleggstabell C4).

Figur 3.11 Status på arbeidsmarkedet, etter kurs/tiltak i programperioden. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

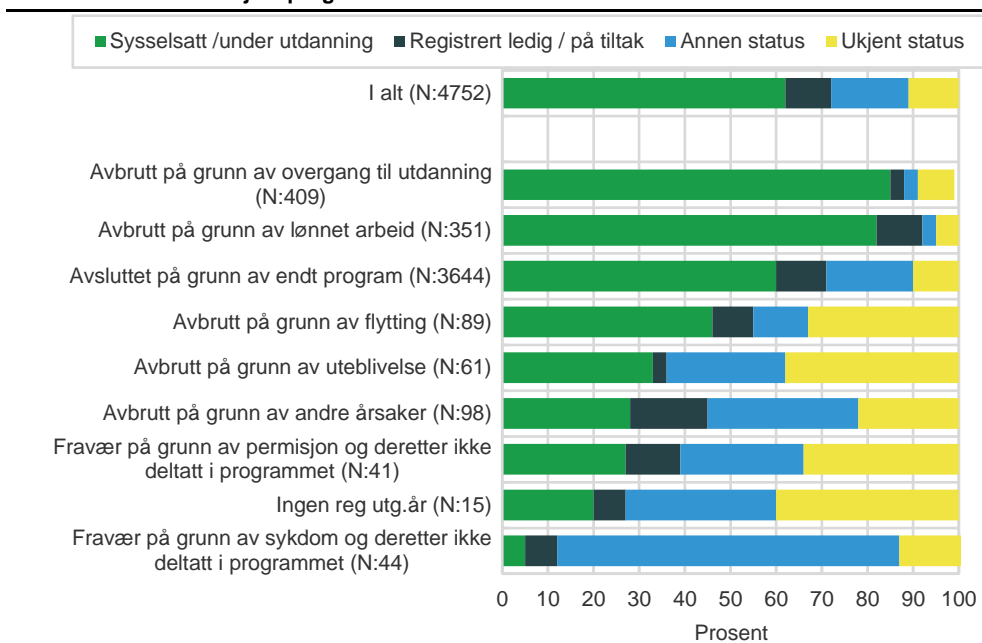
Høyest andel i arbeid eller utdanning med 86 prosent finner vi blant dem som hadde tatt videregående skole i programmet. Dernest kommer en noe større gruppe som hadde vært i lønnet arbeid (privat eller offentlig) med 79 prosent. Resultatene er på linje med det som er funnet for tidligere avgangskohorter (se bl.a. Lunde og Lysen (2018)).

Det er viktig å merke seg at de som går over til eller fortsetter med videregående opplæring, havner i kategorien «under utdanning» når vi ser på status året etter, mens deltakelse i grunnskolen ikke blir fanget opp i statistikken. Vi har ikke informasjon om dem som eventuelt har fortsatt med grunnskoleopplæring etter introduksjonsprogrammet. Grunnskoleopplæring skal heller ikke inngå i målsettingen om at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skulle være i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program (se avsnitt om System for persondata i kapittel 1.2 og faktaboks om grunnskole i kapittel 3.3).

3.9. Sluttårsaker

Som tidligere nevnt kan det være ulike grunner til at deltakerne i introduksjonsprogrammet avslutter programmet i løpet av året. De kan blant annet ha blitt ferdige med programmet, ha satt seg på skolebenken, de kan ha fått jobb, eller flyttet.

Figur 3.12 viser status i arbeidsmarkedet i november 2017 etter hvilken årsak som er registrert på deltakerne som gikk ut av programmet i 2016.

Figur 3.12 Status på arbeidsmarkedet etter sluttårsak. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Personer som avbrøt programmet til fordel for lønnet arbeid eller fordi de begynte på en utdanning, har den største andelen i arbeid eller utdanning i november året etter (82 og 85 prosent).

Minst andel i arbeid eller utdanning finner vi blant dem som avbrøt programmet på grunn av fravær ved sykdom og som ikke har kommet tilbake i programmet igjen med bare 5 prosent. Denne gruppen er imidlertid svært liten (44 personer).

Svært få av deltakerne har uteblitt fra programmet eller hatt fravær på grunn av permisjon og ikke kommet tilbake igjen. Blant disse er omtrent tre av ti i arbeid eller utdanning ett år senere, og drøyt seks av ti har annen eller ukjent status. Erfaringsmessig kan endel kvinner bruke lengre tid på å komme tilbake i programmet igjen etter fødselspermisjon i påvente av barnehageplass til barna.

Gruppen som avbrøt på grunn av flytting har ikke automatisk rett til introduksjonsstønning og program i en eventuell ny bostedskommune. Av dem som avbrøt introduksjonsprogrammet på grunn av flytting og som ikke har kommet tilbake i programmet igjen i en annen kommune, var 46 prosent i arbeid eller utdanning i november året etter.

3.10. Andel i arbeid og utdanning i de ulike fylkene

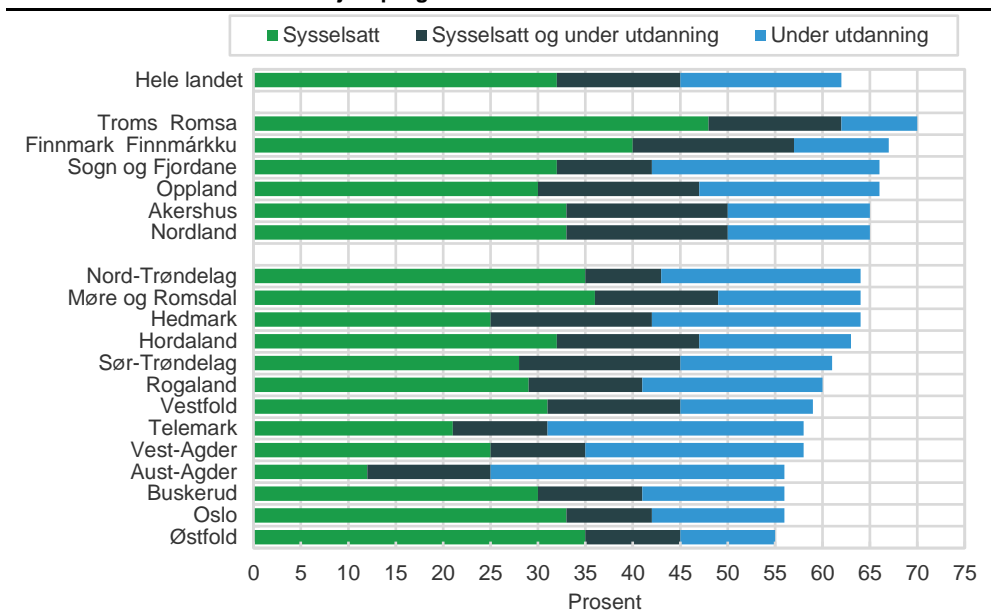
I Troms var andel i arbeid eller utdanning 70 prosent blant deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, og det er også det eneste fylket som oppnådde den nasjonale målsettingen om minst 70 prosent. 62 prosent av tidligere deltakerne i Troms var sysselsatt. Av disse var det 14 kombinerte arbeid og utdanning. 8 prosent var kun under utdanning ett år etter avsluttet programmet.

For 2016-kohorten var det ti fylker som hadde høyere andel i arbeid eller utdanning enn landets gjennomsnitt i 2017 (62 prosent), og forskjellene mellom fylkene er relativt små. Om lag to tredjedeler av deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i Finnmark, Sogn og Fjordane og Akershus i 2016 var i arbeid eller utdanning i 2017 (se figur 3.13).

Østfold var det fylket med lavest andel aktive i 2017 med 55 prosent, men her var det en forholdsvis stor andel som var sysselsatt (45 prosent), og relativt lav andel under utdanning (10 prosent). Også i Oslo, Buskerud, Aust-Agder og Vest-Agder var det en liten andel av deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 som var aktive i 2017 (56 – 58 prosent).⁹

Troms og Finnmark hadde den største overgangen til arbeid eller utdanning blant menn (80 og 77 prosent). Blant kvinner var det i Finnmark størst andel av dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 var i arbeid eller utdanning ett år senere (57 prosent). I Troms, Oslo, Hedmark og Oppland var det 55 prosent av kvinner som var i arbeid eller utdanning.

Figur 3.13 Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter programfylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Forskjellene i andel aktive skyldes hovedsakelig at det er store variasjon i andelen som var bare var i arbeid mellom fylkene. 6 av fylkene hadde under 30 prosent og 11 fylkene hadde mellom 30-40 prosent av sine tidligere deltakere i arbeid. Det er Troms og Finnmark som hadde høyest andel i arbeid i 2017, henholdsvis 48 og 40 prosent.

3.11. Variasjon mellom kommunene

Variasjonen mellom kommunene med tanke på måloppnåelse kan reflektere mange ulike forhold. Delvis individuelle faktorer og sammensetning av deltakergruppen i kommunen, delvis at strukturelle forhold, som det lokale arbeidsmarkedet, utdanningstilbud osv., vil ha betydning for i hvor stor grad introduksjonsdeltakerne går over i arbeid eller utdanning. Samtidig kan egenskaper ved kommunen, som kvaliteten på kommunenes integreringsarbeid, og mer konkret organisatoriske forhold ved introduksjonsprogrammene, spille inn. Se f.eks. Rambøll (2011), Lillegård og Seierstad (2013), Blom og Enes (2015).

Fem kommuner hadde over 70 prosent aktive i 2017

Blant programkommunene med mer enn 30 deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, var det Lillehammer (92 prosent), Sunndal (79 prosent), Asker

⁹ I hvilken grad deltakerne kommer i arbeid, kan avhenge blant annet av situasjonen på arbeidsmarkedet i de ulike fylkene. Se Statistisk sentralbyrås sysselsetningsstatistikk for innvandrere for informasjon om sysselsetting blant innvandrere og befolkningen generelt på fylkesnivå: <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/innvregsys>.

(77 prosent), Haugesund (76 prosent) og Bodø (74 prosent) som fikk flest av sine deltakere ut i arbeid eller utdanning etter ett år. I fire av disse fem kommunene var det høyere andel menn enn kvinner i arbeid eller utdanning. Seks kommuner ligger også tett opp til målsettingen om at 70 prosent skal ut i arbeid eller utdanning etter ett år: Harstad, Skedsmo, Tromsø, Ski, Bergen og Karmøy (67-69 prosent).

Oslo og Bergen var fortsatt de to programkommunene¹⁰ med flest deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. I Bergen var det flest menn (68 prosent), og i Oslo var det flest kvinner (55 prosent) (se Statistisk sentralbyrå (2017b)). Andel i arbeid eller utdanning etter ett år i Oslo og Bergen var henholdsvis 56 prosent og 67 prosent. Tabell 3.3 viser andel i arbeid eller utdanning i november 2017 blant deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016, for de kommunene som hadde over 30 deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet det året. For flere kommuner, se Statistisk sentralbyrå (2017b).

Blant kommuner som har liten andel i arbeid eller utdanning, finner vi igjen Sarpsborg, Sandnes og Gran med under 50 prosent av tidligere deltakerne i arbeid eller utdanning.

I Bergen var 73 prosent av mennene som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 i arbeid og utdanning ett år etter, mens det tilsvarende tallet for Oslo var 70 prosent. Også Trondheim lå så vidt over 70 prosent for menn med 71 prosent i arbeid eller utdanning.

Blant kvinnelige deltakere i Oslo var 45 prosent i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program, dvs. noe under gjennomsnittet for hele landet (49 prosent). Til sammenligning var andelen blant kvinnelige deltakere i Bergen 54 prosent, eller 5 prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet for kvinner.

Selv om det for kvinner i gjennomsnitt er klart mindre andel som går over til arbeid eller utdanning enn for menn, finnes det unntak. I blant annet Lillehammer og Namsos er det høyere andel kvinner enn menn som gikk ut i arbeid eller utdanning i 2017. Asker og Haugesund er eksempler på kommuner der mer enn 70 prosent av de kvinnelige deltakerne som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016 var i arbeid eller utdanning ett år senere.

¹⁰ Bostedskommunen på måletidspunktet, er å finne i statistikkbanktabell 10824, <https://www.ssb.no/statbank/table/10824>.

Tabell 3.3 Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter programkommune (med mer enn 30 deltakere) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017. Antall og andel

	Antall tidligere deltakere	Andel sysselsatt/under utdanning		
		I alt	Menn	Kvinner
Hele landet	4752	62	71	49
Lillehammer	36	92	87	100
Sunnal	33	79	91	50
Asker	39	77	83	71
Haugesund	37	76	78	74
Bodø	78	74	93	54
Harstad	64	69	74	59
Skedsmo	52	69	86	57
Tromsø	90	68	82	40
Ski	40	68	77	50
Bergen	292	67	73	54
Karmøy	36	67	84	47
Porsgrunn	32	66	69	63
Bærum	74	61	67	52
Namsos	43	60	57	64
Steinkjer	42	60	77	17
Fredrikstad	40	58	67	47
Oslo	404	56	70	45
Trondheim	211	56	71	37
Kristiansand	127	56	61	47
Drammen	66	56	69	37
Levanger	34	56	60	53
Skien	105	55	67	40
Molde	53	55	69	41
Stavanger	77	53	61	42
Lunner	30	53	64	44
Gran	39	49	50	48
Sandnes	48	48	68	31
Sarpsborg	33	42	45	38

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Jevnt over later resultatene til å være noe bedre i relativt sett mindre kommuner, og forklaringer bak dette kan som tidligere nevnt være både forhold ved deltakergruppen, det lokale arbeidsmarkedet samt integreringsarbeidet i kommunene.

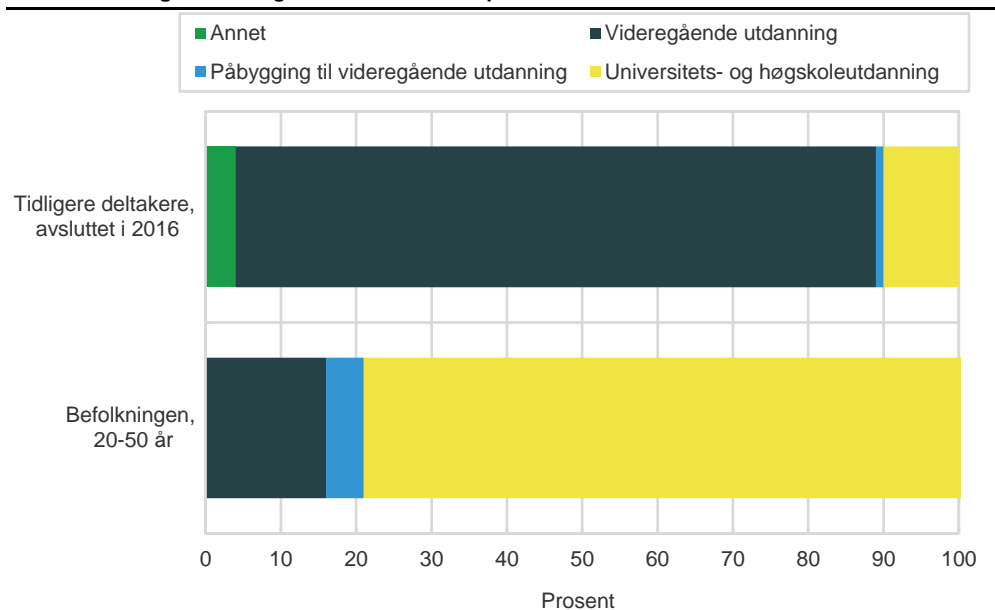
3.12. Om dem som er i gang med utdanning

Om lag 15 prosent av befolkningen i alderen 20-50 år var i gang med utdanning i november 2017. Blant personene som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 var 30 prosent i gang med utdanning ett år etter (se vedleggstabell C2). Dette omfatter også dem som tar utdanning ved siden av arbeid.

Introduksjonsstønad for personer under 25 år utgjør to tredjedeler av ordinær stønad (omtalt i kapittel 1.1). Dette skal være et økonomisk insentiv for overgang til utdanning med mulighet for lån og stipend fra Statens lånekasse. Det er viktig å få deltakerne ut i et utdanningsløp. Gjennom utdanning kan de kvalifisere seg og komme ut i mer stabilt arbeid på sikt.

Hva slags utdanning er de i gang med? 85 prosent av de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet som er i gang med utdanning ett år etter at de gikk ut av programmet, går på videregående skole. Av de resterende er det noen som tar høyere utdanning (10 prosent), mens noen tar påbygging til videregående skole (1 prosent) eller annet utdanning (4 prosent).

Dette er motsatt av hva vi ser i befolkningen i alderen 20-50 år, hvor 16 prosent av dem som er under utdanning går i videregående skole, mens omtrent 85 prosent er i gang med utdanning ved universitet eller høyskole, eller påbygging til videregående skole.

Figur 3.14 Igangværende utdanning. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Status per oktober 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Dersom noen av deltakerne har fortsatt i grunnskoleopplæring etter introduksjonsprogrammet, vil de ikke være registrert med status «under utdanning», da vi ikke har informasjon om personer i grunnskolen per dags dato. Grunnskole blir heller ikke regnet som utdanning i henhold til målsettingen om at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skal være i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program. Se kapittel 1.2 om System for persondata og faktaboks om grunnskole i kapittel 3.3.

3.13. I hvilke næringer jobber de tidligere deltakerne?

I alt 45 prosent av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016 var sysselsatt ett år etter. Dette utgjør 2 100 personer, hvorav omtrent to av tre var menn. Tabell 3.4 viser hvilke næringer de arbeider i, sammenlignet med sysselsatte i befolkningen i alderen 20-50 år.

Det er noen forskjeller mellom mannlige og kvinnelige tidligere introdeltakere i forhold til hvor vi finner dem på arbeidsmarkedet. Av mannlige deltakerne som avsluttet programmet i 2016 var 18 prosent ansatt innen forretningsmessig tjenesteyting, og 16 prosent innen varehandel. For tidligere kvinnelige deltakere som avsluttet i 2016 var 43 prosent i helse- og sosialtjenester og 15 prosent innen forretningsmessige tjenesteyting.

Sammenlignet med hele befolkningen, er de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet overrepresentert innenfor næringer som forretningsmessig tjenesteyting (hvor rengjøring er inkludert) og serveringsvirksomhet. Tilsvarende er de underrepresentert i blant annet finans, bygge- og anleggsvirksomhet, eiendomsdrift og teknisk tjenesteyting, offentlig administrasjon samt IKT.

Tabell 3.4 Sysselsatte etter næring og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år og. Per november 2017. Antall og andel

	Tidligere deltakere avsluttet i 2016			Befolkningen, 20-50 år		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Antall i alt	2 130	1 471	659	1 728 072	904 371	823 701
Industri	7	8	3	8	11	4
Bygge- og anleggsvirksomhet	2	3	1	9	15	2
Varehandel, reparasjon av motorvogner	14	16	9	14	14	13
Av dette: Detaljhandel	12	13	9	8	6	11
Transport og lagring	9	12	1	5	7	2
Av dette: Landtransport med passasjerer	5	7	-	1	2	-
Overnattingsvirksomhet	5	4	7	1	1	2
Serveringsvirksomhet	11	11	9	3	3	3
Informasjon og kommunikasjon	1	1	-	4	5	2
Eiendomsdrift, teknisk tjenesteyting	2	2	2	6	7	6
Forretningsmessig tjenesteyting	18	18	15	6	6	5
Av dette: Utleie av arbeidskraft	4	5	3	2	2	1
Av dette: Rengjøringsvirksomhet	10	11	8	1	1	1
Off. adm., forsvar, sosialforsikring	2	1	2	6	6	6
Undervisning	5	4	6	8	5	11
Helse- og sosialtjenester	23	14	43	21	8	36
Personlig tjenesteyting	3	3	2	4	3	5

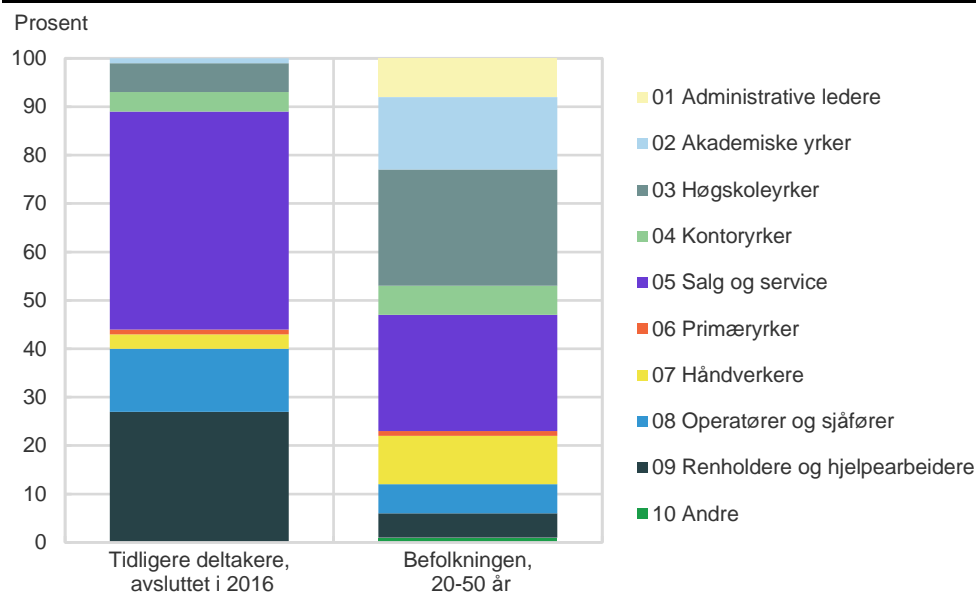
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

3.14. I hvilke yrker finner vi de tidligere deltakerne?

Ved hjelp av SSBs System for persondata (SFP) har vi muligheter til å se på yrkesfordeling for sysselsatte lønnstakere på arbeidsmarkedet. Som sysselsatt regnes personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken (se mer detaljert definisjon i kapittel 1.5). Sysselsatte deles gjerne i to hovedgrupper; lønnstakere og selvstendig næringsdrivende. Som lønnstakere regnes alle sysselsatte som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn, dvs. de har et ansettelsesforhold. Det er bare lønnstakere vi tar med oss videre når vi skal studere yrkesfordeling.

Vi vil i dette kapittelet sammenligne yrkesfordeling for lønnstakere blant tidligere deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, med tall for lønnstakere i hele befolkningen i alderen 20 til 50 år. Opplysninger om yrke i SFP er hentet fra a-meldingen, og er basert på Standard for yrkesklassifisering (STYRK-08). Yrkesstandard har en hovedinndeling i 10 yrkesgrupper som vi benytter i denne rapporten, og dette er tilsvarende gruppering som blant annet benyttes i den registerbaserte sysselsettingsstatistikken.

Figur 3.15 viser yrkesfordeling blant lønnstakere i 2017. Det er relativt stor forskjell på fordelingen i befolkningen mellom 20 og 50 år og fordelingen blant deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Mens salgs- og serviceyrker og renholdere/hjelperearbeidere til sammen utgjør nær tre fjerdedeler for de tidligere deltakerne, er tilsvarende andel i befolkningen under en tredjedel. En av de største yrkesgruppene i befolkningen er høyskoleyrker, med om lag en fjerdedel av lønnstakerne. Like stor andel av befolkningen jobber i salgs- og serviceyrker. For de tidligere deltakerne utgjorde høyskoleyrker ikke mer enn 6 prosent. Det er også betydelige forskjeller når det gjelder lederyrker og akademiske yrker, hvor andelen i befolkningen er henholdsvis 8 og 15 prosent, mens andelen blant tidligere deltakere ikke er mer enn 1 prosent for disse to yrkesgruppene til sammen.

Figur 3.15 Andel lønnstakere etter yrkesgruppe. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

En persons yrke bestemmes av de faktiske arbeidsoppgavene, ikke utdanningen (i hvert fall ikke direkte). Dette betyr at det kan være avvik mellom hvilket yrke en person har og utdanningsbakgrunnen, for eksempel slik at personer som har universitets- eller høgskoleutdanning kan ha yrker som ikke nødvendigvis krever høyere utdanning. Vi skal her undersøke hvorvidt lønnstakere blant tidligere deltakere i introduksjonsordningen i samme grad som lønnstakere i resten av befolkningen har yrker som tilsvarende utdanningsbakgrunnen.

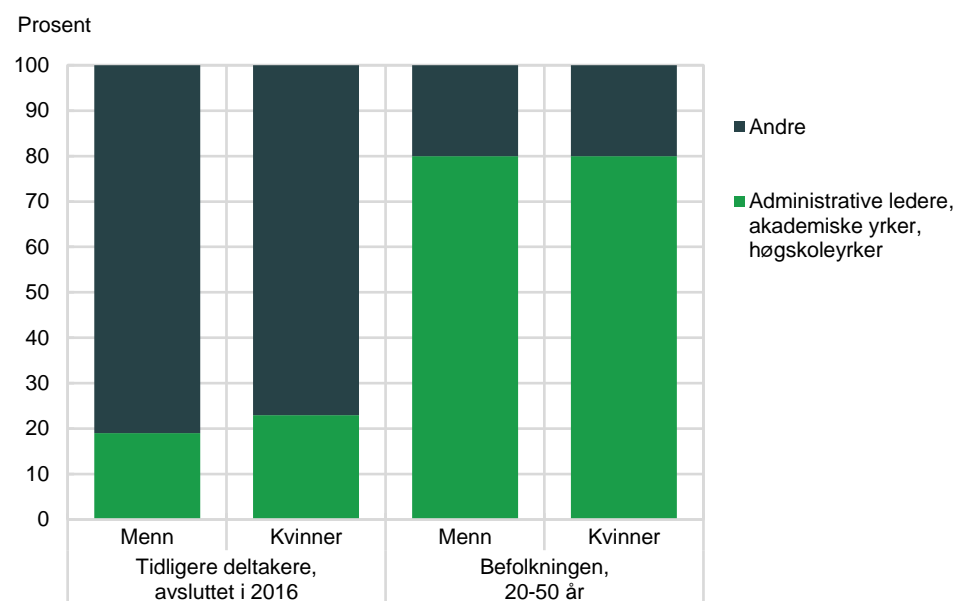
Tidligere undersøkelser viser at innvandrere oftere enn befolkningen ellers er overkvalifisert til jobben sin. Se f.eks. Villund (2014) og Håland og Wold (2016).

I denne rapporten benytter vi tilsvarende fremgangsmåte som Villund (2014), og ser på i hvilken grad lønnstakere med utdanning fra universitet eller høyskole utøver lederyrker eller yrker med krav til høyere utdanning (yrkesgruppe 1-3 iht. Standard for yrkesklassifisering).

Det var om lag 300 personer som hadde universitet eller høyskoleutdanning blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Figur 3.16 viser en betydelig forskjell mellom 2016-kohorten og befolkningen 20-50 år med tanke på i hvor stor grad de innehar yrker som står i samsvar med utdanningsnivået (administrative ledere, akademiske yrker eller høgskoleyrker). Mens bare 19 prosent av mennene og 23 prosent av kvinnene blant de tidligere deltakerne med høyere utdanning hadde et slikt yrke, er den tilsvarende andelen i befolkningen 80 prosent for begge kjønn. Dermed peker resultatet for 2016-kohorten i samme retning som tidligere funn, om at innvandrere i større grad enn for sammenlignbare grupper i befolkningen er overkvalifiserte i sine yrker på arbeidsmarkedet.

Resultatet må imidlertid tolkes i lys av at rapporten bygger på situasjonen på arbeidsmarkedet i november året etter avsluttet introduksjonsprogram. De tidligere deltakerne har dermed kun hatt ett år på seg etter avsluttet program til å finne seg en plass i arbeidslivet, og det ikke unaturlig å anta at dette vil kunne påvirke yrkesfordelingen man finner for denne gruppen.

Figur 3.16 Andel i høyere eller lavere yrkesgrupper blant lønntakere med universitets- eller høyskoleutdanning. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2017

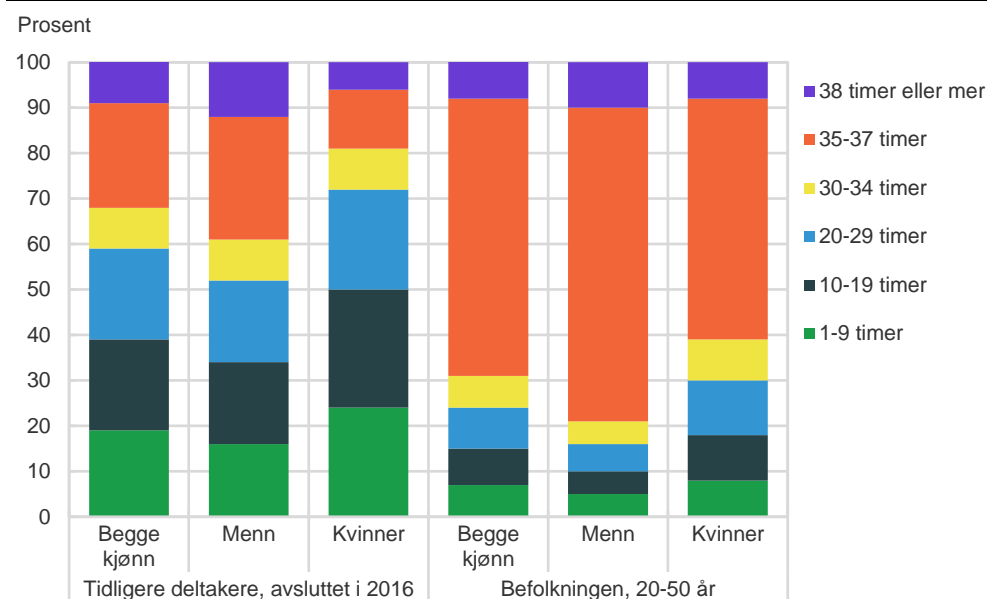

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

3.15. Avtalt arbeidstid

Vi vil i dette kapittelet se på avtalt arbeidstid for de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet som er sysselsatt ett år etter avsluttet program, og sammenligne med avtalt arbeidstid for sysselsatte i befolkningen i alderen 20-50 år. Det er altså snakk om avtalt arbeidstid, og ikke faktisk/utført arbeidstid. Avtalt arbeidstid omfatter det man forventer å arbeide ifølge arbeidskontrakten, og man tar ikke hensyn til merarbeid, overtid og ulike typer fravær. Antall arbeidstimer per uke er inndelt i følgende intervaller: 1-9 timer i uka, 10-19 timer, 20-29 timer, 30-34 timer i uka, 35-37 timer og 38 timer eller mer. For personer med flere bijobber, blir avtalt arbeidstid summert sammen.

Som sysselsatt regnes personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken (se mer detaljert definisjon i kapittel 1.5). Det kan være stor variasjon i hvor mange timer per uke den sysselsatte har avtale om å jobbe, og hvor mange timer som utgjør heltid eller deltid varierer fra yrke til yrke. I noen yrker kan heltidsarbeid være mindre enn 37,5 timer i uka, spesielt gjelder det yrker der skift- eller turnusarbeid er utbredt (sykepleiere, ansatte i industrien, oljevirksomhet osv.). Noen personer kan ha en eller flere bijobber, som til sammen summerer seg til 100 prosent eller mer, altså tilsvarende heltid.

Figur 3.17 Avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

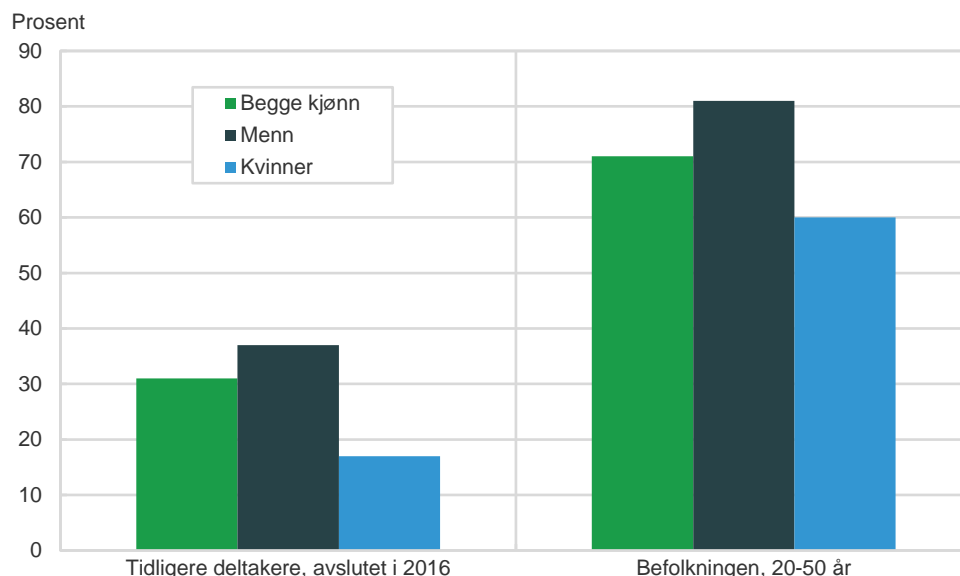
Figur 3.17 viser fordeling av de sysselsatte i befolkningen i alderen 20-50 år og deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 etter avtalt arbeidstid. Andelen i denne figuren er beregnet ut fra de som er definert som lønnstakere per november 2017. Vi ser at det er en klart større andel av de tidligere deltakerne som har kortere avtalt arbeidstid enn hva vi finner i befolkningen generelt.

59 prosent av de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet har avtalt arbeidstid på under 30 timer i uka, mot 24 prosent i befolkningen. Blant kvinner er det enda større forskjeller, med 72 prosent blant de tidligere deltakerne og 30 prosent i befolkningen som jobber mindre enn 30 timer i uka. Ser vi på de som jobber aller minst, mindre enn 10 timer i uka, er andelen 19 prosent blant de tidligere deltakerne og 7 prosent i befolkningen. Også her er det størst andel blant kvinner, med 24 prosent blant de tidligere deltakerne og 8 prosent i befolkningen. Tilsvarende for menn var henholdsvis 16 prosent blant tidligere deltakere og 5 prosent i befolkningen.

De sysselsatte kan være under utdanning i tillegg til at de er i arbeid. Som vi har sett i tidligere kapitler, er det en noe høyere andel blant de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet som er under utdanning enn vi finner i befolkningen generelt i samme aldersgruppe. At de tidligere deltakerne også har en høyere andel med kortere avtalt arbeidstid enn i befolkningen generelt, kan sees i lys av dette.

Figur 3.18 viser andel heltidsansatte blant tidligere deltakere og befolkningen 20-50 år. Andelen er beregnet ut fra alle som er lønnstakere i 2017.

Figur 3.18 Andel heltidsansatte blant lønntakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Per november 2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.18 viser relativt store forskjeller mellom de tidligere deltakerne og befolkningen når det gjelder andel heltidsansatte. Andel i heltidsstilling var 71 prosent i befolkningen, og kun 31 prosent blant de tidligere deltakerne. Blant menn var de tilsvarende tallene henholdsvis 81 prosent mot 37 prosent, og for kvinner 60 prosent mot 17 prosent for henholdsvis befolkningen og tidligere deltakerne.

Både figur 3.17 og figur 3.18 gir dermed en indikasjon på at det er klare forskjeller i avtalt arbeidstid mellom tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet og lønntakere i befolkningen samlet sett.

3.16. Oppsummering kapittel 3

Fra og med 2010 har det vært en nasjonal målsetting at minst 70 prosent skal være i arbeid eller utdanning innen ett år etter endt introduksjonsprogram. I dette kapittelet har vi sett at 62 prosent av dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016 var i arbeid og/eller utdanning et år senere.

Det er som i tidligere år store forskjeller mellom menn og kvinner. Blant menn var det 71 prosent og blant kvinner 49 prosent som var i arbeid og/eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram. Kvinnene er oftere kun under utdanning, mens menn tar utdanning i kombinasjon med arbeid. Kvinner går i mindre grad enn menn over i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram. Forskjellene i andel aktive mellom kvinner og menn er størst blant unge voksne mellom 25 og 39 år. For hele befolkningen var det stor sett like stor andel som var aktive på tvers av aldersgruppene.

Alder og landbakgrunn er viktige individvariable som bidrar til å forklare forskjeller i arbeidsmarkedsstatus året etter programslutt. Sannsynligheten for å være i arbeid/utdanning synker med alderen, og det er stor variasjon i resultatene etter landbakgrunn (fødeland). Sannsynligheten for å være i arbeid/utdanning for flyktninger fra Eritrea og Etiopia er vesentlig større enn for dem fra Somalia eller Afghanistan. Dette er de samme funnene som er gjort også for tidligere avslutningskohort. For dem som gikk ut av programmet i 2016 er det svært små forskjeller mellom de ulike tiltakene og graden av deltakelse i arbeidslivet året etter.

Det er også klare kommunale forskjeller i måloppnåelsen. Her er det mange forhold som potensielt kan ha innvirkning på resultatene, eksempelvis gruppens sammensetning (landbakgrunn, kjønn, alder mv), folketall i kommunen, lokal arbeidsledighet, om det er en høyskole i kommunen samt hvordan kommunen organiserer introduksjonsprogrammet. Blom og Enes (2015) peker på en rekke forhold som kan ha innvirkning på resultatene av programmet.

Blant de deltakerne som kommer seg ut på arbeidsmarkedet innen ett år etter avsluttet program, jobber de fleste i salgs- og serviceyrker eller som renholdere og hjelpearbeidere. Selv blant dem med universitets- eller høyskoleutdanning er det få som innehar andre typer yrker, for eksempel lederyrker eller yrker med krav til høyere utdanning. Så mye som 80 prosent av dem med universitets- eller høyskoleutdanning ser ut til å kunne være overkvalifisert til jobben sin, ved at de er ansatt i yrker uten krav til høyskoleutdanning året etter avsluttet introduksjonsprogram.

Den avtalte arbeidstiden for tidligere deltakere som er sysselsatte året etter programslett er i gjennomsnitt lengre for menn enn kvinner. Andel som arbeider heltid blant tidligere deltakere året etter programslett er klart lavere enn for lønnstakere i befolkningen i sammenlignbar alder.

4. Status på arbeidsmarkedet 2010-2017 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009

Hovedfunn fra kapittelet:

- Andel aktive (sysselsatt eller utdanning) øker de første årene etter avsluttet introduksjonsprogram for alle kohorter.
- Etter 5-8 år er andel aktive på sitt høyeste med om lag 65 prosent.
- Etter 8-12 år går andelen ned igjen mot om lag 60 prosent.
- Andel aktive blant menn er større enn blant kvinner,
- ... men forskjellen blir mindre etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram.
- Andel sysselsatte øker de første årene etter programmet, men stagnerer etter 5-8 år.
- Etter 8-12 år stabiliserer sysselsettingen seg på 55-58 prosent for de fleste avgangskohorter.

I tidligere årganger i rapportserien har vi fulgt avgangskohorter av tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet på arbeidsmarkedet de 5 første årene etter avsluttet introduksjonsprogram. Hvordan går det så utover de 5 første årene? Er det slik at andelen som er sysselsatt eller under utdanning fortsetter å øke?

I denne utgaven av rapporten skal vi forsøke å besvare disse spørsmålene. Vi skal følge de tidligere deltakerne så lenge det er mulig etter avsluttet introduksjonsprogram, og for de tidligste avgangskohortene betyr dette helt opp mot 12 år. Som nevnt i innledningkapittelet er dette i utgangspunktet en deskriptiv analyse, og vi går stort sett ikke å gå inn på årsaksforklaringer bak funnene som gjøres.

Introduksjonsprogrammet skal forberede nyankomne flyktninger til arbeidslivet eller utdanning. Hittil i rapporten har vi sett på status på arbeidsmarkedet ett år etter avsluttet introduksjonsprogram for dem som avsluttet programmet i 2016, samt deltakere i 2016 og deres inntektssituasjon mens de er i programmet.

Revisjon av avgangskohorter

I forbindelse med utarbeiding av denne rapporten er det blitt gjort en gjennomgang av alle avgangskohorter av tidligere deltakere i introduksjonsordningen. Kohortene er blitt avstemt mot hverandre for å hindre at personer dukker opp i flere kohorter. Av denne grunn kan antallet i enkelte avgangskohorter i denne rapporten avvike noe fra tidligere opplysninger om avgangskohorter. For detaljer rundt revisjonen, se Enes (2014) side 12.

Bosatte som rapportens populasjon

Ved å forutsette at personene skal være bosatte i Norge alle årene, kan vi sammenlikne status på arbeidsmarkedet over tid, og vi kan se bort fra sammensetningseffekter i gruppen. Vi holder da populasjonen konstant og vi får ikke nye personer inn, som for eksempel nylig innvandrede flyktninger og deres familiegjenforente. Noen personer forsvinner derimot ut av populasjonen, for eksempel personer som utvandrer eller dør i sammenligningsperioden. Alderen forskyves også. I likhet med at de tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet blir eldre, tar vi i denne rapporten utgangspunkt i befolkningen i alderen 18-50 år som sammenligningsgrunnlag året etter avsluttet introduksjonsprogram. 12 år senere er de samme personene 30-62 år. Vi velger imidlertid å benytte alderen 20-66 år som sammenligningsgrunnlag i dette kapittelet, da enkelte av deltakerne også vil ha nådd denne alderen i 2017. Denne aldersavgrensningen benyttes ofte i den offisielle arbeidsmarkedsstatistikken.

4.1. Tidligere deltakere som avsluttet i 2005

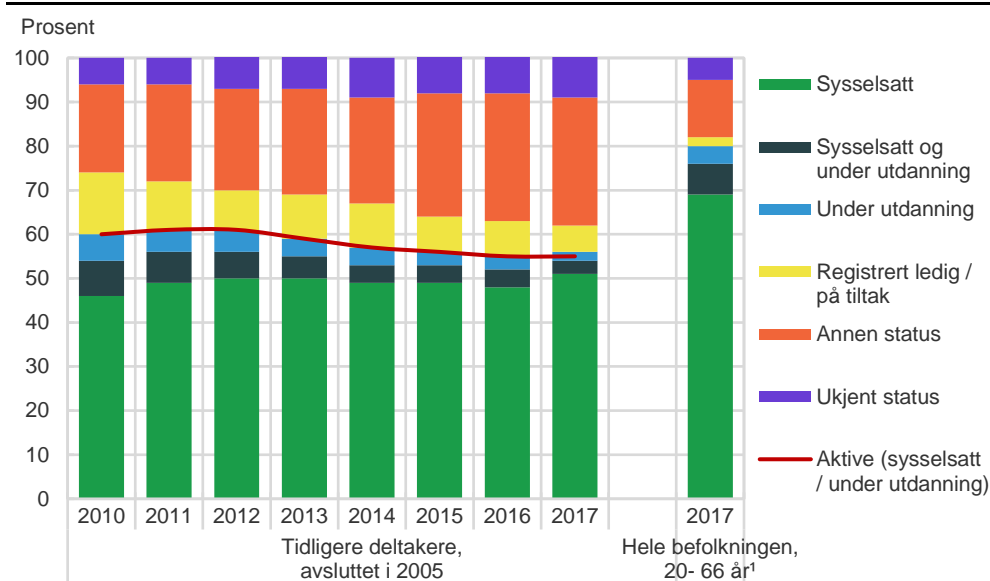
Det var om lag 1 800 personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005, og de fleste var menn (64 prosent). Somalia og Irak var de største opprinnelseslandene i antall flyktninger i Norge, med om lag 300-400 deltakere fra hvert av dem. Det er også mange med bakgrunn fra Afghanistan, Iran og Russland, ca. 150-250 fra hvert av landene. Til sammen utgjør deltakere fra disse fem landene om lag sju av ti i 2005-kohorten.

Figur 4.1 viser utvikling på arbeidsmarkedet for 2005-kohorten fra 2010 til 2017. Andel sysselsatte er stabil, om lag 55 prosent hele perioden, mens andel under utdanning naturlig nok går noe ned med tiden. Som en følge av dette får vi etter hvert en tilsvarende reduksjon i andel aktive. Denne andelen var på sitt høyeste i 2011 og 2012, 61 prosent, mens den i 2017 var 55 prosent. Vi ser dermed at de som avslutter utdanning ikke fullt ut kommer ut i arbeid i løpet av perioden.

Andelen som var registrert ledig/ på tiltak gikk ned fra 14 prosent i 2010 til 6 prosent i 2017, mens andel med såkalt annen status (nærmere forklart nedenfor) eller ukjent status økte i perioden. I 2010 hadde 20 prosent tidligere deltakere som avsluttet i 2005 annen status, og andelen kom opp i 29 prosent i 2017. En av ti hadde ukjent status 12 år etter avsluttet program.

Til sammenlikning ser vi at blant alle i Norge i alderen mellom 20 og 66 år (alder i 2017) har andelen aktive vært om lag 80 prosent i 2017, om lag 25 prosentpoeng høyere enn 2005-kohorten blant tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet. Av disse var det henholdsvis 76 prosent sysselsatt og 4 prosent bare under utdanning.

Figur 4.1 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

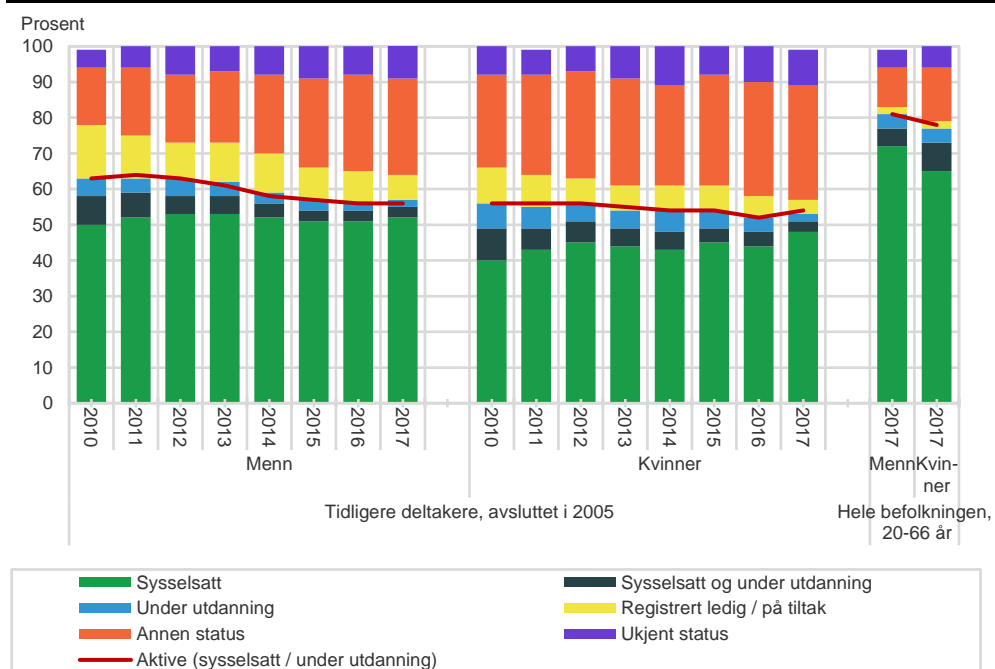
Figur 4.2 viser at andel aktive menn i 2005-kohorten var mellom 2 og 8 prosentpoeng høyere enn andel aktive kvinner. Forskjellene minsker med tiden og i 2017 var det kun 2 prosentpoeng forskjell mellom kvinner og menn. Andelen aktive kvinner har siden 2010 ligget jevnt på 52-56 prosent, mens andelen for menn har gått ned fra 63 prosent i 2010 til 56 prosent i 2017.

For kvinner i befolkningen mellom 20 og 66 år er andelen aktive 78 prosent i 2017, og for menn er den 3 prosentpoeng større.

Andel tidligere programdeltakere som var registrert ledig/ på tiltak gikk ned til under 10 prosent for både mennene og kvinnene fra 2010 til 2017. I 2017 var 7 prosent av mennene som avsluttet i 2005 registrert ledig /på tiltak. Andelen for kvinnene var så liten som 4 prosent.

Andel med annen status eller ukjent status økte i perioden for begge kjønn. Annen status inkluderer bl. a. nedsatt arbeidsevne, arbeidsavklaringspenger, andre helse relaterte ytelser, mottar kontantstøtte, overgangsstønad eller sosialhjelp samt andre grupper (inkl. deltakere på introduksjonsprogrammet). Andelen med annen status økte fra 16 prosent i 2010 til 27 prosent i 2017 for menn i 2005-kohorten, og økningen var fra 26 til 32 prosent for kvinner. En av ti hadde ukjent status for både menn og kvinner i 2017.

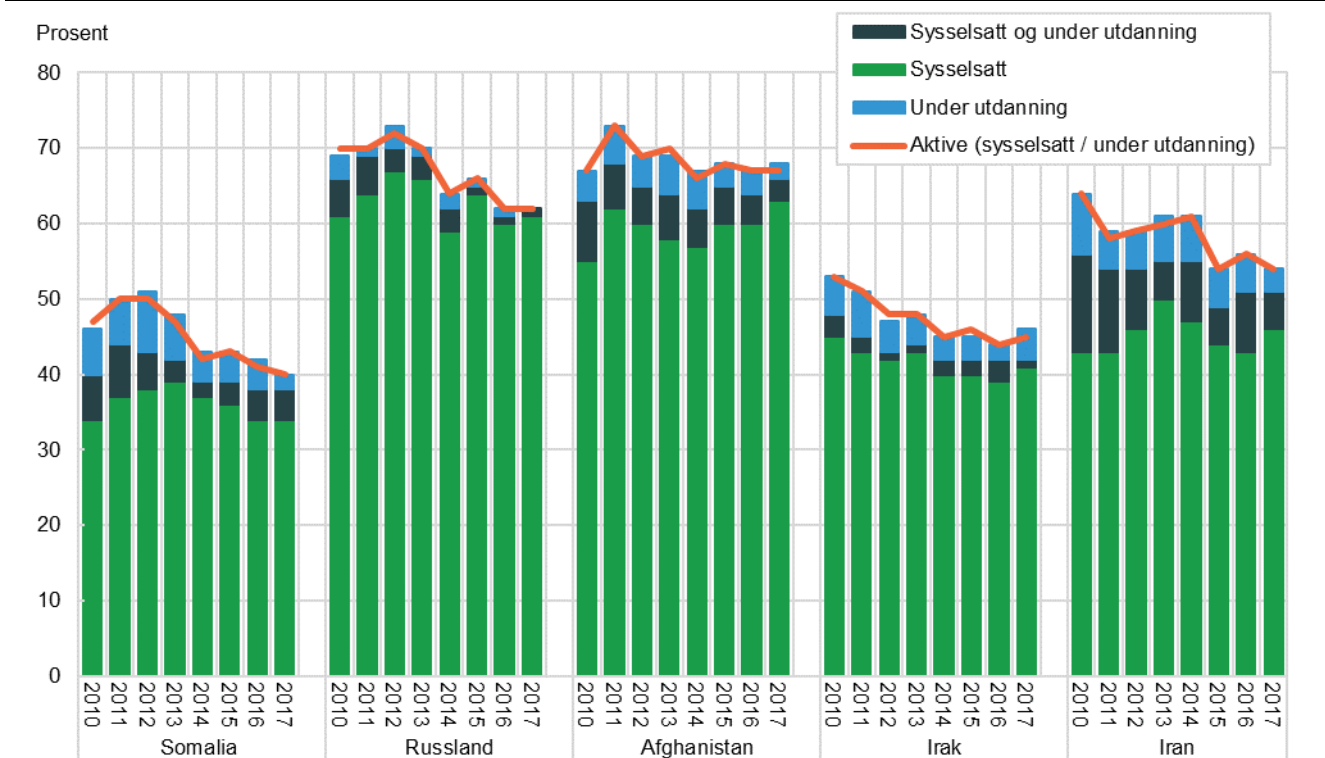
Figur 4.2 Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Blant opprinnelseslandene med flest deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005, ser vi at det høyest andel aktive var blant personer med bakgrunn fra Afghanistan (66-73 prosent) og Russland (62-70 prosent). Minst andel i arbeid eller utdanning var blant dem fra Somalia (40-50 prosent) og Irak (45-53 prosent) i perioden 2010- 2017. Blant alle landene ser vi at andel aktive gikk ned fra 2010 til 2017. Dette skyldes hovedsakelig nedgang i andel under utdanning og de som kombinerte arbeid og utdanning. Andel sysselsatte er noe mer stabil for disse landene, men for personer med bakgrunn fra Somalia går andel sysselsatte noe ned fra 2013 til 2017, se figur 4.3.

Figur 4.3 Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005. 2010-2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

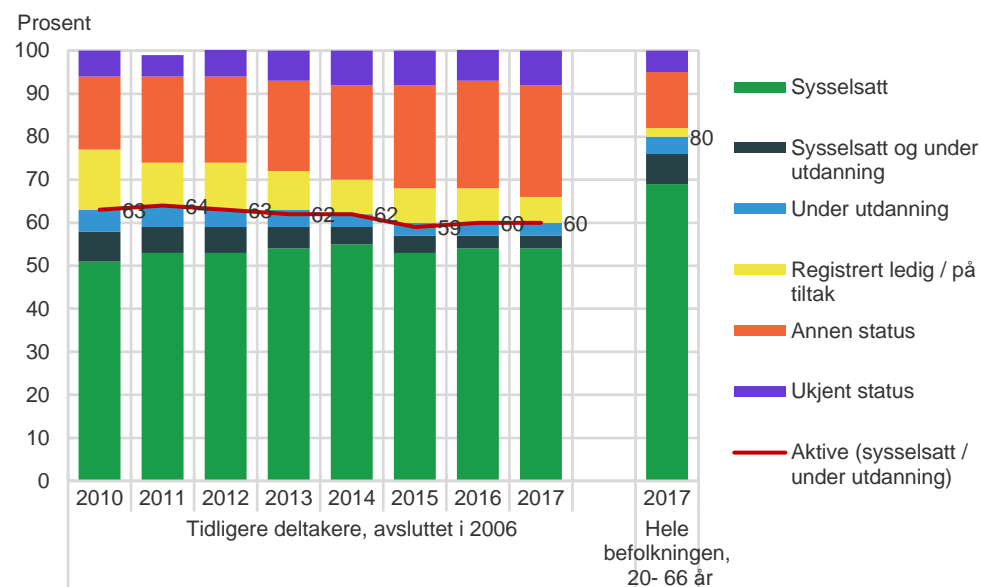
4.2. Tidligere deltakere som avsluttet i 2006

Det var om lag 2 800 personer i 2006-kohorten, av disse var 62 prosent menn. Seks opprinnelsesland hadde flere enn 100 personer mens somalierne utgjorde den største gruppen på over 600 personer, etterfulgt av Afghanistan med 450 personer. Russland og Irak hadde om lag 270 personer hver, mens Liberia, Iran og Myanmar hadde mellom 100 og 200 personer hver. Til sammen utgjør personer med bakgrunn fra disse seks landene om lag åtte av ti av alle som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006.

For denne avgangskohorten av tidligere deltakere var det samlet sett en svak nedgang i andel aktive over perioden vi følger dem, fra 63 prosent 2010 til 60 prosent 2017. Størst andel var det i 2011, 64 prosent. Når det gjelder sysselsatte, lå andelen relativt stabilt på mellom 57-59 prosent i perioden.

Til sammenligning er det 80 prosent i aktive i 2017 i befolkningen (20 til 66 år i 2017), altså om lag 20 prosentpoeng mer enn for 2006-kohorten (se figur 4.4).

Figur 4.4 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

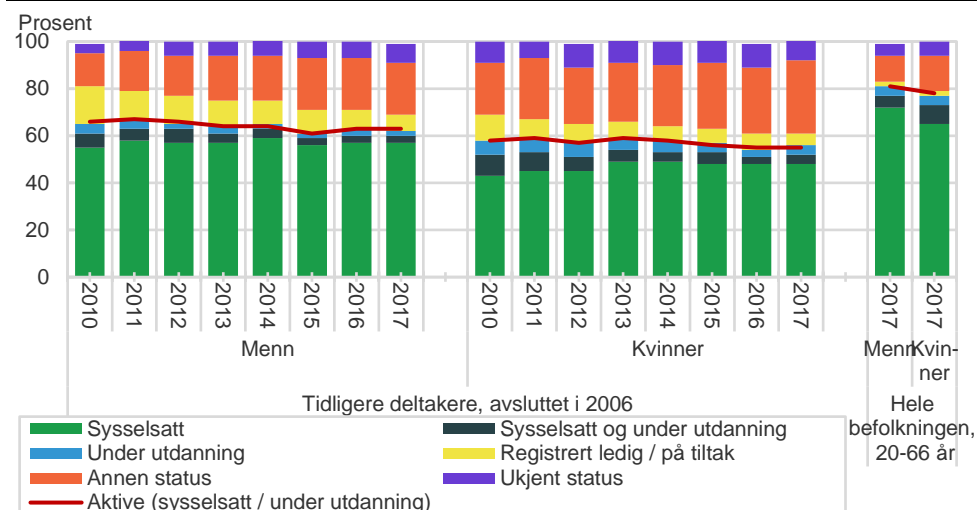
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Også i denne kohorten var det betydelig større andel aktive blant menn enn blant kvinner i hele perioden. Andel aktive menn gikk ned fra 66 prosent i 2010 til 63 prosent 11 år etter avsluttet introduksjonsprogram i 2017. Blant kvinner gikk andelen i samme periode ned fra 59 til 55 prosent. For 2006-kohorten ser vi dermed ikke samme trenden med utjevning mellom kvinner og menn mellom 2010 og 2017 som vi ser i de øvrige avgangskohortene.

I befolkningen i alderen 20-66 år var 81 prosent av mennene og 78 prosent av kvinnene aktive i 2017. Forskjellen mellom menn og kvinner er altså mye mindre i befolkningen i denne aldersgruppen enn blant dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006.

Andel som var registrert ledig/på tiltak gikk svakt ned for både menn og kvinner fra 2010 til 2017. I samme periode var det en økende andel med annen eller ukjent status for begge kjønn. I 2017 var 7 prosent av mennene som avsluttet i 2006 registrert ledig /på tiltak, mens andelen for kvinner var 5 prosent.

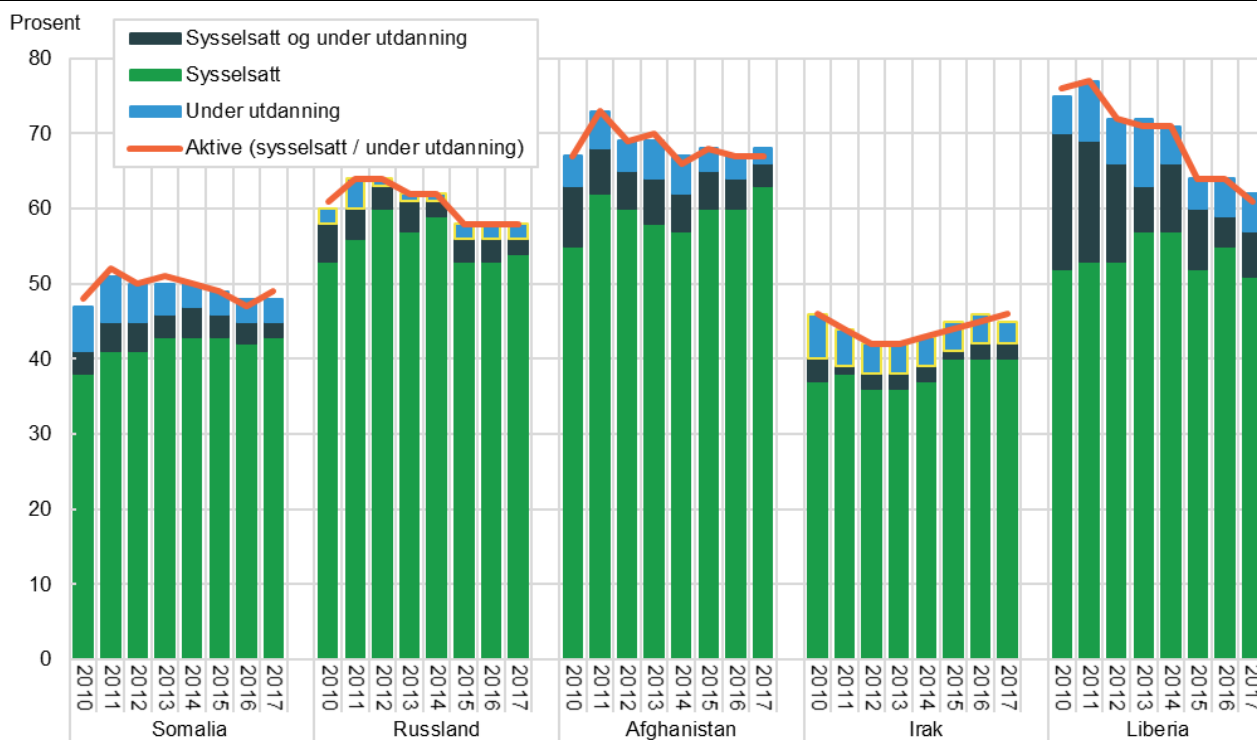
Andelen med annen status økte fra 14 prosent i 2010 til 22 prosent i 2017 for menn, og fra 22 til 28 prosent for kvinnene. Andel med ukjent status var henholdsvis 8 prosent for menn og 9 prosent for kvinner i 2017 (se figur 4.5).

Figur 4.5 Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017¹ Alder i 2017.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Blant opprinnelseslandene med flest deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006, ser vi at det er relativt små endringer i andel aktive (i arbeid eller utdanning) i perioden vi følger dem. Liberia er unntaket, der andel aktive går ned fra 77 til 61 prosent fra 2010 til 2017. Nedgangen skyldes hovedsakelig at andel under utdanning reduseres. Personer med bakgrunn fra Afghanistan hadde størst andel i aktive i slutten av perioden (67 prosent). Minste andel aktive var det blant personer med bakgrunn fra Somalia med om lag 50 prosent, og Irak med mellom 42 og 46 prosent i perioden (se figur 4.6).

For de fleste land i figur 4.6 ser vi at andel sysselsatte øker de første årene, men stagnerer eller går ned mot 2017. Andel kun under utdanning går ned i perioden for samtlige land. Det samme gjelder andel som kombinerer arbeid og utdanning.

Figur 4.6 Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006. 2010-2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

4.3. Tidligere deltakere som avsluttet i 2007

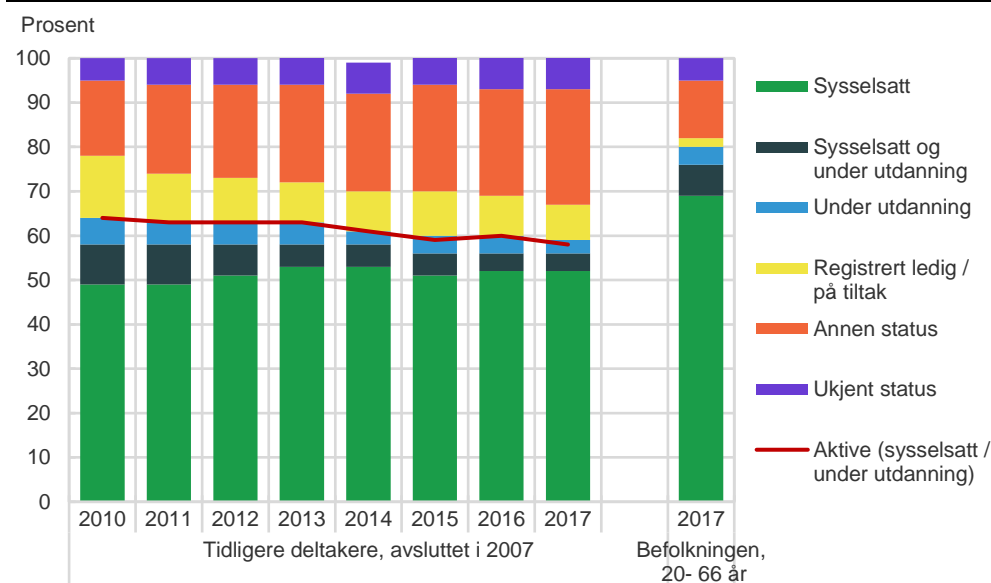
I 2007 var det om lag 2 600 personer som avsluttet introduksjonsprogrammet. Litt over halvparten av disse var menn. De tre opprinnelseslandene med flest tidligere deltakere var Somalia (490 personer), Russland (360 personer) og Afghanistan (330 personer). Det var også om lag 200-300 personer med bakgrunn fra Irak og Myanmar. Til sammen utgjør personer med bakgrunn fra disse fem landene to tredjedeler av alle som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007.

Perioden vi følger de tidligere deltakerne som avsluttet i introduksjonsprogrammet i 2007 kan deles i to ut fra utviklingen av andel aktive; fra 2010 til og med 2013 og fra 2014 til og med 2017. I den første perioden var andelen aktive stabil på 63-64 prosent. Den neste perioden, fra 2014 til og med 2017, synker andelen gradvis ned mot 58 prosent (se figur 4.7). Som for de tidligere kohortene er hovedforklaringen bak denne nedgangen at andel under utdanning reduseres, samtidig som andel sysselsatte øker ikke tilsvarende.

Andel som var registrert ledig/ på tiltak gikk ned fra 14 prosent i 2010 til 8 prosent i 2017, mens andel med annen status eller ukjent status økte i perioden. I 2017 hadde 26 prosent tidligere deltakere som avsluttet i 2007 annen status og 8 prosent ukjent status.

Som vi har sett tidligere blant personer i Norge i alderen mellom 20 og 66 år (alder i 2017) lå andelen aktive på om lag 80 prosent i 2017.

Figur 4.7 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

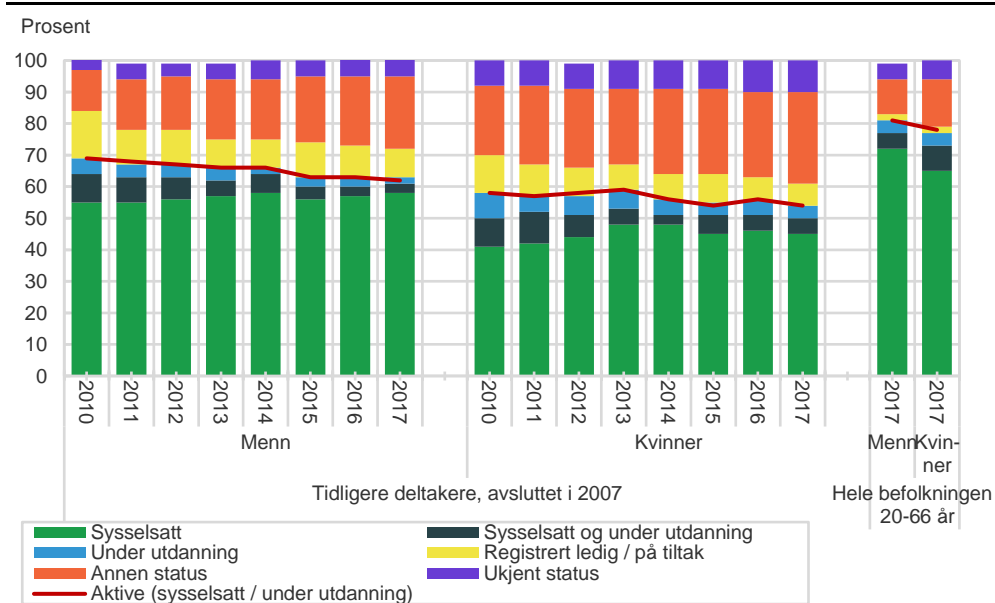
Figur 4.8 viser at andel aktive er klart større blant menn enn blant kvinner i hele perioden fra 2010 til 2017, men at forskjellen reduseres utover i perioden. I 2010 var 69 prosent menn og 58 prosent kvinner aktive, dette gikk ned med henholdsvis 7 prosentpoeng for menn og 4 prosentpoeng for kvinner fram mot 2017. Til sammenligning var andel aktive kvinner i befolkningen 78 prosent i 2017, mens andelen for menn var 81 prosent.

Andel som var registrert ledig/ på tiltak gikk svakt ned i perioden, og i 2017 var 9 prosent menn og 7 prosent kvinner i denne kategorien.

Andel med annen eller ukjent status økte i perioden for begge kjønn. Annen status omfatter bl. a. personer med nedsatt arbeidsevne, arbeidsavklaringspenger, andre helse relaterte ytelser, mottar kontantstøtte, overgangsstønning eller sosialhjelp samt andre grupper. Som vi ser i figur 4.8 hadde kvinner i 2007-kohorten større andel med både annen og ukjent status enn menn. Andelen med annen status økte med henholdsvis 10 prosentpoeng for menn, og 7 prosentpoeng for kvinner i løpet av perioden. 6 prosent av mennene og 10 prosent av kvinnene hadde ukjent status i 2017.

Til sammenligning var det kun to prosent som var registret ledig /på tiltak blant henholdsvis menn og kvinner i befolkningen i 2017. Noe over 10 prosent av begge kjønn hadde annen status mens om lag 5 prosent hadde ukjent status.

Figur 4.8 Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017

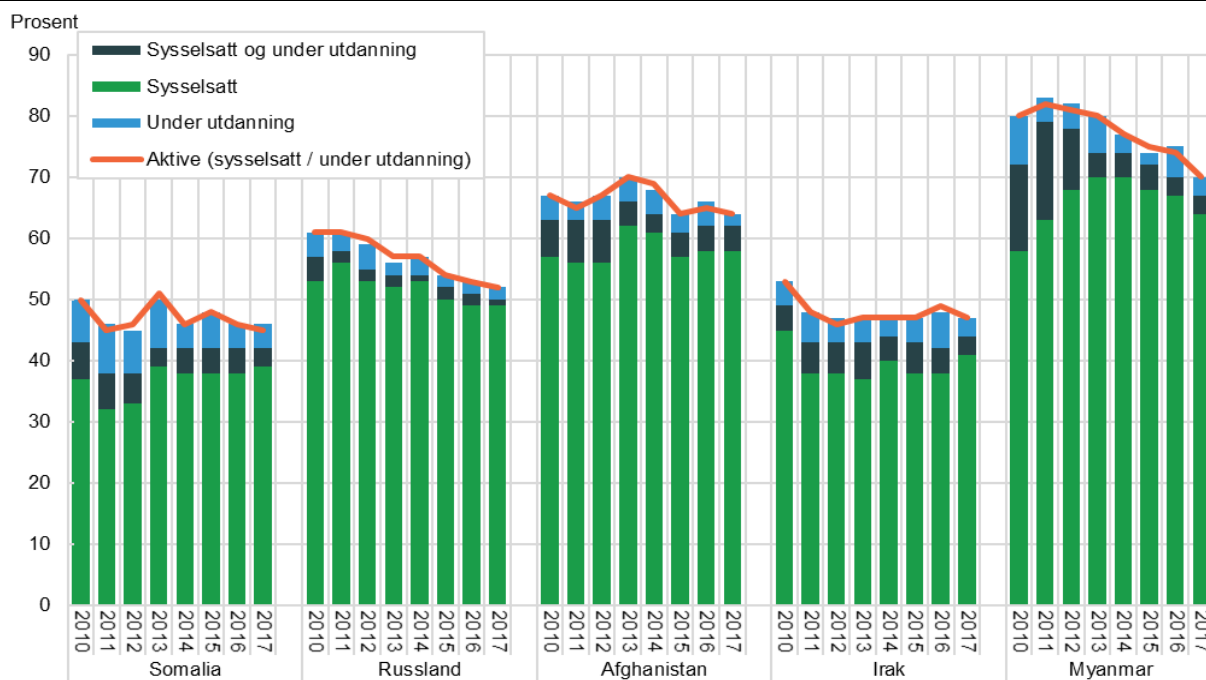

¹ Alder i 2017.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Blant landene med flest deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007, ser vi at andel aktive gikk ned i perioden fra 2010 til 2017, mest for dem fra Russland og fra Myanmar. I tillegg er det relativt store forskjeller i utviklingen i andel aktive mellom landene.

Det er klart størst andel aktive blant personer med bakgrunn fra Myanmar i hele perioden, men andelen her går likevel ned med hele 10 prosentpoeng, fra 80 til 70 prosent. Årsaken til nedgangen er først og fremst redusert andel i utdanning. Blant personer med bakgrunn fra Russland går andelen aktive ned 9 prosentpoeng, fra 61 prosent i 2010 til 52 prosent i 2017. Denne reduksjonen skyldes i stor grad lavere andel sysselsatte. For de øvrige landene er nedgangen noe mindre.

Figur 4.9 Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007. 2010-2017

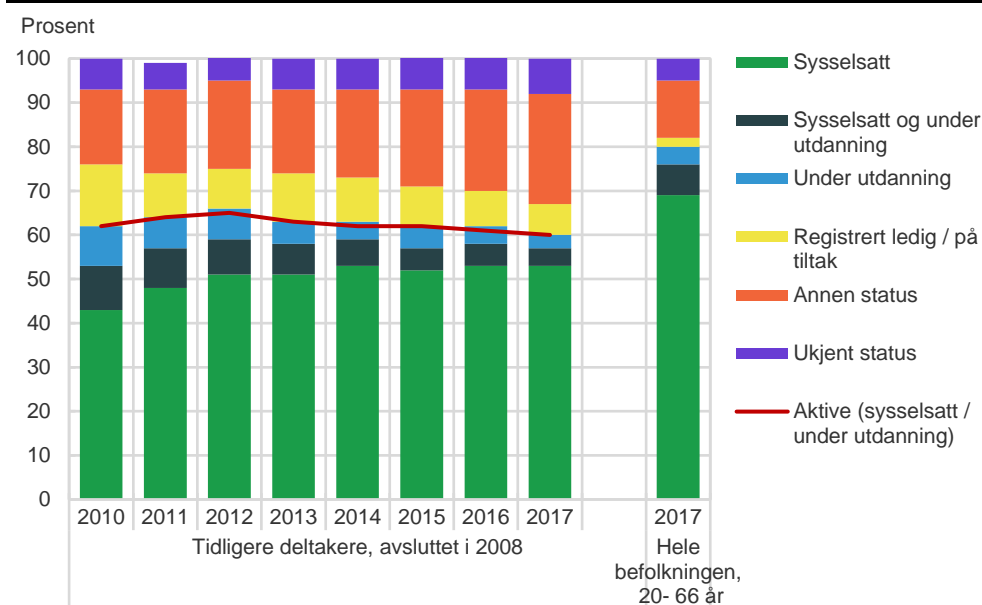
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

4.4. Tidligere deltakere som avsluttet i 2008

Det var om lag 2 300 personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008, og halvparten av dem var menn. Flest personer hadde landbakgrunn fra Somalia, om lag 400 personer. Det er også om lag 200-300 personer fra hvert av landene Irak, Russland, Myanmar og Afghanistan. Til sammen utgjør disse fem landene seks av ti i denne avgangskohorten.

Figur 4.10 viser at andel aktive i 2008-kohorten varierer mellom 60 og 65 prosent i perioden fra 2010 til 2017, dvs. fra 2 til 9 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Størst andel aktive var det i 2012 (65 prosent) og minst andel aktive i 2017 (60 prosent). Til sammenlikning ser vi at i befolkningen i alderen mellom 20 og 66 år (alder i 2017) lå andelen aktive på om lag 80 prosent i 2017.

I samme tidsperiode var det en økning i andel sysselsatte fra 53 prosent til 57 prosent blant de tidligere deltakerne. Andelen som var under utdanning gikk ned fra 19 prosent i 2010 til 7 prosent i 2017. Andelen som var registrert ledig/ på tiltak ble halvert fra 2010 til 2017, og kun 7 prosent av 2008-kohorten var ledige/på tiltak i 2017. Andelen med annen status økte derimot ganske kraftig, fra 17 prosent i 2010 til 25 prosent 9 år etter avsluttet introduksjonsprogram i 2017. Andel med ukjent status var stabil og lå rundt 6-8 prosent i hele perioden.

Figur 4.10 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.11 viser at det blant menn i 2008-kohorten var om lag 10 prosentpoeng større andel aktive enn blant kvinner. Forskjellene minsker noe med tiden, og i 2017 var forskjellen mellom kvinner og menn redusert til 6 prosentpoeng.

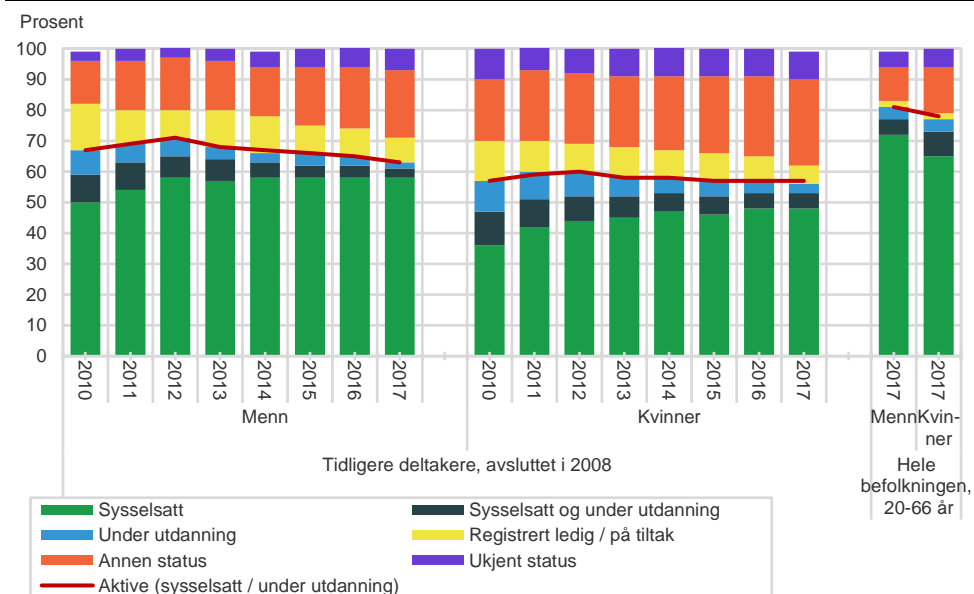
Andel aktive menn lå mellom 63 og 71 prosent i perioden mens andelen aktive kvinner lå på 57-60 prosent. Begge kjønn hadde størst andel aktive i 2012 og minst andel i 2017, henholdsvis 4 og 9 år etter avsluttet introduksjonsprogrammet.

Blant kvinner i befolkningen mellom 20 og 66 år er andelen aktive 78 prosent i 2017, og for menn er andelen 3 prosentpoeng større.

Andelen som var registrert ledig/ på tiltak i 2008-kohorten ble redusert til under 10 prosent for både menn og kvinner fra 2010 til 2017. I 2017 var 8 prosent av mennene i 2008-kohorten registrert ledig /på tiltak. Tilsvarende andel for kvinnene var 6 prosent.

Som vi har sett tidligere omfatter annen status blant annet personer med nedsatt arbeidsevne, arbeidsavklaringspenger, andre helse relaterte ytelser, mottar kontantstøtte, overgangsstønad eller sosialhjelp samt andre grupper (inkl. deltakere på introduksjonsprogrammet). Andelen med annen status økte fra 14 prosent i 2010 til 22 prosent i 2017 for mennene i 2008-kohorten, og for kvinnene økte andelen fra 20 til 28 prosent. Andel med ukjent status var mindre for menn enn for kvinner i perioden. Andelen menn med ukjent status økte jevnt gjennom årene, og i 2017 var andelen 7 prosent. Andelen kvinner med ukjent status gikk sakte ned, fra 10 prosent i 2010 til 9 prosent i 2017.

Figur 4.11 Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017

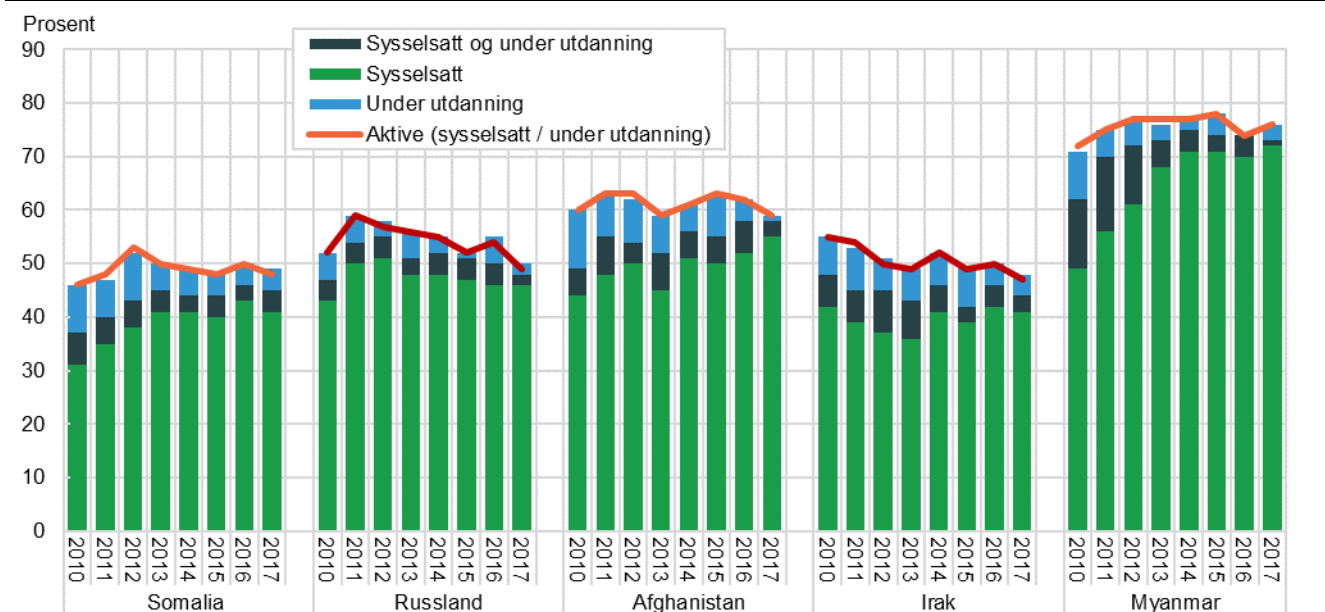
¹ Alder i 2017.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.12 viser at den positive utviklingen i andel aktive (i arbeid eller utdanning) for de fleste land nådde sitt toppunkt i 2011/2012, før den deretter flatet ut eller gikk ned i årene fram mot 2017.

Personer med bakgrunn fra Myanmar har størst andel aktive i alle årene (72-78 prosent), og Myanmar skiller seg også noe ut ved at andelen øker stort sett over hele tidsperioden. 2008-kohorten fra Myanmar skiller seg på denne måten ut også i 2007-kohorten, der andelen aktive etter hvert gikk ned. Blant personer med bakgrunn fra Afghanistan var andelen aktive relativt stabil, vel 60 prosent i perioden. Minst andel i arbeid eller utdanning var det blant tidligere programdeltakere med bakgrunn fra Somalia, med mellom 46 og 53 prosent i perioden. Blant irakere var det en klar nedadgående trend over perioden, med en andel som sank fra 55 prosent i 2010 til 47 prosent i 2017. Blant personer med bakgrunn fra Russland gikk andelen fra 52 prosent i 2010, via 59 prosent i 2011 og 55 prosent i 2014, til 49 prosent i 2017.

Å ta fatt på en utdanning på et nytt språk kan være en svært tidskrevende prosess for mange. Eksempelvis var det blant tidligere deltakere fra Myanmar fortsatt 13 prosent som var under utdanning ved siden av arbeid og 9 prosent kun under utdanning i 2010. Andelene gikk ned til henholdsvis 1 og 3 prosent i 2017, ni år etter at 2008-kohorten hadde avsluttet introduksjonsprogrammet. Blant deltakere fra de utvalgte landene økte andelen sysselsatte fra 2010 til 2017 for alle land unntatt Irak. Av figur 4.12 ser vi at andelen i arbeid var økende mens andelen som kombinerte arbeid og utdanning gikk ned.

Figur 4.12 Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008. 2010-2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

4.5. Tidligere deltakere som avsluttet i 2009

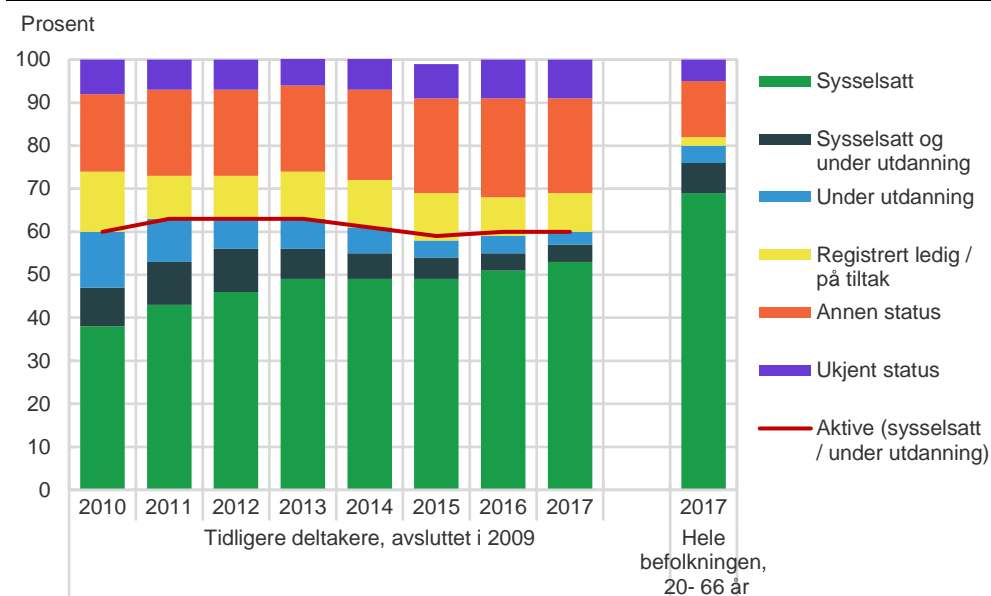
Om lag 2 500 personer avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009, og det var om lag halvparten av hvert kjønn i denne kohorten. Personer fra Somalia utgjør den største gruppen med om lag 400 personer. Deretter kommer Myanmar og Irak med om lag 300 personer hver. Russland, Afghanistan, Eritrea, Det palestinske området og Kongo hadde alle mellom 100 og 200 personer. Disse 8 landene står til sammen for vel 80 prosent av alle som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009.

Blant personene som avsluttet i 2009 var det moderate endringer i andel aktive i perioden fra 2010 til 2017. Andelen økte fra 60 prosent i 2010 til 63 prosent i 2011-2013, før den så gikk ned igjen og var nede på 60 prosent i 2016 og 2017. Andel som var i arbeid økte derimot i hele perioden, fra 47 prosent i 2010 til 57 prosent i 2017. Dette inkluderer både dem som bare er sysselsatte og dem som er sysselsatt og under utdanning.

Andel som var registrert ledig/ på tiltak gikk ned fra 14 prosent i 2010 til 9 prosent i 2017, mens andel med annen status eller ukjent status økte i perioden. I 2017 hadde 22 prosent av tidligere deltakere som avsluttet i 2005 annen status og om lag en av ti hadde ukjent status.

Til sammenlikning ser vi at blant personer i Norge i alderen mellom 20 og 66 år (alder i 2017) var andel aktive om lag 80 prosent i 2017. 76 prosent var sysselsatt (inklusive 7 prosent som kombinerte arbeid og utdanning), mens 4 prosent var under utdanning. 2 prosent av befolkningen var registrert ledig /på tilbake i 2017, mens henholdsvis 13 og 5 prosent hadde annen eller ukjent status (figur 4.13).

Figur 4.13 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

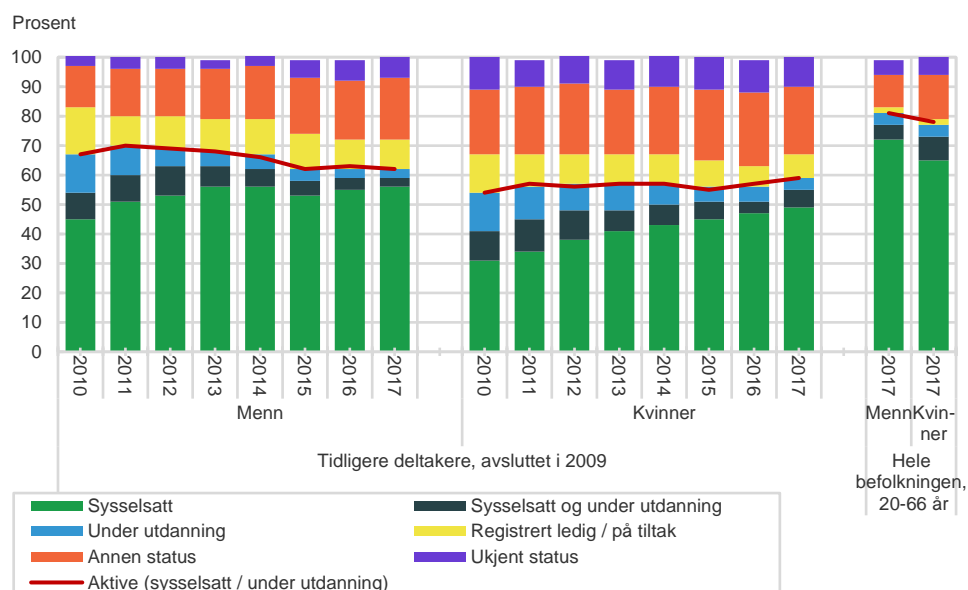
Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.14 viser at kjønnsforskjellene i 2009-kohorten er omtrent som for de tidligere avgangskohortene; det er hele tiden større andel aktive blant menn enn blant kvinner, men forskjellen blir gradvis mindre år for år fram mot 2017. Fra 2010 til 2017 øker andelen aktive kvinner fra 54 til 59 prosent, mens andelen for menn i samme periode går ned fra 70 til 62 prosent.

For kvinner i befolkningen mellom 20 og 66 år var andelen aktive 78 prosent i 2017, mens andelen for menn var 81 prosent.

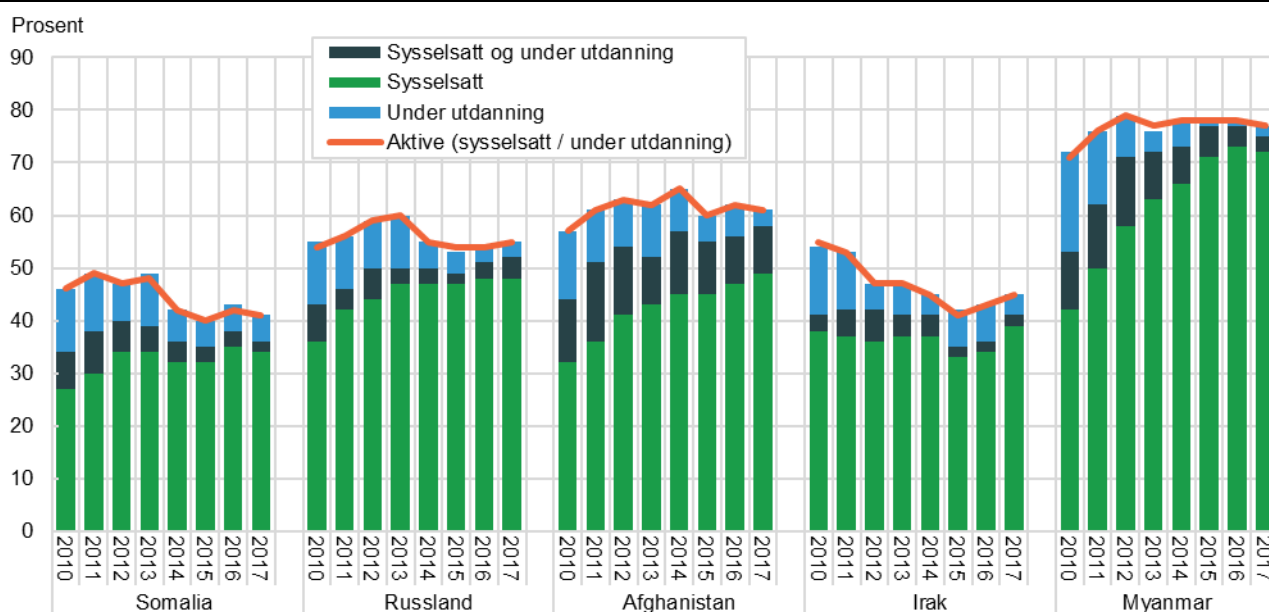
Andel som var registrert ledig/ på tiltak gikk ned for både menn og kvinner fra 2010 til 2017. I 2017 var 10 prosent av mennene som avsluttet i 2009 registrert ledig /på tiltak, mens andelen for kvinnene var 8 prosent. Dette var en nedgang på henholdsvis 6 prosentpoeng for menn og 5 prosentpoeng for kvinner.

Andelen med annen status økte fra 14 prosent i 2010 til 21 prosent i 2017 for menn i 2009-kohorten, mens andelen for kvinner holdt seg forholdsvis stabil på om lag 23 prosent. Andel med ukjent status for menn gikk opp fra 4 til 7 prosent, mens andel kvinner med ukjent status var på om lag 10 prosent i hele perioden.

Figur 4.14 Andel i arbeid eller utdanning, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen i alderen 20-66 år¹. 2010-2017¹ Alder i 2017.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

I 2009 -kohorten skiller personer med bakgrunn fra Myanmar seg ut med den klart høyeste andelen aktive. Andelen økte fra 71 prosent i 2010 til 79 prosent i 2012, før den deretter holdt seg forholdsvis stabilt på dette nivået. Blant de andre landene med mange deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009, er det lavest andel i arbeid eller utdanning blant dem fra Somalia (henholdsvis 46 og 41 prosent i 2010 og 2017) og Irak (henholdsvis 55 og 45 prosent i 2010 og 2017). Blant personer med bakgrunn fra Russland var aktivitetsnivået noe høyere, med en andel i arbeid og utdanning på 54 prosent i 2010, oppe i 60 prosent i 2013, før det sank ned mot 54 prosent igjen i 2017. For afghanere økte andelen aktive i perioden, fra 57 prosent i 2010, til 61 prosent i 2017. Felles for alle de største landene er likevel at andel sysselsatte stort sett øker over perioden, samtidig som andel under utdanning reduseres.

Figur 4.15 Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009. 2010-2017¹ Alder i 2017.

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

4.6. Oppsummering kapittel 4

Tabell 4.1 og figur 4.16 oppsummerer hovedresultatene fra dette kapittelet. Tabellen viser andel menn og kvinner fra kohort 2005-2009 som var aktive (i arbeid eller utdanning) i perioden fra 2010 til 2017, mens figur 4.16 viser andel sysselsatte i perioden.

Hovedtrekkene vi finner i tabell 4.1 er at andel aktive øker de første årene etter avsluttet introduksjonsprogram, før veksten flater ut og deretter synker igjen. Årsaken til dette er først og fremst at andel under utdanning etter hvert synker, samtidig som andel i sysselsetting ikke øker tilsvarende. Tilsvarende utviklings-trekk i årene etter avsluttet program ble også funnet i Hernes et al. (2019), der det ble gjort en sammenligning av tall for Norge, Sverige og Danmark.

Samtidig har en del analyser vist at sysselsettingen blant innvandrere øker med botid i Norge (Olsen 2014, Henriksen m.fl. 2010). Resultatene vi ser her for kohortene 2005 -2009 er kanskje i strid med det man kunne forvente, nemlig en økt grad av arbeidsmarkedstilknytning jo lenger tid det har gått etter avsluttet introduksjonsprogram. Dette skyldes hovedsakelig at det ser ut til ikke alle programdeltakerne kom seg direkte ut på arbeidsmarkedet etter avsluttet utdanning.

Tabell 4.1 Andel aktive (sysselsatt/ under utdanning). 2010-2017. Prosent

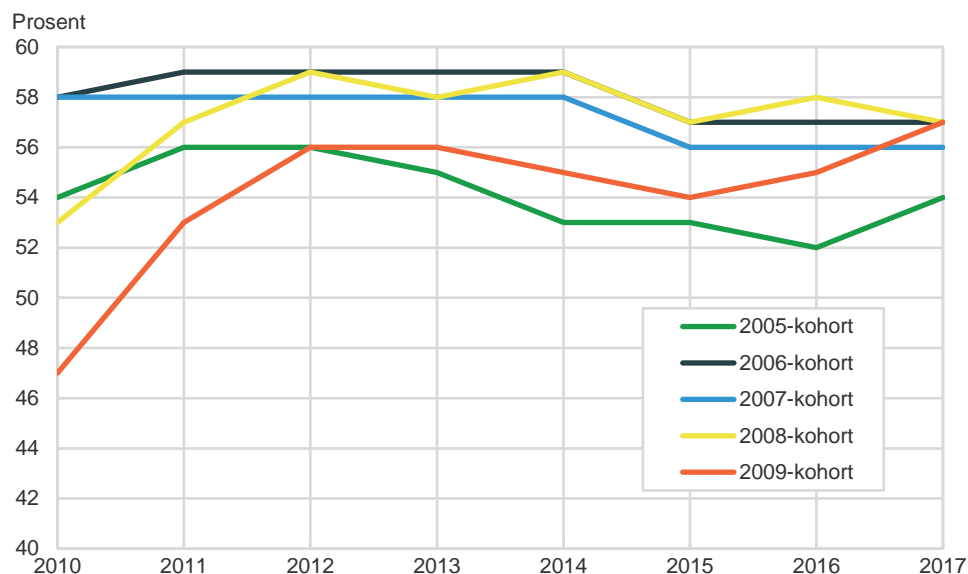
I alt	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
2005-kohort	60	61	61	59	57	56	55	55
2006-kohort	63	64	63	62	62	59	60	60
2007-kohort	64	63	63	63	61	59	60	58
2008-kohort	62	64	65	63	62	62	61	60
2009-kohort	60	63	63	63	61	59	60	60
Menn								
2005-kohort	63	64	63	61	58	57	56	56
2006-kohort	66	67	66	64	64	61	63	63
2007-kohort	69	68	67	66	66	63	63	62
2008-kohort	67	69	71	68	67	66	65	63
2009-kohort	67	70	69	68	66	62	63	62
Kvinner								
2005-kohort	56	56	56	55	54	54	52	54
2006-kohort	58	59	57	59	58	56	55	55
2007-kohort	58	57	58	59	56	54	56	54
2008-kohort	57	59	60	58	58	57	57	57
2009-kohort	54	57	56	57	57	55	57	59

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Andel aktive menn er større enn andel aktive kvinner, men forskjellen minsker etter hvert som tiden går. I 2010 var andelen 7-13 prosentpoeng (variasjon mellom kohortene) større for menn enn for kvinner, mens i 2017 var forskjellene redusert til mellom 2 og 8 prosentpoeng. Dette gjelder alle avgangskohorter bortsett fra 2006-årgangen, hvor forskjellen mellom kvinner og menn var forholdsvis uendret hele perioden fra 2010 til 2017.

Det er klare forskjeller etter landbakgrunn på hvor gode resultater programdeltakerne har på arbeidsmarkedet i årene etter avsluttet introduksjonsprogram. Hvert år har det vært deltakere fra Somalia som har minst andel i arbeid eller utdanning, mens deltakere fra Myanmar, Afghanistan eller Russland har hatt gode resultater hvert år.

Når det gjelder andel sysselsatte er det noe variasjon mellom avgangskohortene. For 2009-kohorten øker sysselsettingsandelen fra 47 til 58 prosent mellom 2010 og 2017, mens for de øvrige kohortene er det store bildet at det ikke er så store endringer (figur 4.16). I 2017 ligger sysselsettingsandelen fremdeles ikke høyere enn mellom 54 og 57 prosent for alle kohorter.

Figur 4.16 Andel sysselsatte. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009. 2010-2017

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Det er viktig å påpeke at det er mange faktorer som kan påvirke hvor resultatene som presenteres. Blom og Enes (2015) belyste i sin resultatstudie av introduksjonsordningen at ulike faktorer ved ordningen, ved deltakeren selv og ved programkommunene vil kunne påvirke om deltakeren er i arbeid og/eller utdanning november ett og to år etter endt introduksjonsprogram. Sammensetningen av personene som går ut av introduksjonsprogrammet varierer fra år til år med hensyn til individuelle kjennetegn som har betydning for deres integrering i arbeidsmarkedet, blant annet alder, kjønn, landbakgrunn og hva slags utdanning og arbeidspraksis de har fra hjemlandet. Også strukturelle forhold, som endringer på arbeidsmarkedet, er forskjellig for de ulike avgangskullene. Ulike lokale forhold, som kvaliteten på introduksjonsprogrammet, god oppfølging fra kommunen i etterkant av programmet, lokale bedrifter med god kontakt med integreringsarbeidet i kommunen, utdanningstilbud, sekundærflytting og så videre, er også faktorer som gjør at andelen som går over i arbeid eller utdanning varierer både mellom avgangskull og mellom ulike deler av landet.

5. Inntektsutvikling i årene 2010-2017 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009

Hovedfunn fra kapittelet:

- Yrkesinntektens andel av samlet husholdningsinntekt økte i alle årene fra 2010 til 2017.
- Andel overføringer fra det offentlige går ned i samme periode.
- Inntektsnivået øker år for år,
- ... men som andel av medianinntekt i den jevnaldrende befolkningen er det ingen bedring fra 2010 til 2017.
- Andel under lavinntektsgrensen øker år for år etter avsluttet introduksjonsprogram

I kapittel 2 tok vi for oss inntektsforholdene til deltakerne i introduksjonsprogrammet i 2016. Videre ser vi på hvordan inntektene til de tidligere deltakerne utvikler seg i årene etter at de har avsluttet programmet. Populasjonen i dette kapittelet er personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til og med 2009, og vi ser på inntektsforholdene i en så lang periode vi har mulighet til, fra 2010 til 2017.

Samlede inntekter består av tre hovedkategorier: yrkesinntekter, kapitalinntekter og ulike overføringer. Andelen yrkesinntekt utgjør av samlet inntekt indikerer tilknytning til arbeidslivet og evne til selvforsørgelse. Kapitalinntekter for tidligere deltakere av introduksjonsprogrammet er forsvinnende små, og vi vil derfor ikke kommentere denne inntektskilden noe nærmere. Overføringer er i hovedsak kontante, offentlige ytelser, men omfatter også barnebidrag som er administrert gjennom NAV. For mer om ulike overføringer, se faktaboks nedenfor.

Sammensetningen av husholdningsinntekt sier ikke noe om verken inntektsnivå eller levestandard. Vi har derfor også inkludert oversikter over hvor stor andel av de tidligere deltakerne som lever i husholdninger med lavinntekt. En mye brukt metode for å belyse forekomsten av lavinntekt er å se på hvor mange personer som tilhører en husholdning med en inntekt betydelig lavere enn det som er den typiske inntekten i samfunnet. Selv om det er vanskelig å ha en bestemt oppfatning om hva som menes med «betydelig lavere», og/eller hva som er «den typiske inntekten» i samfunnet, er det i dag vanlig å definere en slik lavinntektsgrense ut fra en relativ avstand til medianinntekten i befolkningen. I denne rapporten benytter vi det beløpet som tilsvarer 60 prosent av medianinntekten (EU-60). Anvendelsen av EUs ekvivalensskala gjør det mulig å sammenligne inntekten til husholdninger av ulike størrelse og sammensetning (se kapittel 1.4).

Som sammenligningsgrunnlag benyttes inntektene til alle bosatte i Norge i alderen 20 til 66 år i 2017. Vi har i tidligere kapitler sett at inntektssammensetningen for befolkningen er forholdsvis stabil over tid. For å forenkle framstillingen benyttes derfor tall for hele befolkningen dette ene året som sammenligningsgrunnlag. Unntak er gjort i avsnittet om inntektsnivå, der vi ser på de tidligere deltakernes inntekt som andel av inntektsnivå i befolkningen hvert år.

Overføringer

I samlebetegnelsen **overføringer** inngår skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene. Figurer og tabeller i denne publikasjonen viser til de overføringene som har særlig relevans for nyankomne flyktninger.

Økonomisk sosialhjelp skal sikre at alle har nok midler til livsopphold og er ment å være en midlertidig stønad. *Sosialhjelp* utbetales av kommunen og administreres gjennom NAV. *Bostøtte* er en statlig støtteordning som utbetales av Husbanken til dem som har lav inntekt og høye bostgifter. *Kvalifiseringsstønad* utbetales til deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Programmet er et NAV-tilbud til dem som står i fare for å bli langtidsmottakere av sosialhjelp. Gjennom forpliktende bistand og oppfølging skal programmet bidra til at flest mulig av deltakerne kommer i arbeid. Målgruppen omfatter personer i yrkesaktiv alder med vesentlig nedsatt arbeidsevne og ingen eller få ytelser i folketrygden.

Sosialhjelp, bostøtte og kvalifiseringsstønad omtaler vi her under samlebetegnelsen *sosiale stønader*. I betegnelsen *familiestønader* inngår her barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Restkategorien *andre overføringer* inkluderer blant annet utbetalinger fra folketrygden (alderspensjon, uføreytelser, sykepenger, rehabiliterings- og attføringspenger), foreldrepenger, dagpenger ved arbeidsløshet og supplerende stønad til eldre uten oppsparte pensjonsrettigheter.

5.1. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005

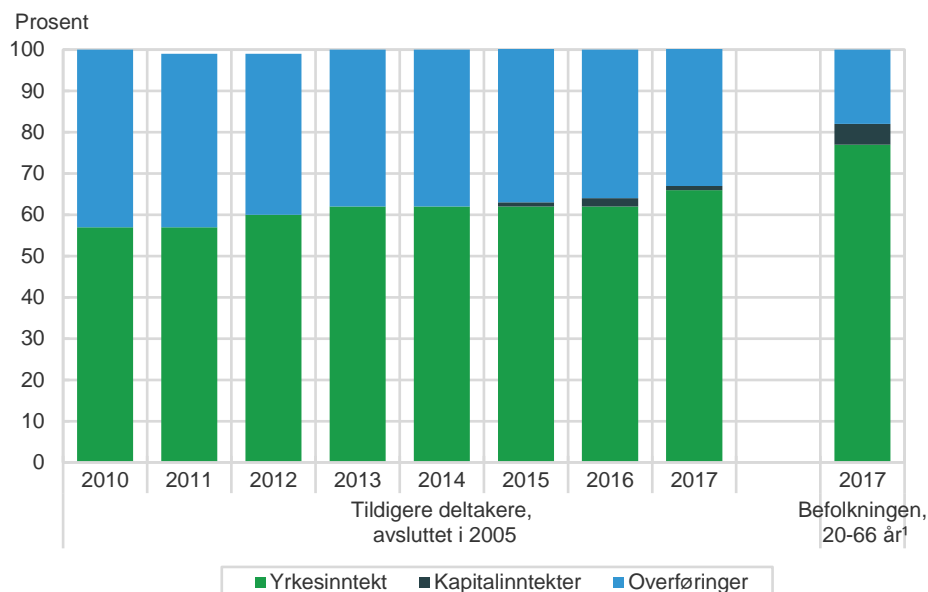
5.1.1. Lav, men økende andel yrkesinntekt

I denne delen beskriver vi sammensetning av husholdningsinntekten for 2005-kohorten i perioden 2010-2017.

Yrkesinntekt som andel av samlet husholdningsinntekt økte fra 57 prosent i 2010 til 66 prosent i 2017 for 2005-kohorten. Andelen yrkesinntekt utgjorde av den samlede husholdningsinntekten var med andre ord større enn andel overføringer i hele 12-årsperioden. Dette sier ingenting om nivået på inntektene, men hva som er den største inntektskilden; en indikasjon på selvforsørgelse.

Sammenligningsgruppen i dette kapittelet består av husholdninger i hele befolkningen inklusive innvandrere, der hovedinntektstaker er mellom 20 og 66 år. For denne gruppen utgjorde yrkesinntekten i gjennomsnitt 77 prosent av samlet inntekt i 2017 (figur 5.1).

Figur 5.1 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

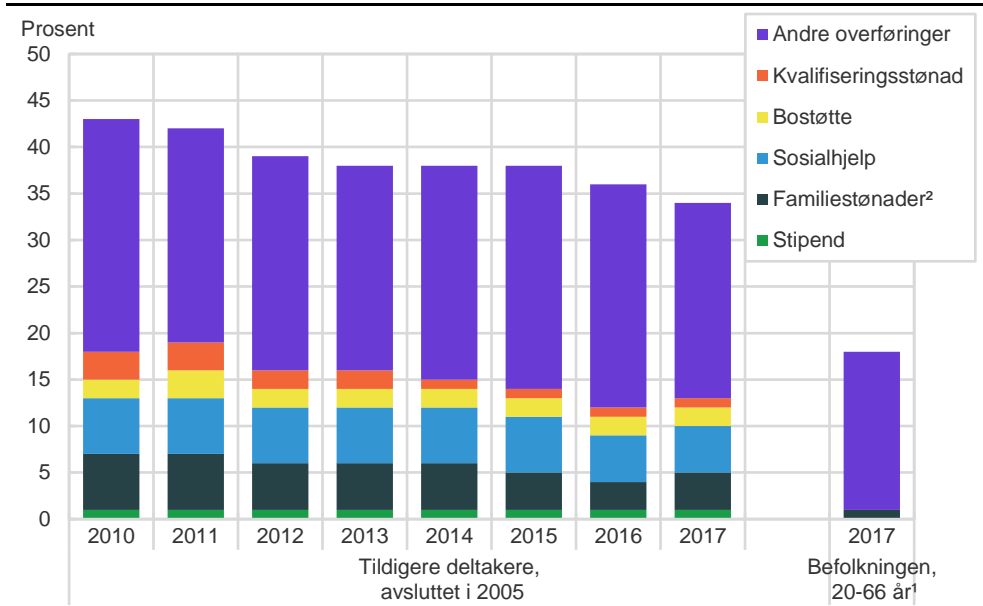
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

For de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet gikk andel overføringer jevnt nedover i årene etter endt introduksjonsprogram, fra 43 prosent fem år etter, til 34 prosent tolv år etter (se figur 5.2 og vedleggstabell E1). Til sammenligning utgjorde overføringer 18 prosent av samlet inntekt for befolkningen 20-66 år i 2017.

Figur 5.2 viser at sammensetningen av overføringene også endrer seg noe i perioden, og det er samlekategorien «andre overføringer» som går mest ned, med 4 prosentpoeng. Andre overføringer omfatter blant annet dagpenger, uførepensjon og foreldrepenger. I 2017 stod familiestønader for 4 prosent av samlet inntekt, dette var 2 prosentpoeng mindre enn i 2010. Familierelaterte stønader er ulike stønader man er berettiget til i forbindelse med at man har barn (barnetrygd, kontantstøtte, engangsstønad ved fødsel og stønader til enslige forsørgere).

Andelen sosialhjelp har holdt seg stabilt på 5-6 prosent, mens bostøtte og kvalifiseringsstønad står for om lag 2 prosent av inntekten i perioden.

Studiestipend utgjorde 1 prosent av samlet inntekt i hele perioden som vi følger 2005-kohorten.

Figur 5.2 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.1.2. Inntektsnivået øker mindre enn i befolkningen

Figur 5.3 viser median inntekt etter skatt per forbruksenhet i perioden 2010 til og med 2017 for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005. Figuren måler også hvilken andel medianinntekten utgjør av den tilsvarende medianen i befolkningen mellom 20 og 66 år hvert år i perioden.

Medianinntekten er inntekten til den personen som befinner seg midt i fordelingen når inntektene til alle personer i befolkningen er sortert stigende (eller synkende). Medianverdien i kroner berøres ikke på samme måte som gjennomsnittsverdi av personer med veldig høy eller veldig lav inntekt - og benyttes derfor ofte når man skal sammenligne inntektsnivå mellom ulike grupper.

Vi ser at medianinntekten blant dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2005 økte fra om lag 202 600 kroner i 2010 til om lag 241 200 kroner i 2017, det vil si en vekst på vel 19 prosent i perioden vi følger dem.

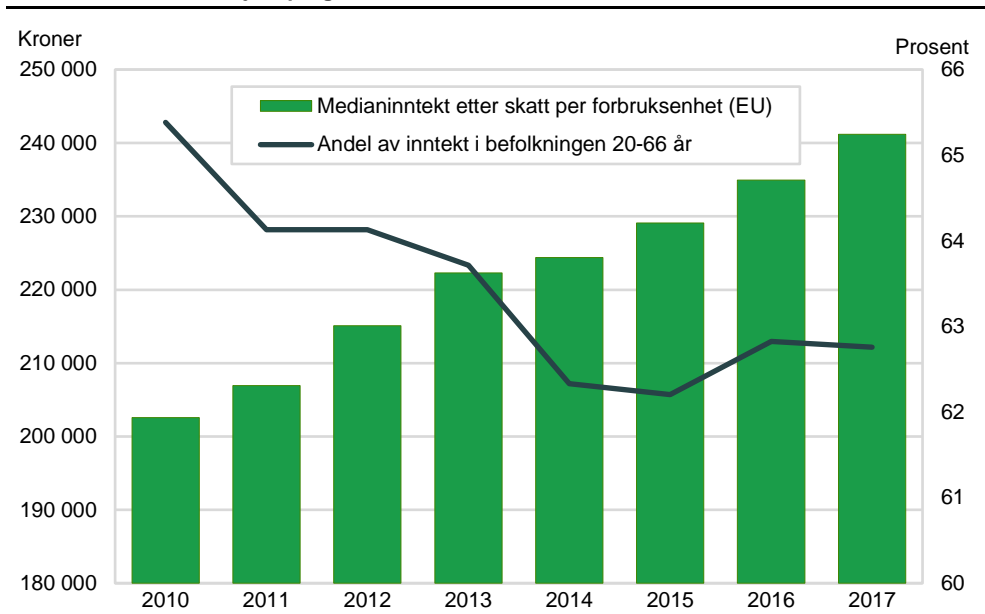
Inntekt etter skatt per forbruksenhet

For å kunne sammenligne den økonomiske velferden til husholdninger av ulik type og størrelse er det vanlig å benytte begrepet *inntekt etter skatt per forbruksenhet*. Dette innebærer at inntekten justeres ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer eller forbruksvekter. En ekvivalensskala gir uttrykk for hvor stor inntekt en husholdning på for eksempel fire personer må ha, for å ha samme levestandard eller økonomisk velferd som en enslig person. En slik skala tar hensyn til at en husholdning som består av flere personer har flere utgifter, men også kan nyte godt av stordriftsfordeler som at flere personer deler på utgifter til TV, internett og andre forbruksvarer. Når slike ekvivalensskalaer blir brukt, forutsetter man at hele husholdningsinntekten blir likt fordelt på alle husholdningsmedlemmene.

I dette kapitlet har vi benyttet EUs skala for beregning av forbruksvekter. Her får første voksne i husholdningen vekt lik 1, neste voksne vekt lik 0,5 mens hvert barn får vekt lik 0,3. En parhusholdning med to barn vil da ha sum forbruksvekter (1+0,5+0,3+0,3) lik 2,1. Dette betyr at en slik husholdning med to voksne og to barn må ha en inntekt som er 2,1 ganger større enn en aleneboendes inntekt for å ha samme økonomiske velferdsliv. Den samlede husholdningsinntekten etter skatt divideres i dette tilfellet på 2,1 og alle husholdningsmedlemmer tilordnes samme (ekvivalent)inntekt.

Median inntekt etter skatt per forbruksenhet for 2005-kohorten som andel av tilsvarende median i den jevnaldrende befolkningen ble redusert fra 65 prosent i 2010 til 63 prosent i 2017. Dette betyr at inntektsveksten for de tidligere deltakerne totalt sett var noe svakere enn for befolkningen.

Figur 5.3 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005. Bosatte. 2010-2017

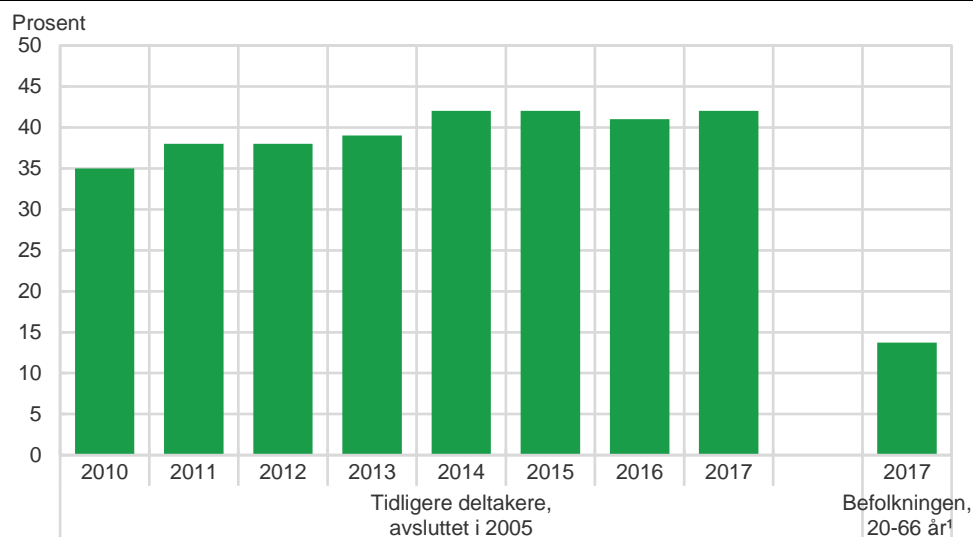
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.1.3. Økende andel med lavinntekt

Vi ser videre på forekomst av lavinntekt i 2005-kohorten ut fra definisjonen av lavinntekt som 60 prosent av medianinntekt etter skatt per forbruksenhet i befolkningen (se kapittel 1 for ytterligere begrepsforklaring). Som sammenligningsgrunnlag benytter vi andel under lavinntektsgrensen i befolkningen i aldersgruppen 20-66 år i 2017. Lavinntektsgrensen økte i perioden fra om lag 177 000 kroner i 2010 til om lag 221 000 kroner i 2017.

Figur 5.4 viser at forekomsten av lavinntekt for tidligere deltakere øker gjennom hele perioden, samtidig som den hele tiden er vesentlig høyere enn i befolkningen 20-60 år. Dette kan sees i sammenheng med resultatene i avsnitt 5.1.2, der vi så at inntektsøkningen blant de tidligere deltakerne var noe svakere enn i befolkningen i den gjeldende perioden. Det er derfor ikke unaturlig at andel med inntekt under lavinntektsgrensen vil øke.

I 2010 hadde 35 prosent av personer i 2005-kohorten en årlig inntekt under lavinntektsgrensen, mens dette hadde økt til 42 prosent i 2014. De neste årene var andelen stabil på 41-42 prosent fram til 2017. Til sammenligning var det 14 prosent av befolkningen som hadde en inntekt under lavinntektsgrensen i 2017.

Figur 5.4 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017¹ Alder i 2017.

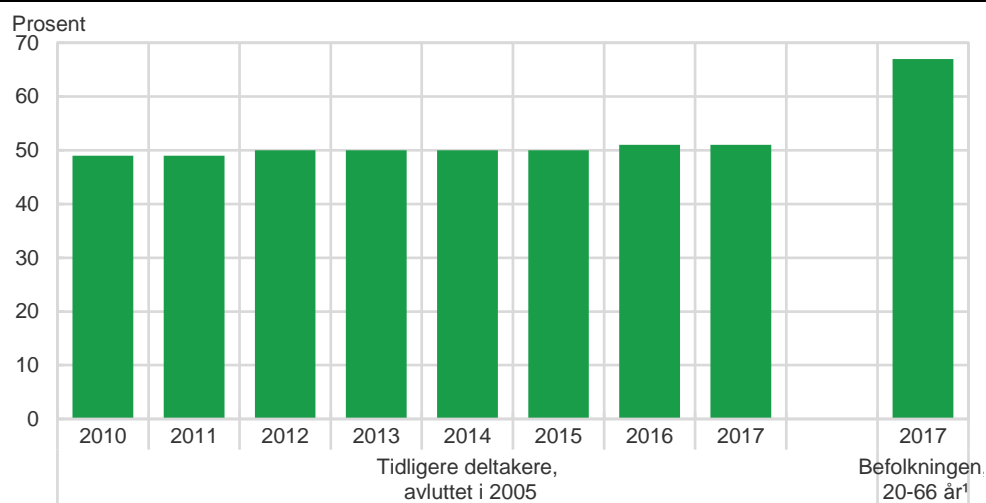
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.1.4. Om lag halvparten med inntekt over 2G

Et viktig mål for integreringspolitikken er å sikre økonomisk selvforsørging gjennom deltakelse i arbeidsmarkedet. I Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk må man ha en yrkesinntekt høyere enn to ganger folketrygdens grunnbeløp (2G) for å bli regnet som yrkestilknyttet. Dette bruker vi som indikator for å studere utviklingen i de tidligere deltakernes tilknytning til arbeidsmarkedet i perioden 2010-2017.

Introduksjonsstønad, som utgjør to ganger folketrygdens grunnbeløp, er den viktigste inntektskilden for deltakere under introduksjonsprogrammet. For 2005-kohorten har vi tidligere sett at inntekt fra arbeid er den viktigste inntektskilden i perioden 2010-2017 (figur 5.1).

Figur 5.5 viser at en stabil andel på om lag halvparten av 2005-kohorten hadde en yrkesinntekt over 2G i perioden fra 2010 til 2017. Til sammenligning hadde to av tre i befolkningen i aldersgruppen 20-66 år en yrkesinntekt over 2G i 2017.

Figur 5.5 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017¹ Alder i 2017

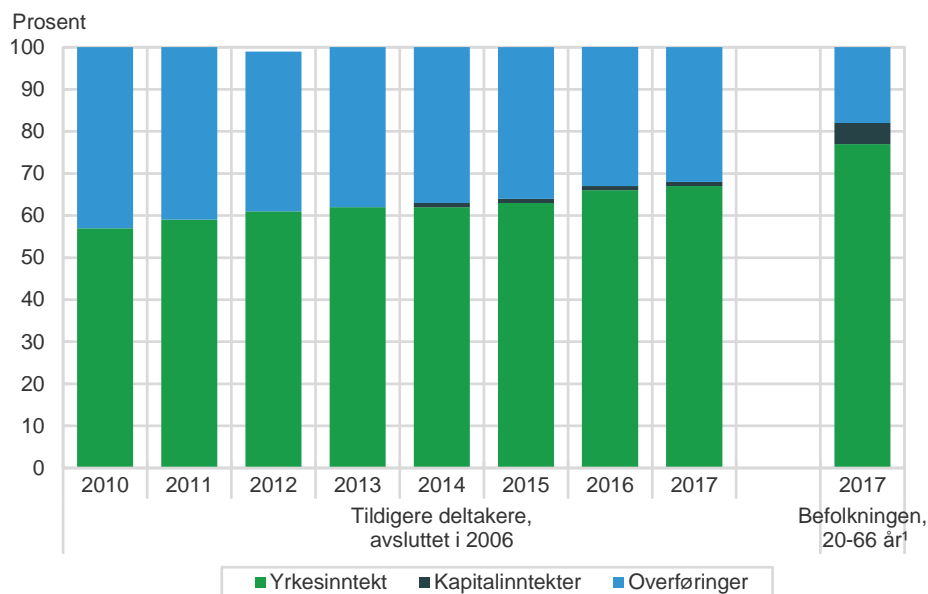
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.2. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006

5.2.1. Andel yrkesinntekter øker i perioden

For dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2006 utgjorde yrkesinntekten 57 prosent av husholdningens samlede inntekter i 2010, fire ett år etter at de avsluttet programmet. I 2017 var denne andelen økt til 67 prosent. Til sammenligning hadde befolkningen i Norge i alderen 20-66 år 77 prosent av inntekten fra yrkesinntekter i 2017 (se figur 5.6).

Figur 5.6 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen 20-66 år. 2010-2017

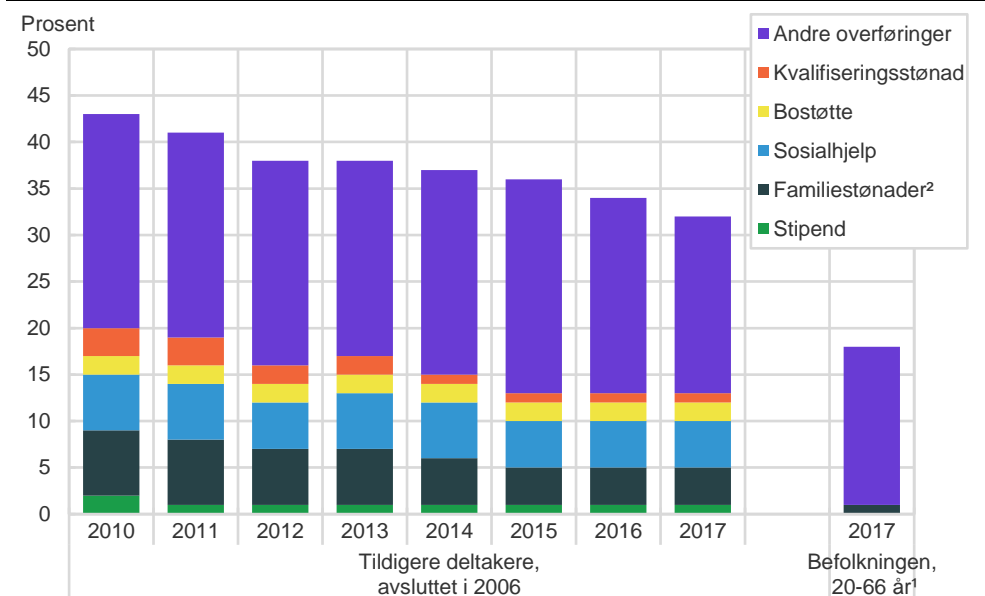

¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Andelen overføringer for dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006, går ned fra 43 prosent i 2010 til 32 prosent i 2017. Figur 5.7 viser at av overføringene i 2017 utgjorde sosialhjelp og bostøtte henholdsvis 5 og 2 prosent, mens stipend og kvalifiseringsstønad utgjorde 1 prosent hver. Familiestønader som barnetrygd, kontantstøtte, engangsstønad ved fødsel og stønader til enslige forsørgere stod for 4 prosent av samlet inntekt.

Til sammenligning får alle i sammenliknbar alder i Norge til sammen 18 prosent av inntektene sine fra overføringer i 2017.

Figur 5.7 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

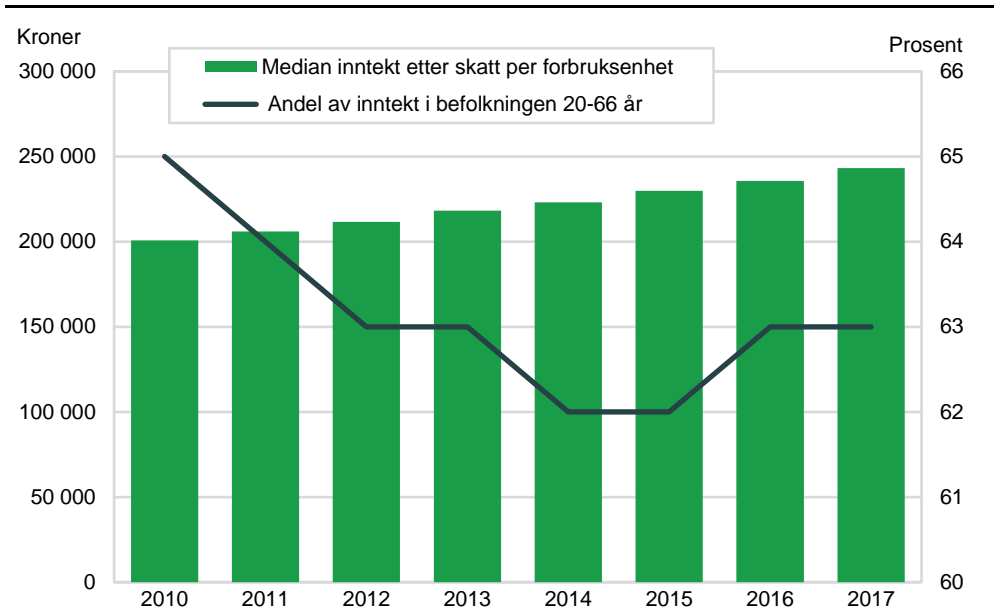
I løpet av årene mellom 2010 og 2017 ser vi at både sammensetningen av samlet inntekt og overføringer endrer seg noe. Andel yrkesinntekt i 2017 utgjorde 10 prosentpoeng mer enn i 2010, samtidig som andelen sosiale stønader (sosialhjelp, kvalifiseringsstønad og bostøtte) gikk ned fra 11 til 8 prosent. Andelen familiestønader og studiestipend gikk også ned med henholdsvis 3 og 1 prosentpoeng. Kategorien andre overføringer stod for 19 prosent av samlet inntekt i 2017, en nedgang på 4 prosentpoeng fra 2010.

5.2.2. Inntektsnivå for 2006-kohorten

Inntektsutviklingen for 2006-kohorten i perioden 2010-2017 er svært lik den for 2005-kohorten, slik figur 5.8 viser. I 2010, fire år etter avsluttet introduksjonsprogram, var median inntekt etter skatt per forbruksenhet om lag 200 800 kroner. I 2017 var dette økt til om lag 243 100 kroner, tilsvarende en vekst på om lag 21 prosent (se vedleggstabell E7).

Hvis vi sammenligner med inntektsutviklingen i befolkningen, ser vi at medianinntekt for personer i 2006-kohorten som andel av medianinntekt i befolkningen 20-66 år, gikk noe ned i løpet perioden. I 2010 var andelen 65 prosent, mens den var gått ned til 63 prosent i 2017. Denne utviklingen er tilnærmet identisk med hva vi fant for 2005-kohorten.

Figur 5.8 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

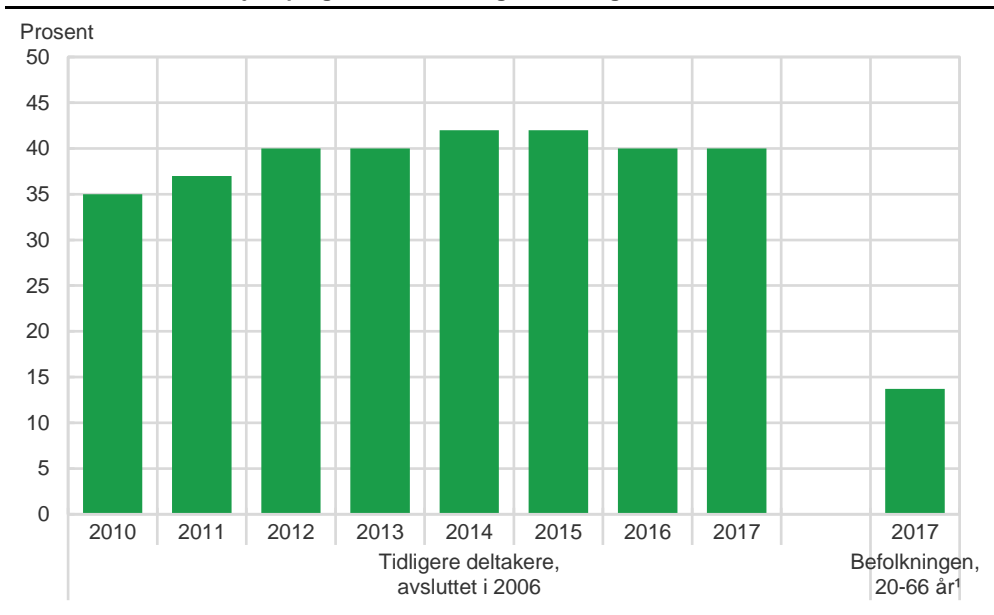
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.2.3. Økt andel under lavinntektsgrensen

Utviklingen i andel under lavinntektsgrensen i perioden mellom 2010 og 2017 er også svært lik det vi fant for 2005-kohorten. Figur 5.9 viser at det var 35 prosent av 2006-kohorten som hadde inntekt etter skatt per forbruksenhet under lavinntektsgrensen i 2010. Andelen økte til 42 prosent i 2014-2015, før den deretter gikk svakt ned til 40 prosent i 2017.

Til sammenligning var det 14 prosent av befolkningen som tilhørte en husholdning med en inntekt under lavinntektsgrensen (221 000 kroner) i 2017.

Figur 5.9 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

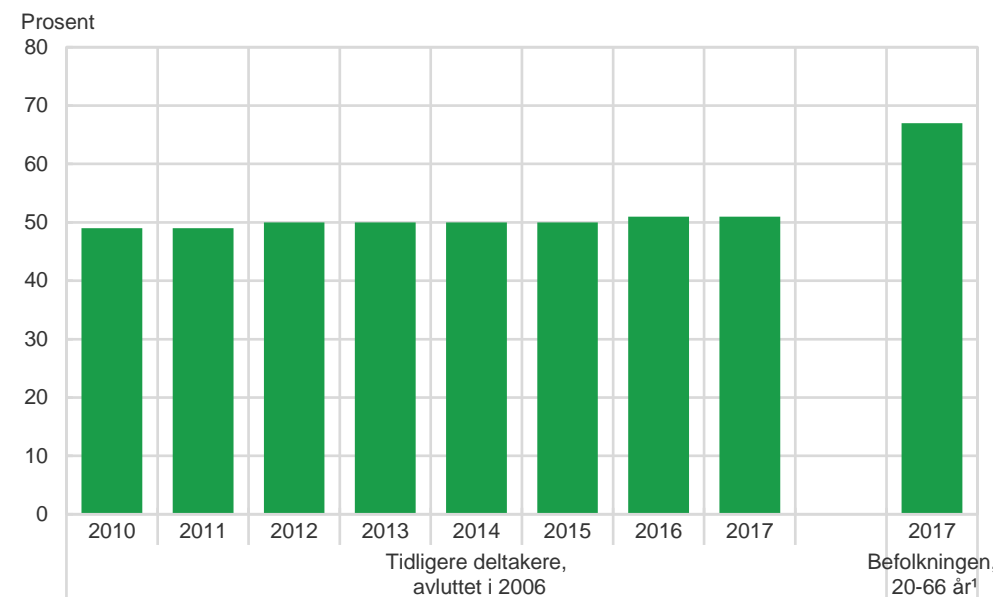
¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.2.4. Halvparten hadde inntekt over 2G i perioden

Figur 5.10 viser omtrent samme mønster av yrkestilknytning for 2006-kohorten som vi så for 2005-kohorten. Om lag halvparten av dem som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 hadde en yrkesinntekt som tilsvarte minst to ganger grunnbeløpet i folketrygden i perioden 2010-2017. Andelen økte marginalt fra 49 prosent i 2010 til 51 prosent i 2017. Som vi har sett tidligere var 67 prosent av befolkningen i alderen 20-66 år yrkestilknyttet i 2017.

Figur 5.10 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

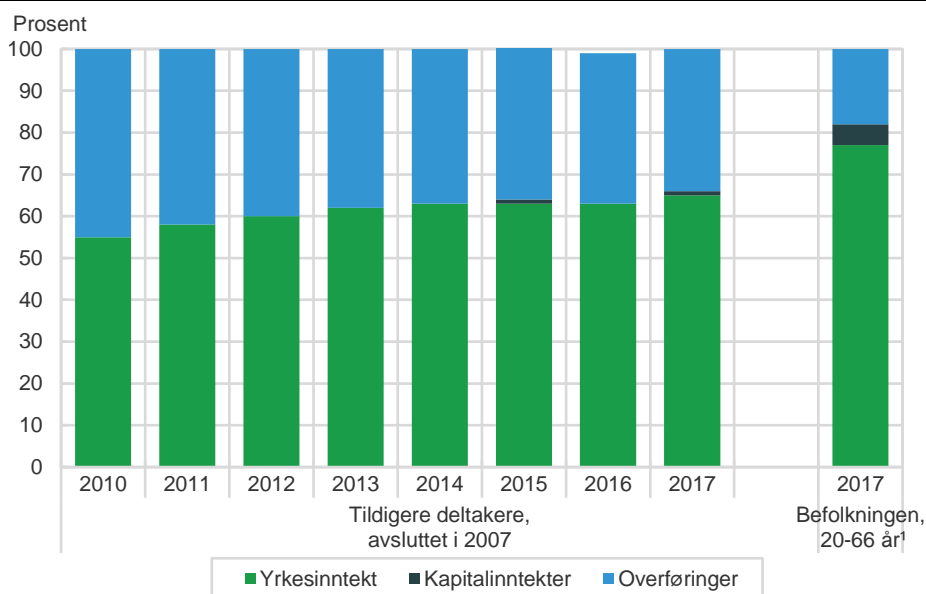
5.3. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007

5.3.1. Andel yrkesinntekt økte med 10 prosentpoeng

Sammensetningen av husholdningsinntektene til dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2007 er som vist i figur 5.11. I 2010, tre år etter endt program, kom 55 prosent av inntektene for 2007-kohorten fra arbeid (se også vedleggstabell E4). Andel yrkesinntekt av samlet husholdningsinntekt øker jevnt og trutt i årene etter 2010, opp mot 65 prosent i 2017.

Til sammenligning kommer 77 prosent av inntektene til hele befolkningen i sammenlignbar alder (20 til 66 år i 2017) fra yrkesinntekt i 2017.

Figur 5.11 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

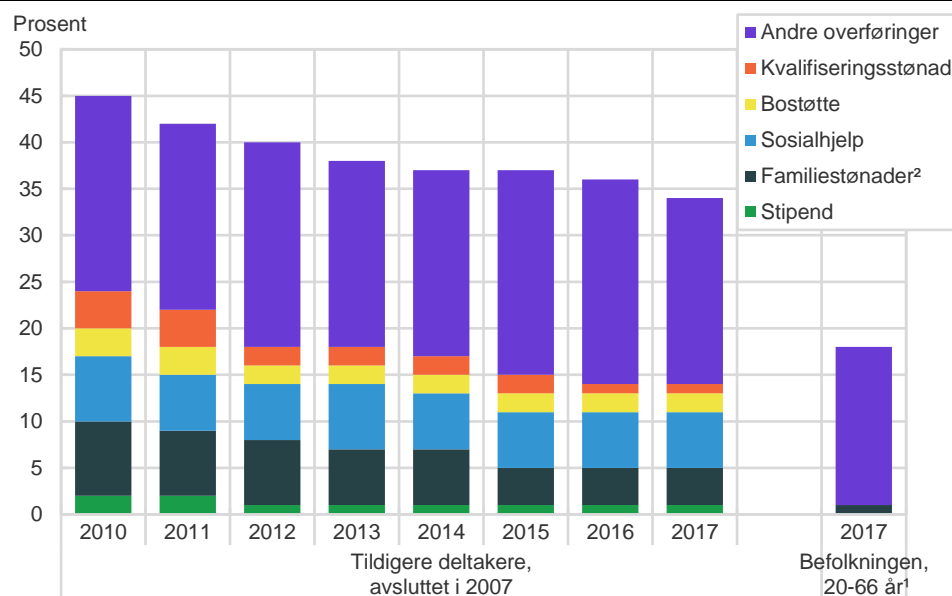
¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Siden andel yrkesinntekt har gått opp fra 2010 til 2017, er det også en tilsvarende nedgang i andel overføringer for husholdningene til de tidligere programdeltakerne. 34 prosent av inntekten kom i 2017 fra overføringer, mot 45 prosent i 2010.

Av figur 5.12 ser vi at sosiale stønader som sosialhjelp, bostøtte og kvalifiseringsstønad i 2017 utgjorde 9 prosent av samlet inntekt. Dette var en nedgang på 5 prosentpoeng fra i 2010. Familiestønader stod for 4 prosent av inntekten i 2017, en halvering av andelen fra 2010. Andre overføringer var derimot relativt stabile på 20-22 prosent i hele perioden.

Figur 5.12 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og hele befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

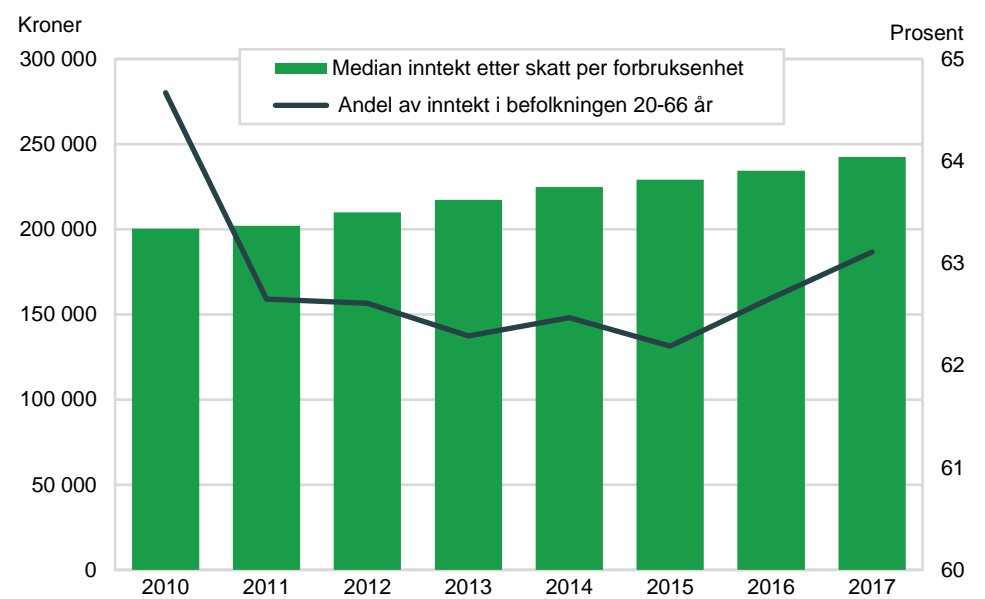
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.3.2. Økt inntektsnivå for 2007-kohorten

Inntektsnivået (median inntekt etter skatt per forbruksenhet) for 2007-kohorten lå på om lag samme nivå som for 2005- og 2006-kohortene i perioden 2010-2017. I 2010, tre år etter avsluttet introduksjonsprogrammet, var inntektsnivået for 2007-kohorten om lag 200 400 kroner. Dette hadde økt med 21 prosent til snaut 242 600 kroner i 2017 (se figur 5.13 og vedleggstabell E7).

I 2010 utgjorde medianinntekten for personer i 2007-kohorten 65 prosent av medianen i den jevnaldrende befolkningen, og andelen hadde gått ned til 63 prosent i 2017. Utviklingen er svært lik den vi fant for både 2005- og 2006-kohorten. Vi ser dermed at medianinntekten hos 2007-kohorten har hatt en noe lavere vekst i perioden enn den tilsvarende inntekten hos befolkningen i alderen mellom 20 og 66 år.

Figur 5.13 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007. 2010-2017

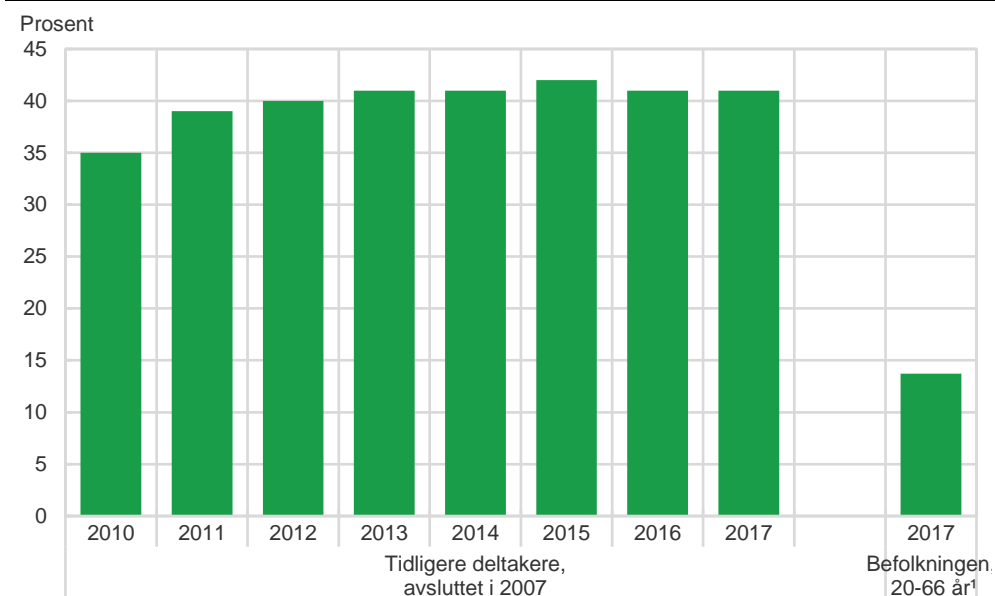
¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.3.3. Andel med lavinntekt i 2007-kohorten

Forekomsten av lavinntekt i 2007-kohorten er på omtrent samme nivå som for de to foregående kohortene. Som en følge av lavere inntektsvekst enn i befolkningen generelt, finner vi en økende andel med lavinntekt i perioden fra 2010 til 2017. Figur 5.14 viser at 35 prosent av 2007-kohorten hadde inntekt som var under lavinntektsgrensen i 2010, 3 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Andel under lavinntektsgrensen økte til 42 prosent i 2015, deretter gikk den svakt ned til 41 prosent i 2016 og 2017. Forekomsten av lavinntekt blant tidligere deltakere i 2006-kohorten er dermed vesentlig høyere enn i hele befolkningen i alderen 20-66 år, hvor 14 prosent hadde en inntekt under lavinntektsgrensen i 2017.

Figur 5.14 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

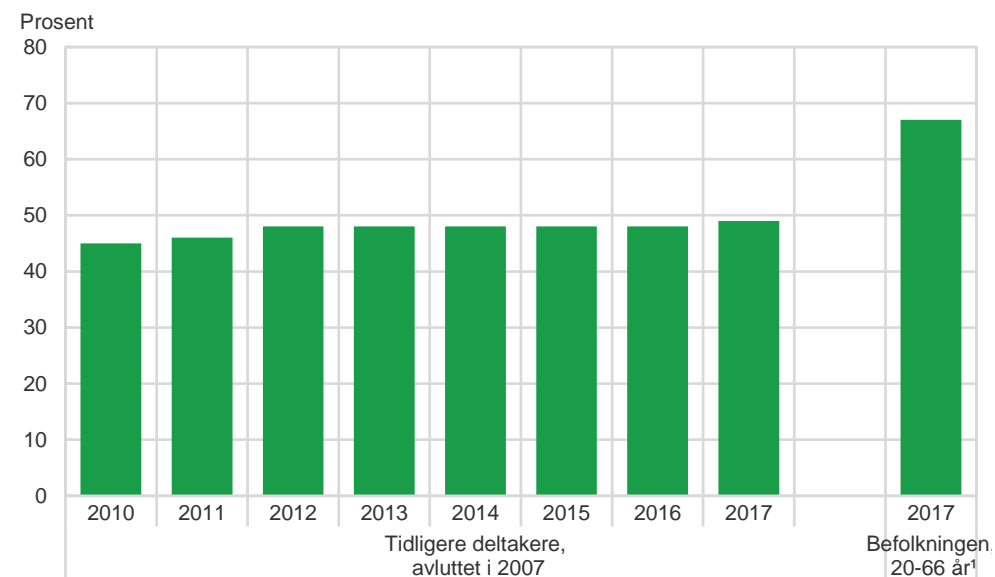
¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.3.4. Under halvparten med yrkesinntekt over 2G i perioden

Figur 5.15 viser at noe under halvparten av 2007-kohorten hadde en yrkesinntekt som er over 2G i perioden i perioden fra 2010 til 2017. Andelen økte fra 45 prosent i 2010 til 49 prosent i 2017. Dette sier, som tidligere nevnt, noe om yrkestilknytningen i gruppen. Nivået er noe lavere enn i de tidligere avgangskohortene.

Figur 5.15 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

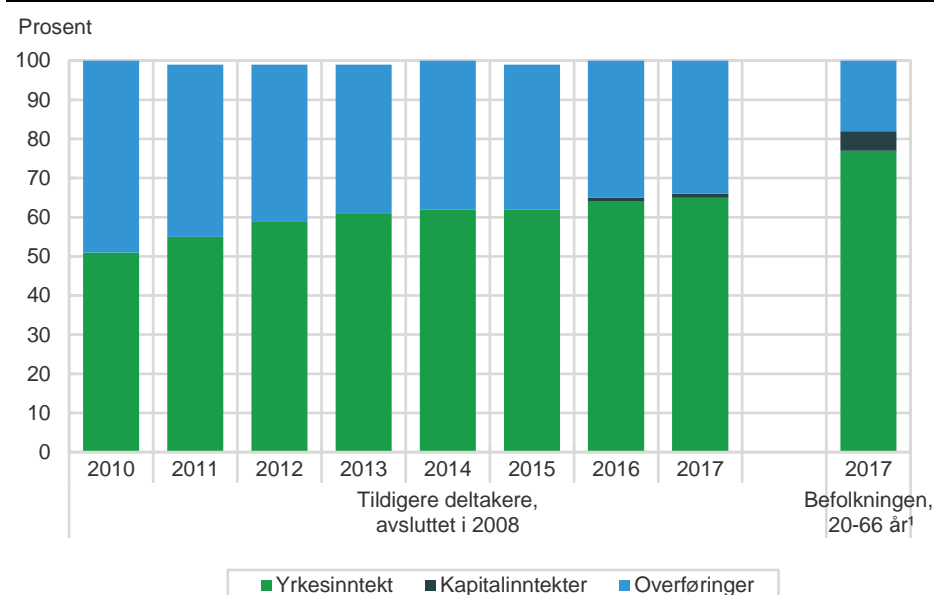
5.4. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2008

5.4.1. Andel yrkesinntekt økte med 14 prosentpoeng

For dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2008 økte andel yrkesinntekt av samlet husholdningsinntekt fra 51 til 65 prosent i perioden fra 2010 til 2017 (se vedleggstabell E5). For hele befolkningen i sammenlignbar alder utgjør yrkesinntekt 77 prosent av husholdningens samlede inntekter i 2017.

Figur 5.16 viser de tre hovedkategoriene av inntektsposter: yrkesinntekt, kapitalinntekter og overføringer for 2008-kohorten, sammenlignet med hele befolkningen 20-66 år i 2017.

Figur 5.16 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017. Andel av samlet inntekt

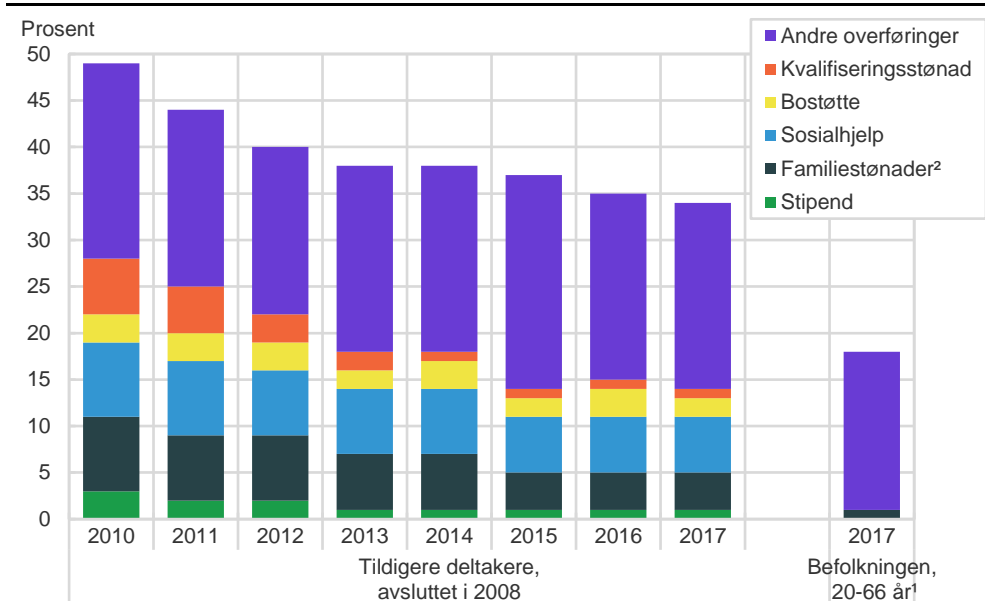

¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Når det gjelder fordeling av overføringene, ser vi av figur 5.17 at sosialhjelp utgjør 8 prosent i 2010, mens bostøtte og kvalifiseringsstønning står for henholdsvis 3 og 6 prosent hver. Til sammen står disse sosiale stønadene for 17 prosent av husholdningsinntekten i 2010, mens andelen hadde gått ned til 9 prosent i 2017. Familierelaterte stønader som barnetrygd, kontantstøtte, engangsstønning ved fødsel og stønader til enslige forsørgere står for 8 prosent av samlet husholdningsinntekt i 2010, og andelen ble halvert til 4 prosent i 2017. Stipend utgjorde 3 prosent av samlet inntekt i begynnelsen av perioden, og gikk ned til 1 prosent i 2017. Dette er naturlig da flere blir ferdig med utdanning over tid.

Figur 5.17 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen 20-66 år. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønning ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønning, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønning.

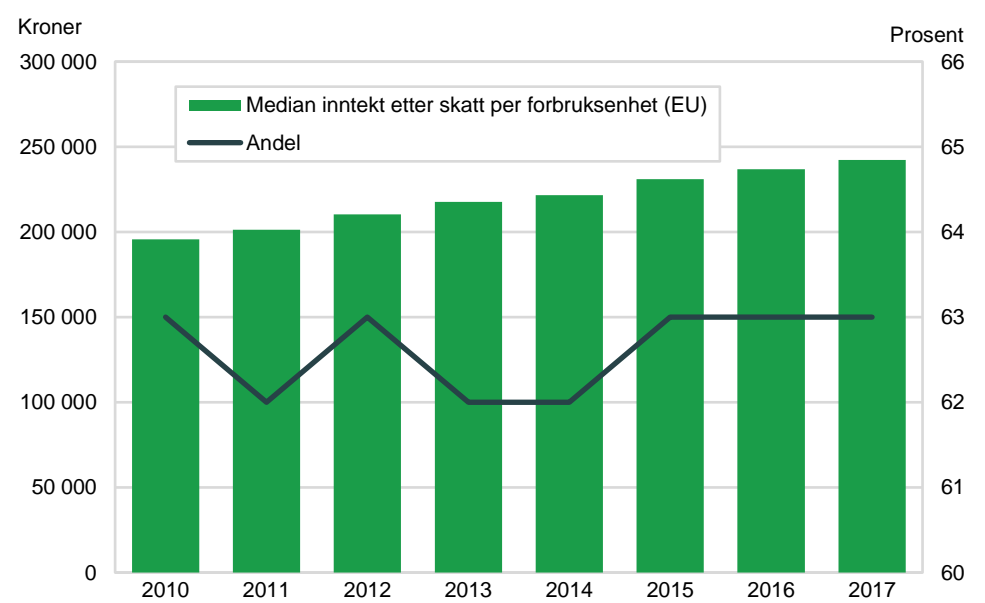
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.4.2. 63 prosent av inntektsnivået for befolkningen

I 2010, to år etter avsluttet introduksjonsprogram, var median inntekt etter skatt per forbruksenhet om lag 195 600 kroner for tidligere deltakere som avsluttet i 2008. Fram til 2017 hadde dette økt med 23 prosent til 242 200 kroner (se figur 5.18 og vedleggstabell E7).

Medianinntekten for personer i 2008-kohorten mellom 62 og 63 prosent av medianen i den jevnaldrende befolkningen. Dette er en noe annerledes utvikling enn de foregående kohortene, og betyr at 2008-kohorten har hatt om lag samme inntektsutvikling som befolkningen 20-66 år i perioden.

Figur 5.18 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008. 2010-2017

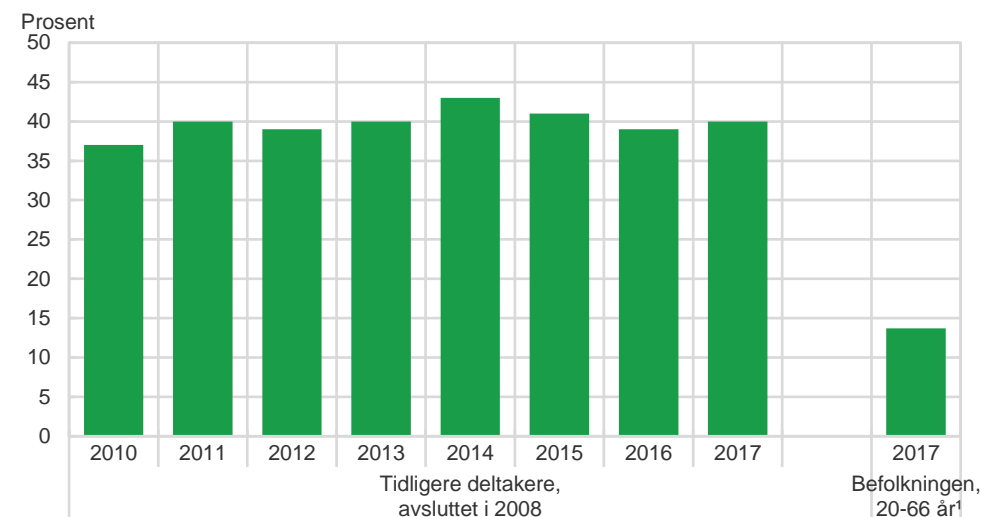

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.4.3. Om lag fire av ti under lavinntektsgrensen

Figur 5.19 viser at i 2010 hadde 37 prosent av de tidligere deltakerne i 2008-kohorten en inntekt etter skatt per forbruksenhet som var under lavinntektsgrensen dette året. Denne andelen økte til 43 prosent i 2014, før den gikk ned igjen de neste årene, og endte på 40 prosent i 2017. Forekomsten av lavinntekt er dermed omtrent på nivå med de foregående kohortene. Andel i befolkningen som tilhørte en husholdning med en ekvivalentinntekt som var under lavinntektsgrensen i 2017 var til sammenligning på 14 prosent.

Figur 5.19 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

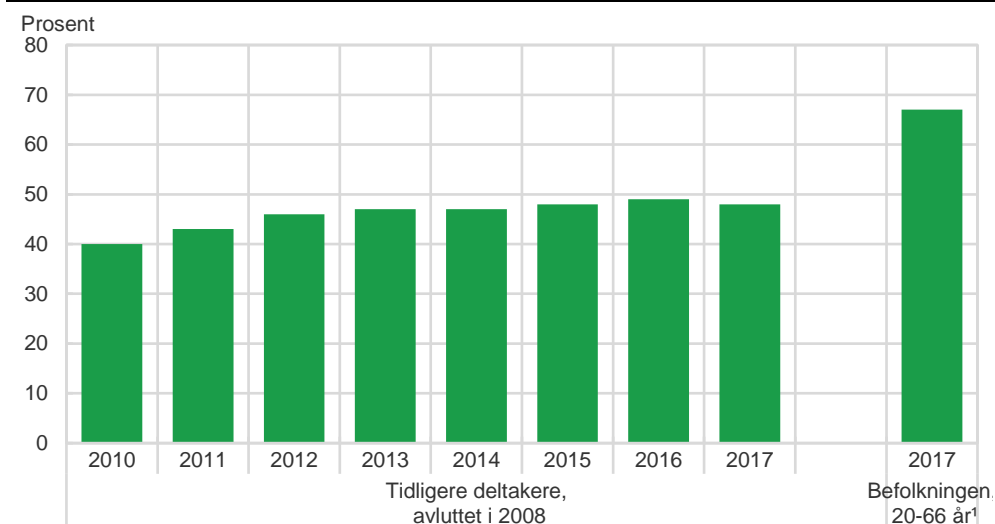
¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.4.4. Under halvparten av 2008-kohorten yrkestilknyttet

I inntektsstatistikken benyttes ofte et inntektsnivå lik to ganger grunnbeløpet i folketrygden (2G) som en indikator for hvorvidt en person kan regnes som yrkestilknyttet. Figur 5.20 viser at andelen med inntekt over 2G økte fra 40 prosent i 2010 til 48 prosent i 2017. Med andre ord kunne under halvparten av 2008-kohorten ut fra denne indikatoren klassifiseres som yrkestilknyttet årlig i perioden fra 2010 til 2017.

Figur 5.20 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

Som vi har sett tidligere er andelen yrkestilknyttede betydelig større i sammenligningsgruppen i befolkningen. Om lag to av tre hadde yrkesinntekt over 2 G i hele befolkningen i aldersgruppen 20-66 år i 2017.

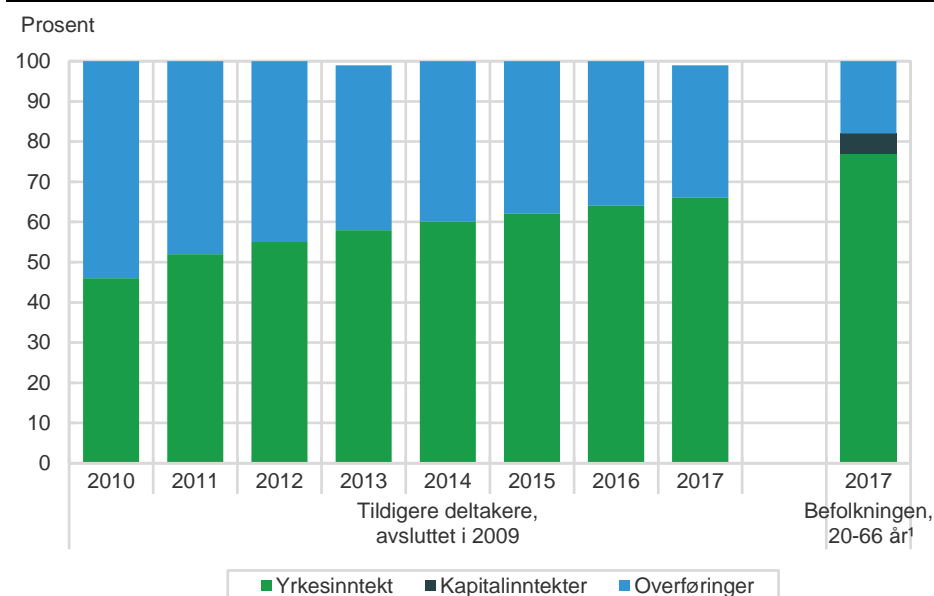
5.5. Inntekter for tidligere deltakere som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2009

5.5.1. Andel yrkesinntekt øker

Tallene for 2009-kohorten bærer noe preg av at kohorten omfatter personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet for kortere tid siden enn de tidligere kohortene. Figur 5.21 viser sammensetning av husholdningsinntekt for 2009-kohorten i perioden 2010-2017. Yrkesinntekt utgjorde 46 prosent av samlet inntekt ett år etter endt program i 2010, og det hadde økt til 66 prosent i 2017. Dette er omtrent på samme nivå som de foregående årskullene, men drøyt 10 prosentpoeng lavere enn tilsvarende andel i befolkningen.

Kapitalinntekt er helt fraværende for husholdninger med personer fra 2009-kohorten. Til sammenligning hadde husholdninger for befolkningen i alderen 20-66 år 5 prosent av sine samlede inntekt fra kapitalinntekt i 2017.

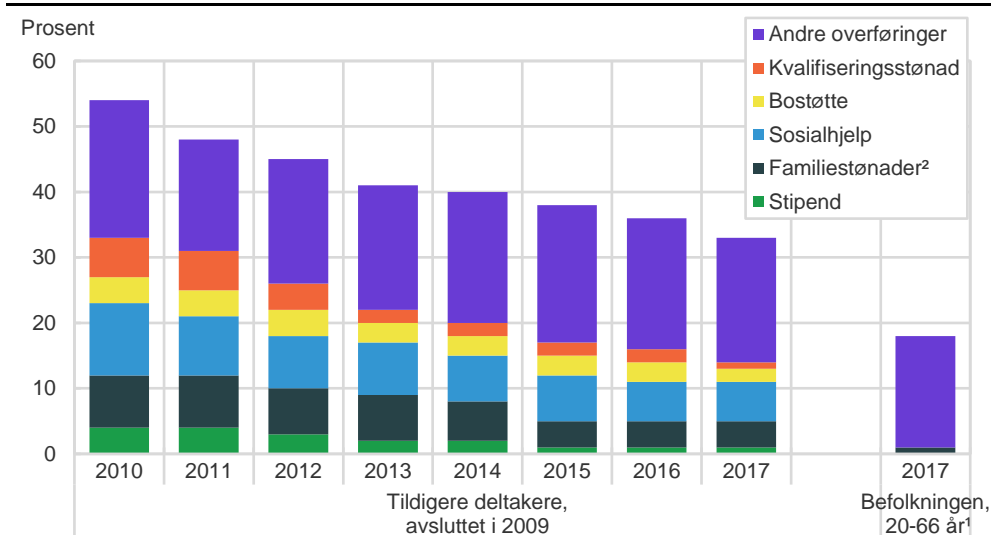
Figur 5.21 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017. Andel av samlet inntekt

¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Som for de andre avgangskohortene skjer det en viss endring i fordelingen av type overføringer i løpet av perioden. Samlet andel overføringer går ned fra 54 prosent til 33 prosent i løpet av perioden. Av figur 5.22 ser vi at sosiale stønader i 2010 utgjorde 21 prosent av samlet inntekt, der sosialhjelp alene stod for 11 prosent. I 2017 hadde de sosiale stønadene gått ned til 9 prosent, og sosialhjelp alene 6 prosent. En del tidligere deltakere har barn, og følgelig mottar de familierelaterte stønader som barnetrygd, kontantstøtte og ulike stønader til enslige forsørgere. Dette utgjorde 8 prosent i 2010, og ble halvert til 4 prosent av samlet inntekt i 2017. Andel studiestipend går ned fra 4 prosent til 1 prosent av samlet inntekt i perioden.

Figur 5.22 Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

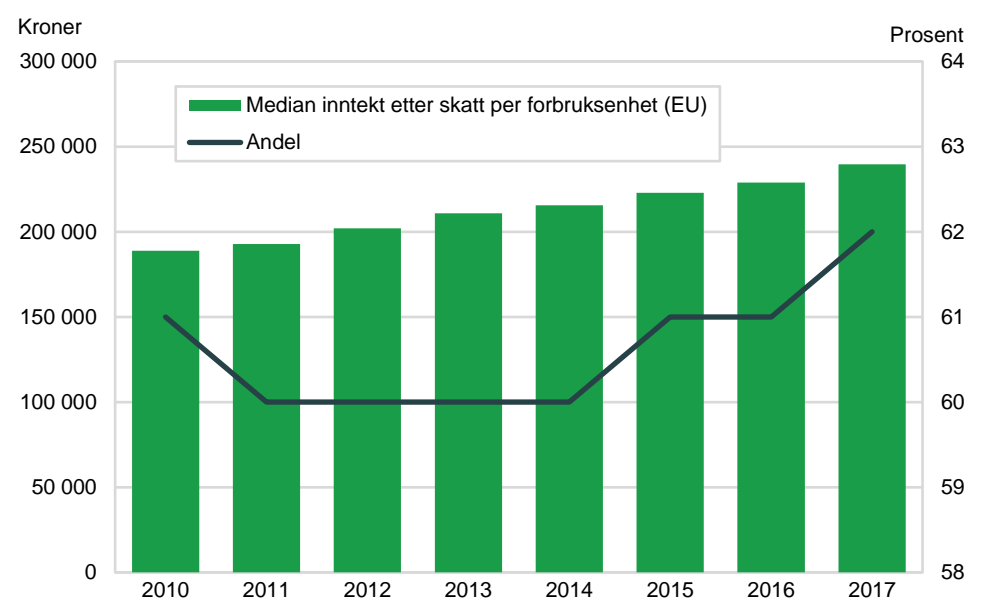
² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.5.2. Inntekten økte med 27 prosent i perioden

I figur 5.23 ser vi at median inntekt etter skatt per forbruksenhet økte fra om lag 188 900 kroner i 2010 til om lag 239 600 kroner i 2017 for dem som avsluttet i introduksjonsprogrammet i 2009. Dette tilsvarte en vekst på snaut 27 prosent i perioden.

I 2010 utgjorde medianinntekten for personer i 2009-kohorten 61 prosent av medianen i den jevnaldrende befolkningen. Dette er noe mindre enn tilsvarende andel for 2005-2008 -kohortene, men resultatet må sees i lys av at det i 2010 bare var ett år siden personer i 2009- kohorten hadde avsluttet introduksjonsprogrammet. Andelen gikk ned ett prosentpoeng i første del av perioden, før den gikk opp til 62 prosent i 2017.

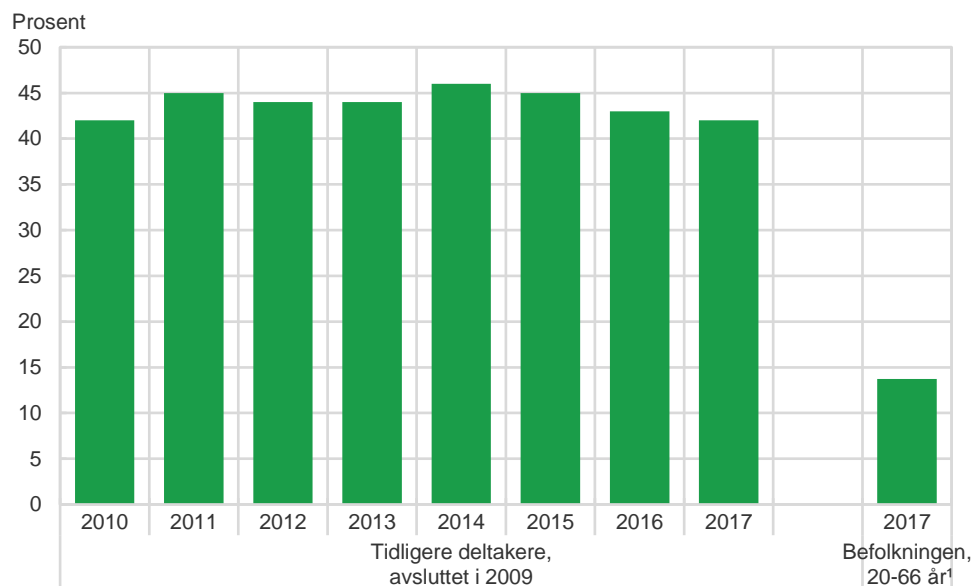
Figur 5.23 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009. Kroner og prosent. 2010-2017

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

5.5.3. Omfang av lavinntekt i 2009-kohorten

Figur 5.24 viser at andel med lavinntekt i 2009-kohorten hadde en noe annen utvikling i perioden fra 2010 til 2017 enn de tidligere kohortene. Andelen var noe større de første årene i perioden, og den steg fra 42 prosent i 2010 til 46 prosent i 2014. Andelen gikk deretter gradvis ned mot omtrent samme nivå som tidligere kohorter (42 prosent) i 2017. I befolkningen i alderen 20-66 år var til sammenligning andelen med lavinntekt i 2017 på 14 prosent.

Figur 5.24 Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

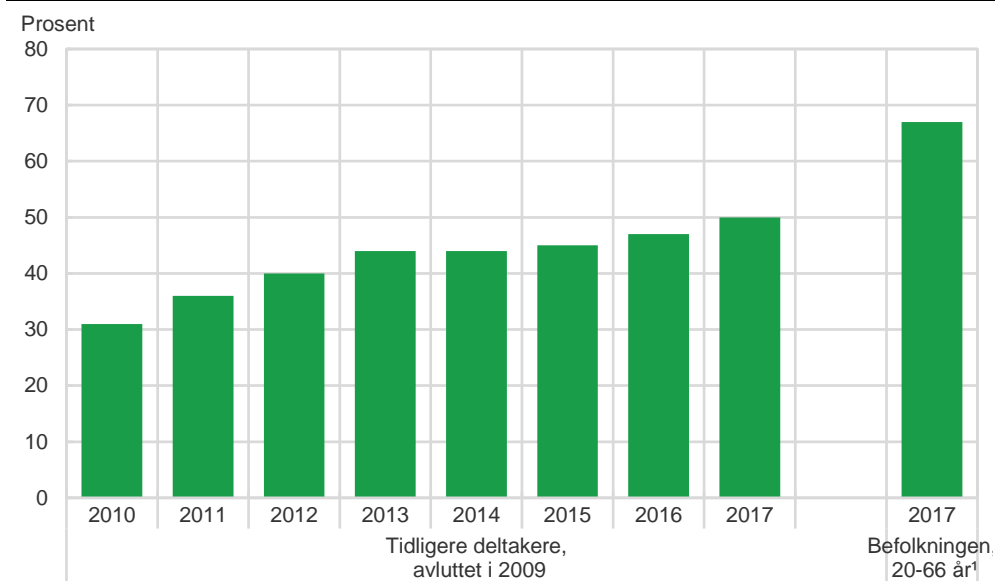
¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

5.5.4. Økende andel yrkestilknyttede i perioden

Figur 5.25 viser at andelen yrkestilknyttede (yrkesinntekt over 2G) i 2009-kohorten økte fra om lag 30 prosent i 2010 til 50 prosent i 2017. Nivået i 2010 er lavt i forhold til tidligere kohorter, men på dette tidspunkt var det kun ett år siden introduksjonsprogrammet var avsluttet. I løpet av perioden økte andelen yrkestilknyttede med om lag 20 prosentpoeng, og havnet dermed på et tilsvarende nivå som for tidligere avgangskohorter i 2017.

Som vist tidligere var andelen yrkestilknyttet betydelig større i sammenligningsgruppen i befolkningen. Om lag to av tre hadde yrkesinntekt over 2 G i hele befolkningen i aldersgruppen 20-66 år i 2017.

Figur 5.25 Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen 20-66 år¹. 2010-2017

¹ Alder i 2017.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå

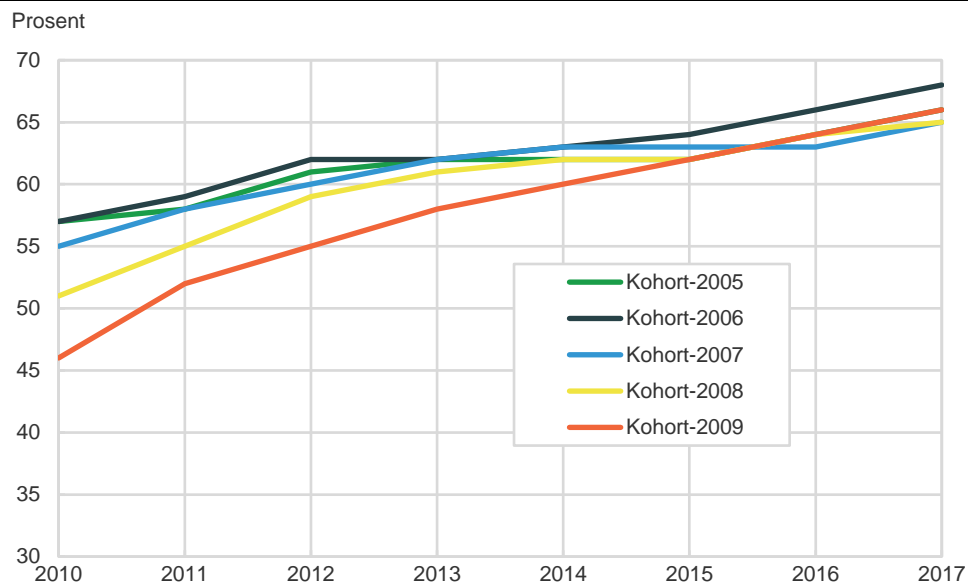
5.6. Oppsummering kapittel 5

I dette kapittelet har vi tatt for oss tidligere deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i årene fra 2005 til 2009, og sett på flere sider av inntektssituasjonen deres i perioden fra 2010 til 2017.

Det er noe variasjon i resultatene til de ulike avgangskohortene, men dette er ikke så uventet, blant annet med tanke på at sammensetningen av kohortene er forskjellig fra år til år (se Enes (2014)). I tillegg er det vesentlig at det i starten av måleperioden i 2010 var mellom ett og fem år siden de ulike kohortene avsluttet programmet. Det er derfor ikke unaturlig at de som avsluttet programmet i 2009 i forhold til de som avsluttet i tilbake i 2005 har litt forskjellige resultater i måleperioden. Likevel ser vi at etterhvert som årene går fram mot 2017, blir resultatene for de ulike kohortene likere og likere.

Yrkesinntekt som andel av samlet husholdningsinntekt har økt i hele perioden for alle avgangskohortene, og sterkest har veksten vært for de seneste kohortene. Samtlige kohorter endte likevel opp på et nivå på vel 65 prosent i 2017. Denne andelen gir en indikasjon på grad av selvforsørgelse i de husholdningen hvor vi finner de tidligere deltakerne. Vi har i tidligere rapporter om tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet (bl.a. Lunde og Lysen (2018)) sett at denne andelen ofte starter på omkring 50 prosent året etter avsluttet introduksjonsprogram (figur 5.26).

Figur 5.26 Andel yrkesinntekt av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005-2009. 2010-2017

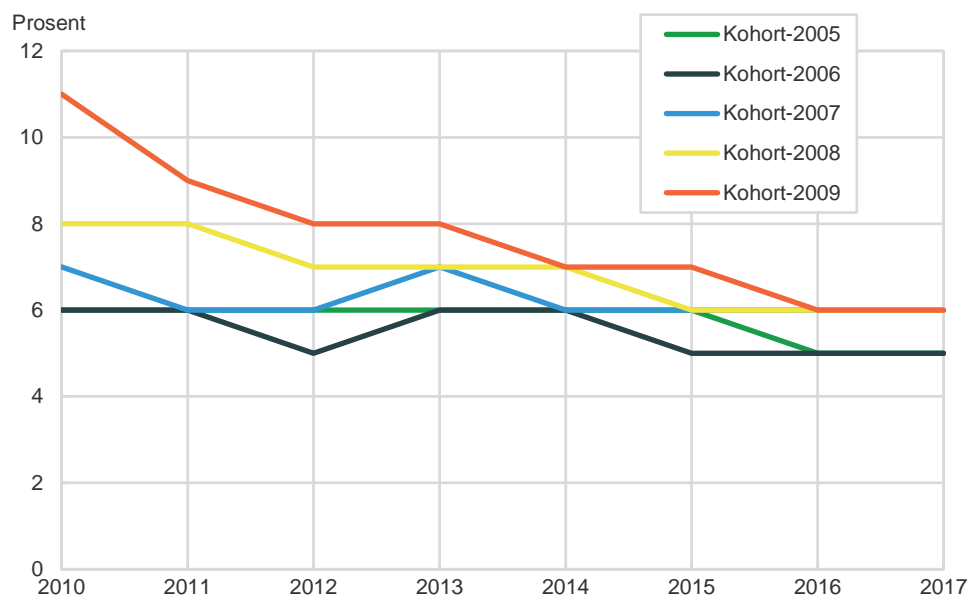

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Mottak av sosiale stønader går ned med mellom 3 og 12 prosentpoeng for kohortene vi følger i årene frem til 2017. Denne nedgangen oppveies til en viss grad for de tidligste kohortene av økt andel andre overføringer som dagpenger, uførepensjon, grunn- og hjelpestønad med videre.

Figur 5.27 viser når det gjelder sosialhjelp konkret, har andelen vært synkende for alle kohorter, men nedgangen har vært sterkest for de siste kohortene (2008 og 2009). For 2009-kohorten gikk andel sosialhjelp av samlet inntekt ned fra 11 prosent i 2010 til 6 prosent i 2017. Tendensen samsvarer med flere tidligere studier, som viser at sosialhjelpsandelen blir redusert i takt med økt botid i Norge (Dahl og Lien (2006), Enes og Kalcic (2010), Hirsch (2010), Enes (2014)).

Figur 5.27 Andel sosialhjelp av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005-2009. 2010-2017

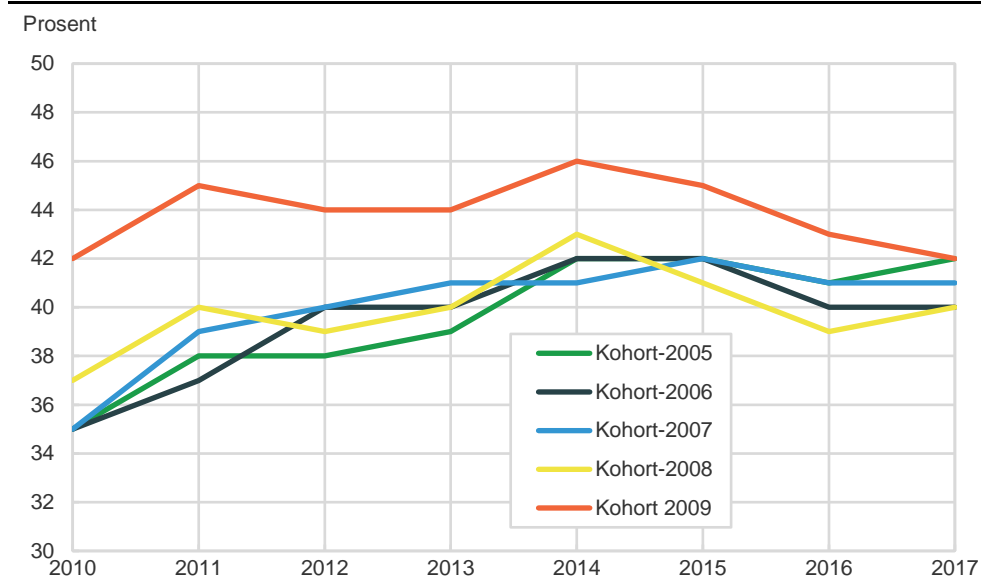

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Utviklingen i inntektsnivå (median inntekt etter skatt per forbruksenhet) i perioden har variert noe fra kohort til kohort. Målt som andel av inntektsnivået i befolkningen hvert år, ser vi at 2005-2007 -kohortene har hatt en relativ nedgang, 2008 kohorten har holdt seg omtrent uendret, mens for 2009-kohorten har andelen økt. Samlet sett ser vi at alle kohortene konvergerer mot en andel på 62-63 prosent av inntektsnivået i befolkningen i 2017.

Disse utviklingstrekkene ser vi igjen når det gjelder andel med årlig lavinntekt, dvs. andel med inntekt som er lavere enn 60 prosent av medianinntekten i befolkningen. Figur 5.28 viser at kohortene har en noe ulik bane fra 2010 til 2017, men nivåmessig ender alle på 40-42 prosent i 2017 (figur 5.28).

Figur 5.28 Andel med årlig lavinntekt blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005-2009. 2010-2017

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

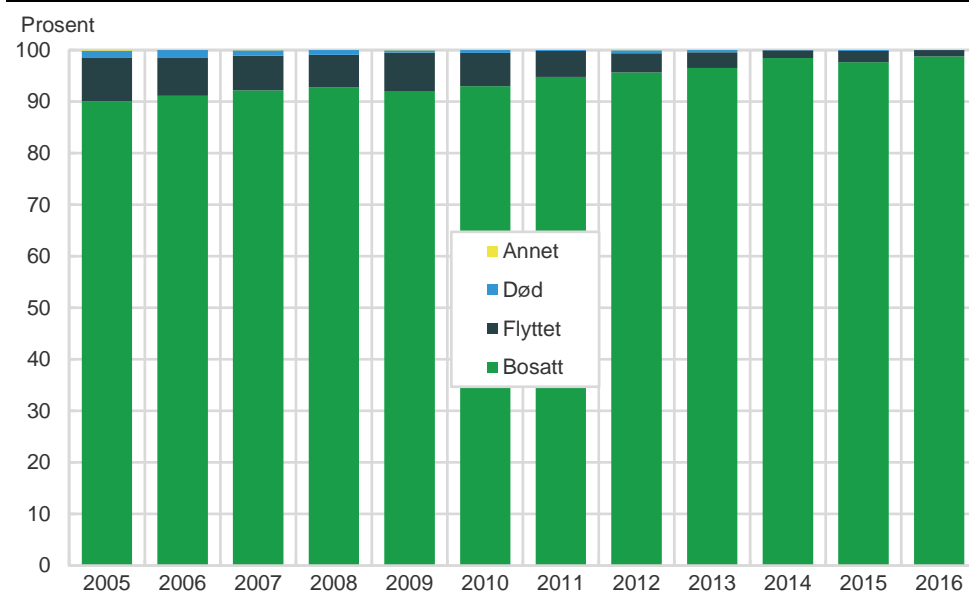
6. Status på arbeidsmarkedet og inntektssituasjon i 2017

Hovedfunn fra kapittelet:

- 63 prosent av alle som hadde avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 var i arbeid eller utdanning i 2017...
- ...og 55 prosent av dem var sysselsatte.
- Kvinner har lavere sysselsettingsandel enn menn – men forskjellene minsker jo lengre tid det går etter avsluttet introduksjonsprogram.
- Andelen med vedvarende lavinntekt synker etter hvert som årene går etter avsluttet introduksjonsprogram ...
- ... fra 64 prosent blant dem som nylig avsluttet ...
- ... til 40 prosent for dem som avsluttet for 8 år siden eller mer

I dette kapittelet vil vi ta for oss alle personer som hadde gjennomført introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til 2016, og som fremdeles var bosatt i landet i november 2017. Vi vil se både på status på arbeidsmarkedet og inntektssituasjon. I løpet av denne perioden hadde om lag 38 500 personer gjennomført introduksjonsprogrammet, og av disse var om lag 37 000, eller 95 prosent, fremdeles bosatt i landet ved utgangen av 2017. Figur 6.1 viser andel av de forskjellige avgangskohortene som fremdeles var bosatt i 2017.

Figur 6.1 Bosettingsstatus i 2017. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016

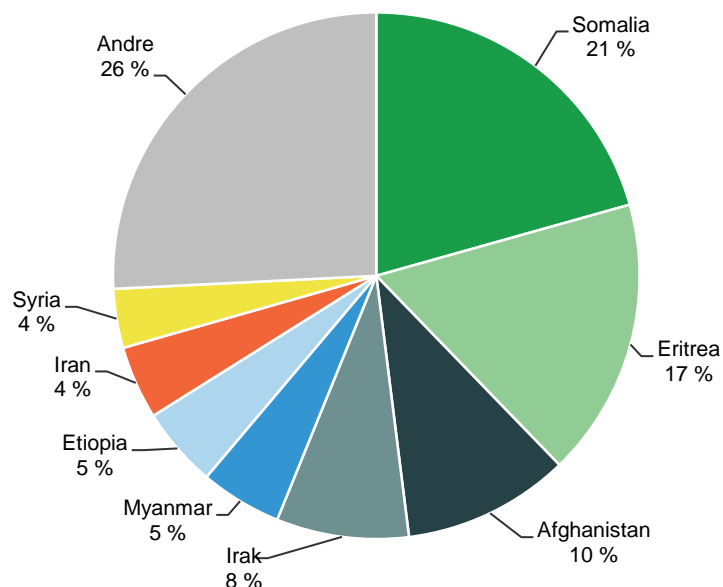
Kilde: KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Til forskjell fra kapittel 4 og 5, der vi følger hver enkelt avgangskohort over tid fra avsluttet introduksjonsprogram fram til 2017, foretar vi i dette kapittelet en tverrsnittanalyse av situasjonen i 2017. Hovedmålsettingen med dette er å gi en samlet oversikt over tilstanden i 2017, samt sammenlikne de ulike kohortenes resultater. I hvilken grad betyr antall år siden avsluttet program noe for de tidligere deltakernes status på arbeidsmarkedet og inntektsforhold?

6.1. Flest tidligere deltakere fra Somalia, Eritrea og Afghanistan

Av dem som har gjennomført og avsluttet introduksjonsprogrammet i løpet av perioden fra 2005 til 2016 var det flest personer fra Somalia (21 prosent), Eritrea (17 prosent), Afghanistan (10 prosent) og Irak (8 prosent) (se figur 6.2).

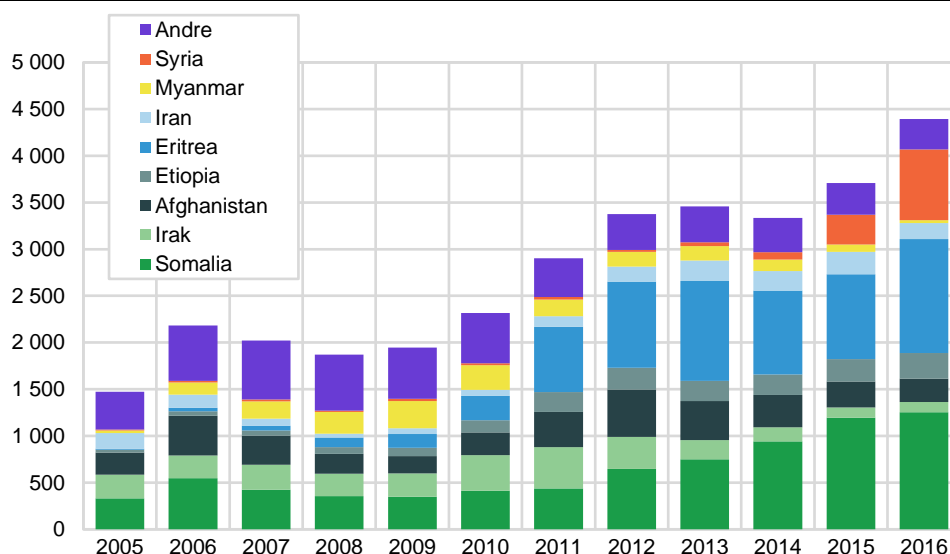
Figur 6.2 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016, etter landbakgrunn. Bosatte 2017. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Størrelsen og sammensetningen av de ulike avgangskohortene med tanke på landbakgrunn har naturlig nok vært varierende, avhengig av flyktningestrømmene som har ankommet landet i tiden fram til observasjonsåret. Figur 6.3 viser at antall deltakere som har avsluttet introduksjonsprogrammet har økt fra om lag 1 500 i 2005 til om lag 4 750 i 2016. Samtidig har landfordelingen endret seg. Mens det fra land som Somalia, Afghanistan og Irak har vært deltakere jevnt over i hele perioden, har det kommet mange flyktninger fra Eritrea (fra 2011) og Syria (fra 2015) først i de senere år.

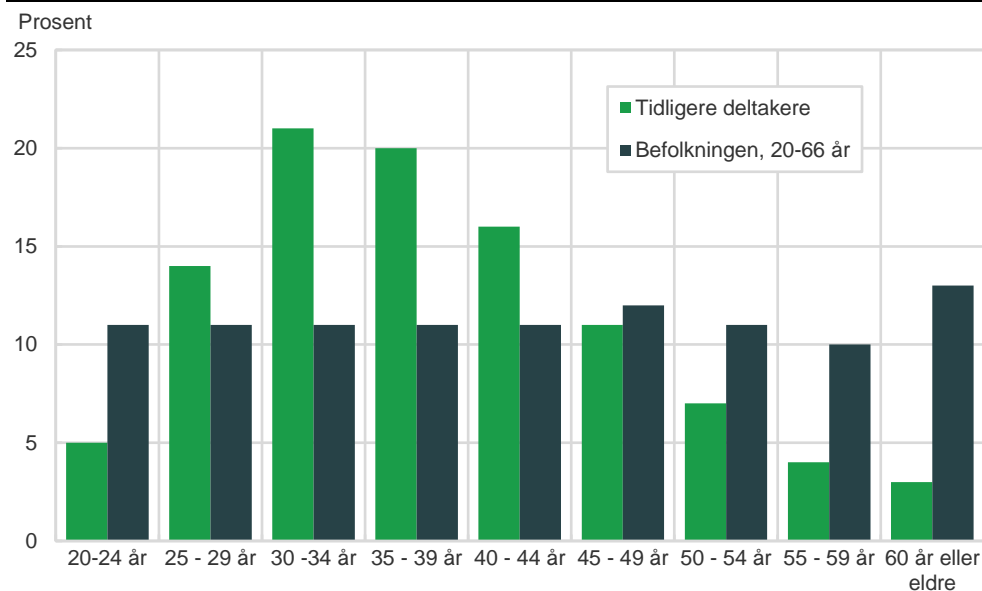
Figur 6.3 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016, etter avslutningsår og landbakgrunn. Bosatte 2017. Antall

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kjønns- og aldersfordelingen i de ulike avgangskohortene er beskrevet i tidligere rapporter (Lunde og Lysen (2018), Enes og Viggen (2016) og Enes (2014)). Figur 6.4 viser at for alle kohortene samlet i 2017 er fordelingen noe ulik den vi finner i befolkningen. Mens 55 prosent av de tidligere deltakerne er menn, er den tilsvarende andelen i befolkningen mellom 20 og 66 år sett under ett på om lag 52 prosent. Aldersfordelingen for de tidligere deltakere er noe mer konsentrert i aldersgruppene mellom 25 og 45 år enn hva som er tilfelle for befolkningen mellom 20 og 66 år (se figur 6.3). Dette gjelder både for kvinner og menn.

Figur 6.4 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 etter aldersgruppe (alder i 2017). Bosatte 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.2. Status på arbeidsmarkedet

Et av hovedmålene med introduksjonsordningen er å få nyankomne flyktninger og deres familiegjenforente raskt i arbeid eller utdanning. I rapportserien om de tidligere deltakerne har vi sett at andelen deltakere i arbeid eller utdanning året etter fullført introduksjonsprogram har ligget på om lag 60 prosent for de fleste avgangskohorter siden 2005. Samtidig har andelen økt til opp mot 65 prosent 5 år etter programslutt. I dette kapitlet har vi slått sammen alle avgangskohortene fra 2005 til 2016, og ser hvordan de tidligere deltakerne klarer seg på arbeidsmarkedet i 2017 (november). Vi vil dermed kunne sammenligne kohortene og se i hvilken grad det er forskjeller mellom dem som akkurat har avsluttet programmet og dem som har lengre tid på seg til å tilpasse seg arbeidsmarkedet.

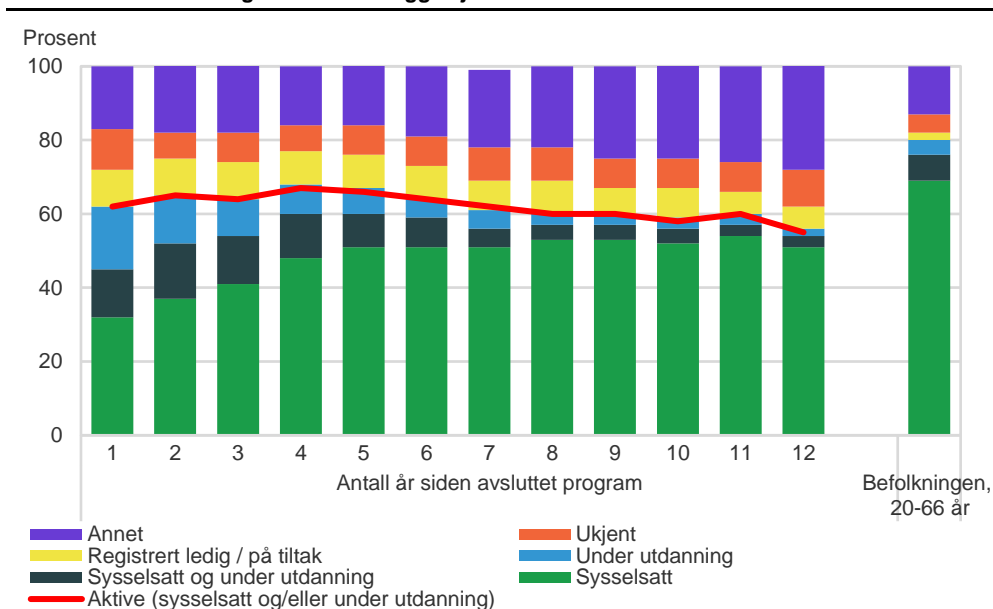
En relevant sammenlikning av sysselsettingstallene for de tidligere deltakerne kan være mot Statistisk sentralbyrås offisielle tall over sysselsetting blant innvandrere, selv om denne statistikken også omfatter arbeidsinnvandrere og andre som ikke har deltatt i introduksjonsprogrammet. Denne statistikken viser at 65 prosent av alle innvandrere i alderen 20-66 år var sysselsatt per 4. kvartal 2017. Det er imidlertid relativt store forskjeller i sysselsettingsandelene avhengig av landbakgrunn. Lavest andel sysselsatte finner vi blant innvandrere med bakgrunn fra Afrika og Asia med henholdsvis 49 og 56 prosent. I befolkningen eksklusive innvandrere var tilsvarende andel 78 prosent (se SSB 2019b).

6.2.1. Lav, men økende andel yrkesinntekt

I kapittel 4 har vi sett at andel aktive (sysselsatte/under utdanning) for hver avgangskohort som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005-2009 øker de første 4-8 årene etter avsluttet program. Deretter skjer det imidlertid en utflating og etter hvert en svak nedgang fram mot 8-12 år etter avsluttet program. Det samme mønsteret ser vi når vi sammenligner avgangskohortene mot hverandre i 2017. De som kom best ut på arbeidsmarkedet i 2017 var de som hadde avsluttet programmet for 4-5 år siden. Her var andelen aktive på 66-67 prosent, mens andelen for dem som avsluttet programmet for 12 år siden var nede i 55 prosent.

Dette mønsteret er i tråd med funn i lignende tidligere undersøkelser (Hernes et al 2019). Hovedårsaken er at andelen under utdanning i hver kohort går naturlig ned etter hvert som tiden går etter avsluttet program og alderen øker. Når alle som er ferdige med utdanningsløpet sitt ikke går direkte ut i arbeid, får vi en reduksjon i andel aktive. Andelen under utdanning var høyest for dem som avsluttet programmet for ett år siden (30 prosent), mens den var nede i 5 prosent for dem som avsluttet for 12 år siden. Figur 6.5 viser status på arbeidsmarkedet i 2017 for hver avgangskohort etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogrammet.

Figur 6.5 Status på arbeidsmarkedet, etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

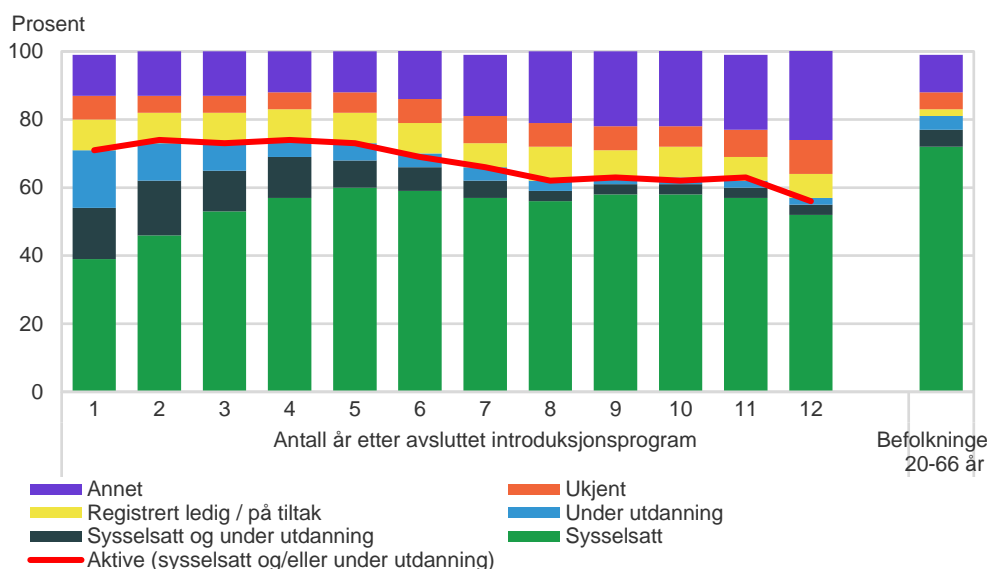
Figuren viser at nedgangen i andel under utdanning ikke fullt ut veies opp av økning i andel sysselsatte. Andel sysselsatte (inkludert sysselsatte som tar utdanning samtidig) øker fra om lag 45 prosent for dem som avsluttet for ett år siden, til om lag 60 prosent for dem som var ferdig for 4-5 år siden. For kohortene som avsluttet for 6-12 år siden er det en svakt nedadgående tendens i sysselsetting, ned til 54 prosent. Som en følge av dette får vi økte andeler personer utenfor arbeidsmarkedet. Både andel med ukjent status og andel med annet (for det meste helse relaterte ytelser) øker etter antall år siden avsluttet program, mens derimot andel helt ledige eller på tiltak er svakt avtakende.

Andel kvinner og andel menn som er aktive (sysselsatt og/eller i utdanning) i årene etter avsluttet introduksjonsprogram har en noe forskjellig utvikling. Vi ser av figur 6.6 og 6.7 at det er høyere andel aktive blant menn enn blant kvinner i alle avgangskohorter, men samtidig at avstanden mellom kvinner og menn er mindre i de kohortene som avsluttet programmet for lengst tid siden. Hovedårsaken til dette

ligger i at kvinners sysselsettingsrate øker over en lengre tidsperiode enn menns. Så selv om kvinnenes sysselsettingsandel starter på et lavere nivå året etter avsluttet introduksjonsprogram, får vi over tid en klar tilnærming av andel menn og andel kvinner som er aktive. Blant menn finner vi størst andel aktive blant dem som avsluttet programmet for 4-5 år siden, med 73 prosent. Deretter går andelen gradvis ned fram til kohorten som avsluttet for 12 år siden, hvor andelen var 56 prosent. For kvinner var andelen størst i den kohorten som avsluttet for 8 år siden, 59 prosent, for så å gå noe ned til 54 prosent for dem som avsluttet for 12 år siden.

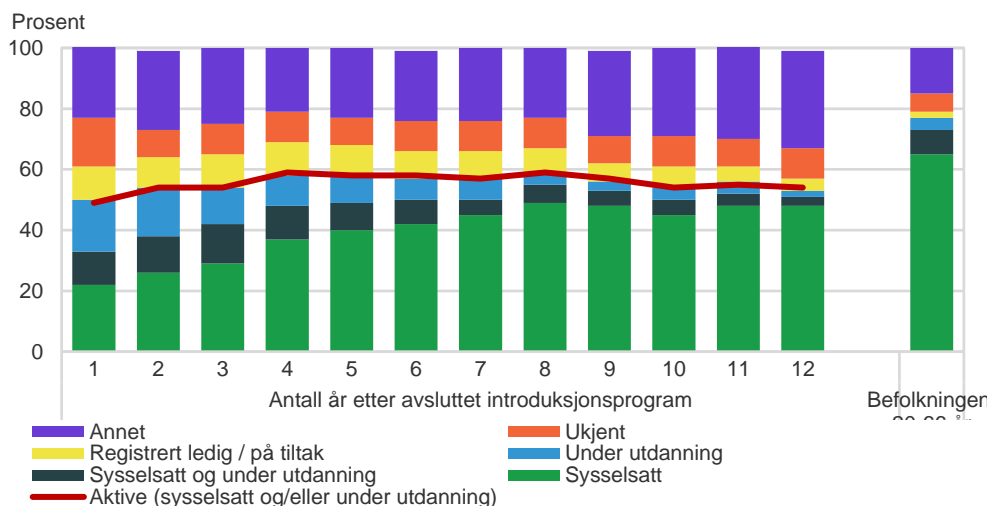
Blant menn er det om lag samme andel som er ledige/på tiltak i alle avgangskohortene, mens andelen blant kvinner er lavere for dem som avsluttet for 12 år siden. For menn er det også et trekk at andel i kategorien ukjent øker etter hvert som tiden går, mens den er relativt stabil i alle kohorter for kvinner. Både blant kvinner og menn og menn er andelen ukjent 10 prosent for dem som avsluttet programmet for 12 år siden, dvs. i 2005.

Figur 6.6 Status på arbeidsmarkedet, etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Menn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

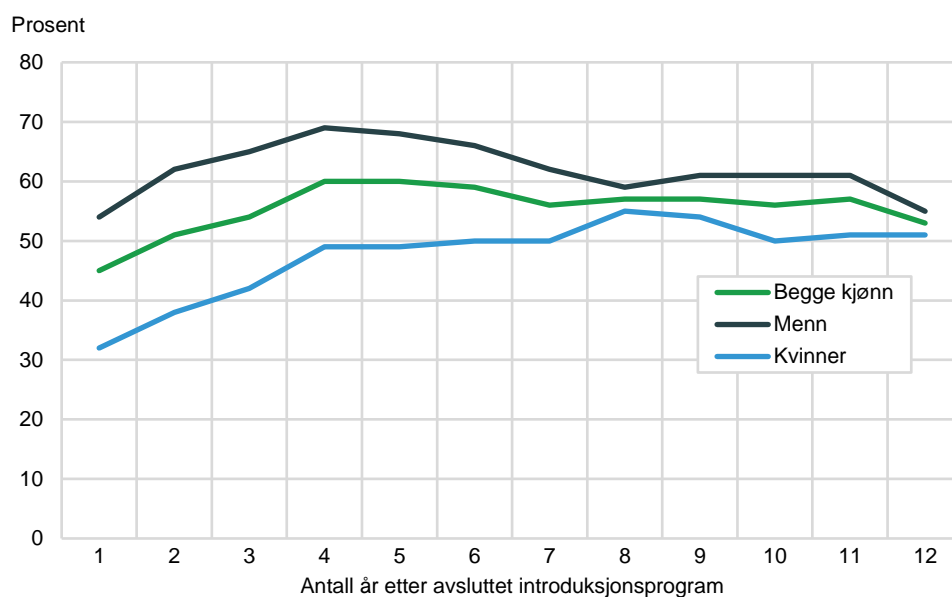
Figur 6.7 Status på arbeidsmarkedet etter antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Kvinner. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Ved å se på utviklingen bare for dem som er sysselsatte ekskluderer vi effekten av at andel i utdanning går ned etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram. Figur 6.8 viser at andel sysselsatte kvinner og menn jevner seg ut etter hvert som årene går. For menn ser vi at andel sysselsatte når sitt høyeste nivå for dem som avsluttet programmet for 5 år siden, 69 prosent, deretter går andelen ned mot 55 prosent for dem som avsluttet for 12 år siden. For kvinner øker andel sysselsatte relativt jevnt for hver kohort. Andelen stiger fra 32 prosent etter ett år til 55 prosent etter 8 år, og deretter til 51 prosent for kvinnene som avsluttet for 12 år siden. Forskjellen mellom kvinner og menn er dermed mye mindre (4 prosentpoeng) blant dem som avsluttet for 12 år siden, enn blant dem som avsluttet for ett år siden (22 prosentpoeng).

Figur 6.8 Andel sysselsatte per november 2017, etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Begge kjønn

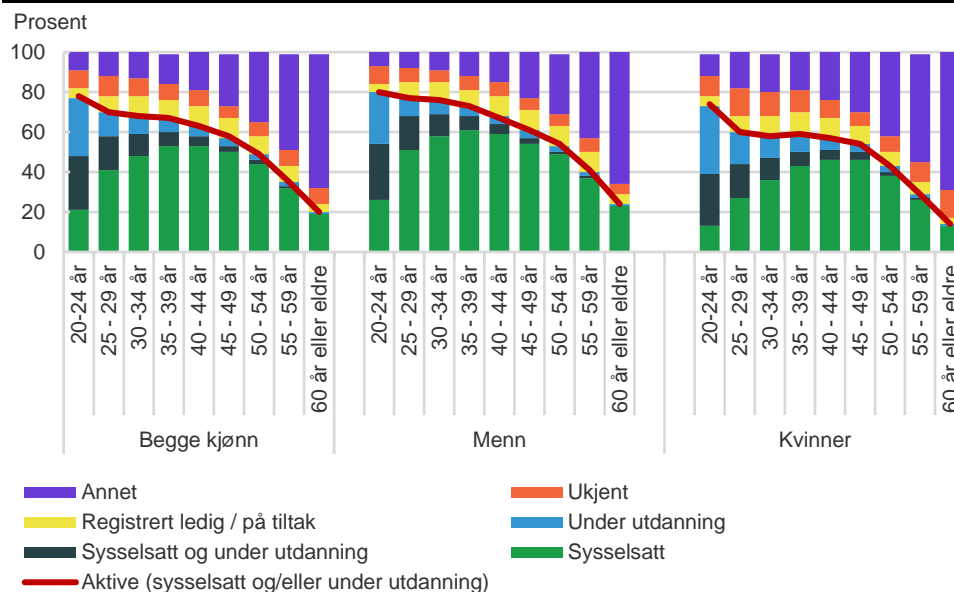

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.2.2. 8 av 10 under 25 år i arbeid eller utdanning

Når vi ser på andel i de ulike aldersgruppene som er sysselsatte i 2017, er det viktig å merke seg at det vil være forskjeller mellom avgangskohortene med tanke på alder i 2017. I og med at de siste kohortene akkurat har avsluttet programmet, vil det naturlig nok være større andel personer i de yngste aldersgruppene i disse kohortene i forhold til de kohortene som avsluttet for lengst tid siden.

Likevel er det slik at andel aktive (i arbeid eller utdanning) var størst for aldersgruppen 20-24 år, nær 80 prosent. Deretter går andelen gradvis ned for hver aldersgruppe, til vel 60 prosent for dem mellom 40 og 44 år, og under 50 prosent for dem mellom 50 og 54 år. Denne utviklingen er sterkere for menn enn for kvinner, men andelen aktive menn er hele tiden om lag 10 prosentpoeng større enn for aktive kvinner. Andel sysselsatte er størst i aldersgruppene mellom 25 og 40 år for menn, og mellom 35 og 50 år for kvinner.

Figur 6.9 Status på arbeidsmarkedet for tidligere deltakere i introduksjonsordningen etter aldersgrupper og kjønn. Begge kjønn. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Blant kvinner ser vi også at andel med ukjent status øker med alderen, fra om lag 7 prosent mellom 40 og 44 år, til 14 prosent for de eldste. Også blant yngste aldersgrupper for kvinner er det en andel på 14 prosent ukjent. Blant menn er andelen med ukjent status mer stabil, på om lag 5-7 prosent for alle aldersgrupper.

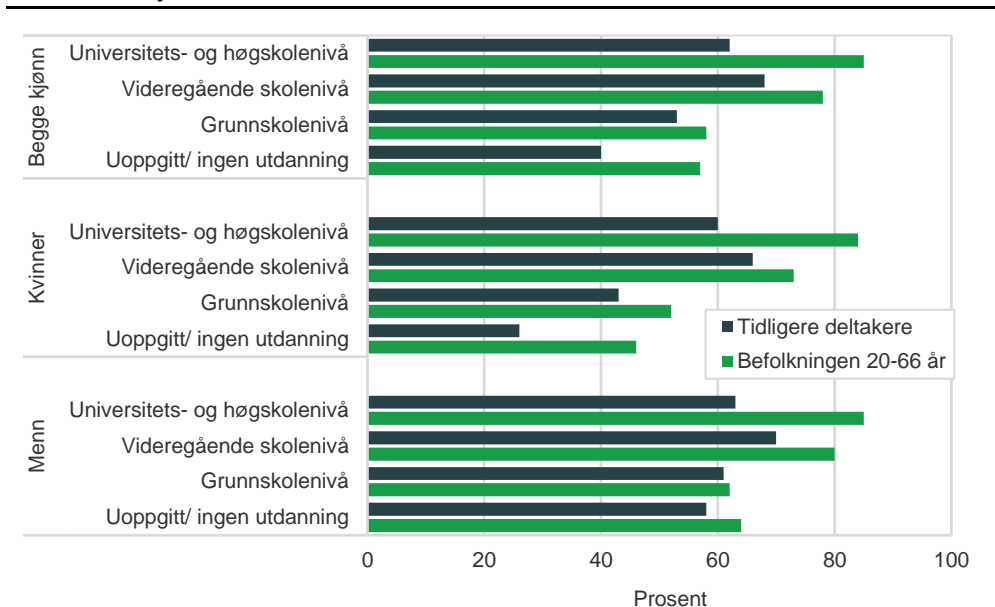
Årsaker til at enkelte personer har ukjent status i SFP-registeret, altså at vi ikke vet hvordan personene forsørger seg, kan blant annet være utvandring uten å melde fra, støtteordninger som er registrert på en annen i husholdningen, eller ordninger som ikke er inkludert i datagrunnlaget. En del vi trolig også være forsørget av familien som hjemmeværende.

6.2.3. 7 av 10 med videregående utdanning i arbeid

Av figur 6.10 ser vi at det er mindre forskjeller i andel sysselsatte mellom kvinner og menn blant personer med høy enn med lav utdanning. Høyere utdanningsnivå ser dermed ut til å gi bedre uttelling med tanke på sysselsetting for kvinner enn for menn. For personer med bare grunnskoleutdanning er det blant menn 61 prosent sysselsatte, men bare 43 prosent blant kvinner. Ser vi derimot på de med universitets- eller høyskoleutdanning er det 63 prosent menn og 60 prosent kvinner som er sysselsatte.

Størst andel sysselsatte finner vi blant personer med utdanning fra videregående skole. Dette er tilfellet både for menn (70 prosent) og kvinner (66 prosent). Tallene står i kontrast til befolkningen mellom 20 og 66 år, der personer med utdanning på høyskole- eller universitetsnivå har den største sysselsettingsandelen, 85 prosent. Her er det om lag samme andel sysselsatte blant kvinner og menn.

Figur 6.10 Andel sysselsatte etter utdanningsnivå og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell F1 viser detaljert status på arbeidsmarkedet etter utdanningsnivå for kvinner og menn. Her ser vi at det er større forskjeller mellom befolkningen 20-66 år og tidligere programdeltakere jo høyere utdanningsnivået er. Blant annet er det blant personer med høgskole- eller universitetsutdanning 7 prosentpoeng flere av programdeltakere som er arbeidsledige eller på tiltak i forhold til i befolkningen mellom 20 og 66 år.

6.2.4. Flest i arbeid og utdanning fra Eritrea, Myanmar og Etiopia

Landbakgrunn har vist seg å være av sentral betydning for hvor store andeler tidligere deltakere som blir aktive (i arbeid eller utdanning) etter avsluttet introduksjonsprogram. I kapittel 4 så vi blant annet at personer med landbakgrunn fra Eritrea og Afghanistan har noe større sannsynlighet for å være aktive enn personer fra blant annet Somalia og Irak.

Tabell 6.1 viser status på arbeidsmarkedet i 2017 etter landbakgrunn for alle tidligere deltakere, uavhengig av når de har kommet til Norge og hvor lenge det er siden de avsluttet introduksjonsprogrammet. Ser vi på andel aktive ligger Eritrea, Myanmar og Etiopia øverst med andeler på henholdsvis 76, 75 og 73 prosent. Blant landene med lavest andel finner vi Somalia og Irak, både med om 50 prosent aktive. Ser vi alle de tidligere deltakerne under ett, ligger andelen aktive på 63 prosent. Til sammenligning er andelen aktive i befolkningen mellom 20 og 66 år på 80 prosent.

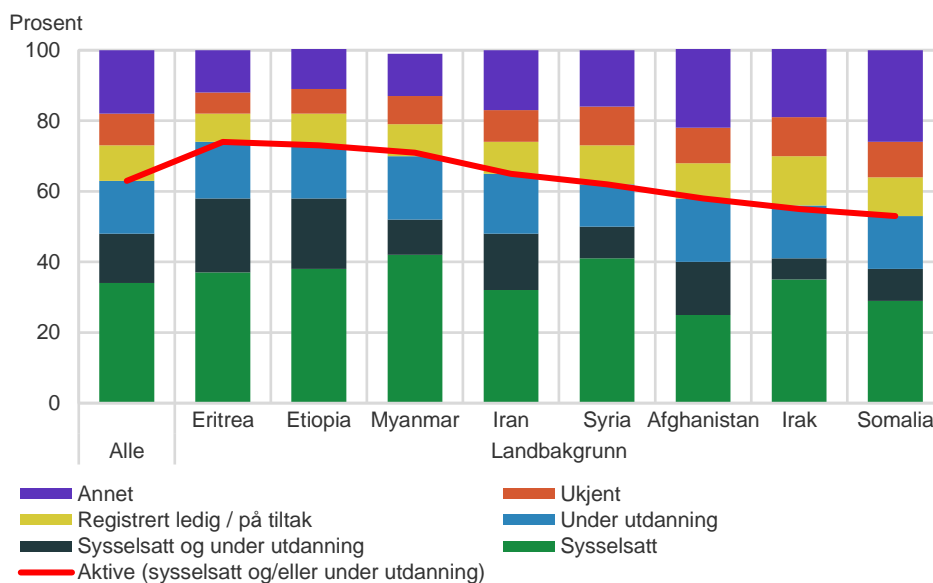
Tabell 6.1 Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Prosent

	I alt	Aktive (sysselsatt og/eller under utdanning)	Syssel- satt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Registrert ledig / på tiltak	Ukjent	Annet
Alle land	100	63	46	9	8	9	8	20
Eritrea	100	76	53	15	9	7	5	12
Myanmar	100	75	63	7	5	6	5	14
Etiopia	100	73	51	14	8	8	6	14
Afghanistan	100	65	49	9	7	8	9	18
Iran	100	64	42	11	10	7	7	23
Syria	100	61	42	8	11	11	10	17
Somalia	100	51	35	6	9	11	11	27
Irak	100	50	40	4	6	10	11	28
Befolkningen 20-66 år	100	80	69	7	4	2	5	13

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

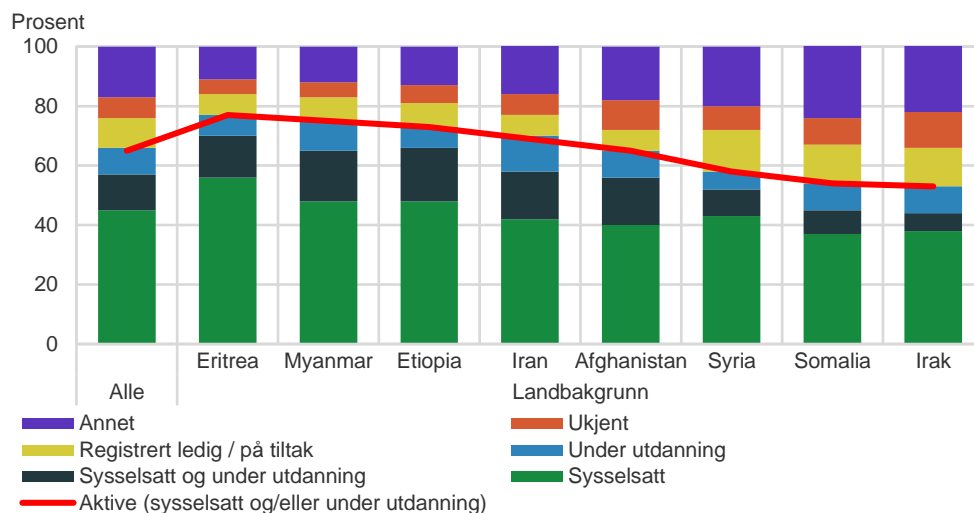
Når vi skiller på antall år siden avsluttet introduksjonsprogram ser vi at det er klare forskjeller etter landbakgrunn i hvor lang tid det tar for de tidligere deltakerne å bli aktive, enten som sysselsatt eller ved at de tar utdanning. Av figur 6.11-6.15 og vedleggstabell F2 ser vi igjen at personer fra Eritrea, Myanmar og Etiopia kommer best ut. Kategoriseringen som benyttes er henholdsvis ett inntil 3 år etter avsluttet introduksjonsprogram, fra og med 3 inntil 5 år, fra og med 5 inntil 8 år, og 8 år og mer.

Figur 6.11 Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn. Tidligere deltakere inntil tre år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2017

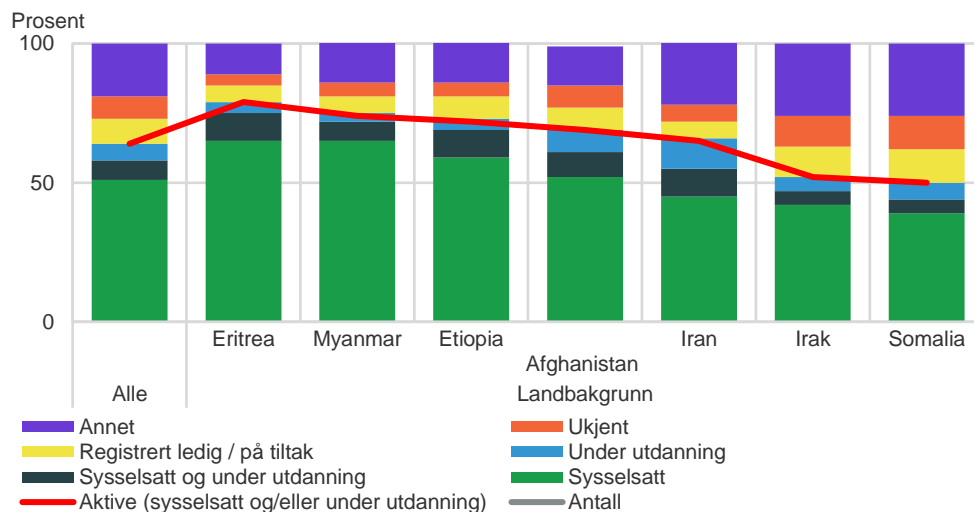
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.12 Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn. Tidligere deltakere 3-<5 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2017

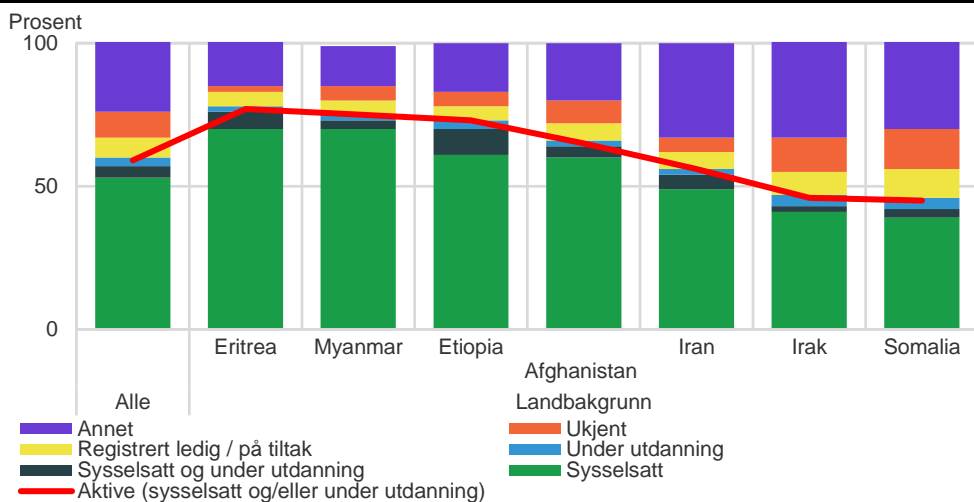
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.13. Status på arbeidsmarked etter landbakgrunn. Tidligere deltakere 5-<8 år etter avsluttet introduksjonsprogramet. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

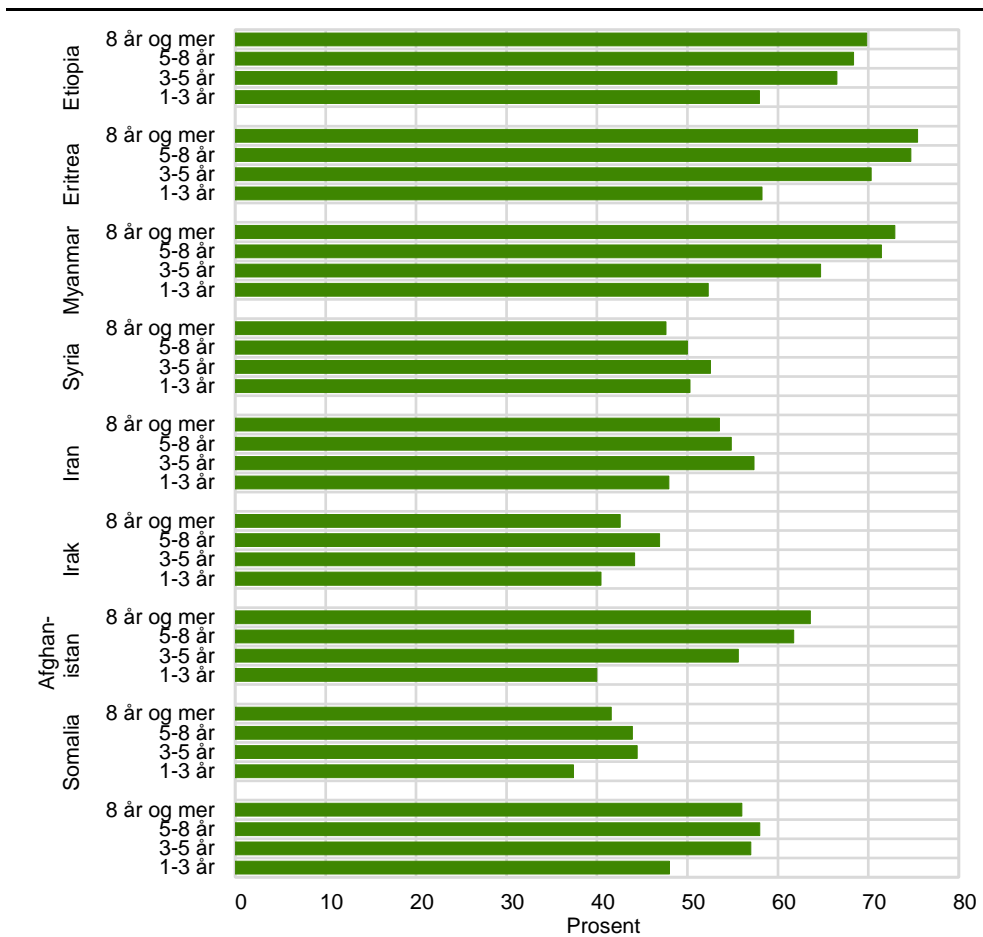
Figur 6.14 Arbeidsmarkedsstatus, etter landandbakgrunn. Tidligere deltakere 8 år eller mer etter avsluttet introduksjonsprogramet. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.15 viser utviklingen i sysselsetting (inkludert de som er sysselsatt og tar utdanning samtidig), og vi ser at utviklingen for de fleste gruppene etter landbakgrunn flater ut 5-8 år etter avsluttet program. Andelen sysselsatte er om lag den samme for dem som har avsluttet introduksjonsprogrammet for 8 år eller mer siden. Dette gjelder eksempelvis personer med bakgrunn fra Eritrea, som hadde en sysselsettingsandel på 75 prosent både blant dem som hadde avsluttet for 5-8 år siden og dem som hadde avsluttet for 8 år siden eller mer.

Figur 6.15 Andel sysselsatte etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Tidligere deltakere i introduksjonsordningen i perioden 2005-2016. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tidligere deltakere med bakgrunn fra Somalia og Irak er de som har minst andel sysselsatte, uavhengig av antall år etter avsluttet program. Blant dem som avsluttet for 8 år siden eller mer er sysselsettingsandelen for personer med bakgrunn fra Somalia 42 prosent og Irak 43 prosent. Tilsvarende for dem som avsluttet introduksjonsprogrammet for 5-8 år siden var henholdsvis 44 prosent somaliere og 47 prosent irakere sysselsatt. Det er relativt mye større forskjell på andel sysselsatte kvinner og menn blant personer med bakgrunn fra Somalia enn blant personer med bakgrunn fra Irak (se vedleggstabell F2). Blant somaliere som avsluttet introduksjonsprogrammet for 8 år siden eller mer, er 30 prosent av kvinnene og 49 prosent av mennene sysselsatt, mens de tilsvarende tallene for personer med bakgrunn fra Irak var henholdsvis 39 prosent for kvinner og 46 prosent for menn.

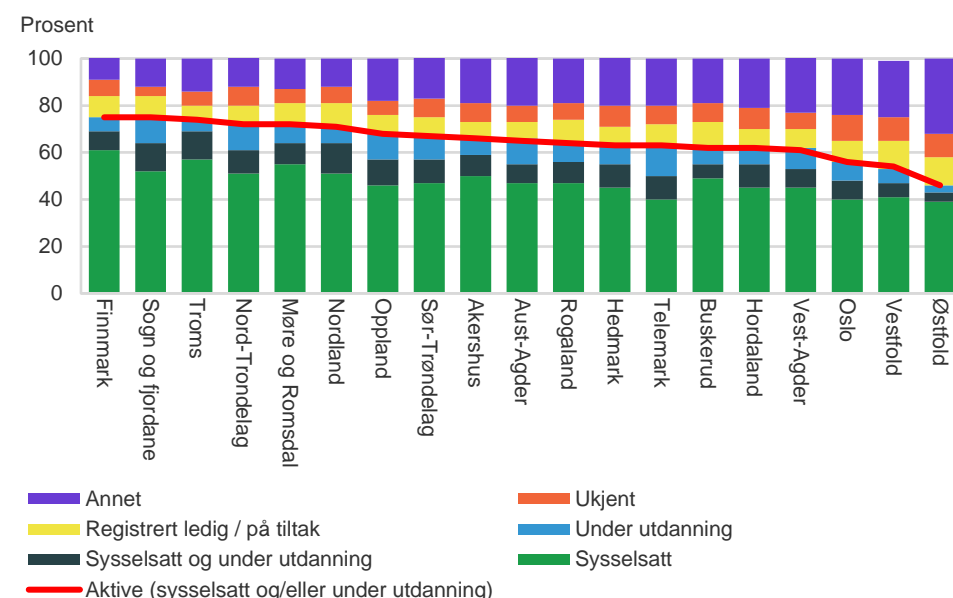
6.2.5. Høyest andel sysselsatte i Nord-Norge

Flyktninger som kommer til Norge og får oppholdstillatelse bosettes med offentlig hjelp i en av landets kommuner. Det ligger en rekke føringer til grunn for hvordan

flyktningene skal bosettes, og det er ikke helt tilfeldig hvilke flyktninger som plasseres hvor. Tønnesen og Andersen (2019) finner systematiske forskjeller i bosettingsmønsteret, og peker blant annet på at høyt utdannede i større grad bosettes i folkerike kommuner med høyere utdannings- og inntektsnivå. Samtidig finner de at flyktninger som bosettes i sentrale kommuner har større sannsynlighet for å være utenfor arbeidsmarkedet enn de som blir bosatt i mindre sentrale kommuner.

Figur 6.16 viser relativt klare geografiske forskjeller i måloppnåelsen, både når det gjelder andel sysselsatte og andel aktive (sysselsatte og/eller i utdanning). Størst andel aktive finner vi i Finnmark (75 prosent), Sogn og Fjordane (75 prosent) og Troms (74 prosent). Ser vi på andel sysselsatte er det Finnmark og Troms som kommer best ut, begge med en andel på 69 prosent. I andre enden av skalaen finner vi Oslo (48 prosent), Vestfold (47 prosent) og Østfold (43 prosent). Som vi vil se senere kan sekundærflyttinger være en faktor som påvirker de regionale sysselsettingsandelene i perioden.

Figur 6.16 Aktivitetsstatus etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017

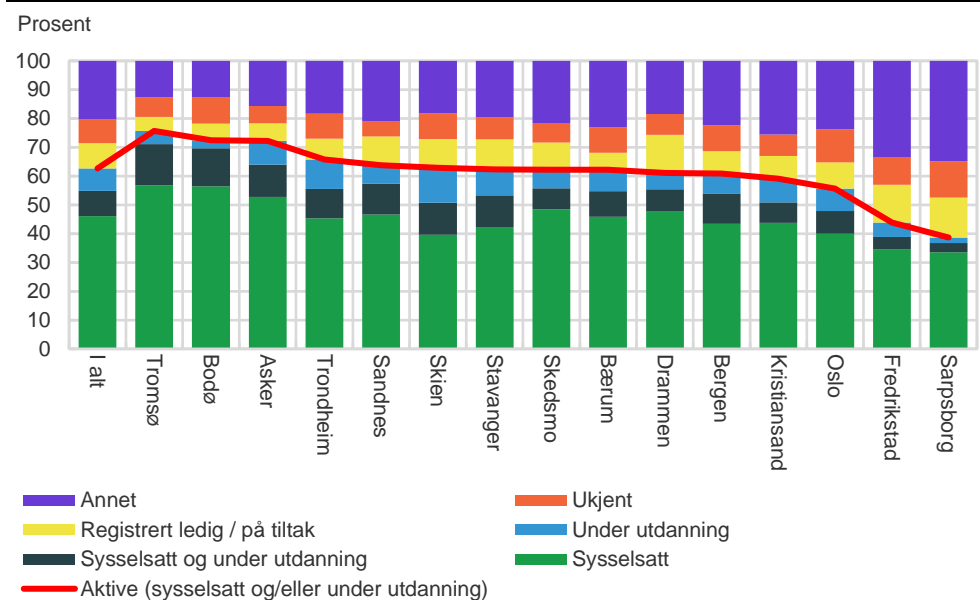
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell F3 viser aktivitetsstatus etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram, med fordeling på fylke. For de fleste fylker finner vi høyere andel sysselsatte for dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet for 5 til 8 år siden, enn dem som gikk ut for 8 år siden eller mer. Samlet sett for hele landet var sysselsettingsandelen for disse to gruppene på henholdsvis 58 og 57 prosent. Her ligger Møre og Romsdal og Troms øverst med andel sysselsatte på henholdsvis 80 og 76 prosent blant dem som avsluttet for 5-8 år siden. For dem som gikk ut av introduksjonsprogrammet for 8 år siden eller mer, er det størst andel sysselsatte i Finnmark, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane med 73 prosent. Minst andel sysselsatte finner vi i Oslo (48 prosent), Vestfold (48 prosent) og Østfold (43 prosent).

Figur 6.17 og vedleggstabell F4 viser status på arbeidsmarkedet i de kommunene i landet med størst antall tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet. Ser vi alle avgangskohorter under ett, er det Tromsø, Bodø og Asker som kommer best ut, med Fredrikstad og Sarpsborg nederst. Tronstad (2015) peker på viktigheten av å merke seg at forskjeller mellom kommunene ikke nødvendigvis skyldes at den ene kommunen gjør en bedre jobb med å kvalifisere deltakerne i

introduksjonsprogrammet for arbeid eller videre utdanning enn den andre. Det kan like gjerne skyldes at deltakerne som er bosatt i en kommune har bedre forutsetninger for å lykkes enn deltakerne som er bosatt i en annen kommune. I tillegg vil lokale forhold på arbeidsmarkedet spille inn, eksempelvis at etterspørsel etter arbeidskraft er større i enkelte deler av landet enn andre. Samtidig er enkelte kommuner mer utsatt for sekundærflyttinger enn andre, hvilket vil kunne påvirke sysselsettingsandelene.

Figur 6.17 Aktivitetsstatus etter kommuner. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabell F4 viser situasjonen på arbeidsmarkedet kommunevis, med fordeling på antall år fra avsluttet introduksjonsprogram. Gjennomgående finner vi Tromsø, Bodø og Asker øverst på lista, uavhengig av hvor lenge det er siden deltakerne avsluttet introduksjonsprogrammet (1-<3 år siden, 3-<5 år siden, 5-<8 år siden og 8 år eller mer). Sarpsborg og Fredrikstad skiller seg noe ut ved at det ikke ser ut til å være nevneverdig forskjell i resultatene for de ulike avgangskohortene. Andelen sysselsatte er eksempelvis på om lag 41 prosent for begge kommuner for dem som ble ferdig for 1-3 år siden, mens for dem som avsluttet for 8 år siden eller mer var den henholdsvis 37 prosent i Sarpsborg og 42 prosent i Fredrikstad.

6.2.6. De tidligere deltakerne jobber i salgs- og serviceyrker

Yrke er en opplysning som kun eksisterer for lønnstakere. Opplysninger om arbeidsforhold for lønnstakere er hentet fra SFP, som igjen er basert på informasjon fra A-meldingen (se forklaring i kapittel 1). Dette betyr blant annet at det ikke finnes yrkesinformasjon for selvstendig næringsdrivende. Tabell 6.2 og vedleggstabell F5 viser at yrkesfordelingen for lønnstakere blant de tidligere introduksjonsdeltakerne er relativt forskjellig fra den vi finner i befolkningen i alderen mellom 20 og 66 år i 2017. Det er et gjennomgående trekk at vi finner mindre andeler tidligere deltakere i lederyrker og yrker som krever høyere utdanning, dette gjelder både for kvinner og menn. Kvinnelige tidligere deltakere finner vi stort sett i salgs- og serviceyrker (62 prosent) og renholdere/hjelpesarbeidere (23 prosent), mens menn er fordelt mellom salgs- og serviceyrker (31 prosent), operatører/sjåførere (24 prosent) og renholdere/hjelpesarbeidere (22 prosent).

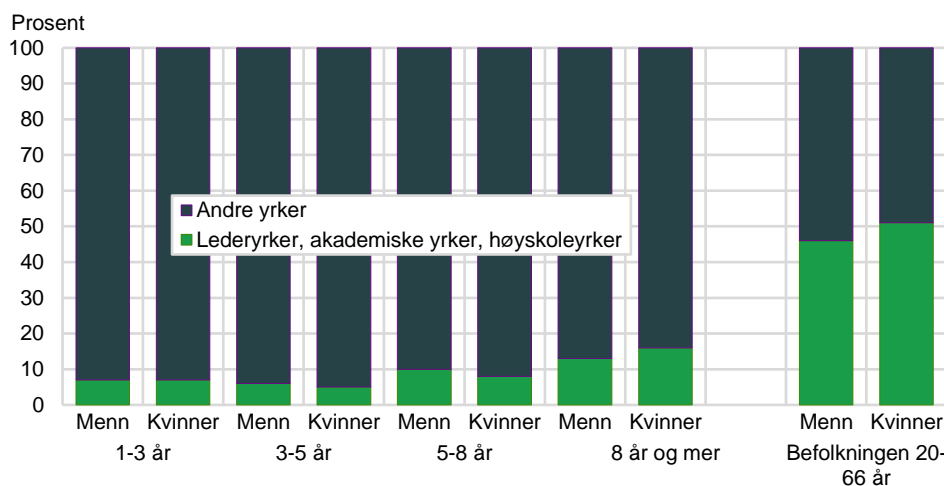
Tabell 6.2 Andel av lønnstakere etter yrkesgruppe og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Prosent

	Tidligere deltakere			Befolkningen 20-66 år		
	Begge kjønn	Menn	Kvinner	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Alle yrker	100	100	100	100	100	100
Administrative ledere	1	1	1	9	11	7
Akademiske yrker	2	2	2	16	15	17
Høgskoleyrker	6	6	7	24	20	28
Kontoryrker	5	6	2	6	5	7
Salg og service	43	31	62	23	14	32
Primæryrker	-	-	-	1	1	-
Håndverkere	5	8	-	10	17	1
Operatører og sjåførere	15	24	2	7	11	2
Renholdere og hjelpearbeidere	22	22	23	5	4	5
Andre yrker	-	-	-	1	1	1

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Blant lønnstakerne i befolkningen mellom 20 og 66 år er det en noe jevnere fordeling mellom de ulike yrkesgruppene, med den største andelen i høgskoleyrker (24 prosent) og salgs- og serviceyrker (23 prosent). Vi finner ikke mer enn om lag 1 prosent av de tidligere deltakerne i lederyrker, mot 9 prosent i befolkningen. Av vedleggstabell F5 går det fram at andel i høgskoleyrker, akademiske yrker og lederyrker øker etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram. Dette gjelder begge kjønn, og i noe sterkere grad for kvinner enn menn. Blant annet øker andel kvinner i høgskoleyrker fra 5 prosent blant dem som avsluttet for 1-3 år siden, til 12 prosent blant dem som avsluttet for 8 år siden eller mer. Tilsvarende økning for menn var fra 5 til 7 prosent.

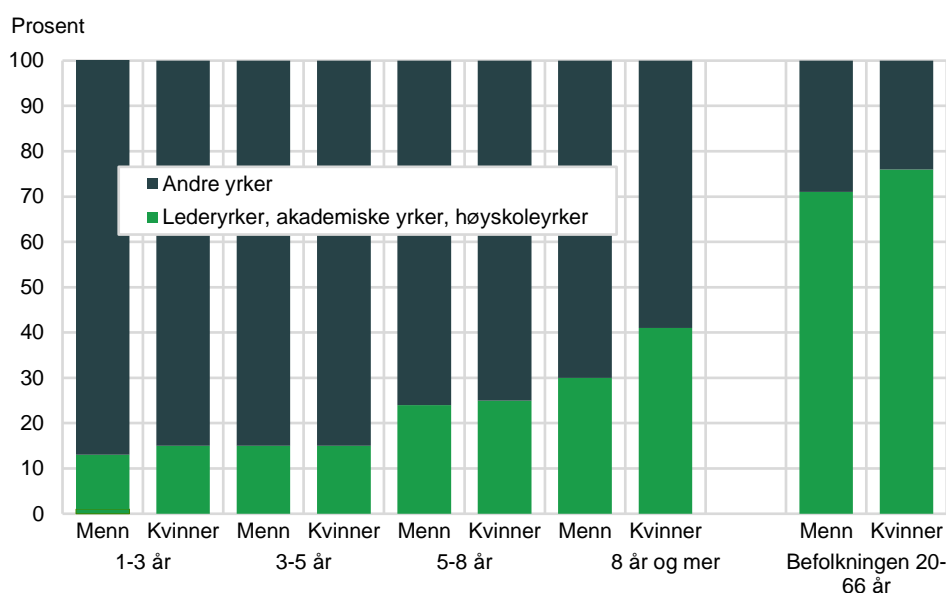
Hvis vi grupperer yrker ut fra utdannings- og kompetansekrav, går det enda tydeligere fram hvilke forskjeller det er mellom lønnstakere i befolkningen som helhet og lønnstakere blant tidligere deltakerne i introduksjonsordningen. Figur 6.18 viser at andelen i «høyere» yrkesgrupper (lederyrker, akademiske yrker og høyskoleyrker) for lønnstakere i befolkningen er henholdsvis 46 prosent for menn og 51 prosent kvinner. For de tidligere deltakerne ser vi at andelen i høyere yrkesgrupper øker etter hvert som tiden går etter avslutning av introduksjonsprogrammet. Blant menn øker andelen fra 7 prosent for dem som avsluttet for 1-3 år siden, til 11 prosent for dem som avsluttet for 8 år siden eller mer. Tilsvarende tall for kvinner er en økning fra 7 prosent og 16 prosent.

Figur 6.18 Lønnstakere i lederyrker, akademiske yrker eller høgskoleyrker og andre yrker, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tidligere undersøkelser har vist at innvandrere i større grad enn resten av befolkningen er overkvalifisert i yrket sitt (se bl.a. Villund (2014), Lunde og Lysen (2018)). Figur 6.18 viser at det blant deltakere med utdanning på høyskole- eller universitetsnivå tross alt er stadig større andel som får jobber/yrker i samsvar med utdanningsnivået etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram. For personer med høyskoleutdanning og introduksjonsprogram avsluttet for 1-3 år siden var det en andel på 12 prosent av mennene og 15 prosent av kvinnene som jobbet i lederyrker eller yrker med krav til høyskoleutdanning. Ser vi på personer med samme utdanningsnivå, men som avsluttet for 8 år siden eller mer, var andelen økt til henholdsvis 30 prosent for menn og 41 prosent for kvinner. Det er imidlertid langt igjen til lønnstakerne i befolkningen i aldersgruppen 20 og 66 år. Her var andelen 71 prosent for menn og 76 prosent for kvinner.

Figur 6.19 Andel i høyere eller lavere yrkesgrupper for lønnstakere med universitets- eller høyskoleutdanning, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen i alderen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.2.7. Andel heltidsansatte øker i årene etter avsluttet program

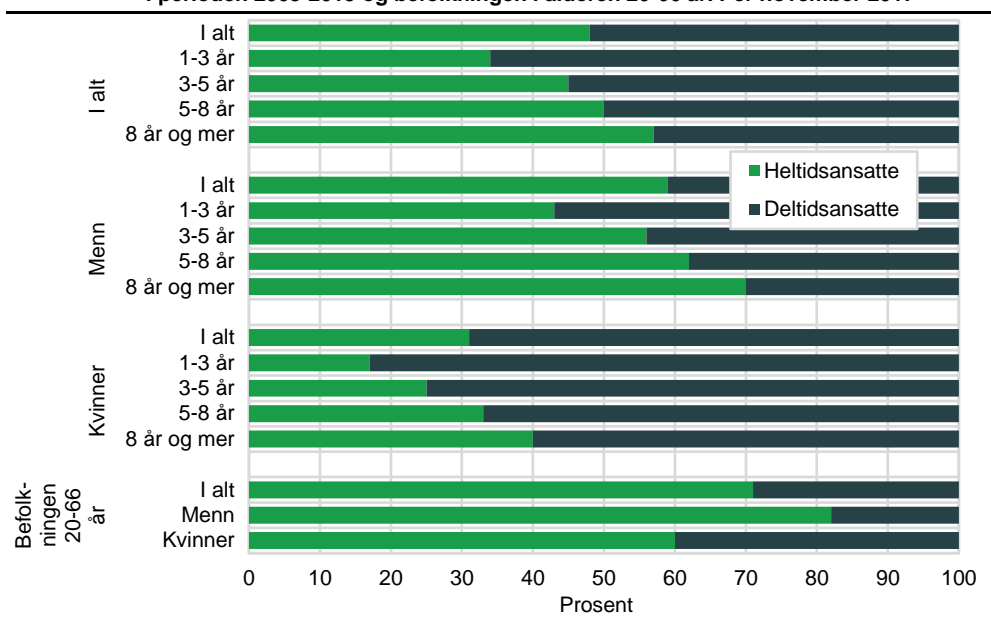
Opplysninger om avtalt arbeidstid per uke har vi kun for lønnstakere, ikke andre grupper som selvstendig næringsdrivende mv. Det er a-ordningen (se kapittel 1) som er hovedkilden til informasjon om arbeidsforhold for lønnstakere. En av fordelene med a-ordningen er at man får informasjon om stillingsprosent for alle lønnstakere, som gir mulighet til å skille mer presist mellom heltid og deltid. Den avtalte arbeidstiden er avledet av stillingsprosent og antall timer som full stilling skal utgjøre.

Avtalt arbeidstid er det man forventes å jobbe per uke ifølge arbeidskontrakten, ikke de timene man faktisk utfører. Det tas ikke hensyn til merarbeid, overtid eller ulike typer fravær. Dersom en person har flere biarbeidsforhold, summeres den avtalte arbeidstiden opp for alle arbeidsforholdene.

Hvor mange timer som utgjør hel- eller deltidsstilling per uke varierer fra yrke til yrke og bransje til bransje. I noen yrker kan heltidsarbeid være mindre enn 37,5 timer i uka, spesielt i bransjer der det er utbredt med skift- eller turnusarbeid. Noen ansatte kan ha en eller flere biarbeidsforhold som summerer seg opp til en 100 prosent stilling, altså tilsvarende heltidsstilling.

Figur 6.20 viser andel hel- og deltidsansatte blant de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet, fordelt på kjønn og antall år siden avsluttet program. Sammenligningsgruppen er lønnstakere i befolkningen mellom 20 og 66 år. Vi ser et tydelig mønster i at andel som arbeider heltid øker etter hvert som det går lengre tid etter avsluttet introduksjonsprogram, både for kvinner og menn. Andel kvinner som arbeider heltid øker fra 17 prosent for dem som avsluttet programmet for 1-3 år siden, til 40 prosent for dem som avsluttet for 8 år siden eller mer. For menn er den samme økningen fra 43 prosent til 70 prosent. Andel heltidsarbeidende blant lønnstakere i befolkningen mellom 20 og 66 år ligger på 82 prosent for menn og 60 prosent for kvinner. Dermed er andel heltidsansatte for mannlige tidligere deltakere totalt sett på samme nivå som for kvinner i befolkningen.

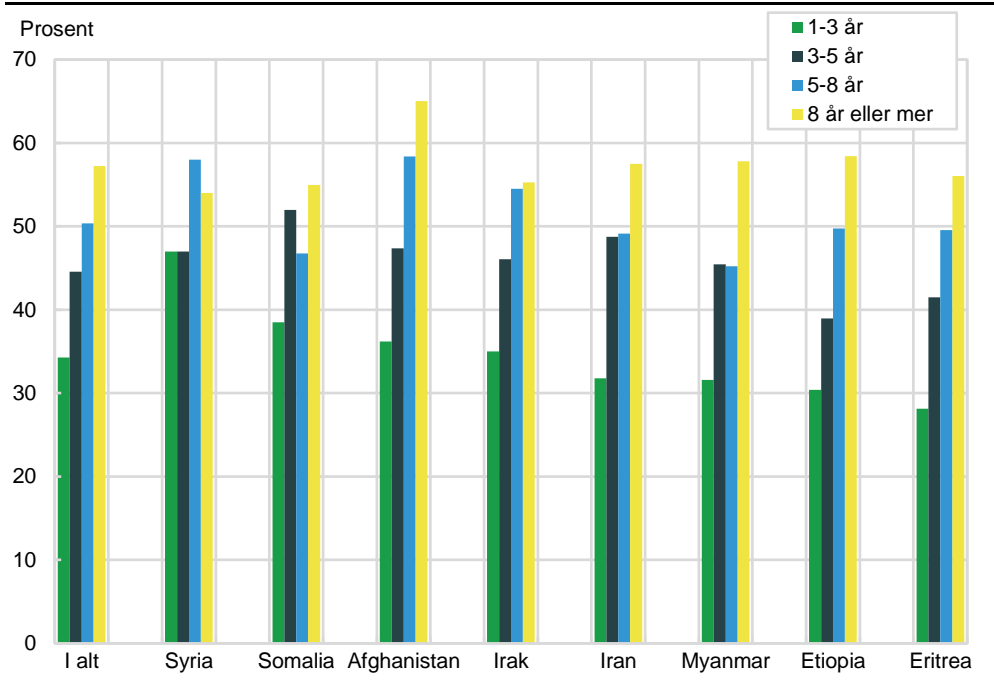
Figur 6.20 Andel hel- og deltidsansatte blant lønnstakere, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2019 og befolkningen i alderen 20-66 år. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.21 viser fordeling etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. I vedleggstabell F6 har vi også inkludert kjønnsfordeling. Blant dem som har tatt programmet for 1-3 år siden er det størst heltidsandel blant lønnstakerne fra Syria med 47 prosent, og minst blant dem fra Eritrea med 28 prosent. For dem som har vært bosatt i Norge i 8 år eller mer siden de avsluttet introduksjonsprogrammet, er det noe mindre forskjeller etter landbakgrunn. Personer fra Afghanistan skiller seg noe ut med en andel på 65 prosent, sett i forhold til de andre landene, som ligger på mellom 55 og 58 prosent.

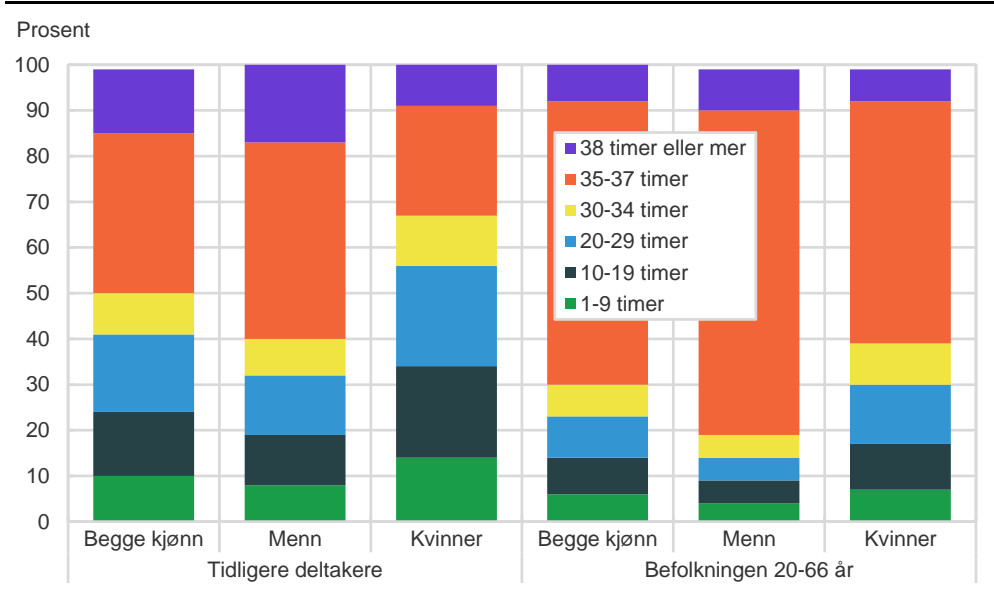
Figur 6.21 Andel heltidsansatte blant lønntakere, etter landbakgrunn og antall år etter programmet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Avtalt arbeidstid per uke er noe annerledes fordelt blant lønntakere hos de tidligere deltakerne enn blant tilsvarende i befolkningen mellom 20 og 66 år (figur 6.22). Størst forskjell er det i gruppen som arbeider mellom 35 og 37 timer per uke, med en andel på 35 prosent blant tidligere deltakere og 62 prosent i befolkningen. For dem med avtalt arbeidstid på 38 timer eller mer per uke, er andelen større for deltakergruppen (14 prosent) enn i befolkningen (8 prosent). Ser vi på lønntakere som har de minste stillingsandelene (1-9 timer per uke), er andelen 10 prosent for tidligere deltakere og 6 prosent i befolkningen. Andelen kvinner i denne kategorien er dobbelt så stor for de tidligere deltakerne som i befolkningen – 14 prosent mot 7 prosent.

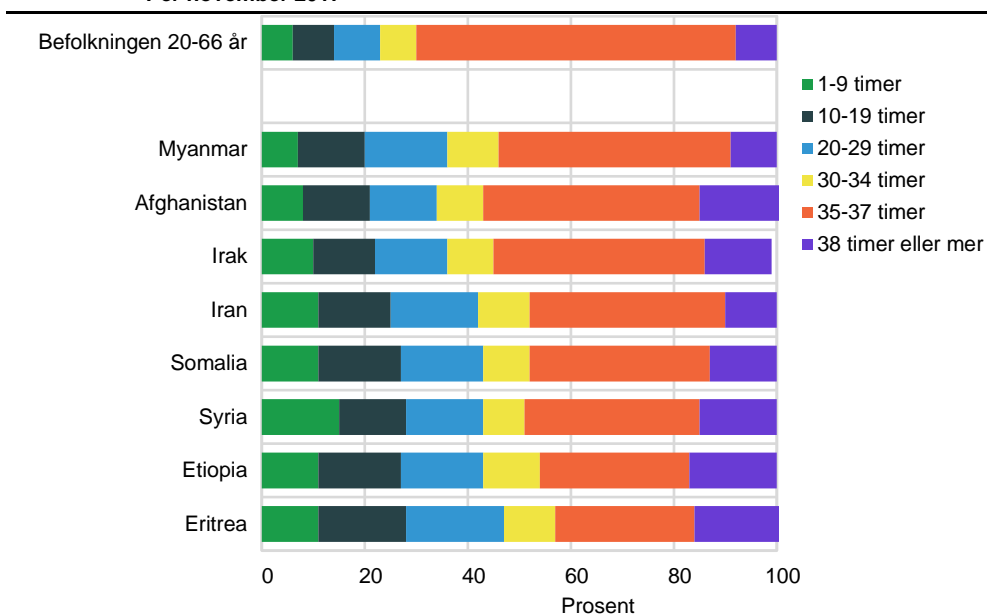
Figur 6.22 Avtalt arbeidstid per uke for lønntakere, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er også noe ulikheter i arbeidstidsmønsteret ut fra de tidligere deltakernes landbakgrunn. 58 prosent av lønnstakerne fra Afghanistan og 54 prosent fra Myanmar har en avtalt arbeidstid på 35 timer eller mer per uke. Tilsvarende for personer med bakgrunn fra Eritrea og Etiopia er henholdsvis 44 og 46 prosent. Når det gjelder deltakere fra Eritrea og Etiopia har vi tidligere sett (bl.a i figur 6.15) at det er relativt store andeler sysselsatte fra disse landene, samtidig som vi ser (figur 6.23) at lønnstakerne blant dem ser ut til å ha relativt kort arbeidstid.

Figur 6.23 Avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere, etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017

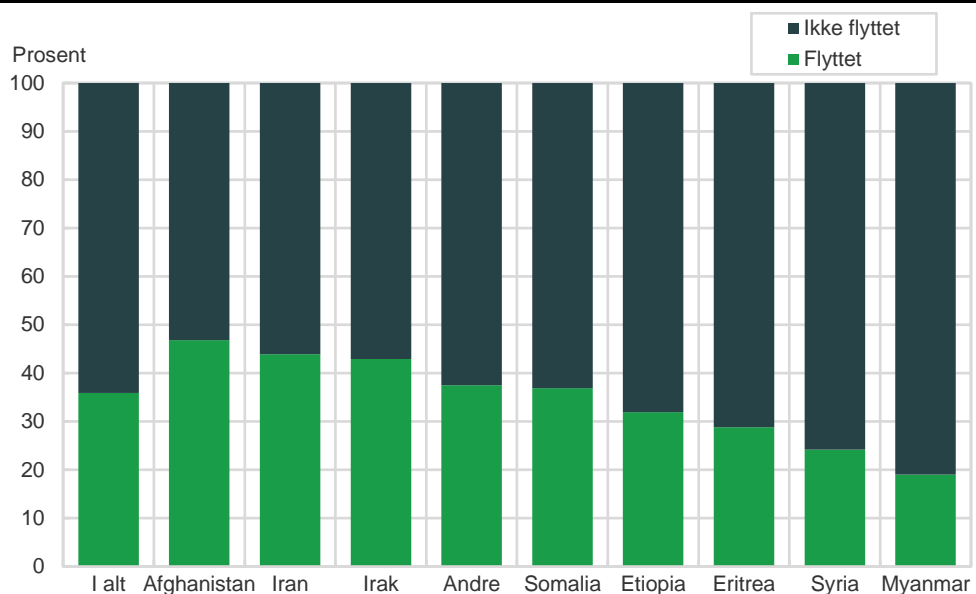
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.2.8. Mindre andel sysselsatte blant dem som har flyttet

Tønnesen og Andersen (2019) fant blant annet at flyktninger som bosettes i mer usentrale kommuner har større sannsynlighet for å flytte til en ny kommune og større sannsynlighet for å være i jobb fem år etter bosetting enn de som blir bosatt i mer sentrale kommuner. Samtidig er det metodisk vanskelig å måle effekter av selve flyttingen.

Figur 6.24 viser at en såpass stor andel som 36 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet har flyttet fra programkommunen sin etter avsluttet program. Andel som har flyttet er størst for personer med bakgrunn fra Afghanistan (47 prosent), Iran (44 prosent) og Irak (43 prosent). Minst flytteandel finner vi for personer med bakgrunn fra Myanmar (19 prosent), Syria (24 prosent) og Eritrea (29 prosent).

Figur 6.24 Andel som har flyttet fra bosettingskommunen, etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Om lag 27 prosent av alle som har flyttet, bosatte seg i Oslo. Det er de med landbakgrunn fra Somalia (44 prosent) og Etiopia (36 prosent) som i størst grad velger Oslo når de flytter fra sin opprinnelige programkommune. Tilsvarende er det svært få, bare 6 prosent, av dem fra Myanmar som har valgt Oslo som sin nye bokommune.

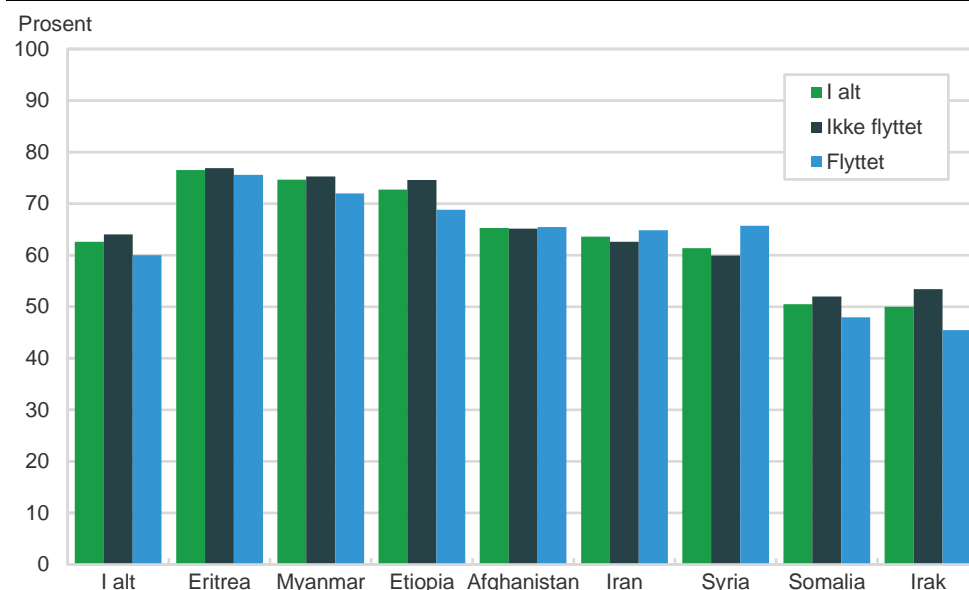
Tabell 6.3 Personer som har flyttet etter landbakgrunn. Oslo og landet ellers. 2017. Prosent

	Andel flyttet til	
	Oslo	Landet ellers
I alt	27	73
Somalia	44	56
Eritrea	25	75
Afghanistan	25	75
Irak	21	79
Iran	23	77
Etiopia	36	64
Myanmar	6	94
Syria	19	81
Andre	22	78

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Hvordan slår flytting ut på andel som er i arbeid eller utdanning? Hernes et al (2019) viser at flyktninger i Norge som flytter på seg har 7,5 prosentpoeng mindre sannsynlighet for å være i jobb enn de som blir boende. Også for tidligere programdeltakerne finner vi en større andel aktive blant dem som ikke har flyttet, og det gjelder de fleste land. Unntakene er Iran og Syria, der det er henholdsvis 2 prosentpoeng og 6 prosentpoeng større andel aktive blant dem som har flyttet etter avsluttet program.

Samlet sett viser figur 6.25 at andelen i arbeid eller utdanning for personer som ikke har flyttet er 4 prosentpoeng høyere enn for dem som har flyttet. Størst forskjell er det for dem med bakgrunn fra Irak, der det er 8 prosentpoeng høyere deltakelse i arbeid og utdanning blant tidligere programdeltakere som ikke har flyttet.

Figur 6.25 Andel i arbeid eller utdanning, etter landbakgrunn. Personer som har flyttet/ikke flyttet etter avsluttet program. Per november 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.3. De tidligere introduksjonsdeltakerens inntektsforhold

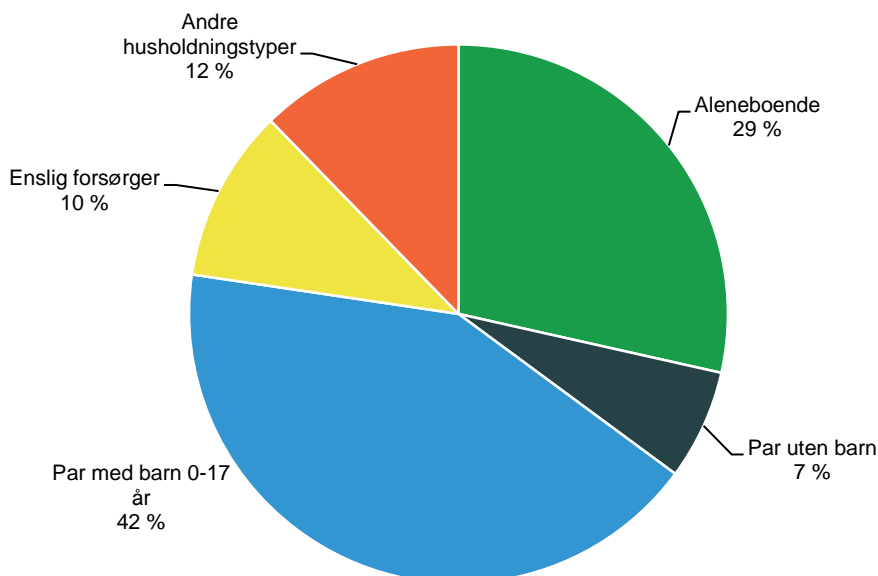
Den økonomiske velferden til de fleste av oss bestemmes ut fra de inntektene som mottas av husholdningen vi tilhører. Inntekt blir som oftest registrert på individnivå, men blir som regel delt med andre medlemmer i husholdningen. Personer som selv tjener lite eller ingenting kan nyte godt av å bo sammen med husholdningsmedlemmer som tjener mer. I tillegg vil det inntektsbegrepet vi skal benytte, husholdningsinntekt etter skatt, være jevnere fordelt mellom husholdninger enn for eksempel yrkesinntekt, siden denne inntekten også omfatter ulike typer av sosiale stønader og er fratrukket skatt (Epland og Kirkeberg (2018)).

Vi benytter Statistisk sentralbyrås inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger som kilde i dette kapitlet. Som en husholdning regnes alle personer som er fast bosatt i boligen. Det har også betydning at husholdningsinntektene som regel justeres for ulikheter i husholdningsstørrelse og -sammensetning, ved at inntekten divideres på antall forbruksenheter i husholdningen (se også egen faktaboks i dette kapitlet). Inntektsstatistikken er for øvrig nærmere omtalt i egen faktaboks i kapittel 1.

6.3.1 Lavere medianinntekt blant tidligere deltakere enn i befolkningen

Figur 6.26 viser antallsfordeling etter husholdningstype i 2017 blant de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen. Størst andel utgjør par med barn i alderen 0 til 17 år (42 prosent) og aleneboende (29 prosent).

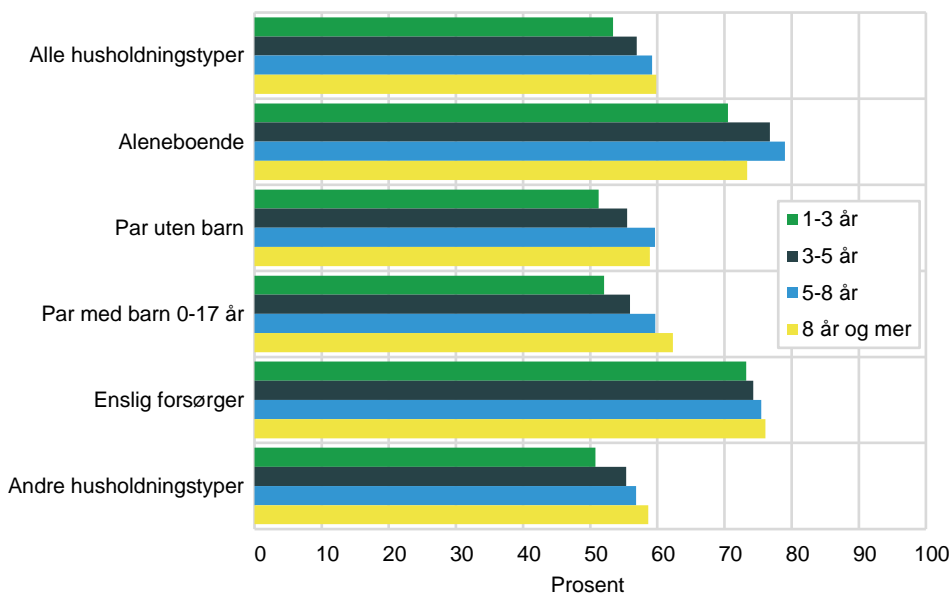
Figur 6.26 Andel personer etter husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i periode 2005-2016. 2017. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I figur 6.27 sammenlignes median inntekt etter skatt per forbruksenhet (se kapittel 1) for de tidligere deltakeren med medianen i befolkningen mellom 20 og 66 år. Inntekt etter skatt omfatter alle typer kontante inntekter husholdningen mottar: inntekt fra arbeid, pensjoner, trygder, ulike kapitalinntekter, sosialhjelp, bostøtte, barnetrygd, kontantstøtte med videre. Husholdningens samlede utlignede skatt trekkes fra.

Figur 6.27 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet som andel av medianen i befolkningen 20-66 år, etter antall år fra avsluttet introduksjonsprogram og husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017

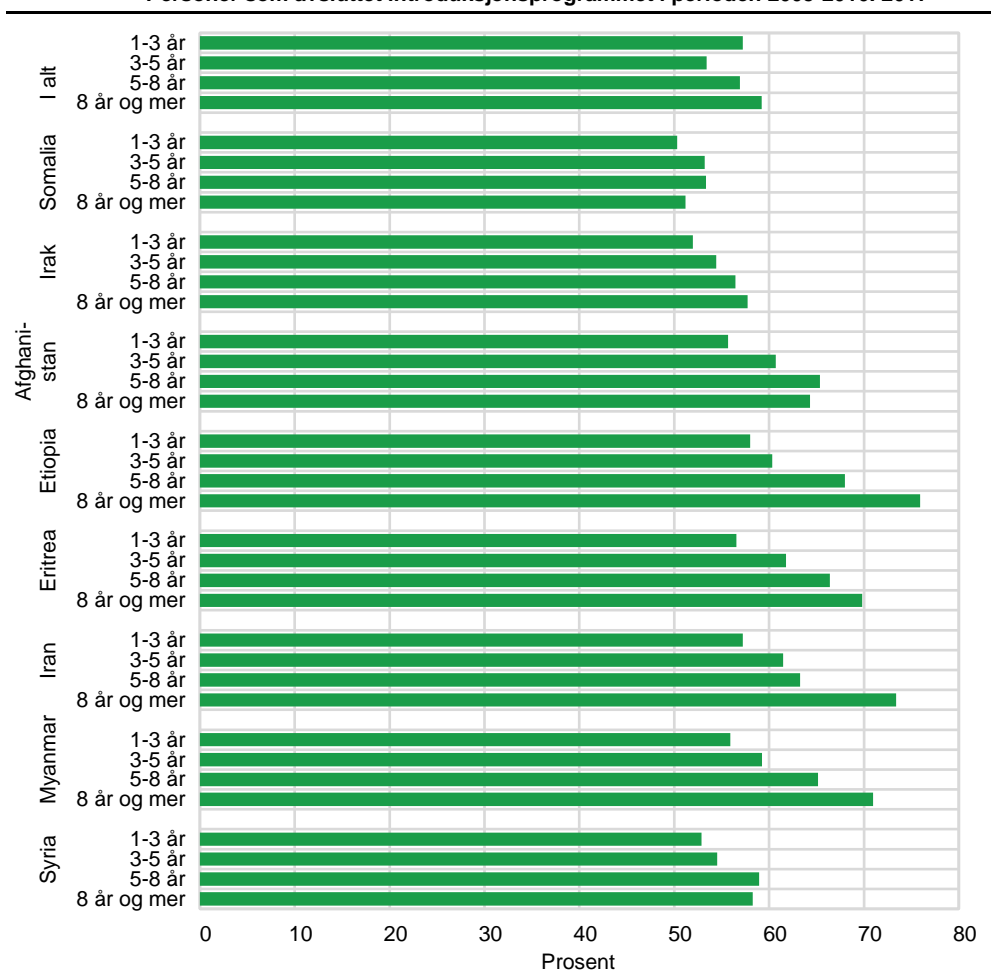
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figuren viser at andelen som medianinntekten til de tidligere deltakerne utgjør av medianinntekten til befolkningen 20-66 år, øker etter hvert som årene går etter avsluttet introduksjonsprogram. Mens andel inntekt etter skatt per forbruksenhet var 53 prosent av befolkningens for dem som avsluttet for 1-3 år siden, lå tilsvarende andel på 60 prosent for dem som avsluttet for 8 år eller mer siden. Det

er blant aleneboere og enslige forsørgere vi relativt sett finner de høyeste inntektsnivåene, sammenliknet med befolkningen under ett. Blant aleneboere som avsluttet programmet for 5-8 år siden, lå median inntekt per forbruksenhet på 79 prosent av tilsvarende i befolkningen. Enslige forsørgere har, sammenlignet med tilsvarende gruppe i befolkningen, den største andelen blant de som avsluttet for 8 år siden eller mer, med 76 prosent. De minste andelenene finner vi jevnt over hos par med og uten barn. For disse husholdningstypene øker andelen fra vel 50 prosent til om lag 60 prosent etter hvert som tiden går etter programslutt. Andre husholdningstyper ligger også om lag på de samme nivåene. Denne restkategorien omfatter imidlertid blant annet flerfamiliehusholdninger, som er langt vanligere blant innvandrergupper enn i resten av befolkningen. Dermed blir ikke sammenligningen mot befolkningen i alderen 20-66 år like god for denne gruppen.

I kapittel 6.2 så vi at det var relativt store forskjeller avhengig av landbakgrunn med tanke på tilknytning til arbeidsmarkedet. Mange av de samme forskjellene ser vi når vi sammenligner inntekt etter skatt per forbruksenhet. Av figur 6.28 går det også klart fram at forskjellene etter landbakgrunn øker etter hvert som årene går etter avsluttet introduksjonsprogram. For dem som avsluttet introduksjonsprogrammet for 1-3 år siden har personer med bakgrunn fra Afghanistan, Etiopia, Eritrea, Iran og Myanmar alle en andel inntekt per forbruksenhet på 56-58 prosent av befolkningens. Tilsvarende for Somalia, Irak og Syria var til sammenligning på 50-53 prosent.

Figur 6.28 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet som andel av medianen i befolkningen 20-66 år, etter landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017

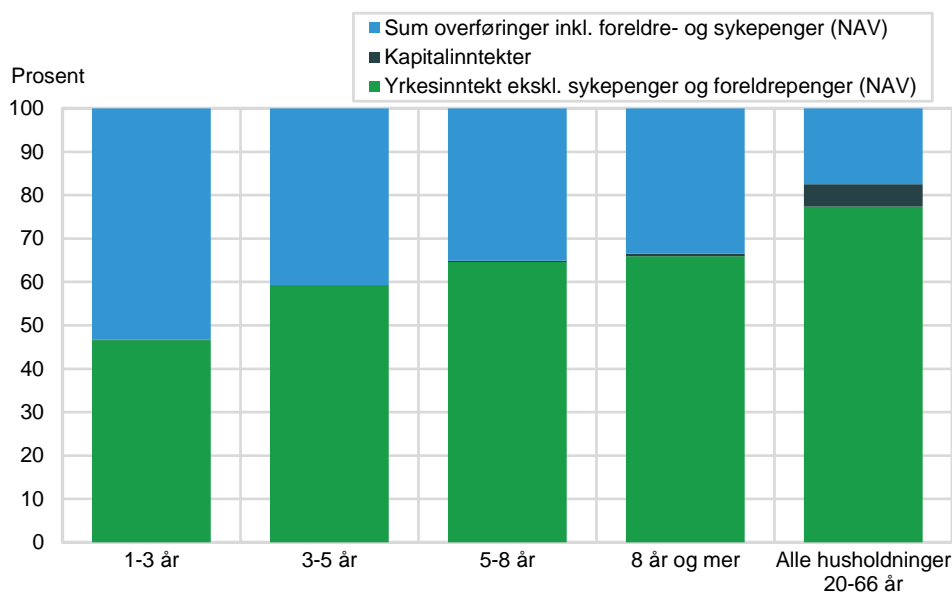
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

For personer som avsluttet introduksjonsprogrammet for 8 år siden eller mer, er det større forskjell i medianinntektsnivået etter landbakgrunn. Figur 6.28 viser at personer med bakgrunn fra Etiopia har det høyeste nivået, med en medianinntekt på 76 prosent av befolkningens. Derneft følger personer med bakgrunn fra Iran (73 prosent), Myanmar (71 prosent) og Eritrea (70 prosent). Minst andel har tidligere programdeltakere fra Somalia (51 prosent), Syria og Irak (58 prosent). Fra Syria gjelder dette imidlertid svært få personer, de aller fleste fra Syria ankom Norge i 2015 og 2016 (se figur 6.3). Spesielt når det gjelder personer med bakgrunn fra Irak og Somalia ser det ikke ut til å være noen særlig progresjon i inntektsnivået i årene etter avsluttet introduksjonsprogram. For somaliere er inntektsnivået for dem som avsluttet introduksjonsprogrammet for 8 år siden eller mer kun ett prosentpoeng høyere enn for dem som avsluttet for 1-3 år siden.

6.3.2 Andel yrkesinntekt øker i årene etter avsluttet program

Husholdningenes samlede inntekter består av de tre hovedkomponentene yrkesinntekt, kapitalinntekter og ulike overføringer. Yrkesinntekt er i denne sammenheng definert som summen av lønnsinntekt og netto næringsinntekt i løpet av kalenderåret. Andel yrkesinntekten utgjør av samlet husholdningsinntekt kan være en indikasjon på graden av selvforsørgelse; desto større andel yrkesinntekten utgjør, desto større grad av selvforsørgelse er det rimelig å anta at husholdningen har.

Figur 6.29 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter, etter antall år fra avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år, 2017

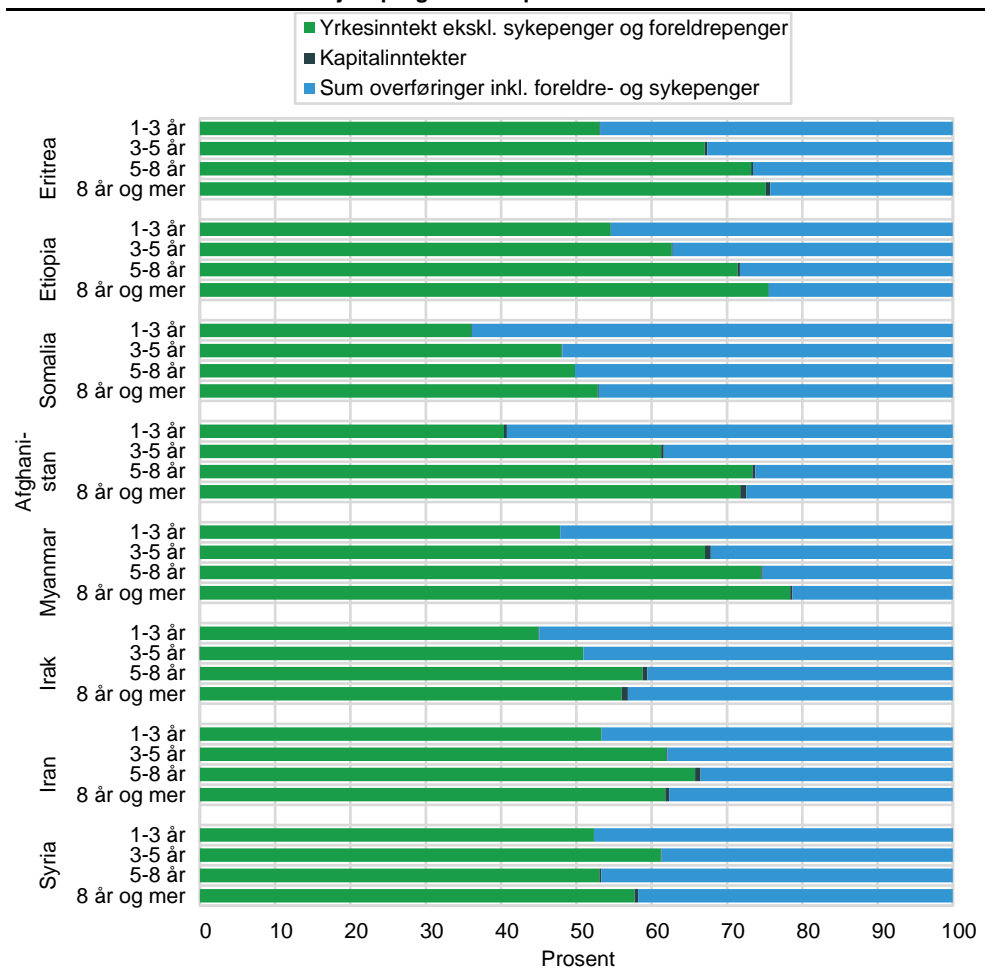

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.29 og vedleggstabell F7 viser sammensetning av samlet husholdningsinntekt for husholdninger med tidligere deltakere i introduksjonsordningen, fordelt på antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Som sammenligningsgrunnlag benyttes tilsvarende fordeling blant alle husholdninger i befolkningen der hovedinntektstaker er mellom 20 og 66 år. Andelen yrkesinntekt i husholdninger med tidligere deltakerne øker fra 47 prosent blant dem som avsluttet programmet for 1-3 år siden, til 66 prosent for dem som gikk ut av programmet for 8 år siden eller mer. Til sammenligning er den tilsvarende andel i befolkningen på 77 prosent. Andel kapitalinntekt i befolkningen ligger på om lag 5 prosent, mens blant de tidligere deltakerne er den så liten at vi kan se bort fra den i denne sammenhengen.

Andel yrkesinntekt varierer også relativt mye etter de tidligere deltakernes landbakgrunn. Figur 6.30 viser hvordan andelen yrkesinntekt jevnt over øker etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram når man sammenligner etter landbakgrunn. Blant personer med bakgrunn fra Myanmar, Etiopia og Eritrea oppnås en andel yrkesinntekt på over 75 prosent for dem som avsluttet introduksjonsprogrammet for 8 år siden eller mer. For personer med bakgrunn fra henholdsvis Irak og Somalia var den samme andelen på 53 og 56 prosent.

Figur 6.30 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter etter hovedinntektstakers landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

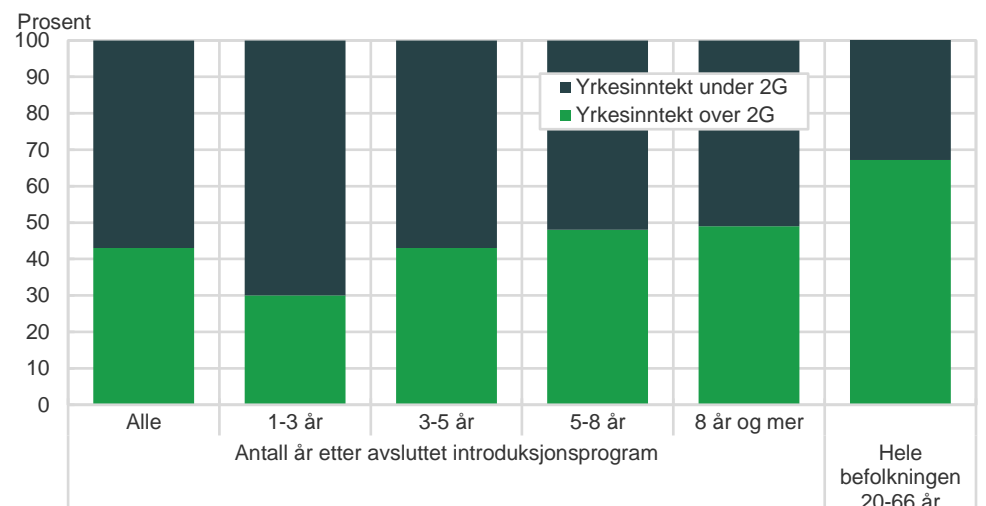
6.3.3 Andel med yrkesinntekt over 2G

I Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk må man ha en årlig registrert yrkesinntekt høyere enn to ganger folketrygdens grunnbeløp (G) for å bli regnet som yrkestilknyttet. Dette utgjorde i 2017 om lag 187 000 kroner. Fordelen med denne tilnærmingen, i forhold til kjennetegn fra arbeidsmarkedsstatistikken, er blant annet at inntektsopplysningene omfatter alle, ikke bare lønnstakere. I tillegg er opplysningene ofte er noe sikrere enn enkelte av kjennetegnene fra arbeidsmarkedsstatistikken.

Å benytte yrkesinntekt over 2G som indikator for tilknytning til arbeidsmarkedet er blant annet blitt brukt i en årrekke til den sosiale rapporteringen for ulike lavinntektsgrupper på oppdrag for Arbeids- og sosialdepartementet (se for eksempel Omholt (2016)).

I dette kapitlet ser vi derfor nærmere på hvor store andeler av de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen som hadde yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet. Av figur 6.31 ser vi at det er en markant økning i andelen som har en yrkesinntekt som overstiger 2G etter hvert som årene går etter avsluttet introduksjonsprogram. Blant dem som sluttet for 1-3 år siden lå andelen på 30 prosent, mens den var om lag 50 prosent for dem som avsluttet for 5-8 år siden og for 8 år siden eller mer. Likevel ligger andelen langt under hva som er tilfellet for den jevnaldrende befolkningen, hvor 67 prosent hadde en yrkesinntekt over 2G.

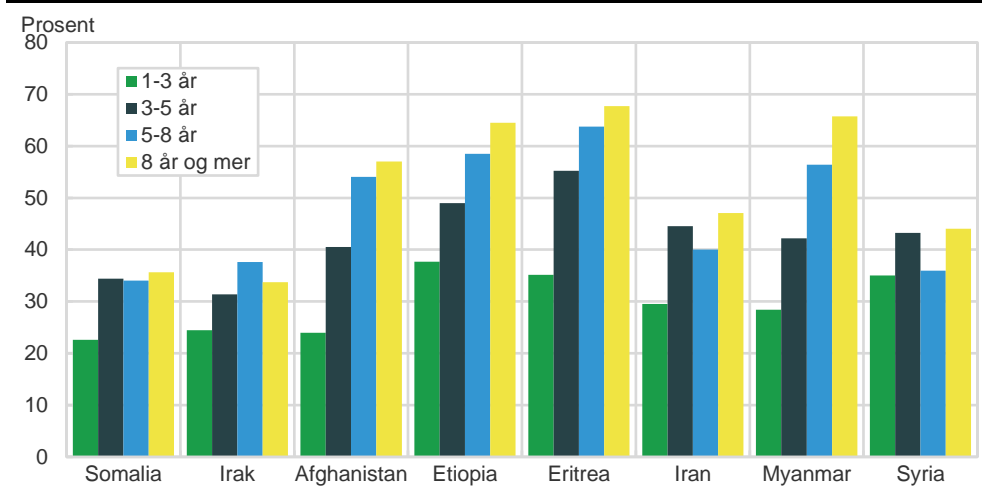
Figur 6.31 Andel med yrkesinntekt over 2G, etter antall år fra avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet og befolkningen 20-66 år. 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

De tidligere deltakernes landbakgrunn er igjen en kilde til forskjeller. Figur 6.32 viser at andel med yrkesinntekt er størst for personer med bakgrunn fra Myanmar, Eritrea og Etiopia, samt at andelen for alle disse tre landene øker med tiden etter avsluttet introduksjonsprogram. Blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet for 8 år siden eller mer var andelen med en yrkesinntekt på mer enn 2G mellom 65 og 68 prosent. Blant personer med bakgrunn fra Irak og Somalia var det relativt liten utvikling i andel med yrkesinntekt over 2G i forhold til tiden som har gått etter avsluttet program. De som avsluttet for 8 år siden eller mer hadde om lag samme nivå som personer som avsluttet for 3-8 år siden. Forskjellen mellom de med kort og lang tid etter avsluttet program er i det hele tatt langt mindre for personer med bakgrunn fra Somalia og Irak, enn for de med bakgrunn fra Myanmar, Eritrea og Etiopia.

Figur 6.32 Andel med yrkesinntekt over 2G etter landbakgrunn og antall år fra avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.3.4 Vedvarende lavinntekt

En vanlig måte å definere vedvarende lavinntekt på er å slå sammen husholdningsinntektene gjennom en periode på flere år – for eksempel 3 år – og deretter å definere alle dem med en gjennomsnittlig inntekt lavere enn for eksempel 50 prosent eller 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som en lavinntektshusholdning. For å ta hensyn til at husholdninger er ulikt sammensatt, justeres i tillegg inntekten etter forbruksenheter. Vi summerer da husholdningens samlede inntekt etter skatt, og deler den på en forbruksvekt. Vi benytter her EUs skala for forbruksvekter, som betyr at første voksne får vekten 1, andre voksne får vekten 0,5 og barn får vekt 0,3. I praksis betyr det at en barnefamilie med to voksne og to barn må ha en inntekt som er 2,1 ganger så høy som en enslig for å ha samme økonomiske velferdsnivå.

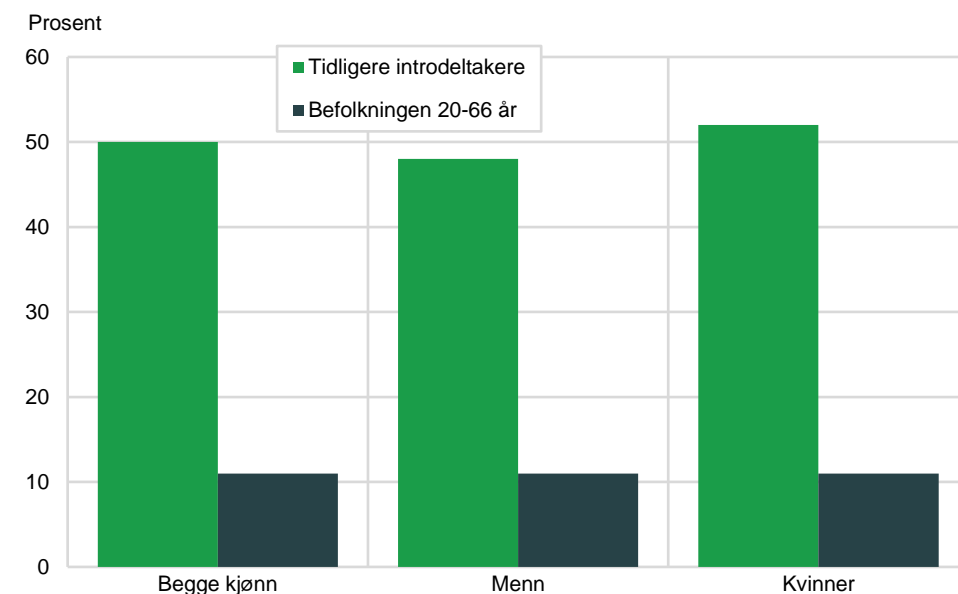
Dette er en metode som ofte blir benyttet i Statistisk sentralbyrås rapporter om økonomi og levekår for ulike lavinntektsgrupper (se bl.a Omholt (2016)). Her bruker vi vedvarende lavinntekt i betydningen «under 60 prosent av mediangjennomsnittet over tre år». Det betyr også at kun personer som har vært bosatte i Norge i alle de tre årene regnes med i statistikken. I tillegg benytter vi en tilnærming der vi tar utgangspunkt i lavinntektsgrensen fra et gitt år, og bare prisjusterer denne.

En fordel ved å benytte tall for vedvarende lavinntekt er at utvikling i lavinntekt basert på tverrsnittsdata (ett bestemt år), gir begrenset informasjon om hvor lenge en tilstand varer, som for eksempel om lavinntekt er et kronisk eller forbigående fenomen. Tidligere undersøkelser har vist at det kan være betydelige forskjeller med hensyn til hvilke grupper av befolkningen som har størst sannsynlighet for å ha vedvarende lavinntekt (se for eksempel Andersen m.fl. (2003)). Noen grupper vil bare kortvarig ha lavinntekt, for eksempel på grunn av underskudd i næring eller tap ved salg av aksjer et år, mens andre grupper kan ha langt større vansker med å forbedre sin økonomiske situasjon over tid. Når man skal studere de tidligere introdeltakernes økonomiske situasjon er der derfor grunn til å tro at tall for vedvarende lavinntekt gir et bedre bilde enn statistikk basert på ett enkelt års lavinntekt.

SSB har tidligere vist at personer med innvandrerbakgrunn er overrepresentert i gruppen med vedvarende lavinntekt (Sandnes (2017)). Det er også påvist klare forskjeller ut fra både landbakgrunn og botid. Med økt botid reduseres også

risikoen for vedvarende lavinntekt (Omholt, 2016). Figur 6.33 viser at andel av de tidligere deltakerne som i 2017 hadde hatt vedvarende lavinntekt de siste tre årene lå på 50 prosent, henholdsvis 48 prosent for menn og 52 prosent for kvinner. Tilsvarende tall for hele befolkningen mellom 20 og 66 år lå på om lag 11 prosent for både kvinner og menn (inklusive studenthusholdninger).

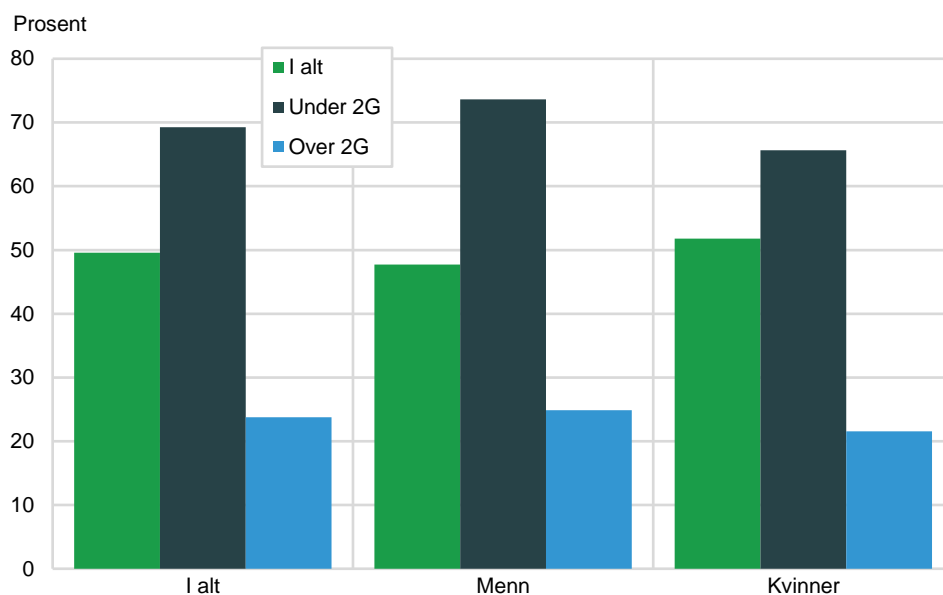
Figur 6.33 Andel med vedvarende lavinntekt 2015-2017 etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I Sandnes (2017) pekes det på at det er nær sammenheng mellom egen yrkestilknytning og forekomsten av vedvarende lavinntekt. Dette trekket ser vi også for de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen. Som mål på yrkestilknytning benytter vi i denne sammenhengen hvorvidt en persons yrkesinntekt er over eller under 2 ganger grunnbeløpet (2G). Av figur 6.31 så vi at dette gjaldt 43 prosent av de tidligere deltakerne i 2017. Figur 6.34 viser at det blant dem med svak yrkestilknytning (yrkesinntekt under 2G) er langt høyere forekomst av vedvarende lavinntekt siste tre år, enn blant dem med yrkesinntekt over 2G. Andel med vedvarende lavinntekt for dem med yrkesinntekt under 2G i 2017 var på 69 prosent, mens for dem med yrkesinntekt over 2G lå andelen på bare 24 prosent. For menn med yrkesinntekt under 2G var andel med vedvarende lavinntekt 74 prosent, mens den tilsvarende andelen for kvinner var 66 prosent.

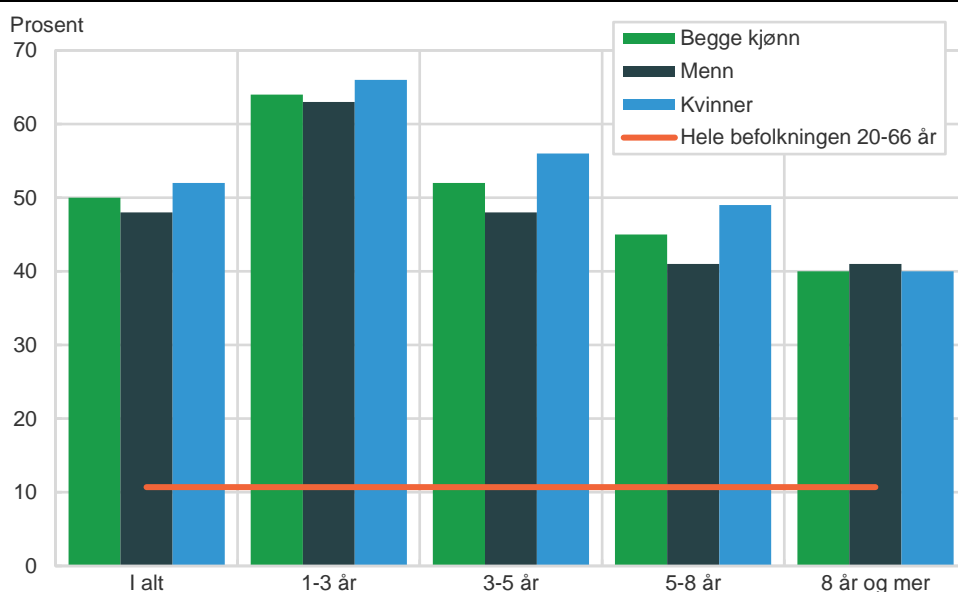
Figur 6.34 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2015-2017, etter yrkestilknytning (yrkesinntekt over/under 2G) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I figur 6.35 ser vi at andelen med vedvarende lavinntekt reduseres med antall år etter avsluttet introduksjonsprogram, både for kvinner og menn. Kvinner har likevel hele tiden noen prosentpoeng større andel med vedvarende lavinntekt enn menn. Blant dem som avsluttet for 1-3 år siden var andelen med lavinntekt henholdsvis 63 prosent for menn og 66 prosent for kvinner. I og med at vedvarende lavinntekt beregnes som gjennomsnitt over tre år, vil gruppen med dem som avsluttet for 1-3 år siden også kunne inkludere personer som var deltakere i introduksjonsordningen i deler av perioden lavinntekten beregnes for. For dem som avsluttet for 8 år siden eller mer var andel med vedvarende lavinntekt nede i om lag 40 prosent for både kvinner og menn. Til sammenligning er andelen med vedvarende lavinntekt i befolkningen på 11 prosent, både for kvinner og menn.

Figur 6.35 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2015-2017, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år

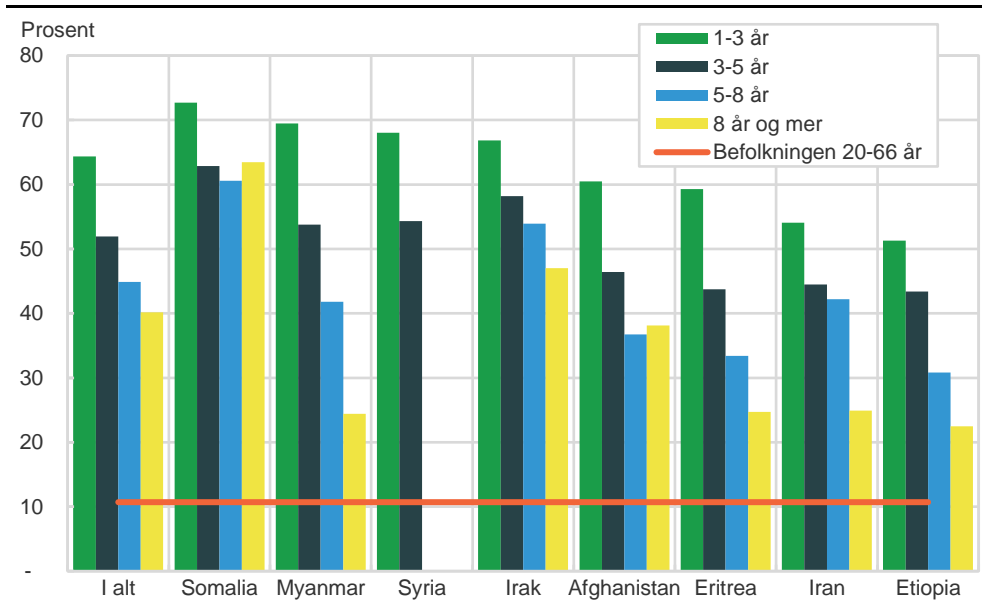
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.36 viser at det er relativt store forskjeller ut fra de tidligere deltakernes landbakgrunn. For de aller fleste land er det et tydelig trekk at forekomsten av vedvarende lavinntekt er mindre jo lengre tid det er gått siden avsluttet introduksjonsprogram. Dette vil man kunne anta har sammenheng med forhold vi har sett tidligere i rapporten; at andel sysselsatte tross alt øker med tiden, egne inntektsmuligheter øker og overføringer fra det offentlige går ned.

Blant dem som avsluttet for 1-3 år siden var forekomsten av vedvarende lavinntekt lavest de med bakgrunn fra Etiopia og Iran med henholdsvis 51 og 54 prosent. I andre enden av skalaen finner vi personer med bakgrunn fra Somalia (73 prosent), Syria (68 prosent) og Irak (67 prosent). Også for personer med bakgrunn fra Myanmar som avsluttet programmet for 1-3 år siden er det relativt høy forekomst av vedvarende lavinntekt (69 prosent), men dette gjelder svært få personer. De fleste tidligere deltakerne fra Myanmar avsluttet introduksjonsprogrammet for minst 5 år siden.

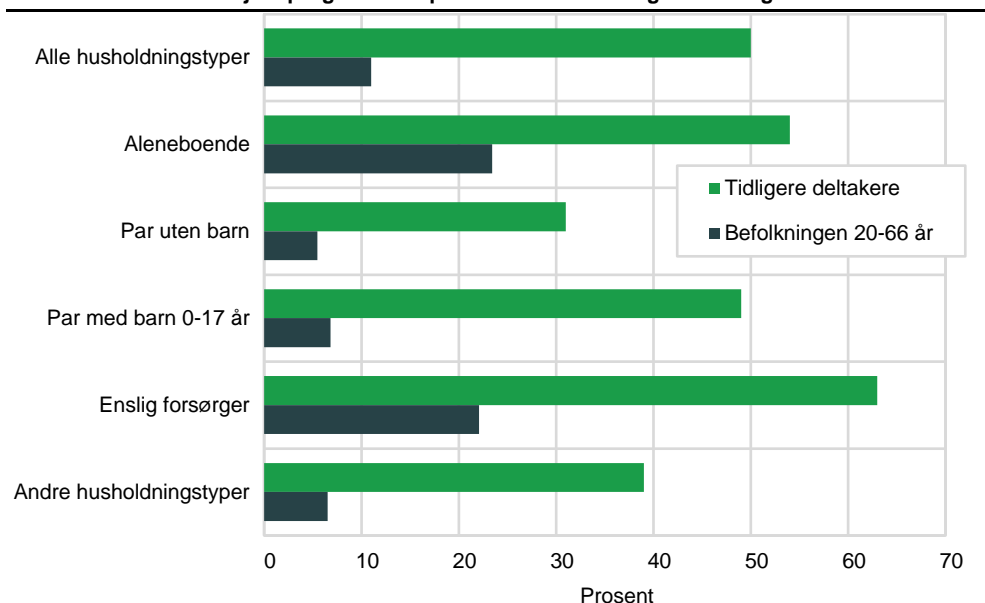
Desto lengre tid det er gått siden avslutning av introduksjonsprogrammet, desto større forskjeller ser det ut til å være ut fra landbakgrunn. Personer med bakgrunn fra Somalia peker seg mest ut, med en forekomst av vedvarende lavinntekt på 61-63 prosent i årgangene som avsluttet for 3 år siden eller mer. Blant personer med bakgrunn fra Irak synker andelen med vedvarende lavinntekt etter hvert som årene går, og blant de som avsluttet for 8 år siden eller mer var andelen på 47 prosent. For dem som avsluttet for 8 år siden eller mer, er det de med bakgrunn fra Etiopia, Eritrea, Iran og Myanmar som har de laveste forekomstene av vedvarende lavinntekt, med mellom 22 og 25 prosent.

Figur 6.36 Andel med vedvarende lavinntekt 2015-2017, etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år

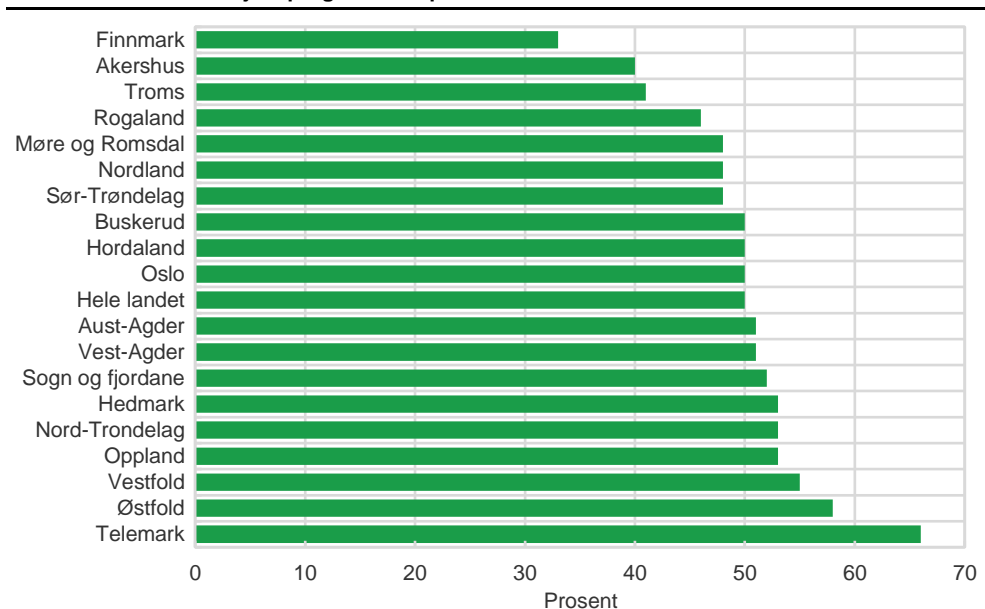
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Forskjellene mellom personer i ulike husholdningstyper er også ganske betydelig, med størst andel med vedvarende lavinntekt blant enslige forsørgere og aleneboende, henholdsvis 63 prosent og 54 prosent. Tilsvarende tall for befolkningen mellom 20 og 66 år var henholdsvis 22 prosent og 23 prosent. Minst andel finner vi i husholdninger som består av par uten barn, 31 prosent. Her var også andel med vedvarende lavinntekt i befolkningen minst, bare 5 prosent.

Figur 6.37 Andel med vedvarende lavinntekt etter husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 6.38 og 6.39 viser at det er regionale forskjeller i forekomsten av vedvarende lavinntekt i perioden 2015-2017 hos de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen. Lavest andeler finner vi i Finnmark, Akershus og Troms, med henholdsvis 33 prosent, 40 prosent og 41 prosent. I andre enden av skalaen finner vi Telemark, Østfold og Vestfold, med henholdsvis 66 prosent, 58 prosent og 55 prosent.

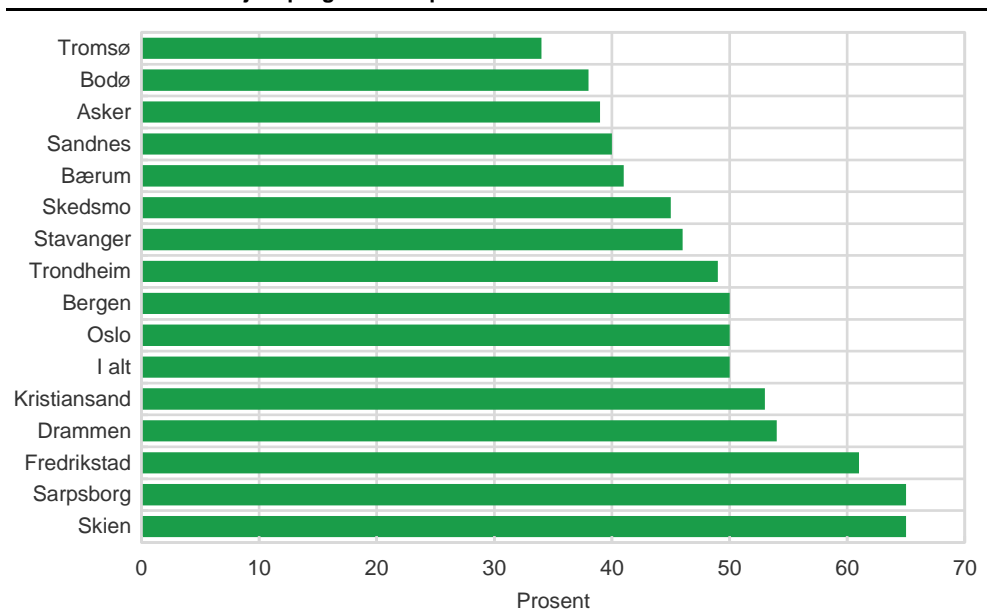
Figur 6.38 Andel med vedvarende lavinntekt etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I kapittel 6.2.4 så vi at Tromsø, Bodø og Asker utmerket seg med størst andel sysselsatte. Av figur 6.39 går det fram at disse kommunene også har relativt sett små andeler av de tidligere deltakerne med vedvarende lavinntekt. Minst andel har Tromsø med 34 prosent, fulgt av Bodø og Asker med henholdsvis 38 og 39 prosent. De kommunene med lave andeler sysselsatte finner vi også igjen når vi ser på høyere forekomster av vedvarende lavinntekt. Skien og Sarpsborg ligger øverst

med 65 prosent, fulgt av Fredrikstad med 61 prosent. Disse tre kommunene har relativt mange som har flyttet fra sine bosettingskommuner, og de har en betydelig andel tidligere programdeltakere fra Irak og fra Somalia. For tidligere deltakere bosatt i Oslo var det en andel ned vedvarende lavinntekt på 50 prosent.

Figur 6.39 Andel med vedvarende lavinntekt i de største kommunene. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6.4. Oppsummering kapittel 6

I dette kapittelet har vi gjennomgått både status på arbeidsmarked og inntekts-situasjon for personer som deltok i introduksjonsordningen mellom 2005 og 2016. Vi ser at den nasjonale målsettingen om 70 prosent i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram ikke oppnås i 2017 – selv ikke for personer som avsluttet programmet for 8 år siden eller mer. Størst andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) oppnås for dem som avsluttet programmet for 4 år siden (dvs. i 2013) med 67 prosent.

Hvis vi tar for oss andel sysselsatte og ser bort fra dem som bare er under utdanning, ser vi at andelen er størst, 60 prosent, for dem som avsluttet for 4-5 år siden (dvs. i 2012-2013). Sysselsettingsandelen for menn er større enn for kvinner i alle avgangskohorter, men jo lengre det er siden avsluttet program, jo mindre forskjell er det mellom kvinner og menn – altså øker sysselsettingsandelen mer blant kvinner enn menn etter hvert som årene går etter avsluttet introduksjonsprogram.

Blant dem som kommer seg ut på arbeidsmarkedet som lønnstakere jobber det fleste innen salgs- og serviceyrker, sjåføryrker (menn) eller som renholdere. 8 år eller mer etter avsluttet introduksjonsprogram kan så mye som 70 prosent av mennene og 60 prosent av kvinnene med universitets- eller høyskoleutdanning sies å være overkvalifiserte i jobben sin, dvs. de innehar yrker uten krav til høyere utdanning.

Totalt sett er det relativt få tidligere deltakere som jobber heltid, selv om heltidssandelen øker etter hvert som tiden går etter avsluttet program. For dem som avsluttet programmet for 8 år siden eller mer er andelen lønnstakere i heltidsstilling 57 prosent, mot 34 prosent for dem som nylig har avsluttet. Det er relativt stor forskjell mellom kvinner og menn. Av dem som avsluttet for 8 år siden eller mer

var 70 prosent av de mannlige lønnstakerne i heltidsstillinger, men kun 40 prosent av de kvinnelige.

Avtalt arbeidstid per uke er noe annerledes fordelt blant de tidligere deltakerne enn blant lønnstakere i befolkningen mellom 20 og 66 år, og jevnt over er det færre med lang arbeidstid blant de tidligere deltakerne. Unntaket er gruppen med den aller lengste arbeidstiden (38 timer eller mer per uke), hvor andelen høyere blant tidligere deltakere (14 prosent) enn i befolkningen (8 prosent).

Inntektssituasjonen til de tidligere deltakerne i 2017 henger tett sammen med resultatene vi ser på arbeidsmarkedet. Medianinntekten er langt lavere enn for sammenlignbare grupper i befolkningen, vel 50 prosent av befolkningens for dem som nylig avsluttet, og om lag 60 prosent for dem som sluttet for 8 år siden eller mer.

Andel av de tidligere deltakerne med vedvarende lavinntekt siste 3 år er klart større enn i befolkningen. Blant dem som avsluttet programmet 1-3 år før 2017 var andel med vedvarende lavinntekt 64 prosent. Andelen for dem som avsluttet for 8 år siden eller mer var betydelig mindre – 40 prosent. Til sammenligning var andelen i befolkningen mellom 20 og 66 år 11 prosent.

Referanser

- Andersen, A. S., J. Epland, T. Wennemo og R. Aaberge (2003): økonomiske konjunkturer og fattigdom: En studie basert på norske inntektsdata, 1979-2000, i Tidsskrift for Velferdsforskning, Nr. 2, Fagbokforlaget.
- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD), 2016. Rundskriv til introduksjonsloven.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/g012016/id2511944/>
- Blom, Svein og Anette Walstad Enes (2015): Introduksjonsordningen – en resultatstudie. Rapporter 2015/36. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/introduksjonsordningen-en-resultatstudie>
- Dahl, G. og Lien, S (2006): Uførepensjon og sosialhjelp/introduksjonsstønning blant innvandrere. Rapporter 2006/24, Statistisk sentralbyrå
http://www.ssb.no/emner/03/04/rapp_200624/
- Dalgard, Anne Berit. (2015): Sambruk i kommunale og statlige ytelser. En analyse av samtidig bruk av ulike velferdsytelser. Rapporter 2015/55. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/sambruk-i-kommunale-og-statlige-ytelser>
- Djuve, Anne Britt, Hedda Haakestad og Erika Braanen Sterri (2014): Rett til utdanning? Grunnskoleopplæring og videregående opplæring som tiltak i introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Fafo-rapport 2014:34.
http://www.fafo.no/index.php/nb/zoo-publikasjoner/fafo-rapporter/item/rett-til-utdanning?category_id=24
- Djuve, Anne Britt, Hanne C. Kavli og Anniken Hagelund (2011): Kvinner i kvalifisering. Introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger med liten utdanning og store omsorgsoppgaver. Fafo-rapport 2011:02
<http://www.fafo.no/pub/rapp/20193/index.html>
- Djuve, Anne Britt (2011): Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Et integreringspolitisk paradigmeskifte? Doktoravhandling. Fafo-rapport 2011:19
<http://www.fafo.no/pub/rapp/20210/index.html>
- Enes, Anette Walstad, Kjersti Stabell Wiggen (2016): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2009-2013. Arbeid, utdanning og inntekt. Rapporter 2016/24. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2009-2013>
- Enes Anette Walstad og Kari Kraakenes (2011): Monitor for introduksjonsordningen 2010. Rapporter 2011/10. Statistisk sentralbyrå
http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_201110/
- Enes, Anette Walstad og Kristin Henriksen (2012): Monitor for introduksjonsordningen 2011. Rapporter 2012/01. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen-2011>
- Enes, A.W. og Kalcic, M.: ”Inntekt” i Henriksen, K, L. Østby og D. Ellingsen (red) (2010): *Innvandring og innvandrere 2010*. Statistiske analyser 119. Statistisk sentralbyrå
http://www.ssb.no/vis/emner/02/sa_innvand/sa119/main.html

- Enes, Anette Walstad (2014): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2007-2011. Arbeid, utdanning og inntekt. Rapporter 2014/15. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsprogrammet-2007-2011>
- Epland, Jon og Mads-Ivar Kirkeberg (2018): *Store inntektsforskjeller blant norskfødte med innvandrereforeldre*. SSB-analyse 2018/10.
- Henriksen, Kristin og Kari Kraakenes (2010): Monitor for introduksjonsordningen 2009. Rapporter 7/2010. Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_201007/
- Henriksen, Kristin, Lars Østby og Dag Ellingsen (red) (2010): Innvandring og innvandrere 2010. Statistiske analyser 119. Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/vis/emner/02/sa_innvand/sa119/main.html
- Hernes, Vilde, Jacob Nilsen Arendt, Pernilla Andersson Joonas og Kristian Rose Tronstad (2019). Nordic integration and settlement policies for refugees. A comparative analysis of labour market integration outcomes. Rapport fra Nordic Council of Ministers: <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1306724/FULLTEXT01.pdf>
- Hirsch, A.A. (2010): Sosialhjelpsmottakere blant innvandrere 1999-2002, og 2005-2008. Rapporter 35/2010. Statistisk sentralbyrå
http://www.ssb.no/03/04/rapp_201035/rapp_201035.pdf
- Inntroduksjonsloven. Lov 4. juli 2003 nr. 80.
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-07-04-80>
- Kavli, Hanne, Anniken Hagelund og Magne Bråthen (2007): Med rett til å lære og plikt til å delta. En evaluering av introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger og innvandrere. Fafo-rapport 2007:34.
<http://www.fafo.no/index.php/nb/zoo-publikasjoner/fafo-rapporter/item/med-rett-til-a-laere-og-plikt-til-a-delta>
- Lillegård, Magnar og Ane Seierstad (2013): Introduksjonsordningen i kommunene. En sammenligning av kommunenes resultater. Rapporter 2013/55. Statistisk sentralbyrå.
- Lunde, Harald og Jinghui Lysen (2018): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2011-2015. Rapporter 2018/38. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2011-2015>
- Mathisen, B. (2007): Monitor for introduksjonsordningen 2007. Rapporter 2007/43. Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_200743/
- Mathisen, B. (2008): Monitor for introduksjonsordningen 2008. Rapporter 2008/52. Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_200852/
- Nerland, Sølve Mikal, Per Svein Aurdal og Erik Herstad Horgen (2011): System for persondata - versjon 9. Dokumentasjon av årgangene 2008-2009. Notater 2001/47. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/system-for-persondata-versjon-9>
- NOU 2010/07 Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2010-7/id606151/>

- Olsen, Bjørn (2014): Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2012, Rapporter 2014/06, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/flyktninger-og-arbeidsmarkedet-4.kvartal-2012>
- Olsen, Bjørn (2018): Unge med innvandrerbakgrunn i arbeid og utdanning 2016. Rapporter 2018/4, Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/attachment/337273?ts=16103d0fb78>
- Omholt, Elisabeth L. (2016, red.): Økonomi og levekår for ulike lavinntektsgrupper 2016. SSB-rapport nr. 2016/30. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/attachment/281093?ts=157f60210a8>
- Rambøll (2011): Analyse av resultatoppgjør i introduksjonsordningen.
<http://www.imdi.no/Documents/Rapporter/Ramb%c3%b8ll%20FoU%20intro.pdf>
- Røed, Marianne, Pål Schøne og Janis Umblijs (2019): Flyktnings deltakelse i arbeid og utdanning, før og etter introduksjonsordningen. Rapport 2019:8, Institutt for Samfunnsforskning.
https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2597916/Flyktnings_deltakelse_i_arbeid_og_utdanning_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Sandnes, Toril (red. 2017): Innvandrere i Norge 2017. Statistiske analyser 155. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/332154?ts=162901a1050>
- Skutlaberg, Linn Synnøve, Kari Anne K. Drangslund og Høgestøl, Asle (2014): Evaluering av introduksjonsprogrammene i storbyene. Ideas2evidence-rapport 09:2014, Bergen 2014.
- Statistisk Sentralbyrå 2013. Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Årlig, deltakere. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/introinnv/>
- Statistisk Sentralbyrå 2014 Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Årlig, deltakere. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/introinnv/>
- Statistisk Sentralbyrå 2015a. Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Årlig, tidligere deltakere.
<http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/introinnv/aar-tidligere-deltakere>
- Statistisk Sentralbyrå 2015b. Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Årlig, deltakere. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/introinnv/aar-deltakere>
- Statistisk sentralbyrå 2015c. Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger.
<http://www.ssb.no/ifhus>
- Statistisk sentralbyrå 2016a. Norskopplæring for voksne innvandrere.
<http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/nopplinnv>
- Statistisk sentralbyrå 2016b. KOSTRA – KOrmmune-STat-RApportering.
<http://www.ssb.no/offentlig-sektor/statistikker/kostrahoved>
- Statistisk sentralbyrå 2016c. Sysselsetting, registerbasert. <http://www.ssb.no/regsyst>
- Statistisk sentralbyrå 2016d. Befolkningens utdanningsnivå.
<http://www.ssb.no/utniv>
- Statistisk sentralbyrå 2016e. Innvandrere etter innvandringsgrunn.
<http://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvgrunn>

- Statistisk sentralbyrå 2017a. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/flere-innvandrere-i-arbeid-eller-utdanning-etter-introduksjonsprogram>
- Statistisk sentralbyrå 2017b. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/flest-i-arbeid-og-utdanning-blant-flyktninger-fra-etioopia-og-eritrea>
- Statistisk sentralbyrå 2018a. Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Årlig, deltakere. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/6-av-10-i-arbeid-eller-utdanning-et-ar-etter-endt-introduksjonsprogram>
- Statistisk sentralbyrå 2018b. Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger. <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/statistikker/ifhus>
- Statistisk sentralbyrå 2019a. Norskopplæring for voksne innvandrere. <https://www.ssb.no/utdanning/statistikker/nopplinnv>
- Statistisk sentralbyrå 2019b. Sysselsetting blant innvandrere, registerbasert. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/innvregsys/aar>
- Stortingsmelding nr. 16 (2015–2016) «Fra utenforskap til ny sjanse — Samordnet innsats for voksnes læring». Kunnskapsdepartementet, 2016. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20152016/id2476199/>
- Tronstad, K. R. (2015). Introduksjonsprogram for flyktninger i norske kommuner (NIBR-rapport 2015/2). Hentet fra <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NIBR/Publikasjoner/Publikasjoner-norsk/Introduksjonsprogram-for-flyktninger-i-norske-kommuner>)
- Tønnesen, Marianne og Synøve Andersen (2019). Bosettingskommune og integrering blant voksne flyktninger. Rapporter 2019/13, Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/en/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/387492?ts=16af7e8bc10>
- Villund, Ole (2014): Overkvalifisering blant innvandrere 2007-2012. Rapport 2014/28, Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/overkvalifisering-blant-innvandrere-2007-2012>
- Østby, Lars (2015): Flyktninger i Norge. Artikkel, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/flyktninger-i-norge>

Vedlegg A: Mer om datakilder

Deltakere

SSBs statistikk over deltakere i introduksjonsordningen var fram til og med 2016 basert på registrering av deltakere i introduksjonsordningen i KOSTRA-skjema 11B. Fra og med tall for 2017 er statistikken basert på data fra Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR) hos Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Mer informasjon om NIR: <https://www.imdi.no/nir-og-bosetting/nir/>.

I tillegg er opplysninger om kommunenes innrapportering av utbetaling av introduksjonsstønad innhentet fra A-ordningen (<https://www.altinn.no/a-ordningen/>). Dette benyttes for tall om utbetalt introduksjonsstønad og mottakere av denne.

Filene med informasjon om deltakerne i introduksjonsordningen hvert år er koblet til befolkningsfiler av 31.12. i rapporteringsåret.

Statistikken har fulltelling, det vil si at alle de kommuner som har deltakere i ordningen skal rapportere til NIR.

Tidligere deltakere

SSBs statistikk over tidligere deltakere baseres på KOSTRA-informasjon for alle årganger fram til og med de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Deretter vil også denne statistikken være basert på data fra Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR).

IMDi har frem til og med 2014 publisert resultater kun for deltakere med rett og plikt til introduksjonsprogram. NIR inneholder også data om personer som *kan* tilbys program, den såkalte «kan-gruppen». I KOSTRA-tallene er disse personene inkludert i populasjonen.

Vedlegg B: Vedleggstabeller kapittel 2

Tabell B 1 Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2016. Gjennomsnitt

	Alle husholdningstyper	Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	Andre husholdningstyper
Befolkningen 18-50 år¹						
Yrkesinntekt	607 100	298 400	730 400	960 100	359 600	678 800
Kapitalinntekter	28 500	10 100	24 000	53 300	15 500	32 800
Overføringer	112 900	60 300	79 500	148 800	154 600	196 100
Introduksjonsstønad	1 900	1 900	1 100	2 000	1 800	2 600
Familiestønader ²	12 900	900	400	25 700	44 600	7 400
Sosialhjelp	3 600	3 900	2 300	2 500	8 700	3 900
Bostøtte	1 800	1 800	900	1 100	6 000	1 400
Kvalifiseringsstønad	600	500	400	600	1 200	600
Studiestipend fra Lånekassen	5 200	5 000	8 000	3 400	4 000	9 800
Andre overføringer	86 800	46 300	66 400	113 500	88 400	170 400
Husholdningens samlede inntekt	748 500	368 800	833 900	1 162 200	529 800	907 700
Inntekt etter skatt	556 700	278 700	620 600	848 000	421 300	690 000
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	340 200	278 700	413 700	397 700	281 300	349 400
Antall personer i husholdningen	2,4	1,0	2,0	4,0	2,6	2,9
Antall husholdninger	1 325 262	503 942	148 262	431 112	101 015	140 931
Husholdninger med minst én deltaker i introduksjonsprogrammet i 2016³						
Yrkesinntekter	32 600	27 500	64 300	44 700	14 000	36 600
Kapitalinntekter	-	-	500	100	100	100
Overføringer	241 700	159 500	261 700	370 000	309 200	309 800
Introduksjonsstønad	148 200	111 900	183 700	211 800	113 700	212 800
Familiestønader ²	16 300	200	1 800	36 000	74 700	6 500
Sosialhjelp	38 300	21 400	30 300	69 400	56 700	43 800
Bostøtte	22 700	17 900	21 000	29 900	31 800	23 600
Kvalifiseringsstønad	1 500	1 000	3 200	2 100	1 300	2 500
Studiestipend fra Lånekassen	6 500	4 300	10 800	8 200	8 400	9 900
Andre overføringer	8 100	2 800	10 900	12 600	22 500	10 700
Husholdningens samlede inntekt	274 300	187 100	326 400	414 800	323 200	346 400
Inntekt etter skatt	247 700	165 800	287 600	378 600	304 100	311 600
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	169 300	165 800	191 700	162 600	184 500	177 400
Antall personer i husholdningen	2,3	1,0	2,0	4,7	3,1	2,6
Antall husholdninger	16 343	8 627	722	3 638	1 633	1 723

¹ Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

³ Husholdninger som har en eller flere deltakere i introduksjonsprogrammet, uavhengig av hovedinntektstakers alder.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 2 Registrerte husholdningsinntekter. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. Etter husholdningstype. 2016. Gjennomsnitt og prosent

	Alle husholdningstyper	Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	Andre husholdningstyper
Befolkningen 18-50 år¹						
Yrkesinntekt	81	81	88	83	68	75
Kapitalinntekter	4	3	3	5	3	4
Overføringer	15	16	10	13	29	22
Introduksjonsstønad	0	1	0	0	0	0
Familiestønader ²	2	0	0	2	8	1
Sosialhjelp	0	1	0	0	2	0
Bostøtte	0	0	0	0	1	0
Kvalifiseringsstønad	0	0	0	0	0	0
Studiestipend fra Lånekassen	1	1	1	0	1	1
Andre overføringer	12	13	8	10	17	19
Husholdningens samlede inntekt	748 517	368 833	833 898	1 162 184	529 783	907 734
Inntekt etter skatt	556 745	278 682	620 553	848 035	421 272	689 953
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	340 243	278 682	413 702	397 748	281 334	349 403
Antall personer i husholdningen	2,4	1,0	2,0	4,0	2,6	2,9
Antall observasjoner	1 325 262	503 942	148 262	431 112	101 015	140 931
Husholdninger med minst én deltaker i introduksjonsprogrammet i 2016³						
Yrkesinntekter	12	15	20	11	4	11
Kapitalinntekter	0	-0	0	0	0	0
Overføringer	88	85	80	89	96	89
Introduksjonsstønad	54	60	56	51	35	61
Familiestønader ²	6	0	1	9	23	2
Sosialhjelp	14	11	9	17	18	13
Bostøtte	8	10	6	7	10	7
Kvalifiseringsstønad	1	1	1	1	0	1
Studiestipend fra Lånekassen	2	2	3	2	3	3
Andre overføringer	3	1	3	3	7	3
Husholdningens samlede inntekt	274 334	187 073	326 408	414 844	323 205	346 426
Inntekt etter skatt	247 734	165 760	287 562	378 631	304 136	311 648
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	169 296	165 760	191 708	162 605	184 459	177 366
Antall personer i husholdningen	2,3	1,0	2,0	4,7	3,1	2,6
Antall observasjoner	16 343	8 627	722	3 638	1 633	1 723

¹ Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

³ Husholdninger som har en eller flere deltakere i introduksjonsprogrammet, uavhengig av hovedinntektstakers alder.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 3 Andel personer med sosialhjelp og bostøtte etter husholdningstype. Alle husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2016

Befolkningen 18-50 år¹	Sosialhjelp	Bostøtte	Antall personer i husholdningen
Alle husholdningstyper	7	7	3 194 643
Aleneboende	8	9	503 942
Par uten barn	5	4	296 524
Par med barn 0-17 år	4	4	1 731 364
Enslig forsørger	14	20	260 391
Andre husholdningstyper	8	6	402 422
Deltakere i introduksjons-programmet 2016²			
Alle husholdningstyper	69	87	36 786
Aleneboende	61	86	8 627
Par uten barn	68	86	1 444
Par med barn 0-17 år	83	89	17 171
Enslig forsørger	80	95	5 027
Andre husholdningstyper	70	82	4 517

¹ Husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.

² Husholdninger som har en eller flere deltakere i introduksjonsprogrammet, uavhengig av hovedinntektstakers alder.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg C: Vedleggstabeller kapittel 3

Tabell C 1 Status på arbeidsmarkedet. Befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2017. Antall og andel

	Antall			Prosent		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	2 232 219	1 146 988	1 085 231	100	100	100
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	1 871 851	976 270	895 581	84	85	83
Sysselsatt	1 527 479	822 532	704 947	68	72	65
Sysselsatt og under utdanning	206 128	84 870	121 258	9	7	11
Under utdanning	138 244	68 868	69 376	6	6	6
Registrert ledig / på tiltak	52 519	29 278	23 241	2	3	2
Registrert helt ledige	38 167	21 598	16 569	2	2	2
Andre arbeidssøkende	14 352	7 680	6 672	1	1	1
Annen eller ukjent status	307 849	141 440	166 409	14	12	15
Nedsatt arbeidsevne, på tiltak	22 585	11 040	11 545	1	1	1
Arbeidsavklaringspenger	47 412	19 754	27 658	2	2	3
Andre helserelaterte ytelser	81 075	36 919	44 156	4	3	4
Kontantstøtte / overgangsstønad	4 825	189	4 636	0	0	0
Sosialhjelp	15 107	8 613	6 494	1	1	1
Andre grupper (inkl. deltakere på intro)	4 894	2 003	2 891	0	0	0
Ukjent status	131 951	62 922	69 029	6	5	6

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 2 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017. Antall og andel

	Antall			Prosent		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	4 752	2 706	2 046	100	100	100
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	2 944	1 932	1 012	62	71	49
Sysselsatt	1 498	1 055	443	32	39	22
Sysselsatt og under utdanning	635	418	217	13	15	11
Under utdanning	811	459	352	17	17	17
Registrert ledig / på tiltak	482	254	228	10	9	11
Registrert helt ledige	257	129	128	5	5	6
Andre arbeidssøkende	225	125	100	5	5	5
Annen eller ukjent status	1 326	520	806	28	19	39
Nedsatt arbeidsevne, på tiltak	132	66	66	3	2	3
Arbeidsavklaringspenger	77	42	35	2	2	2
Andre helserelaterte ytelser	31	19	12	1	1	1
Kontantstøtte / overgangsstønad	58	2	56	1	0	3
Sosialhjelp	446	172	274	9	6	13
Andre grupper (inkl. deltakere på intro)	75	34	41	2	1	2
Ukjent status	507	185	322	11	7	16

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 3 Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og utvalgt landbakgrunn. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017. Prosent

	I alt	Afghani- stan					
		Somalia	Eritrea	Syria	Sudan	Etiopia	stan
I alt							
Sysselsatt / under utdanning	62	51	73	62	63	73	55
Annen eller ukjent status	10	38	19	27	23	19	35
Registrert ledig / på tiltak	28	11	8	11	14	8	10
Menn							
Sysselsatt / under utdanning	71	66	81	66	70	77	78
Annen eller ukjent status	9	24	12	24	15	12	15
Registrert ledig / på tiltak	19	10	6	10	15	11	7
Kvinner							
Sysselsatt / under utdanning	49	33	60	52	49	68	43
Annen eller ukjent status	11	55	30	36	38	27	45
Registrert ledig / på tiltak	39	12	10	12	12	5	12

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 4 Status på arbeidsmarkedet etter kjønn og utvalgt landbakgrunn. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017. Prosent

	Tidligere deltakere				Kurs/tiltak						
	Antall	Norskopplæring med samfunnskunnskap	Språkpraksis	Godkjennings utdanning	Arbeid	Arbeidspraksis	Yrkesprøving	Kurs i regi av kommune /stat	Grunnskole	Videregående	Annet kurs
I alt	4 752	3 705	1 462	150	548	1 069	70	1 464	117	309	960
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	2 944	2 162	842	104	433	726	44	878	776	267	176
Sysselsatt	1 498	1 170	457	42	293	455	32	453	223	66	587
Sysselsatt og under utdanning	635	434	150	22	88	141	6	194	240	100	251
Under utdanning	811	558	235	40	52	130	6	231	313	101	338
Registrert ledig / på tiltak	482	411	200	17	43	107	10	159	71	13	194
Annen status	819	701	264	11	40	152	11	236	130	12	353
Ukjent status	507	431	156	18	32	84	5	191	140	17	237

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 5 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, etter sluttårsak. Per november 2017. Antall og prosent

	I alt	Avsluttet på grunn av			Avbrutt på grunn av flytting	Avbrutt på grunn av uteblivelse	Fravær på grunn av permisjon og deretter ikke deltatt i programmet		Fravær på grunn av sykdom og deretter ikke deltatt i programmet	Ingen registrering ved utgangen av år	
		av endt program	av lønnet arbeid	av overgang til utdanning			i programmet	ikke deltatt i programmet		årsaker	ved utgangen av år
I alt	4 752	3 644	351	409	89	61	41	44	98	15	
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	62	60	82	85	46	33	27	5	28	20	
Sysselsatt	32	31	71	11	22	25	10	2	20	7	
Sysselsatt og under utdanning	13	12	7	38	7	5	5	-	3	7	
Under utdanning	17	17	5	36	17	3	12	2	4	7	
Registrert ledig / på tiltak	10	11	10	3	9	3	12	7	17	7	
Annen status	17	19	3	3	12	26	27	75	33	33	
Ukjent status	11	10	5	8	33	38	34	14	22	40	

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell C 6 Avtalt arbeidstid. Befolkningen 20-50 år og personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, status per november 2017. Antall og andel

	I alt	Menn	Kvinner
Antall, befolkningen 20-50 år	1 668 609	863 811	804 798
Andel			
1-9 timer	7	5	8
10-19 timer	8	5	10
20-29 timer	9	6	12
30-34 timer	7	5	9
35-37 timer	61	69	53
38 timer eller mer	9	10	8
Antall, personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016	2 095	1 443	652
Andel			
1-9 timer	19	16	24
10-19 timer	20	18	26
20-29 timer	20	18	22
30-34 timer	9	9	9
35-37 timer	23	27	13
38 timer eller mer	10	12	6

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg D: Vedleggstabeller kapittel 4

Tabell D 1 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009. 2010-2017.
Antall

Korhort-2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
I alt	1 758	1 741	1 727	1 715	1 707	1 689	1 668	1 649
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	1 059	1 064	1 045	1 010	966	943	910	912
Sysselsatt	817	854	867	851	829	820	805	833
Sysselsatt og under utdanning	143	123	95	84	73	65	62	48
Under utdanning	99	87	83	75	64	58	43	31
Registrert ledig / på tiltak	240	184	156	165	165	135	131	95
Annen status	350	383	396	406	417	465	480	481
Ukjent status	109	110	130	134	159	146	147	161
Korhort-2006								
I alt	2 689	2 666	2 655	2 633	2 618	2 584	2 548	2 523
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	1 689	1 704	1 662	1 637	1 626	1 530	1 521	1 509
Sysselsatt	1 367	1 404	1 395	1 419	1 444	1 367	1 367	1 354
Sysselsatt og under utdanning	195	171	163	119	110	97	81	87
Under utdanning	127	129	104	99	72	66	73	68
Registrert ledig / på tiltak	375	277	279	247	218	218	193	159
Annen status	470	541	520	564	569	632	627	644
Ukjent status	155	144	194	185	205	204	207	211
Korhort-2007								
I alt	2 563	2 551	2 525	2 510	2 492	2 458	2 441	2 412
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	1 642	1 600	1 589	1 577	1 531	1 453	1 453	1 408
Sysselsatt	1 244	1 256	1 279	1 332	1 329	1 247	1 262	1 257
Sysselsatt og under utdanning	235	222	182	125	115	118	103	89
Under utdanning	163	122	128	120	87	88	88	62
Registrert ledig / på tiltak	353	269	258	220	221	246	209	194
Annen status	428	517	531	543	560	586	593	620
Ukjent status	140	165	147	170	180	173	186	190
Korhort-2008								
I alt	2 308	2 288	2 273	2 252	2 236	2 213	2 189	2 172
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	1 430	1 466	1 487	1 419	1 394	1 365	1 333	1 298
Sysselsatt	995	1 092	1 155	1 145	1 178	1 151	1 153	1 153
Sysselsatt og under utdanning	230	212	174	153	124	112	100	90
Under utdanning	205	162	158	121	92	102	80	55
Registrert ledig / på tiltak	326	240	209	243	230	196	180	156
Annen status	398	440	444	438	446	483	505	538
Ukjent status	154	142	133	152	166	169	171	180
Korhort-2009								
I alt	2 420	2 406	2 393	2 369	2 351	2 320	2 287	2 267
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	1 460	1 525	1 500	1 484	1 440	1 367	1 365	1 368
Sysselsatt	916	1 028	1 091	1 152	1 160	1 138	1 172	1 191
Sysselsatt og under utdanning	229	248	231	172	146	125	101	101
Under utdanning	315	249	178	160	134	104	92	76
Registrert ledig / på tiltak	348	248	248	256	250	253	198	199
Annen status	426	474	481	466	484	509	515	503
Ukjent status	186	159	164	163	177	191	209	197

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell D 2 Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009 (kohort 2005 - 2009). 2010-2017. Prosent

Kohort-2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	60	61	61	59	57	56	55	55
Sysselsatt	46	49	50	50	49	49	48	51
Sysselsatt og under utdanning	8	7	6	5	4	4	4	3
Under utdanning	6	5	5	4	4	3	3	2
Registrert ledig / på tiltak	14	11	9	10	10	8	8	6
Annen status	20	22	23	24	24	28	29	29
Ukjent status	6	6	8	8	9	9	9	10
Kohort-2006								
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	63	64	63	62	62	59	60	60
Sysselsatt	51	53	53	54	55	53	54	54
Sysselsatt og under utdanning	7	6	6	5	4	4	3	3
Under utdanning	5	5	4	4	3	3	3	3
Registrert ledig / på tiltak	14	10	11	9	8	8	8	6
Annen status	17	20	20	21	22	24	25	26
Ukjent status	6	5	7	7	8	8	8	8
Kohort-2007								
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	64	63	63	63	61	59	60	58
Sysselsatt	49	49	51	53	53	51	52	52
Sysselsatt og under utdanning	9	9	7	5	5	5	4	4
Under utdanning	6	5	5	5	3	4	4	3
Registrert ledig / på tiltak	14	11	10	9	9	10	9	8
Annen status	17	20	21	22	22	24	24	26
Ukjent status	5	6	6	7	7	7	8	8
Kohort-2008								
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	62	64	65	63	62	62	61	60
Sysselsatt	43	48	51	51	53	52	53	53
Sysselsatt og under utdanning	10	9	8	7	6	5	5	4
Under utdanning	9	7	7	5	4	5	4	3
Registrert ledig / på tiltak	14	10	9	11	10	9	8	7
Annen status	17	19	20	19	20	22	23	25
Ukjent status	7	6	6	7	7	8	8	8
Kohort-2009								
Aktive (sysselsatt / under utdanning)	60	63	63	63	61	59	60	60
Sysselsatt	38	43	46	49	49	49	51	53
Sysselsatt og under utdanning	9	10	10	7	6	5	4	4
Under utdanning	13	10	7	7	6	4	4	3
Registrert ledig / på tiltak	14	10	10	11	11	11	9	9
Annen status	18	20	20	20	21	22	23	22
Ukjent status	8	7	7	7	8	8	9	9

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg E: Vedleggstabeller kapittel 5

Tabell E 1 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Hele befolkningen 20-66 år i november 2017. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt

Befolkningen 20-66 år¹	
Yrkesinntekt	77
Kapitalinntekter	5
Overføringer	18
Stipend	0
Familiestønader ²	1
Sosialhjelp	0
Bostøtte	0
Kvalifiseringsstønad	0
Andre overføringer	17
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	26
Husholdningens samlede inntekt (andel)	100
Samlet inntekt	840 000
Sum beregnet skatt og svalbardskatt	216 300
Inntekt etter skatt	618 000
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	388 175
Antall personer i husholdningen	2,3
Antall husholdninger	1 963 013

¹ Alder i 2017.

² Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Tabell E 2 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017

Kohort-2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yrkesinntekt	57	57	60	62	62	62	62	66
Kapitalinntekter	-	-	-	-	-	1	2	1
Overføringer	43	42	39	38	38	38	36	34
Stipend	1	1	1	1	1	1	1	1
Familiestønader ¹	6	6	5	5	5	4	3	4
Sosialhjelp	6	6	6	6	6	6	5	5
Bostøtte	2	3	2	2	2	2	2	2
Kvalifiseringsstønad	3	3	2	2	1	1	1	1
Andre overføringer	25	23	23	22	23	24	24	21
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	17	17	18	18	18	19	19	19
Husholdningens samlede inntekt (andel)	100	100	100	100	100	100	100	100
Samlet inntekt	414 600	430 100	451 200	479 500	482 500	506 700	528 000	430 100
Utlignet skatt	69 600	73 800	80 600	87 200	87 700	94 100	98 100	73 800
Inntekt etter skatt	342 700	353 400	367 400	389 000	391 300	408 400	425 400	353 400
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	202 100	205 900	215 100	224 500	223 800	229 700	236 300	205 900
Antall personer i husholdningen	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0
Antall husholdninger	1 295	1 261	1 233	1 220	1 202	1 179	1 173	1 148

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell E 3 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017

Kohort-2006	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yrkesinntekt	57	59	61	62	62	63	66	67
Kapitalinntekter	-	-	-	-	1	1	1	1
Overføringer	43	41	38	38	37	36	34	32
Stipend	2	1	1	1	1	1	1	1
Familiestønader ¹	7	7	6	6	5	4	4	4
Sosialhjelp	6	6	5	6	6	5	5	5
Bostøtte	2	2	2	2	2	2	2	2
Kvalifiseringsstønad	3	3	2	2	1	1	1	1
Andre overføringer	23	22	22	21	22	23	21	19
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	17	17	17	17	17	18	18	18
Husholdningens samlede inntekt (andel)	100	100	100	100	100	100	100	100
Samlet inntekt	425 200	449 300	469 200	485 000	494 800	517 200	536 800	544 300
Utlignet skatt	70 800	76 200	81 000	84 200	86 300	93 100	97 600	98 900
Inntekt etter skatt	352 300	370 600	385 600	398 000	405 500	420 300	434 900	440 800
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	203 300	209 100	213 400	219 500	223 300	229 100	237 000	242 200
Antall personer i husholdningen	3,0	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1
Antall husholdninger	1 977	1 956	1 924	1 880	1 889	1 862	1 826	1 793

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell E 4 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017

Kohort-2007	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yrkesinntekt	55	58	60	62	63	63	63	65
Kapitalinntekter	-	-	-	-	-	1	-	1
Overføringer	45	42	40	38	37	37	36	34
Stipend	2	2	1	1	1	1	1	1
Familiestønader ¹	8	7	7	6	6	4	4	4
Sosialhjelp	7	6	6	7	6	6	6	6
Bostøtte	3	3	2	2	2	2	2	2
Kvalifiseringsstønad	4	4	2	2	2	2	1	1
Andre overføringer	21	20	22	20	20	22	22	20
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	16	17	17	17	17	18	18	18
Husholdningens samlede inntekt (andel)	100	100	100	100	100	100	100	100
Samlet inntekt	414 400	428 600	449 800	475 300	494 900	511 000	525 700	539 700
Utlignet skatt	65 800	70 900	75 400	81 500	85 600	89 700	92 400	95 700
Inntekt etter skatt	346 800	355 400	371 800	390 800	406 100	417 700	429 100	439 200
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	200 900	204 300	209 700	219 300	225 200	230 000	235 300	240 400
Antall personer i husholdningen	3,0	3	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	3,1
Antall husholdninger	1 817	1 798	1 804	1 762	1 738	1 701	1 676	1 626

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell E 5 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017

Kohort-2008	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yrkesinntekt	51	55	59	61	62	62	64	65
Kapitalinntekter	-	-	-	-	-	-	1	1
Overføringer	49	44	40	38	38	37	35	34
Stipend	3	2	2	1	1	1	1	1
Familiestønader ¹	8	7	7	6	6	4	4	4
Sosialhjelp	8	8	7	7	7	6	6	6
Bostøtte	3	3	3	2	3	2	3	2
Kvalifiseringsstønad	6	5	3	2	1	1	1	1
Andre overføringer	21	19	18	20	20	23	20	20
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	15	16	17	17	17	18	18	17
Husholdningens samlede inntekt (andel)	100	100	100	100	100	100	100	100
Samlet inntekt	393 400	415 900	445 900	468 800	480 600	502 800	526 800	540 000
Utlignet skatt	57 300	65 200	73 900	79 100	81 900	88 200	92 400	94 400
Inntekt etter skatt	334 600	348 700	369 700	386 800	395 400	410 700	430 000	441 400
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	198 500	203 900	212 500	220 100	222 300	230 200	237 500	241 400
Antall personer i husholdningen	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Antall husholdninger	1 524	1 508	1 540	1 538	1 543	1 523	1 477	1 464

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell E 6 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017

Kohort-2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yrkesinntekt	46	52	55	58	60	62	64	66
Kapitalinntekter	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføringer	54	48	45	41	40	38	36	33
Stipend	4	4	3	2	2	1	1	1
Familiestønader ¹	8	8	7	7	6	4	4	4
Sosialhjelp	11	9	8	8	7	7	6	6
Bøstøtte	4	4	4	3	3	3	3	2
Kvalifiseringsstønad	6	6	4	2	2	2	2	1
Andre overføringer	21	17	19	19	20	21	20	19
Husholdningens utlignede skatt (og negative overføringer)	13	14	15	16	16	17	17	18
Husholdningens samlede inntekt (andel)	100	100	100	100	100	100	100	100
Samlet inntekt	358 400	384 800	408 800	433 600	450 300	473 700	500 800	520 000
Utlignet skatt	45 400	55 400	63 200	69 600	73 100	80 500	86 500	91 200
Inntekt etter skatt	311 900	327 800	343 700	362 000	374 800	390 400	411 000	425 100
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	190 200	197 500	204 900	212 000	217 300	224 900	232 700	239 900
Antall personer i husholdningen	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0
Antall husholdninger	1 511	1 557	1 584	1 572	1 579	1 526	1 509	1 496

¹ Barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslig forsørger, som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.
Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell E 7 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009. Kroner. 2010-2017

År	kohort-2005	kohort-2006	kohort-2007	kohort-2008	kohort-2009
2010	202 600	200 800	200 400	195 600	188 900
2011	206 900	206 000	202 200	201 400	192 900
2012	215 100	211 600	210 000	210 300	202 000
2013	222 300	218 200	217 300	217 600	210 800
2014	224 400	223 000	224 900	221 600	215 600
2015	229 100	229 900	229 100	230 900	222 800
2016	235 000	235 600	234 300	236 800	228 900
2017	241 200	243 100	242 600	242 200	239 600

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 1 Status på arbeidsmarked etter kjønn og utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent

		Antall	Aktive (sysselsatt / under utdanning)	Sysselsatt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Andel i prosent		
							Registrert ledig / på tiltak	Ukjent	Annet
Tidligere deltakere									
Begge kjønn	I alt	36 979	63	46	9	8	9	8	20
	Grunnskolenivå	18 713	62	44	9	9	9	8	21
	Videregående skolenivå	6 061	75	58	10	7	7	6	12
	Universitets- og høgskolenivå	6 507	69	50	12	7	8	7	16
	Uoppgitt/ ingen utdanning	5 698	45	36	4	5	10	14	31
Menn	I alt	20 226	69	53	9	6	9	7	16
	Grunnskolenivå	10 443	68	52	9	7	9	7	17
	Videregående skolenivå	3 219	76	60	10	6	7	5	12
	Universitets- og høgskolenivå	4 085	70	51	12	7	9	6	15
	Uoppgitt/ ingen utdanning	2 479	62	53	5	4	9	8	21
Kvinner	I alt	16 753	55	38	9	9	9	10	25
	Grunnskolenivå	8 270	54	34	9	11	10	10	27
	Videregående skolenivå	2 842	74	55	11	8	6	7	13
	Universitets- og høgskolenivå	2 422	68	48	12	9	7	8	16
	Uoppgitt/ ingen utdanning	3 219	33	23	3	6	11	18	38
Befolkningen 20-66 år									
Begge kjønn	I alt	3 247 697	80	69	7	4	2	5	13
	Grunnskolenivå	617 060	61	54	4	4	4	6	29
	Videregående skolenivå	1 249 382	82	72	6	4	2	3	13
	Universitets- og høgskolenivå	1 188 715	89	75	10	4	1	4	6
	Uoppgitt/ ingen utdanning	192 540	64	55	2	8	5	22	9
Menn	I alt	1 662 777	81	72	5	4	2	5	11
	Grunnskolenivå	336 765	66	58	4	3	4	5	25
	Videregående skolenivå	708 976	85	76	4	4	2	3	10
	Universitets- og høgskolenivå	505 921	90	77	8	4	2	4	5
	Uoppgitt/ ingen utdanning	111 115	71	63	1	7	4	18	7
Kvinner	I alt	1 584 920	78	65	8	4	2	6	15
	Grunnskolenivå	280 295	56	49	3	4	3	6	34
	Videregående skolenivå	540 406	78	66	7	5	1	4	16
	Universitets- og høgskolenivå	682 794	89	73	11	4	1	4	6
	Uoppgitt/ ingen utdanning	81 425	56	44	2	9	5	28	12

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 2 Status på arbeidsmarked etter landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017. Antall og prosent

		Andel i prosent							
		Antall	Aktive (sysselsatt og/eller under utdanning)	Syssel- satt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Registrert ledig / på tiltak	Ukjent	Annet
I alt	I alt	36 979	63	46	9	8	9	8	20
	1-3 år	8 814	63	34	14	15	10	9	18
	3-5 år	7 358	65	45	12	9	10	7	17
	5-8 år	9 784	64	51	7	6	9	8	19
	8 år og mer	11 023	59	53	4	3	7	9	25
Somalia	I alt	7 635	51	35	6	9	11	11	27
	1-3 år	2 449	53	29	9	15	11	10	26
	3-5 år	1 688	54	37	8	9	13	9	25
	5-8 år	1 494	50	39	5	6	12	12	26
	8 år og mer	2 004	45	39	3	4	10	14	31
Eritrea	I alt	6 327	76	53	15	9	7	5	12
	1-3 år	2 125	74	37	21	16	8	6	12
	3-5 år	1 970	77	56	14	7	7	5	11
	5-8 år	1 882	79	65	10	4	6	4	11
	8 år og mer	350	77	70	6	2	5	2	16
Afghanistan	I alt	3 793	65	49	9	7	8	9	18
	1-3 år	530	58	25	15	18	10	10	23
	3-5 år	766	65	40	16	9	7	10	18
	5-8 år	1 129	69	52	9	8	8	8	14
	8 år og mer	1 368	65	60	4	2	6	8	20
Irak	I alt	3 007	50	40	4	6	10	11	28
	1-3 år	220	55	35	6	15	14	11	20
	3-5 år	360	53	38	6	9	13	12	23
	5-8 år	1 168	52	42	5	5	11	11	26
	8 år og mer	1 259	46	41	2	4	8	12	34
Myanmar	I alt	1 854	75	63	7	5	6	5	14
	1-3 år	109	71	42	10	18	9	8	12
	3-5 år	275	75	48	17	10	8	5	12
	5-8 år	602	74	65	7	3	6	5	15
	8 år og mer	868	75	70	3	2	5	5	14
Etiopia	I alt	1 820	73	51	14	8	8	6	14
	1-3 år	514	73	38	20	15	9	7	12
	3-5 år	433	73	48	18	7	8	6	13
	5-8 år	575	72	59	10	4	8	5	15
	8 år og mer	298	73	61	9	3	5	5	17
Iran	I alt	1 665	64	42	11	10	7	7	23
	1-3 år	413	65	32	16	17	9	9	17
	3-5 år	429	69	42	16	12	7	7	17
	5-8 år	341	65	45	10	11	6	6	23
	8 år og mer	482	56	49	5	2	6	5	33
Russland	I alt	1 664	54	48	2	4	10	8	29
	1-3 år	95	52	41	4	6	13	13	23
	3-5 år	130	50	35	3	12	13	8	29
	5-8 år	297	54	45	2	6	14	7	25
	8 år og mer	1 142	54	51	2	2	8	7	31
Syria	I alt	1 340	61	42	8	11	11	10	17
	1-3 år	1 074	62	41	9	12	11	11	16
	3-5 år	118	58	43	9	6	14	8	20
	5-8 år	64	59	50	-	6	14	8	19
	8 år og mer	84	52	48	-	4	11	10	27
Det palestinske området	I alt	1 176	47	38	3	6	12	14	28
	1-3 år	41	46	39	-	7	7	29	17
	3-5 år	134	40	31	5	4	14	20	25
	5-8 år	710	49	39	3	7	11	15	25
	8 år og mer	291	45	39	1	4	11	7	37
Sudan	I alt	1 152	67	42	12	13	13	8	13
	1-3 år	574	65	34	15	16	14	8	13
	3-5 år	303	70	45	12	14	14	7	9
	5-8 år	181	65	50	7	8	9	9	17
	8 år og mer	94	69	68	-	-	6	11	14
Andre	I alt	5 546	66	52	8	6	8	7	19
	1-3 år	670	67	32	17	18	8	10	15
	3-5 år	752	64	42	13	9	11	7	18
	5-8 år	1 341	67	52	8	6	9	8	16
	8 år og mer	2 783	66	58	5	2	6	7	21

		Andel i prosent								
		Antall	Aktive (sysselsatt og/eller under utdanning)	Syssel- satt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Registrert ledig / på tiltak	Ukjent	Annet	
Menn i alt	I alt	20 226	69	53	9	6	9	7	16	
	1-3 år	4 902	72	42	16	14	9	6	12	
	3-5 år	3 893	73	55	12	6	9	5	12	
	5-8 år	5 299	70	59	7	4	9	7	15	
	8 år og mer	6 132	61	56	3	2	8	8	23	
Somalia	I alt	4 233	63	48	7	8	10	8	18	
	1-3 år	1 332	69	42	12	15	10	6	16	
	3-5 år	953	69	53	9	7	11	6	14	
	5-8 år	735	64	54	5	5	11	10	16	
	8 år og mer	1 213	51	46	3	2	11	12	26	
Eritrea	I alt	3 628	81	59	15	8	6	4	8	
	1-3 år	1 222	81	42	22	17	7	5	7	
	3-5 år	1 108	82	64	13	5	6	3	9	
	5-8 år	1 114	82	69	10	3	6	4	8	
	8 år og mer	184	82	77	3	2	4	1	13	
Afghanistan	I alt	2 205	76	61	10	4	7	6	12	
	1-3 år	205	79	37	28	14	5	3	13	
	3-5 år	408	76	52	20	4	7	8	9	
	5-8 år	707	79	66	8	4	7	6	8	
	8 år og mer	885	73	68	4	1	6	5	16	
Irak	I alt	1 485	56	48	4	4	9	9	26	
	1-3 år	94	62	41	6	14	13	10	16	
	3-5 år	155	65	50	6	8	10	5	20	
	5-8 år	641	60	51	5	4	10	9	21	
	8 år og mer	595	49	45	2	2	8	10	33	
Myanmar	I alt	932	76	67	5	4	6	4	13	
	1-3 år	39	72	46	10	15	5	8	15	
	3-5 år	119	79	55	12	12	8	3	11	
	5-8 år	256	77	67	7	3	4	4	16	
	8 år og mer	518	75	72	2	2	7	5	12	
Etioopia	I alt	906	77	56	14	7	9	4	10	
	1-3 år	263	79	45	20	14	11	2	8	
	3-5 år	199	75	53	18	5	11	5	9	
	5-8 år	285	79	64	9	5	8	4	9	
	8 år og mer	159	76	65	8	3	4	6	14	
Iran	I alt	864	67	49	10	7	8	6	20	
	1-3 år	202	66	39	16	11	11	8	14	
	3-5 år	236	73	53	14	7	8	5	14	
	5-8 år	183	70	54	7	9	6	5	19	
	8 år og mer	243	58	50	5	2	7	4	31	
Russland	I alt	773	50	46	1	3	9	8	33	
	1-3 år	27	56	44	-	11	-	-	30	
	3-5 år	61	51	38	-	11	11	7	31	
	5-8 år	101	49	45	-	-	18	5	29	
	8 år og mer	584	50	47	1	2	8	8	34	
Syria	I alt	952	66	47	9	10	11	8	16	
	1-3 år	795	67	46	9	11	10	8	16	
	3-5 år	86	65	49	9	7	14	8	13	
	5-8 år	26	65	62	-	-	12	-	19	
	8 år og mer	45	49	49	-	-	18	7	27	
Det palestinske området	I alt	792	50	44	2	4	11	10	28	
	1-3 år	11	64	55	-	-	-	-	-	
	3-5 år	52	54	48	6	-	8	12	27	
	5-8 år	494	51	44	3	5	12	12	25	
	8 år og mer	235	46	41	1	4	11	5	37	
Sudan	I alt	796	69	48	11	10	14	6	11	
	1-3 år	410	70	43	14	13	15	4	11	
	3-5 år	199	71	51	10	11	17	5	7	
	5-8 år	126	66	54	6	6	10	9	16	
	8 år og mer	61	69	69	-	-	7	11	13	
Andre	I alt	2 660	68	55	8	5	8	7	18	
	1-3 år	302	72	36	20	16	7	7	14	
	3-5 år	317	68	48	14	7	9	5	18	
	5-8 år	631	67	55	7	5	9	8	17	
	8 år og mer	1 410	67	60	4	2	7	7	19	

		Andel i prosent							
		Antall	Aktive (sysselsatt og/eller under utdanning)	Syssel- satt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Registrert ledig / på tiltak	Ukjent	Annet
Kvinner i alt	I alt	16 753	55	38	9	9	9	10	25
	1-3 år	3 912	52	24	11	17	11	13	25
	3-5 år	3 465	56	33	12	11	11	10	23
	5-8 år	4 485	58	42	8	8	10	10	23
	8 år og mer	4 891	56	48	5	3	6	10	28
Somalia	I alt	3 402	35	19	5	11	12	15	38
	1-3 år	1 117	34	13	5	16	12	16	38
	3-5 år	735	35	16	7	12	14	13	38
	5-8 år	759	37	24	5	8	12	15	35
	8 år og mer	791	36	27	3	6	8	18	38
Eritrea	I alt	2 699	70	46	15	9	8	6	16
	1-3 år	903	64	31	19	14	10	7	19
	3-5 år	862	71	46	16	9	8	7	14
	5-8 år	768	75	59	10	6	7	4	15
	8 år og mer	166	72	61	8	2	6	2	20
Afghanistan	I alt	1 588	51	31	8	12	9	13	28
	1-3 år	325	45	18	6	20	12	14	29
	3-5 år	358	51	26	11	15	8	12	28
	5-8 år	422	53	29	11	13	11	11	25
	8 år og mer	483	52	45	5	3	5	14	28
Irak	I alt	1 522	44	33	4	7	11	13	31
	1-3 år	126	50	29	6	15	14	12	24
	3-5 år	205	44	29	6	9	14	17	25
	5-8 år	527	44	31	5	8	12	13	31
	8 år og mer	664	44	37	3	5	9	13	34
Myanmar	I alt	922	73	59	9	5	6	6	15
	1-3 år	70	70	40	10	20	11	9	10
	3-5 år	156	71	42	21	8	8	8	13
	5-8 år	346	73	63	7	3	7	5	15
	8 år og mer	350	75	67	5	3	2	6	16
Etioopia	I alt	914	68	46	15	8	7	7	18
	1-3 år	251	66	31	19	16	7	12	16
	3-5 år	234	72	45	18	9	6	6	16
	5-8 år	290	66	53	10	3	8	6	20
	8 år og mer	139	70	55	11	4	6	4	21
Iran	I alt	801	60	34	13	13	6	8	26
	1-3 år	211	64	25	16	23	7	9	20
	3-5 år	193	65	28	18	18	6	8	21
	5-8 år	158	59	34	13	12	7	6	27
	8 år og mer	239	54	47	5	2	4	6	36
Russland	I alt	891	57	49	3	4	10	8	26
	1-3 år	68	50	40	6	4	15	15	21
	3-5 år	69	49	33	4	12	14	9	28
	5-8 år	s196	56	46	2	8	12	9	23
	8 år og mer	558	59	54	2	2	8	6	27
Syria	I alt	388	51	31	7	12	12	16	21
	1-3 år	279	51	28	8	14	12	19	18
	3-5 år	32	41	28	-	-	13	-	41
	5-8 år	38	55	42	-	11	16	11	18
	8 år og mer	39	56	46	-	8	-	13	28
Det palestinske området	I alt	384	39	27	4	9	12	23	26
	1-3 år	30	40	33	-	-	-	33	20
	3-5 år	82	32	21	5	6	18	26	24
	5-8 år	216	42	27	4	11	11	22	25
	8 år og mer	56	38	30	-	5	11	16	36
Sudan	I alt	356	61	29	14	18	9	13	17
	1-3 år	164	52	14	16	23	12	16	20
	3-5 år	104	69	33	16	20	7	11	13
	5-8 år	55	64	42	9	13	9	9	18
	8 år og mer	33	70	67	-	-	-	9	15
Andre	I alt	2 886	65	49	9	7	8	7	20
	1-3 år	368	63	29	14	20	9	12	17
	3-5 år	435	60	38	12	11	13	8	18
	5-8 år	710	67	50	9	7	9	8	16
	8 år og mer	1 373	65	57	7	2	6	6	23

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 3 Status på arbeidsmarked etter fylke og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet (4-delning). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent

		Antall	Aktive (sysselsatt og/eller under utdanning)	Sysselsatt	Sysselsatt og under utdanning	Andel i prosent	
						Under utdanning	Registrert ledig / på tiltak
Hele landet	I alt	36 979	63	46	9	8	9
	1-3 år	8 814	63	34	14	15	10
	3-5 år	7 358	65	45	12	9	10
	5-8 år	9 784	64	51	7	6	9
	8 år og mer	11 023	59	53	4	3	7
Oslo	I alt	6 277	56	40	8	8	9
	1-3 år	1 165	58	32	12	14	10
	3-5 år	1 124	59	39	11	9	11
	5-8 år	1 689	57	41	8	8	10
	8 år og mer	2 299	52	44	4	4	7
Akershus	I alt	3 934	66	50	9	7	7
	1-3 år	818	67	37	16	14	8
	3-5 år	773	67	51	8	8	8
	5-8 år	985	67	53	9	5	7
	8 år og mer	1 358	64	56	4	3	6
Hordaland	I alt	3 269	62	45	10	7	8
	1-3 år	849	63	35	16	13	8
	3-5 år	659	66	45	14	7	8
	5-8 år	906	60	48	8	5	9
	8 år og mer	855	59	52	5	2	7
Rogaland	I alt	3 029	64	47	9	8	10
	1-3 år	691	61	30	13	18	11
	3-5 år	597	68	44	15	9	9
	5-8 år	802	64	51	7	6	10
	8 år og mer	939	64	57	5	2	9
Buskerud	I alt	2 319	62	49	6	7	11
	1-3 år	443	60	35	12	14	14
	3-5 år	405	66	49	8	10	11
	5-8 år	580	66	54	7	5	11
	8 år og mer	891	59	54	3	2	9
Østfold	I alt	2 231	46	39	4	3	12
	1-3 år	346	52	40	6	6	14
	3-5 år	390	44	34	5	5	19
	5-8 år	602	45	39	3	3	13
	8 år og mer	893	45	41	2	2	9
Sør-Trøndelag	I alt	2 020	67	47	10	10	8
	1-3 år	559	64	33	14	16	8
	3-5 år	438	71	43	16	12	8
	5-8 år	532	67	52	8	7	10
	8 år og mer	491	67	60	4	3	4
Vest-Agder	I alt	1 824	61	45	8	9	8
	1-3 år	396	58	26	12	20	8
	3-5 år	343	64	41	13	10	10
	5-8 år	494	64	53	6	6	10
	8 år og mer	591	59	53	3	2	7
Nordland	I alt	1 691	71	51	13	7	10
	1-3 år	617	69	36	19	14	12
	3-5 år	371	71	47	16	8	10
	5-8 år	428	76	64	10	2	7
	8 år og mer	275	69	67	2	-	6
Telemark	I alt	1 576	63	40	10	12	10
	1-3 år	391	59	20	13	26	11
	3-5 år	368	61	32	18	12	10
	5-8 år	420	66	49	8	9	9
	8 år og mer	397	63	59	3	2	8
Oppland	I alt	1 331	68	46	11	11	8
	1-3 år	359	67	31	18	18	12
	3-5 år	315	70	47	13	10	10
	5-8 år	367	70	53	7	10	4
	8 år og mer	290	63	54	5	4	6

		Andel i prosent					
		Antall	Aktive (sysselsatt og/eller under utdanning)	Sysselsatt og		Under	
				Sysselsatt	under utdanning	utdanning	Registrert ledig / på tiltak
Møre og Romsdal	I alt	1 273	72	55	9	8	9
	1-3 år	426	65	36	14	15	13
	3-5 år	273	73	54	13	6	9
	5-8 år	302	78	70	4	4	7
	8 år og mer	272	75	71	2	3	5
Troms	I alt	1 232	74	57	12	5	6
	1-3 år	430	75	51	16	8	7
	3-5 år	269	74	56	10	7	7
	5-8 år	330	78	67	9	2	5
	8 år og mer	203	65	56	9	-	5
Vestfold	I alt	1 123	54	41	6	6	12
	1-3 år	216	56	36	10	11	7
	3-5 år	199	60	44	10	7	15
	5-8 år	307	50	37	6	7	15
	8 år og mer	401	51	46	2	3	11
Hedmark	I alt	1 059	63	45	10	8	8
	1-3 år	272	64	33	13	17	9
	3-5 år	229	67	44	15	8	4
	5-8 år	314	64	54	6	4	8
	8 år og mer	244	55	48	6	2	9
Nord-Trøndelag	I alt	927	72	51	10	11	8
	1-3 år	342	68	37	13	18	9
	3-5 år	189	75	50	13	12	7
	5-8 år	242	76	63	7	7	7
	8 år og mer	154	67	62	5	-	8
Aust-Agder	I alt	857	65	47	8	11	7
	1-3 år	165	61	17	13	30	9
	3-5 år	196	66	42	12	13	6
	5-8 år	201	70	56	8	6	7
	8 år og mer	295	65	60	3	1	5
Sogn og Fjordane	I alt	521	75	52	12	11	9
	1-3 år	191	70	30	16	24	15
	3-5 år	124	76	56	15	6	5
	5-8 år	135	83	70	10	4	5
	8 år og mer	71	75	69	4	1	8
Finnmark	I alt	480	75	61	8	6	9
	1-3 år	136	76	48	18	11	4
	3-5 år	94	72	60	9	4	13
	5-8 år	148	76	66	3	6	7
	8 år og mer	102	73	71	2	-	13

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 4 Status på arbeidsmarked etter fylke og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet (fire-delning). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent

	Antall	Aktive (sysselsatt og/eller under utdanning)	Andel i prosent					Ukjent	Annet
			Sysselsatt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Registrert ledig / på tiltak			
I alt	36 979	63	46	9	8	9	8	20	
Oslo	6 277	56	40	8	8	9	11	24	
Bergen	2 427	61	43	11	7	8	9	22	
Trondheim	1 579	66	45	10	10	7	9	18	
Kristiansand	1 189	59	44	7	8	8	7	26	
Stavanger	1 002	62	42	11	9	10	8	20	
Bærum	967	62	46	9	7	6	9	23	
Drammen	927	61	48	8	6	13	7	18	
Fredrikstad	844	44	35	4	5	13	9	34	
Skien	698	63	40	11	12	10	9	18	
Sandnes	588	64	47	11	6	10	5	21	
Tromsø	551	76	57	14	5	5	7	13	
Sarpsborg	525	39	34	3	2	14	13	35	
Skedsmo	463	62	48	7	6	10	7	22	
Bodø	454	72	56	13	3	6	9	13	
Asker	364	72	53	11	8	6	6	16	
1-3 år etter avsluttet introduksjonsprogram									
I alt	8 814	63	34	14	15	10	9	18	
Oslo	1 165	58	32	12	14	10	10	22	
Bergen	574	65	35	17	13	5	9	21	
Trondheim	412	60	31	13	17	8	13	19	
Kristiansand	219	59	26	14	19	5	10	27	
Stavanger	179	60	24	16	20	11	6	23	
Bærum	198	57	27	16	15	8	10	26	
Drammen	187	60	33	16	12	16	12	12	
Fredrikstad	106	48	27	13	8	18	13	21	
Skien	152	60	19	16	25	11	16	13	
Sandnes	102	59	26	15	18	9	6	26	
Tromsø	173	75	50	20	5	6	8	12	
Sarpsborg	95	46	41	1	4	14	14	26	
Skedsmo	114	61	42	9	10	13	6	20	
Bodø	142	76	48	23	6	8	7	9	
Asker	80	78	45	16	16	9	4	10	
3-5 år etter avsluttet introduksjonsprogram									
I alt	7 358	65	45	12	9	10	7	17	
Oslo	1 124	59	39	11	9	11	10	21	
Bergen	482	66	44	14	8	9	9	17	
Trondheim	354	70	41	16	13	8	7	14	
Kristiansand	200	63	40	13	11	9	12	17	
Stavanger	195	73	44	18	11	9	5	12	
Bærum	179	65	46	8	10	4	9	22	
Drammen	151	64	46	11	7	13	5	19	
Fredrikstad	149	44	31	5	9	17	9	30	
Skien	160	66	31	21	14	13	7	15	
Sandnes	112	67	41	21	4	8	5	20	
Tromsø	131	76	56	12	8	6	6	11	
Sarpsborg	85	33	25	8	-	22	13	32	
Skedsmo	80	64	50	8	6	13	8	16	
Bodø	74	69	49	16	4	7	11	14	
Asker	72	64	50	8	6	11	6	19	

	Antall	Aktive (sysselsatt og/eller under utdanning)	Andel i prosent					Ukjent	Annet
			Sysselsatt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Registrert ledig / på tiltak			
5-8 år etter avsluttet introduksjonsprogram									
I alt	9 784	64	51	7	6	9	8	19	
Oslo	1 689	57	41	8	8	10	12	22	
Bergen	702	58	45	9	5	10	10	23	
Trondheim	418	67	49	9	8	9	9	15	
Kristiansand	343	61	48	6	7	10	6	24	
Stavanger	291	60	43	9	8	11	10	19	
Bærum	217	64	47	9	7	7	9	19	
Drammen	225	66	54	6	6	15	4	15	
Fredrikstad	220	42	33	4	5	15	6	36	
Skien	191	64	45	7	13	11	8	16	
Sandnes	157	65	48	10	7	13	4	18	
Tromsø	163	81	66	12	3	5	3	11	
Sarpsborg	150	37	33	3	2	17	11	34	
Skedsmo	129	61	45	10	6	7	6	26	
Bodø	148	74	63	10	-	5	9	11	
Asker	86	76	52	19	5	6	6	13	
8 år og mer etter avsluttet introduksjonsprogram									
I alt	11 023	59	53	4	3	7	9	25	
Oslo	2 299	52	44	4	4	7	13	28	
Bergen	669	56	50	4	3	8	9	28	
Trondheim	395	67	59	4	3	4	5	25	
Kristiansand	427	56	51	2	3	7	6	30	
Stavanger	337	58	50	6	2	10	8	23	
Bærum	373	62	55	6	2	5	8	24	
Drammen	364	57	53	3	2	11	8	24	
Fredrikstad	369	43	39	2	2	9	11	37	
Skien	195	62	58	3	-	7	5	27	
Sandnes	217	64	58	4	2	9	6	21	
Tromsø	84	67	55	12	-	-	13	19	
Sarpsborg	195	38	34	3	2	8	13	41	
Skedsmo	140	64	56	4	4	7	7	22	
Bodø	90	67	66	-	-	3	11	19	
Asker	126	71	60	5	7	-	8	19	

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

dTabell F 5 Yrkesgruppe etter kjønn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent

Yrkesgruppe	I alt		1-3 år		3-5 år		5-8 år		8 år og mer		Befolkningen 20-66 år							
	Begge kjønn	Menn	Kvin- ner	Begge kjønn	Menn	Kvin- ner	Begge kjønn	Menn	Kvin- ner	Begge kjønn	Menn	Kvin- ner						
Alle yrker	100	100	100	100	100	99	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Administrative ledere	1	1	-	-	1	-	1	1	-	1	2	-	2	2	1	9	11	7
Akademiske yrker	2	2	2	1	1	2	1	1	1	3	3	2	3	3	3	16	15	17
Høgskoleyrker	6	6	7	5	5	5	4	4	4	5	6	5	9	7	12	24	20	28
Kontoryrker	5	6	2	4	5	3	4	6	2	4	5	2	5	8	2	6	5	7
Salg og service	43	31	63	46	38	62	44	32	64	43	30	65	40	25	60	23	14	32
Primæryrker	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	0
Håndverkere	5	8	-	3	5	-	5	7	1	6	9	-	6	10	-	10	17	1
Operatører og sjåfører	15	24	2	14	20	1	17	25	2	15	23	2	16	26	2	7	11	2
Renholdere og hjelpearbeidere	23	22	24	27	25	27	24	24	26	23	22	24	19	19	20	5	4	5
Andre yrker	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 6 Yrkesgruppe etter kjønn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent

	I alt			1-3 år			3-5 år			5-8 år			8 år og mer		
	I alt	Heltids- nsatte	Deltids- ansatte	I alt	Heltids- ansatte	Deltids- ansatte	I alt	Heltids- ansatte	Deltids- ansatte	I alt	Heltids- ansatte	Deltids- ansatte	I alt	Heltids- ansatte	Deltids- ansatte
Begge kjønn															
I alt	100	48	52	100	34	66	100	45	55	100	50	50	100	57	43
Eritrea	100	41	59	100	28	72	100	42	58	100	50	50	100	56	44
Somalia	100	48	52	100	38	62	100	52	48	100	47	53	100	55	45
Afghanistan	100	57	43	100	36	64	100	47	53	100	58	42	100	65	35
Myanmar	100	51	49	100	32	68	100	45	55	100	45	55	100	58	42
Irak	100	53	47	100	35	65	100	46	54	100	54	46	100	55	45
Etiopia	100	44	56	100	30	70	100	39	61	100	50	50	100	58	42
Iran	100	47	53	100	32	68	100	49	51	100	49	51	100	58	43
Syria	100	48	52	100	47	53	100	47	53	100	58	42	100	54	46
Menn															
I alt	100	59	41	100	43	57	100	56	44	100	62	38	100	70	30
Eritrea	100	51	49	100	36	64	100	53	47	100	60	40	100	70	30
Somalia	100	58	42	100	47	53	100	62	38	100	59	41	100	66	34
Afghanistan	100	67	33	100	42	58	100	60	40	100	68	32	100	75	25
Myanmar	100	66	34	100	55	45	100	56	44	100	61	39	100	71	29
Irak	100	64	36	100	49	51	100	53	47	100	65	35	100	68	32
Etiopia	100	56	44	100	41	59	100	50	50	100	64	36	100	74	26
Iran	100	58	42	100	42	58	100	60	40	100	60	40	100	69	31
Syria	100	51	49	100	50	50	100	55	45	100	44	56	100	70	30
Kvinner															
I alt	100	31	69	100	17	83	100	25	75	100	33	67	100	40	60
Eritrea	100	25	75	100	14	86	100	23	77	100	33	67	100	38	62
Somalia	100	20	80	100	9	91	100	17	83	100	24	76	100	29	71
Afghanistan	100	31	69	100	26	74	100	19	81	100	30	70	100	41	59
Myanmar	100	35	65	100	17	83	100	37	63	100	33	67	100	38	62
Irak	100	38	62	100	21	79	100	38	62	100	35	65	100	43	57
Etiopia	100	30	70	100	16	84	100	29	71	100	34	66	100	40	60
Iran	100	33	67	100	19	81	100	30	70	100	34	66	100	45	55
Syria	100	36	64	100	32	68	100	18	82	100	71	29	100	37	63

Kilde: System for persondata og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 7 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt etter husholdningstype og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017. Gjennomsnitt og andel

	Alle husholdningstyper					Aleneboende					Par uten barn				
	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer
Yrkesinntekt	60	47	59	65	66	67	59	73	73	61	72	62	73	78	71
Kapitalinntekter	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Overføringer	39	53	41	35	33	33	41	27	26	39	28	38	27	22	29
Introduksjonsstønnad	1	4	2	1	0	0	0	0	-	-	3	8	4	2	0
Familiestønnader	4	5	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sosialhjelp	8	13	9	7	6	9	11	7	7	10	4	6	5	3	4
Bostøtte	3	5	3	2	2	3	4	3	2	4	1	2	2	1	1
Kvalifiseringsstønnad	2	4	3	2	1	3	5	3	2	1	1	3	2	1	1
Studiestipend fra Lånekassen	3	9	4	2	1	4	11	3	1	0	2	8	3	1	0
Samlet inntekt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Samlet inntekt	449 700	360 200	412 400	466 700	536 600	275 000	245 900	283 400	296 900	280 700	519 200	436 400	498 600	551 800	550 000
Inntekt etter skatt	376 300	318 700	349 600	385 100	436 200	225 600	212 200	230 800	236 800	225 600	417 400	370 600	405 800	435 400	435 300
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	230 100	212 300	227 700	236 900	240 800	225 600	212 200	230 800	236 800	225 600	278 300	247 100	270 500	290 200	290 200
Antall personer i husholdningen	2,7	2,4	2,5	2,7	3,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Antall husholdninger	26 074	6 388	5 343	6 816	7 527	10 535	3 169	2 366	2 668	2 332	1 342	256	252	404	430
	Par med barn 0-17 år					Enslig forsørger					Andre husholdningstyper				
	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer
Yrkesinntekt	63	45	59	65	70	31	15	26	36	43	64	48	60	65	70
Kapitalinntekter	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Overføringer	37	55	41	35	29	69	85	74	64	56	36	52	40	34	30
Introduksjonsstønnad	2	8	3	1	0	0	1	0	0	-	1	5	2	1	0
Familiestønnader	6	8	7	6	5	10	11	11	10	8	2	2	2	1	2
Sosialhjelp	6	12	8	5	3	16	21	17	14	12	7	13	10	7	4
Bostøtte	2	4	3	2	1	8	10	8	7	6	2	4	3	2	1
Kvalifiseringsstønnad	2	4	3	2	1	3	4	4	3	2	2	4	2	1	0
Studiestipend fra Lånekassen	3	7	4	2	1	5	10	6	3	2	4	11	5	3	1
Samlet inntekt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Samlet inntekt	654 400	552 800	603 700	659 200	728 800	382 000	355 400	366 800	388 800	417 800	584 900	461 500	522 400	582 300	676 100
Inntekt etter skatt	543 400	488 000	512 300	542 800	587 900	349 500	337 600	340 200	351 900	368 600	487 800	409 200	444 900	484 400	548 500
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	234 700	210 100	225 300	238 400	249 600	208 100	204 300	206 400	207 500	214 600	241 700	218 100	237 100	243 500	254 000
Antall personer i husholdningen	4,7	4,7	4,6	4,5	4,7	3,1	3,1	3,0	3,2	3,2	3,1	3,0	2,9	3,0	3,3
Antall husholdninger	8 289	1 591	1 453	2 229	3 016	3 688	965	863	958	902	2 220	407	409	557	847

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Tabell F 8 Sammensetning av samlet husholdningsinntekt etter antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet og landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017. Gjennomsnitt og andel

	Alle land					Somalia					Irak				
	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer
Yrkesinntekt	60	47	59	65	66	46	36	48	50	53	56	45	51	59	56
Kapitalinntekter	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	-0	1	1
Overføringer	39	53	41	35	33	54	64	52	50	47	43	55	49	41	43
Introduksjonsstønnad	1	4	2	1	0	2	4	2	1	0	0	2	1	1	0
Familiestønnader	4	5	4	4	4	6	7	6	7	5	4	5	4	4	4
Sosialhjelp	8	13	9	7	6	14	18	14	13	13	9	15	12	8	8
Bostøtte	3	5	3	2	2	5	7	5	5	5	3	6	4	3	3
Kvalifiseringsstønnad	2	4	3	2	1	4	6	4	3	3	2	5	3	1	1
Studiestipend fra Lånekassen	3	9	4	2	1	5	10	5	3	2	1	4	2	1	1
Samlet inntekt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntekt etter skatt	449 700	360 200	412 400	466 700	536 600	381 900	342 100	386 400	406 700	407 800	455 700	368 500	400 300	453 200	488 900
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	376 300	318 700	349 600	385 100	436 200	333 000	310 400	336 500	349 900	344 900	379 700	325 000	343 100	376 200	403 000
Antall personer i husholdningen	2,7	2,4	2,5	2,7	3,1	2,8	2,6	2,7	3,0	3,0	2,8	2,8	2,5	2,7	2,9
Antall observasjoner (husholdninger)	26 074	6 388	5 343	6 816	7 527	5 923	1 878	1 344	1 119	1 582	1 852	132	215	745	760
	Afghanistan					Etiopia					Eritrea				
	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer
Yrkesinntekt	67	40	61	73	72	66	55	63	71	76	66	53	67	73	75
Kapitalinntekter	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Overføringer	32	59	38	26	27	34	45	37	28	24	34	47	33	27	24
Introduksjonsstønnad	1	4	1	1	0	1	4	1	0	0	2	4	2	2	0
Familiestønnader	4	5	3	3	4	4	4	4	3	3	4	4	4	3	3
Sosialhjelp	5	12	8	4	4	5	8	6	4	4	6	10	6	4	2
Bostøtte	2	4	3	1	1	2	4	3	2	2	3	4	2	2	1
Kvalifiseringsstønnad	1	2	2	1	1	2	4	3	2	1	2	4	2	1	1
Studiestipend fra Lånekassen	3	12	5	2	1	3	8	4	1	1	5	10	4	2	1
Samlet inntekt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntekt etter skatt	501 300	405 500	404 500	469 500	621 300	456 100	377 300	427 000	490 300	576 800	426 900	346 600	433 700	482 400	558 500
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	413 700	364 300	343 600	379 700	502 300	374 100	325 200	357 000	392 600	452 700	355 300	303 400	360 100	390 000	444 300
Antall personer i husholdningen	2,8	2,9	2,2	2,3	3,6	2,4	2,2	2,4	2,3	2,6	2,3	2,0	2,4	2,4	2,7
Antall observasjoner (husholdninger)	2 504	342	510	765	887	1 354	390	327	424	213	4 975	1 637	1 539	1 520	279
	Iran					Myanmar					Syria				
	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer	I alt	1-3 år	3-5 år	5-8 år	8 år og mer
Yrkesinntekt	61	53	62	66	62	75	48	67	75	78	54	52	61	53	58
Kapitalinntekter	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Overføringer	39	47	38	34	38	25	52	32	25	21	46	48	39	47	42
Introduksjonsstønnad	1	1	2	0	0	0	1	1	-	-	6	7	3	1	0
Familiestønnader	2	3	2	2	2	3	5	3	3	3	4	4	5	5	4
Sosialhjelp	6	10	6	6	3	3	9	4	3	1	12	13	7	12	4
Bostøtte	2	4	2	2	1	1	4	2	1	0	4	4	3	4	1
Kvalifiseringsstønnad	2	3	2	2	0	1	6	3	1	0	2	3	2	1	2
Studiestipend fra Lånekassen	3	8	4	2	0	2	11	5	2	1	4	5	3	1	1
Samlet inntekt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntekt etter skatt	448 100	370 200	413 300	455 800	540 900	561 800	462 500	467 400	531 400	613 800	396 400	384 000	427 600	439 800	489 700
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	370 900	319 900	347 300	372 900	434 400	461 700	414 000	396 600	438 700	496 900	340 300	332 600	354 500	375 100	400 300
Antall personer i husholdningen	2,2	2,1	2,2	2,2	2,4	3,1	3,6	3,0	3,1	3,1	2,6	2,5	2,7	2,8	3,1
Antall observasjoner (husholdninger)	1 083	264	289	218	312	1 052	49	148	311	544	953	768	88	46	51

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Figurregister

Figur 2.1	Deltakere i introduksjonsprogrammet etter husholdningstyper ¹ i 2016. Prosent	20
Figur 2.2	Median inntekt per forbruksenhet (EU-skala) etter husholdningstype ¹ . Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2016.....	21
Figur 2.3	Andel over og under lavinntektsgrensen. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år i 2016.....	22
Figur 2.4	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Gjennomsnitt for husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016 og husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år i 2016.....	23
Figur 2.5	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter etter husholdningstyper ¹ . Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016.....	24
Figur 2.6	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016 og alle husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år.....	25
Figur 2.7	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter etter husholdningstyper ¹ . Husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016.....	26
Figur 3.1	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, etter landbakgrunn. Antall	29
Figur 3.2	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, etter programkommune. Bosatt i 2017	29
Figur 3.3	Antall måneder med introduksjonsstønning og antall måneder i programmet totalt, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016..	31
Figur 3.4	Status på arbeidsmarkedet etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Per november 2017.....	32
Figur 3.5	Andel aktive (sysselsatt / under utdanning) etter aldersgruppe. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Per november 2017	34
Figur 3.6	Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og alder. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017	35
Figur 3.7	Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og alder. Hele befolkningen, 20-50 år. Per november 2017	35
Figur 3.8	Andel i arbeid eller under utdanning, etter kjønn og landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017.....	36
Figur 3.9	Høyeste utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2017	37
Figur 3.10	Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år. Status per oktober 2017	38
Figur 3.11	Status på arbeidsmarkedet, etter kurs/tiltak i programperioden. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017	39
Figur 3.12	Status på arbeidsmarkedet etter sluttårsak. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017	40
Figur 3.13	Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter programfylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017	41
Figur 3.14	Igangværende utdanning. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Status per oktober 2017	44
Figur 3.15	Andel lønnstakere etter yrkesgruppe. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2017	46
Figur 3.16	Andel i høyere eller lavere yrkesgrupper blant lønnstakere med universitets- eller høgskoleutdanning. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2017	47
Figur 3.17	Avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Per november 2017	48
Figur 3.18	Andel heltidsansatte blant lønnstakere etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen 20-50 år. Per november 2017.....	49

Figur 4.1	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	52
Figur 4.2	Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	53
Figur 4.3	Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005. 2010-2017.....	54
Figur 4.4	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	55
Figur 4.5	Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	56
Figur 4.6	Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006. 2010-2017.....	56
Figur 4.7	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	57
Figur 4.8	Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	58
Figur 4.9	Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007. 2010-2017.....	59
Figur 4.10	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	60
Figur 4.11	Andel i arbeid eller utdanning etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	61
Figur 4.12	Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008. 2010-2017.....	62
Figur 4.13	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	63
Figur 4.14	Andel i arbeid eller utdanning, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen i alderen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	64
Figur 4.15	Status på arbeidsmarkedet etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009. 2010-2017.....	64
Figur 4.16	Andel sysselsatte. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009. 2010-2017.....	66
Figur 5.1	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	69
Figur 5.2	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	70
Figur 5.3	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005. Bosatte. 2010-2017.....	71
Figur 5.4	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	72
Figur 5.5	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	72
Figur 5.6	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	73
Figur 5.7	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	74
Figur 5.8	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006. 2010-2017.....	75
Figur 5.9	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	75
Figur 5.10	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	76

Figur 5.11	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	77
Figur 5.12	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og hele befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	77
Figur 5.13	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007. 2010-2017.....	78
Figur 5.14	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	79
Figur 5.15	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	79
Figur 5.16	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017. Andel av samlet inntekt.....	80
Figur 5.17	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen 20-66 år. 2010-2017	81
Figur 5.18	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008. 2010-2017.....	81
Figur 5.19	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	82
Figur 5.20	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	82
Figur 5.21	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017. Andel av samlet inntekt.....	83
Figur 5.22	Ulike overføringer som andel av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	84
Figur 5.23	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009. Kroner og prosent. 2010-2017	84
Figur 5.24	Andel med inntekt under lavinntektsgrensen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	85
Figur 5.25	Andel med yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet (2G). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009 og befolkningen 20-66 år ¹ . 2010-2017.....	86
Figur 5.26	Andel yrkesinntekt av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005-2009. 2010-2017	87
Figur 5.27	Andel sosialhjelp av husholdningens samlede inntekter. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005-2009. 2010-2017	87
Figur 5.28	Andel med årlig lavinntekt blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005-2009. 2010-2017	88
Figur 6.1	Bosettingsstatus i 2017. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016.....	89
Figur 6.2	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016, etter landbakgrunn. Bosatte 2017. Prosent.....	90
Figur 6.3	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016, etter avslutningsår og landbakgrunn. Bosatte 2017. Antall	90
Figur 6.4	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 etter aldersgruppe (alder i 2017). Bosatte 2017.....	91
Figur 6.5	Status på arbeidsmarkedet, etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2017	92
Figur 6.6	Status på arbeidsmarkedet, etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Menn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017	93
Figur 6.7	Status på arbeidsmarkedet etter antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Kvinner. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017	93
Figur 6.8	Andel sysselsatte per november 2017, etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Begge kjønn	94

Figur 6.9	Status på arbeidsmarkedet for tidligere deltakere i introduksjonsordningen etter aldersgrupper og kjønn. Begge kjønn. Per november 2017	95
Figur 6.10	Andel sysselsatte etter utdanningsnivå og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2017	96
Figur 6.11	Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn. Tidligere deltakere inntil tre år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2017	97
Figur 6.12	Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn. Tidligere deltakere 3-<5 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2017	98
Figur 6.13.	Status på arbeidsmarked etter landbakgrunn. Tidligere deltakere 5-<8 år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Per november 2017	98
Figur 6.14	Arbeidsmarkedsstatus, etter landandbakgrunn. Tidligere deltakere 8 år eller mer etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Per november 2017	98
Figur 6.15	Andel sysselsatte etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Tidligere deltakere i introduksjonsordningen i perioden 2005-2016. Per november 2017	99
Figur 6.16	Aktivitetsstatus etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017	100
Figur 6.17	Aktivitetsstatus etter kommuner. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017	101
Figur 6.18	Lønnstakere i lederyrker, akademiske yrker eller høgschoolyrker og andre yrker, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017	102
Figur 6.19	Andel i høyere eller lavere yrkesgrupper for lønnstakere med universitets- eller høgschoolutdanning, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen i alderen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2017	103
Figur 6.20	Andel hel- og deltidsansatte blant lønnstakere, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2019 og befolkningen i alderen 20-66 år. Per november 2017	104
Figur 6.21	Andel heltidsansatte blant lønnstakere, etter landbakgrunn og antall år etter programmet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017	105
Figur 6.22	Avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere, etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017	105
Figur 6.23	Avtalt arbeidstid per uke for lønnstakere, etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017	106
Figur 6.24	Andel som har flyttet fra bosettingskommunen, etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017	107
Figur 6.25	Andel i arbeid eller utdanning, etter landbakgrunn. Personer som har flyttet/ikke flyttet etter avsluttet program. Per november 2017	108
Figur 6.26	Andel personer etter husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i periode 2005-2016. 2017. Prosent	109
Figur 6.27	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet som andel av medianen i befolkningen 20-66 år, etter antall år fra avsluttet introduksjonsprogram og husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017	109
Figur 6.28	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet som andel av medianen i befolkningen 20-66 år, etter landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017	110
Figur 6.29	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter, etter antall år fra avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. 2017	111
Figur 6.30	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter etter hovedinntektstakers landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017	112
Figur 6.31	Andel med yrkesinntekt over 2G, etter antall år fra avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet og befolkningen 20-66 år. 2017	113

Figur 6.32	Andel med yrkesinntekt over 2G etter landbakgrunn og antall år fra avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017	114
Figur 6.33	Andel med vedvarende lavinntekt 2015-2017 etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år	115
Figur 6.34	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2015-2017, etter yrkestilknytning (yrkesinntekt over/under 2G) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016	116
Figur 6.35	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2015-2017, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år .	116
Figur 6.36	Andel med vedvarende lavinntekt 2015-2017, etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år	117
Figur 6.37	Andel med vedvarende lavinntekt etter husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år	118
Figur 6.38	Andel med vedvarende lavinntekt etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017	118
Figur 6.39	Andel med vedvarende lavinntekt i de største kommunene. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. 2017	119

Tabellregister

Tabell 1.1	Reviderte avgangskohorter for deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2016. Antall	14
Tabell 2.1	Medianinntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) i husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet og alle husholdninger der hovedinntektstakeren er 18-50 år. 2016	21
Tabell 3.1	Aldersfordeling for personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Prosent	28
Tabell 3.2	Gjennomsnitt og median etter kjønn. Antall måneder med introduksjonsstønad og antall måneder i programmet totalt.	30
Tabell 3.3	Andel aktive (sysselsatt/under utdanning), etter programkommune (med mer enn 30 deltakere) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017. Antall og andel.....	43
Tabell 3.4	Sysselsatte etter næring og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016 og befolkningen i alderen 20-50 år og. Per november 2017. Antall og andel.....	45
Tabell 4.1	Andel aktive (sysselsatt/ under utdanning). 2010-2017. Prosent	65
Tabell 6.1	Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Prosent	97
Tabell 6.2	Andel av lønnstakere etter yrkesgruppe og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Prosent	102
Tabell 6.3	Personer som har flyttet etter landbakgrunn. Oslo og landet ellers. 2017. Prosent	107
Tabell B 1	Registrerte husholdningsinntekter etter husholdningstype. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2016. Gjennomsnitt	126
Tabell B 2	Registrerte husholdningsinntekter. Befolkningen der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. Etter husholdningstype. 2016. Gjennomsnitt og prosent	127
Tabell B 3	Andel personer med sosialhjelp og bostøtte etter husholdningstype. Alle husholdninger der hovedinntektstaker er 18-50 år og husholdninger med deltakere i introduksjonsprogrammet. 2016	128
Tabell C 1	Status på arbeidsmarkedet. Befolkningen i alderen 20-50 år. Per november 2017. Antall og andel	129
Tabell C 2	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017. Antall og andel.....	129
Tabell C 3	Status på arbeidsmarkedet, etter kjønn og utvalgt landbakgrunn. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017. Prosent	129
Tabell C 4	Status på arbeidsmarkedet etter kjønn og utvalgt landbakgrunn. Personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2016. Per november 2017. Prosent	130
Tabell C 5	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, etter sluttårsak. Per november 2017. Antall og prosent.....	130
Tabell C 6	Avtalt arbeidstid. Befolkningen 20-50 år og personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016, status per november 2017. Antall og andel	130
Tabell D 1	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009. 2010-2017. Antall.....	131
Tabell D 2	Status på arbeidsmarkedet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009 (kohort 2005 -2009). 2010-2017. Prosent	132
Tabell E 1	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Hele befolkningen 20-66 år i november 2017. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt	133
Tabell E 2	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2005. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017.....	133
Tabell E 3	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2006. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017.....	134

Tabell E 4	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2007. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017.....	134
Tabell E 5	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2008. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017.....	134
Tabell E 6	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2009. Gjennomsnitt og andel av samlet inntekt. 2010-2017.....	135
Tabell E 7	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2009. Kroner. 2010-2017.....	135
Tabell F 1	Status på arbeidsmarked etter kjønn og utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent	136
Tabell F 2	Status på arbeidsmarked etter landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017. Antall og prosent.....	137
Tabell F 3	Status på arbeidsmarked etter fylke og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet (4-deling). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent.....	140
Tabell F 4	Status på arbeidsmarked etter fylke og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet (fire-deling). Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent.....	142
Tabell F 5	Yrkesgruppe etter kjønn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent.....	144
Tabell F 6	Yrkesgruppe etter kjønn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016 og befolkningen 20-66 år. Per november 2017. Antall og prosent.....	145
Tabell F 7	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt etter husholdningstype og antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017. Gjennomsnitt og andel.....	146
Tabell F 8	Sammensetning av samlet husholdningsinntekt etter antall år etter avsluttet introduksjonsprogrammet og landbakgrunn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2016. Per november 2017. Gjennomsnitt og andel	147

© **Statistisk sentralbyrå, 2019**

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

ISBN 978-82-587-1036-0 (trykt)

ISBN 978-82-587-1037-7 (elektronisk)

ISSN 0806-2056